Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Tractatio de incarnatione [...]

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

II

IHS

TRACTATIO DE INCARNATIONE

A. R. P. Ant. Mangily Soc. Iesu.

EXCEPTA A

Iacobo Bach Coloniensi

MDCXXXII

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

INDEX
Disputationum et Capitum Tractationis de INCARNATIONE.

Disputatio I.
De necessitate Incarnationis.

Caput j. Utrum Deus possit creaturam obligari ex Justitia rigorosa? — folio j.

Caput 2. An peccatum sit infinitum. — jj.

Caput 3. An purus homo possit condigne satisfacere pro suo peccato mortali. — 24.

Caput 4. An purus homo possit condigne satisfacere pro peccato mortali regarato ab offensa Dei. — 32.

Caput 5. An purus homo possit condigne satisfacere pro Creatu pocna debita peccato mortali. — 35.

Caput 6. An purus homo possit condigne satisfacere pro peccato veniali. — 37.

folio. Caput 7. An valor operationum Christi fuerit
40. infinitus.

44. Caput 8. An Incarnatio fuerit necessaria.

Caput 9. An Chri satisfactio fuerit de rigore
46. Iustitiæ.

Disputatio II.

De Unione Verbi Incarnati.

53. Caput 1. Utrum Unio Verbi facta sit in natura.

Caput 2. An Christi persona post unionem Incar=
55. nationis sit composita.

Caput 3. An Verbi divini & naturæ humanæ Unio
sit aliquid creatum.

Caput 4. Utrum Unio hypostatica naturæ humanæ
60. sit una simplex.

Caput 5. An etiam in Christi sanguine & reliquis
pertinentibus ad naturam humanam fuerit Unio
64. hypostatica.

Caput 6. An Verbi Incarnati Unionem merita ali=
67. qua præcesserint.

Prima pars capitis sexti. An Chri humanitas merue=
67. rit Unionem hypostaticam.

Secunda pars capitis sexti. An Patres veteris Testamenti & Beatissima Virgo meruerint Incarnationem. folio. 79.

Disputatio III.

De Unione et Assumptione, tum ex parte assumentis, tum ex parte naturæ assumptæ.

Caput j. An personæ divinæ conveniat assumere naturam creatam? 81.

Caput 2. Utrum divinæ naturæ conveniat assumere humanitatem? 83.

Caput 3. Utrum plures personæ divinæ possint assumere eandem naturam? 85.

Caput 4. Utrum natura humana fuerit vel potuerit assumi cum propria subsistentia a Verbo? 86.

Caput 5. De ordine partium naturæ humanæ assumptarum. 89.

Disputatio IIII.

De Gratia Christi.

Caput j. Utrum in Christo sit gratia habitualis 90.

Caput 2. Utrum gratia habitualis sit infinita. 92.

Caput 3. Utrum virtutes & dona creata fuerint in Chro. 93.

folio.
94. Caput 4. Utrum Chrs sit caput hominum & Angelorum.
Caput 5. Utrum Chrs ita sit caput hominum vt fuerit causa
96. prædestinationis illorum?
96. Dubitatio 1. Utrum homine non peccante Deus fuerit Incarnatus.
104. Dubitatio 2. Utrum Christus sit prædestinatorum primus.

Disputatio V.

De impeccabilitate Christi, eiusq libertate.

107. Caput 1. De Christi impeccabilitate.
110. Caput 2. De libertate Christi.

TRACTATIO

DE INCARNATIONE

Post ipsam summæ Theologicæ a S. Thoma nobis relictæ partem, quæ è de Deo eiusq; proprietatibus, tum prout è principium rerum omnium, è tum quæ è de hac naturali, de argumentis quibus eundem finem assequitur de immedaus illarum, tum virtutibus Christianis et legis, gratiæ virtutibus in genere tum particularibus quæ sit virtutes Theologicæ è morales, è de peccatis quibus a recto fine homines deflectunt, sequitur 3tia pars quæ è de Christo qui nos redemit siue nos ad eorum finem reduxit, è de beneficijs ab illo in humanum genus prolatis, hæc è ultima eiusdem Theologicæ summæ pars quam nunc aggredimur tres in partes teste D. Thoma eiusdem partis initio subiuncta, ipsa quam idem S. Doctor vig. ad quæst. 60 proposuit, è de ipso Christo redemptore è saluatore; altera, quam inchoauit quidem sed imperfecta morte finiens imperfectam relinquit, è de medijs siue de sacris quibus Christus nos saluat ultima denique quam nec attigit è de salute siue de vita immortali quam vi sanctorum per corporis resurrectionem sequentem, nos a hoc anno prout ex puncta è de Christo redemptore tractabimus, ea fere quæ a S. Thoma vel ab alijs hic disputantur nec it necessaria aut parum difficultatis habent missa faciemus; verum ut titulus pijs tractatus sit bene manifestus, aduertendum è quod Incarnatio vocabulum, ut recte notat Vasquez tom. 1 in 3 partem quæst. 1 initio, post Concil. Nicænum a PP. Græcis adhibitum non dum significandum merito inuentum atq; vsurpatum è; Porro sicut vox caro capit figuratè significat totum hominem, ut Genes. 6: omnis quippe caro corruperat viam suam; Luca 3: videbit omnis caro salutare Dei, ita etiam voce Incarnatio quæ vocat desumpta ex illo Joan. 1, Verbum caro factum è, significat vnionem Verbi factam in solumeum carne vel corpore sed etiam cum sua è cum tota humanitate atq; hanc vnionem Damasc. lib. 3 de fide c. 6 voce inhumanationis, Hilario vero in prologo psalmo. è alij voce corporationis siue incorporationis notarunt. Idem mysterium dicit etiam aduentus, missio, osculum, oeconomia atq; alijs aliunde nominibus appellat, vt bene aduertit Palmeron tom. 2 tract. 27, vbi eam earundem appellationum assignat.

Disputatio I.

DISPUTATIO I.

De Necessitate Incarnationis.

Quæ de Incarnationis necessitate, de qua imo loco S. Thomas disputat, cum facilia sint, a nobis omittentur; quæ vero ad Incarnationis possibilitatem vel existentiam in disputatione de unione hypostatica reponunt, ibi ex commodo tractari atque explicari poterunt, et ideo nos, imo loco agemus de necessitate Incarnationis, de qua inquit Thomas ex 2 vbi quærit: an necessarium fuerit ad reparationem generis humani Verbum Dei incarnatum, et respondet fuisse necessarium, quatenus a adeo ut Deo pro nostris peccatis efficiens et digne satisfaceret quanto a quantitatem Verbi Incarnatio fuerit necessaria ad satisfaciendum Deo pro nostris peccatis, ento et ex 3 plex, imo an fuerit necessaria ad redimendum stricte hominem, quæ ex idem est: an fuerit necessaria ad obligandum Deum ex Justitia commutativa ut acceptaret satisfactionem pro nobis a Christo oblatam, vel ut pro satisfactione iam acceptata nobis remissionem peccatorum tribueret, sicut venditor accepto pretio ex Justitia commutativa rem emptam tenetur reddere emptori. 2do an fuerit necessaria ad satisfaciendum obligari Justitia quam obligarem hoc velut Christo haberet respectu Dei. 3tio an fuerit necessaria ad tollendum de digno ratam pœnam æternam ex peccato in nobis relicto, hominem vero solutio pendet ex ys an Deus possit obligari ex Justitia rigorosa quæ commutativa: an peccatum hat infinitam gravitatem: an quis hoc possit digne satisfacere pro suo peccato: an valor operum Christi quantus satisfecerit ut infinitus. ha a difficultates pendent a multis alys e quibus nonnullas etiam examinare oggerit ac proinde primum de his e reliquis modo enumeratis agemus in hac disputatione, postea vero controversia circa necessitatem Incarnationis propositæ discutienda erunt.

CAPUT I.

Utrum Deus possit creaturæ obligari ex Justitia rigorosa.

Pro diligentia proponita controversiæ negoniendum est Justitiam rigorosam, ut ille ex tractatu de Justitia anno superiore tradita, est virtutem illam cuius violatio est injuria proprie dicta et per se loquendo inducit obligationem restituendi, ac proinde eadem controversia fere coincidet cum illa: utrum in Deo sit Justitia proprie dicta. ea eo quod si aliquis sit ex Justitia obligari, Justitia sit et in illo, nec Justitia sit et in illo qui ex eadem virtute obligari non potest.

Dicendum

Dicendum c. a. Deum n. poc creature obligari ex Iustitia rigorosa, in pari proportione videntur cum Bonaventura in 4 dist. 46 q. ij. ille c. absolute negat Iustitiam ce in Deo quoad debitum, Iustitia a. proprie dicta e obligatio ex ea provenuns creditori, vt jd ex dictis anno superiori, gravem dubij, eandem doctrinam tradit Lessij lib. 2 de Iustitia cap. 4 num. 2, atque in j partem disp. 85 c. 2 e disp. 86 c. 2 e 3 e in jnam 2ae disp. 223 c. 2 vsq. ad finem, e in 3tiam partem disp. 8 a c. 5. Iuligen tom. 2 in 2dam 2ae disp. 5 dub. 2 e alibi qui negant in Deo ce Iustitiam proprie dictam. nra a. propositio e vera. Suarez tom. j in 3tiam partem disp. 4 sect. 5 e in opusculo disp. de Iustitia Dei sect. 2 a num. 27 e alios recentiores.

Pbr. ratio: ga si Deus jet obligari creature ex Iustitia rigorosa sequit Deum ce egrem alicuius imperfectionis, sed hoc e falsum &c. Maior pt. ga Deus citraliter e ens perfectissimum nec ens quod ñ jt aliud perfectius excogitari, ato si Deus ret capax alicuius imperfectionis n. ret ens perfectissimum e poet aliquid aliud perfectius excogitari, nempe de Deo e capax oris imperfectionis. Maior pbr: ga si Deus jet creature obligari ex Iustitia rigorosa, sequit a Deo poc separari ralem pro aliquo tempore quarenum Ius nec dominium alicuius creatu, sed nec cuius iuris relinquitur a Deo separali pro tunc existentis in sola creatura. Deus jet ex Iustitia rigorosa creature obligatus, ga obligatio habitua, vt ait no superiore dq. uing, in debitore oritur ex lege existente, in creatore dicuerg debitorem, ga Ius n. ret etiam in debitore obligatio talis Iuris cet desinens a libera voluntate debitoris, sicut degendet a libera voluntate creditoris, ga idem Ius e in creatore ac proinde debitum necessitaret, nec n. stringeret, illa obligatio ge, o vna eadem obligatio, vt patet ex dictis anno superiore, vtag si Deus poet ex Iustitia rigorosa creature obligari Ius illud nec dominium nec cuius Deus ret ex Iustitia creature obligatus pro tunc n. ret in Deo e persequens Deus haberet aliquam imperfectionem moralem cuiusmodi e carere Iure vel dominio alicuius rei, imo Deus jet j. imperfectus etiam physice, ga omis imperfectio moralis supponit in suo esse aliquam imperfectionem physicam.

Dues: etiamsi Deus poet obligari creature nec Iuris in ea existentis n. tn poet separari a Deo Ius nec dominium rei promissa vel rei quia creatura, poet a Deo exigere, ga licet Deus se obligaret ad aliquid prestandum creature ita vt illa ex Iustitia quia creature deberet, ad hoc Deus haberet dominium rei a se promisse e debita, ga sicut in eo indant: in quo Sitis dat equum sembronio v. g: vere Sitis hit dominium equi, ga aliquem n. poet illum dare, ita etiam Deus quando creature dat hoc vel dominium alicuius rei vere hz eandem rei dominium aliquem n. poet equm dare, cum a. sicut voluntas Sitis comparat ad vnum

instans

instans temporis, ita Deg voluntas comparata ad totam æternitatem
indurabiliter eo gd Dei voluntas semper & indurabiliter duret
neq in ipsa aeternitate potest servus a jmo & Deum pro tota æter-
nitate, & nihil Dnus rei a se promissa vel donata, quam Titius pro in-
stanti quo dat equum Sembronio, sit Dno equi quem dat, neq ex eo gd
Deg, ex motentione, do hat voluntatem dandi aliquid creaturæ, si potest
& velle dare, collitor ut tuque Deum n habere dominium rei quam dat, ga etiam
Titig ex proportione gd hat voluntatem dandi equum Sembronio n ptt
habere illam voluntatem, nec in hoc impedit geo nihil Titig hat dominium
equi pro instanti quo dat illum Sembronio.

Idem aliqui respondendo gd Titig pro instanti quo dat equum
Sembronio fit Dno eiusdem equi & vere hat dominium eiusdem equi & pari
modo Chalcopphanes de Deo in casu supraposito, atq ex eiusmodi doctrina
colligant gd ut modo Dng, si suum dominium daret servo, ut ait per se
loquendo, pro eodem instanti dationis esset simul Dng & servus, eo etiam
gd si Deg poet v.g. ex promissione obligari creatura ex historia, adhuc pro
tota æternitate & semper dominium rei promissa retineret, licet domi-
nium eiusdem rei contingeret creaturæ Deus poet fieri servus creaturæ
ita ut simul esset eiusdem creaturæ servus Dng, esset e. vi inquiunt Dng
creaturæ ita vere haberet creatura dominium, esset ac creaturæ servus, ga
esset servus omnino creaturæ a se connecti.

Hæc responsio & doctrinam recentioris & ideo ne forte videat rem
ri diligentiq examinanda e, quantum a illa, ut dat, nisi, in eo prin-
cipio, semper, & Jus vice rei dominium gd quid dat alteri vel in alterum
transfert, pro instanti suo dat vel transfert sit in dante vel transferente
& in accipiente nemo principium exactæ existentiæ cujus & assen-
tem atqat aliaq ostrepentia dissolutionis maximopere nobis inserunt.

Nos igit, ceteris, res sive dominium pro instanti dationis
vel translationis n esse simul in dante vel transferente & in accipiente, ita
pro eodem instanti esse tantum in accipiente, id a plurib ratiib, si fal-
lor, efficacib probabimus.

Primo a doctrina modo tractata est, a priori satis clara ratio;
ga in instanti translationis Juris sive dominij desinit intrinsece ea-
per se pertinens dominium in ipso dante vel transferente & in instanti
translationis Juris & dominij desinit intrinsece dominium in eodem dante
vel transferente & in instanti translationis dominij dominium n & in dante
& per sequens idem & in accipiente, posterior sequentia n indiget probatione
ti vera sint præcedentia requirunt desinere intrinsece & imo n eadem st
& in instantaneis correspondent & n distinguuntur inter se, prior
seq: etiam ptt si verum est Ans: ga servus necessario ad suum & indiget

existia

existia seruantis, ac proinde si in instanti translacionis dominij, caa 3.
seruans dominium in ipso dante desinit intrinsece, necesse e etiam do-
minium in eodem instanti intrinsece desinere, qd cum existeret in
ipso dante, sicut se sol intrinsece desinat in instanti, necesse e etiam
lucem ac lumen a sole seruatum desinere intrinsece in eodem instanti.
Primum, tris itt: voluntas actualis vel habituales retinendi dominium
quam ht dans vel transferens e caa per se seruans dominium in dante,
sed huiusmodi voluntas desinit intrinsece in instanti translacionis domi-
nij & in instanti translacionis dominij desinit intrinsece, e caa per se sers
uans dominium in dante vel transferente. Maior itt: qa dominium e ali-
quid morale, qd sicut n acquiritur nisi per liberam voluntatem volentis
illud acquirere vel accipere, imo nec per se loquendo deperdi, nisi per libe-
ram voluntatem straniam vel opositam nempe nolendi dominium am-
plej retinere aut volendi illud alienare vel transferre in alium, ac proin-
de actualis vel habitualis voluntas retinendi dominium e caa per
se seruans dominium in dante vel transferente, qd a huiusmodi vo-
luntas intrinsece desinat in instanti translacionis dominij, qua e manifes-
tum argi probanda, itt: dum in instanti translacionis dominij ipse dans ht
actualem voluntatem transferendi de facti dominium qd ~~tradit~~ alium,
hec a e stranea voluntati actuali e voluntati habituali retinendi
dominium, sicut idem modus voluntatem n retinendi amplej dominium
aut saltem illi virtute equivalet & eadem voluntas in instanti trans-
lacionis dominij per mi excellentiam intrinsece destruit voluntatem actualem
e habitualem retinendi dominium suam vocat, ac proinde huiusmodi
voluntas actualis e habitualis a ~~qua~~ dominium desinet in seruari
in ipso dante intrinsece desinit in instanti translacionis dominij.

Pues: nemo dat qd n ht, atqui transferens dominium in in-
stanti translacionis eius dominij dat alteri dominium & in eodem instanti
ht in se dominium.

& nemo dat qd n ht neq; ~~ealiter~~ nec virtute, transferens a
dominium, in instanti translacionis dominij dat pijem dominium, tunc
in n ht dominium ~~ealiter~~ sed tm virtute aut caaliter tunc ht domini-
um virtuale e caale, qd a aliqs agens potest dare alteri aliqd ee qd n
ht in se ~~ealiter~~ sed tm vel virtute vel caaliter, itt et tamen aliqs ens
nam Deus creaturis tribuit multiplex ee qd n ~~habet~~ habet ~~ealiter~~ sed tm vir-
tute, e sol inferioribus communicat calorem quem in se n ht pijs virtute
e caaliter, qd q transferens dominium in instanti translacionis ht domi-
nium virtuale vel caale, itt: qa in instanti translacionis dominij pt libere
illum retinere vel habere e transferre in alterum, neq; ipse dans careret
dominio rei in illo instanti nisi ipse vellet illud dare alteri et hanc poram

meritò

merito appellamus dominium virtuale & causale, imo quidem vt illam detin-
guamus a fidei rei dominio, deinde qd secreta pria & virtus aut vis qua eam
qua transferens dominium, id est dominium causare, vel seruare in se
ipso & posse vel causare in alio, ac proinde recte id appellari dominium vir-
tuale & causale, sicut pria cadit in se & in alio calorem cuiusmodi & in sole
vel in subtia ignis appellat calor causalis & virtualis, porro dominium vir-
tuale istiusmodi acceptare omnino fidei fuisse rumata, sicut dominium for-
male, postquam acceptaos eiusdem & negare, acq transferendi idem dominium
in alterum, ex quo est dominium virtuale est vis naa quam dominium
fidei, sicut ears, qua & acceptaos, naa sicut hoc totum qd & acceptaos & secuta
negatio.

Dices rartum: si homo per absolutam Dei potentiam poet inter se
loqui in instanti, sicut potest Angeli, tunc fieri poe vt quis tribueret
alteri rei dominium in instanti & is idem dominium tribueret 3tia
persona in eodem instanti in huiusmodi a. casu qui 3tia persona conca-
ret rei dominium n poet illum retinere in eo instanti, qd retentio
domini supponit dominii habitionem immedte ante precedentem in ipso
retinente, qualis n fuit in illo qui 3tia persona concaret rei dominiu,
ac proinde concaus 3tia persona dominium in ipso instanti concaos
n haberet dominium virtuale & in eodem instanti concaos haberet
fidei rei dominium, ac proinde falsum & qd in instanti translaos domi-
nij n sit fidei dominium in transferente.

Respondeo quidem transferens dominium habere simul fidei rei do-
minium & voluntatem transferendi dominium pro tempore determinato
futuro, vt habere hodie voluntatem transferendi dominium crastina die,
sicut qui fit testamentum habet voluntatem transferendi dominium
hereditatis post mortem suam, & cum eadem voluntate habet fidei domini-
um eiusdem hereditatis, pro nullo tn instanti vel tempore antecedenti
mortem testatoris fit translaio dominij hereditatis, sed tm post mor-
tem testatoris, & hunc eam simul cum voluntate transferendi se ha-
benti dominium sufficienter manifestata & accepta & fidei dominium
in eo transferente, ac proinde in casu proposito qui 3tia persona concaret
rei dominium, in instanti concaos n haberet dominium fidei habe-
ret tn dominium virtuale, qd in illo instanti haberet potiam transfe-
rendi & retinendi vel habendi fidei dominium pro eodem instanti, nec tunc
transferens careret fidei rei dominio nisi eiq voluntas dandi alteri
idem dominium interveniret, ato hoc sufficit ad tacem dominij virtualis,
nec ipsum requirit qd dominium fidei immedte ante illud instans
precesserit. qd si dicas: si quis tanquam mandatarius vel procurator alte-
rius tantisdem 3tia persona fidei dominium alicuius rei qd pertinet ad
ipsum

equm manentem, nec tn tunc mandatarius habet illum dominium virtu=
ale. Et talem e dominium virtuale existere in illa sola transferendi
dominium fiale. Et ingrossis si ponimus non dominium virtuale in
sola sola transferendi dominium formale, sed in sola e retinendi vel transferendi
habendi in se dominium fiale. pro illo instanti pro quo transfert, et inde
licimus quando assignimus dominium virtuale existere, si pro reti=
nendi dominium fiale e sola ipsum transferendi sumo e de sola trans=
ferendi idq; aliter a voluntate alterius, quales sola si e in mandatario,
sic quo supra dictum e, ac proinde mirum si est nec in ipso sit virtuale
rei dominium.

Denique ad firmandam rationes ut ante factas adducendum e si dice ne=
gari dominium in retinere dependere a voluntate habituali ipsum reti=
nendi vel habendi, qa si dominium in acquiri dependet a voluntate
accepandi vel habendi & ~~aut~~ in retinere dependet a sola voluntate
habitualiter durante sive a negatione eiusdem voluntatis, quae revocatio fit
per voluntatem abscindendi vel transferendi dominium fiale aut saltem
a negatione voluntatis transferendi in alterum cum dominium, cum e.
secundo dominij tollat per voluntatem transferendi dominium, sequit
manifeste eadem seruatione seu negatione huiusmodi voluntatis, neq e.
absurdum seruatione alicuius rei moralis, cuiusmodi e ius e dominium,
dependere ab aliqua negatione aut eam necessario supponere, negatione
voluntatis transferendi dominium, cum sit necessario stricta cum voluntate
habituali ipsum retinendi et appellari nomine voluntatis habitualis reti=
nendi dominium, cum e. eadem negatio intrinsece denuat in instanti
translationis dominij, sequit eadem seruantem dominium in transferente
aut saltem alicuius, nec tacemus quaestionem de nomine, necessario stup=
ponitur ab eadem seruatione non sufficere, ut per se patet, si ce in in=
stanti translationis dominij hoc n. totum sumat ex eo qd dominium eam sit
ex se indifferens ad manendum et si manendum in transferente et vel in alio,
debet habere aliquid a quo in eo seruet, nihil a. aliud et assignari a quo
seruet, et ideo notandum si porro in referenda et firmanda hac ratione
terminorum illorum esse ne ex intrinseco ~~in~~ assignimus eo modo quo non cor accidi=
endos ce assignemus, nempe ita ut designare intrinsece et mo si ea idem sit
quamvis contra aliter assignant, nemque ita ut designare intrinsece sit ulti=
mo ce, ego a. terminos illos iuxta modo assumendos ce existimo, tum ja aliter
si poet dici in instantaneis idem ce corrumpi et corruptum ce aliquid res est
fiendo eam e corrupta, tum ja alias rationes quas hic adferre alienum est,
verum ne recedamus a communi modo loquendi uno ut cum oibus loquamur sic uno
verbo ita ratio proponi et: in instanti translationis dominij si e ea seruans
dominium in transferente, qa tunc e voluntas transferendi dominium

opposita

opposita et extranea eae servante dominium in eodem transferente, vt stat ex supra jactis; nec duo opposita vel extranea simul esse possunt &, in instanti translationis dominij ipsum dominium non est in transferente, sed in solo accipiente.

Ex dictis 2. colligitur, pro instanti translationis dominij rei esse in transferente posse non proximam seu remotam destruendi res quae possunt esse eidem dominium virtuale. Id etiam aliqua ratione, vt dici solet, dominium non quidem rei seu ipsius domini solus, quatenus est potestas proxima disponendi de ipso dominio solo, sicut dominium solum dictum simpliciter est potestas proxima de ipsa re.

Ex his patet doctrina a nobis supra tradita, qua si Deus daret homini transferendi vnum alterum in instanti certum aliquem gradum caloris vi gradum & cui gradui caloris alligasset dominium equi vt Bucephali, ita vt vellet dominium Bucephali esse in illo vno solo quem habent totum gradum caloris, tunc profecto dominium Bucephali in instanti translationis gradus caloris & dominij illi alligati non esset simul in dante & accipiente seu tm in accipiente. Et similiter de facto dominium rei in instanti translationis non est simul in dante & accipiente, sed tm in accipiente. Concipiatur verum sit his, facile patet; qa de facto voluntas transferendi dominium rei fuit, tunc faceret voluntas transferendi gradum caloris &, neq. est assignari ratio cur de facto voluntas transferendi dominium rei non possit illud transferre, sicut si eam illo miraculoso transferret gradum caloris & dominium Bucephali illi alligatum, dominium s. rei ex aliquo morale, ac proinde nihil qd resistere quo dominij in instanti eodem modo illud transferatur quam in eam supraponto transferret gradus caloris dominium Bucephali alligatum & sicut voluntas transferendi gradum caloris ita transferret dominium Bucephali, cum eodem dominium in instanti translationis non est in transferente sed tm in accipiente, similiter de facto dominium rei ita transfert a voluntate transferendi vt pro instanti translationis tm sit in accipiente non in transferente. Nos patet; qa nulla est implicantia in illa alligatione dominij Bucephali, in gradum caloris &, nec in translatione eiusdem gradus, qua supponitur poc. fieri per absolutam Dei potentiam, stante illo gradu nunquam sit nec esse possit nisi in vna persona.

Tertio patet; qa si dominium pro instanti translationis est in transferente sequeretur & transferens posset independenter a voluntate accipientis in nostra illam a bro peccato injustitiae pro isto instanti translationis vti rei cuius dominium transferre, sed hoc est falsum &c. Minor patet; qa ora stricta rei alienae stra voluntatem Dei est peccatum iniustitiae, vt stat ex dictis anno superiore, ille a. vsq rei, de qua supra nutem est in maiore, vt supponit ea stra voluntatem accipientis, qui verè etiam ex

secessione

cessione aduersariorum hꝛ rei dominium ē sequenter ē Bno. Seg.
ma: ptꝫ: qꝰ dominium rei ē pna disponendi pro libito in oem rem ab
inuestita, sed transferens dominium in instanti translacois hꝛ rei domi-
nium, vt docent aduersarij ⊖ transferens n peccat vtra iustitiam ex eo
qꝰ pro instanti translacois vtra voluntatem accipientis vbal. re, sicut
ex eo patet qꝰ accipiens hꝛ rei dominium n peccaret vtra iustitiam
vtendo eadem re pro instanti translacois vtra voluntatem transferentis,
ac proinde trahens matrimonium si in instanti, quo per suum sensum
trahit matrimonium, moreꝫ delectaret se fornicae apprehensa vel
apprehenderet fornicari in illo instanti si ēt possibile, etiamsi id fieret
ex cognitione nepponente ipsum matrimonium, cuius ~~tunc~~ modi ēt cognitio
quam repugneret obliuitas delectandi de fornicae in rem ringis, talis ē
cognitio n impediret quo minus in ~~qua~~ suo reatu ptcit matrimonium
in instanti, quo matrimonium trahit, verē hꝛ dominium sui corporis
etiamsi alter iurex hꝛ dominium illius, vt docet S. Paulus, ex hisce se-
quitur similiter volentem castitatem aut paupertatem n peccare vtra votu
vel religionem etiamsi in instanti volendi peccet vtra ~~castitatem~~ castitatem
vel independenter a voluntate superioris velit disponere de alegua
re etiam ex collatione nepponente rem et aliquid prius natura.

Responderi id transferentem dominium in instanti translacois
id de licite vti re cuius hꝛ dominium, licet hꝛ ipse rei dominium, impe-
dit tn ne licite vtatur re, qꝰ ei dominium ē etiam in accipiente.

2 Sed vtra ē qꝰ accipiens rei dominium in instanti translacois
pot vti re, qꝰ licet dominium sit etiam in dante, vt volunt aduersarij,
n tn inde impedit accipiens quo minus ipse hꝛ dominium eiusdem rei,
sed res ex seipsa accipiens hꝛ rei dominium impedit dans quo minus etiam
ipse hꝛ in instanti translacois idem dominium. Et sicut accipiens in
instanti translacois licite vti re, ita etiam et ipse dans, imo meorent
me cur dans pot tunc licite vti re, cum ipse, si hꝛ dominium in in-
stanti translacois, verē hꝛ illud independenter ab accipiente, et accipiens
hꝛ dependenter ab ipso dante.

Quarto ptꝫ: qꝰ impleat dominium vnius ē eiusdem rei indi-
uisibiliter simpliciter ē simul tempore in duabus personis ⊖ etiam impleat
dominium vnius ē eiusdem rei indiuisibiliter accepta ē simul pro uno
instanti, et ipsorum in duabus personis ē per sequens dominium pro instanti
translacois n ē simul in transferente ē accipiente sed tn ē in accipiente.
Ans ptꝫ: qꝰ n dominium vnius ē eiusdem rei ēt simul tempore in duabus
personis sequeret vtra iustitiam eaedem res quod vnum rei impedi ab
altera persona, ē n poterit iuste impediri ipsum a. po. qꝰ altera persona ~~iuste~~
iuste dominium qꝰ habebat pot de re prohibite ueo disponere, etiamsi dispositio

impediret

impediret alterum eadem volentem uti eadem re; n poet a. iuste impedi
qa qui sit dominium rei simul sit res ipse volenti rem sua impe=
diat, ac proinde existia dominij eiusdem rei in duabus personis pro eodem
tempore implicat eum ex ea structoria sequant. Conseq: a. pti: qa
ideo implicat dominium eiusdem rei indiuisibiliter accepta. et simul
tempore in duabus personis, qa existia dominij in una persona et existia
exercendi dominij in altera persona pro eodem tempore. sit actus interse
virtualiter et mediate structorij, ut sit ex eo qd licet idem actus moralis
sint structorij, ex istorum tn simultate quod tempq sequunt structoria
immediate, ut sit ex supradictis. Et etiam implicat dominium eiusdem rei eo
simul ere pro instanti temporis in duabus personis, patet: implicat actus ipse
formaliter ~~nec~~ immediate nec virtualiter et mediate structorij eo simul
aut ibi mutuo coexistere, ac proinde, quem ex existia dominij in acci=
pientis, quem n ex existia dominij in transferente, atq hoc formal
ex eo qd ex duplici existia eiusdem dominij pro eodem instanti tem=
poris sequent, ~~quia~~ structoria immediata, in ordine ad idem instans. et

Quinto pti: qa dominium, ius in re nasce cuig iuris qua re se
obligata vel obstricta persona in qua est dominium, sic pro instanti trans=
lationis dominij rei ipsa res n est obstricta transferenti dominium sed tn acci=
pienti &c. Maior est certa. Minor pti: qa pro instanti translationis do=
minij possessio rei est debita accipienti dominium n transferenti, sed ita
accipiens pro eodem instanti, et ibi prout ipse vendiare, eam vbi eung
casu cedendo etiam eiusdem transferentem ad eandem ibi rem per ea
possessionem si ea tunc dari posit, transferens a. dominium n sit prin=
me ibi rem vendiare in illo instanti & pro illo instanti res ne est obstricta
transferenti dominium sed tn accipienti.

Sexto pti: qa si dominium pro instanti translationis simul est
in transferente et accipiente maxime est, qa translatio dominij est actus
iuris dominij existentis in transferente, sed hoc est falsum &c. Maior stat
ex eo qd nulla alia maior ratio sit assignari cur ~~existia~~ dominium pro
instanti translationis debeat esse in transferente. Minor a. pti: qa trans=
latio dominij per se et immediate et ordinata ad destruendam existiam dominij
in transferente, atq ei eandem existiam per se destruit, vt pti, sicut
illam per se destruit voluntas alienandi vel spolianti is dominio in=
dusa quin eiusdem dominij translatione, n ullus a. actus est per se et
directe ordinatus ad destruendam suam potiam nec eam per se destruit. sed ita
eadem proportio pti: qa si Petro poet per abstractam Dei potiam transfe=
rere in Paulum eiusdem numero calorem quem in re habet, translatio ca=
loris n poet esse actus existentis in Petro, siquidem est structura
eiusdem calori vt existenti in Petro et eundem vt existentem in Petro destruere.

Sed 7mo:

Pet. pro: ga quando quis unus dicit: ego te facio n servum seu liberum in instanti terminativo eadem propositionis vere qui erat serus n e amplius serus & serus n e ~~amplius serus~~ pro illo instanti termino dominij qd existat in conferte libertatem & dominium operandum servi, pro instanti translationis eiusdem dominij in servum, nec in transferente sed transeunte qui erat serus, qa impossibile de ce dominium servi in alquo e servum n ce terminum existendi dominij. Conseq: n ipso qd protulit verum sit fiat hoc a. ye n modo sit ex coeli vni sedetam pt: qa propositio practica saltem in instanti qua terminativo quasi q pt effectum suum, vt contra sedet. confirmat: qa si pro instanti donationis libertatis ita desinit servitus vt pro tunc n sit amplius in eo qui erat serus e accipit libertatem & etiam in eodem instanti, ita cessat dominium in dante libertatem e dominium propria operandi servo vt pro eodem instanti n sit amplius idem dominium in donante, cum sit par ratio.

Pet. suo: qa in instanti quo hac propositio practica terminat: ego abjicio dominium huic rei, eadem propositio, vera, sed n pt ce vera nisi pro instanti abjectionis dominij proferens illam propositionem careat omnino rei, neq a. propositio practica pt ce vera. nisi aliquid efficiat puta a. propositio nihil pt efficere nisi privatam eiusdem dominij in proferente. & in instanti quo quis abjicit dominium alicuius rei carebit de dominio & similiter in instanti translationis dominij in altero transferens carebit eodem dominio, tum qa ne mere ne curabiens dominium in instanti abjectionis carebit dominio e transferens dominium in instanti translationis n carebit eodem dominio, tum qa transferens dominium pt habere hanc voluntatem e vti hac propositione in transferendo illud: ego me privo dominio huius rei e transfero illum ente, quare ne tunc propositio sit falsa ex parte in instanti translationis dominium n pt ce in transferente, nemo in voluntate transferendi dominium in alterum semper inclinat voluntas retinendi se eodem dominio, ac proinde in instanti translationis eidem voluntati debet correspondere negatio dominij in transferente, tanquam proprio effectui partis alicuius propositionis practicae transferentis semper est ex parte falsa respectu alicuius partis rei obi.

Pet. ano: pt in tale dominium rei in instanti translationis simul est in transferente e accipiente sequeretur dominium eiusdem rei pt ce simul in plurib ac pluribus gradus qa infinitum inquilatur e recta rematis sed sequitur ex quem secum. Minor videt per se stare. Seq: ma: pt: qa si rex Angeli haberet dominium alicuius rei pet illud in instanti transfere in alium e is prosecuti in instanti pet illud accepta e simul transfere qa alium e iq in alium e ne ad infinitum, ac proinde n pot possibile vel impossibile est infiniti Angeli pot dominium eiusdem rei esse

simul

simul in obj per se è negatum, nequit pro eodem instanti, imo pro eodem
tempore, qa si illa simultas ñ repugnat pro eodem instanti neq repugnat
pro eodem tempore, et colligit ex supradictis in pro raõe, dominium
a. virtuale, et quidem quantum è ex se simul ee in aliquibus eodem
instanti, sed hoc ñ è obstaculum, nec ipso potest ee simul in substantiam, qa
dominium fõale vel est in aliquo ex illis vel ñ, si dicat primum illi ñ
est infinitis qa in illis datur ultimum in quo nullum est primum, omnium
fõale, in infinito a. ñ est dari ultimum, idem vero dici ñ pt, qa si do-
minium fõale est in nullo tunc etiam nullum est dominium fõale,
è per sequens nec est ullum dominium virtuale, cum dominium virtuale
est in transeãte dominium fõale, aq qd necessario requirat; potest etiam
dici dominium virtuale in pte ee pro uno instanti temporis ipsi in
una persona nempe in ea quæ immediate ante illud instans translationis habu-
erit illud dominium fõale, nunquam eo qd allegati dominium virtu-
ale nasci è provenire ex dominio fõalis existit a. immediate ante accedentem,
qd dominium fõale ñ est desiderium in persona ipsum habente, sisi ipsa pro
instanti sequenti ipsum dominium fõale transferret in alterum, verum
hæc doctrina ñ placet qd varias raões quas hic afferre ñ vacat ideo quicqui
est de illa certe etiamsi est vera nihil eio faveret ps cum quibus in pren-
ti disputamus, ut per se ptt.

Denique probari pt: qd, si dominium est verum aliqd accidens
physicum è realè qd per translationem ab una persona transiret in alterum,
verè in instanti translationis est in accipiente tm adhuc in transferente, qa
alioquin si est simul in transferente è accipiente è est mum accidens sed
metaphysicum & de facto dominium pro instanti translationis ñ è simul in trans-
ferente è accipiente sed tm in accipiente, cum sit per se.

Objices ita doctrinam modo firmetur si dominium pro instanti
translationis ñ est in transferente, sequeretur qd tum quis donat alteri annu-
lum v.g: ñ potest vere dicere: dono tibi meum annulum & dominium
pro instanti translationis est etiam in ipso transferente

Et quæ de donans dicitur ero tibi annulum meum hac pro-
positio duplicitter et illegitime, imo et illa particula, meum, significat annu-
lum pro instanti donationis ex ipsa donantis fõaliter & immediate, inue-
ta et ipse donans pro tunc habet dominium fõale eiusdem annuli, è hoc
modo ñ illegitimè propositio qa sic è falsa, ergo mutatio est in illo instanti
donans potest respondere de facto habet dominium annuli, è ideo habet dominium
ipsius fõalis dominii annuli spiritualis a potest appellatum, tm in illo in-
stanti ñ est ipse dominium fõale annuli, qa ex solitas erroneas disputandi
de ipso ex nulo ut unum destruendi, gestiendi è ex eis est sui per secutum
gratiam amittit quamvis in ipso instanti quo recepit habet dominium

grata

grav. ~~nec~~ sed ut ea disponere, quatenus in eodem instanti et illam, ego
cando tenere et non petendo retinere, non tenere sit in se quam gratiam,
Deo illa imponitur et ita illigi ut illa particula meum, significet annu-
lum ante instans donationis simpliciter ei igno donantis, vel pro instanti
donationis annulum ei illis remoto, nempe ita ut donans pro instanti
donationis ut dns igno fratis domini, minus quatenus et pro ea solutio reti-
nere, idem fratis dominium annuli et illud in alium transferre,
atque hoc modo illigit ~~ea~~ ~~ea~~ vera stricta proprietas, sicuti eodem tm modo
in simili casu eadem proprietas est vera si fratis dominium annuli est
a decollatum ~~grau~~ ~~ea~~ gradi calorum, et dominium non est transferri in alte-
rum iusti transferendo eundem gradum, neq minus esse debet et illa
proprietas naturalem sensum, qa etiam Petro idem annulum
Donat Paulo, dicat ei: dono tibi annulum meum non tuum, ceteri dicere
verum, et tu etiam adversarii negent annulum pro instanti donationis
esse sub fratis dominio accipientis, quemadmodum igitur in hoc casu certi-
cula illa non tuum tm significant annulum ante instans donationis non
fuisse sub fratis dominio accipientis nec in eodem instanti esse sub omnio
fratis dominio accipientis independenter a voluntate donantis, similiter
minus esse debet et particula, meum, in priori propositione accipiatur in
sensu a nobis explicato.

Dices: quando adversarii asserunt dominium pro instanti translationis simul esse in transferente et accipiente forsitan non dominium illigant non dominium fratis sed illud et a nobis appellat virtuale, et si verum sit quaestio erit de nomine.

Non vere ego cum quibus in praesenti agimus velle et dominium fratis rei in instanti translationis sit etiam in ipso transferente, et a. sit sensus ipsorum accipiente non esse dubium, quamvis ipsi non utant illa distinctione dominii in virtuale et fratis, hoc a. patet non modo ex ipsorum responsione nunc relata sed etiam ex eo et ipsi asserunt, et Petro 1. 5. sit pro eodem instanti esse dns et servus respectu eiusdem, qa se inquiunt sit dicere hic servus: ego te facio liberum et domum meum, in quo casu in rigore loquendo, ut aiunt, in eodem instanti Petro est dns et servus respectu eiusdem, qa ex priori nace sit potestatem disponendi de illo et per posteriori liberat illum et dat ei potestatem supra ipsum dnum, quam potestatem servus accipit eodem instanti et per sequens fit dns illis qui eodem instanti et hs dns, ex his a. illorum verbis patet et ipsi velint dominium rigorose sumptum, et non aliud quam dominium fratis, ut per se stat, in instanti translationis remanere in ipso Petro transferente dominium, qa alias Petro in eodem instanti non esset in rigore dns ut patet, qa pro eodem instanti non haberet dominium rigorose sumptum sive fratis, et esset statuens dnum

in rigore

in rigore; adde quod eodem modo asserunt Petrum in illo instanti futu-
rum dominum servi sui quo dns servus erit dns Petri, atqui servus tunc erit
solutus dns Petri. Et ne cum aequivocat loquant volunt Petrum
in eo instanti futuro solutus dominum servi; per sequens Petrum in illo
instanti habere dominium sola servi, cum illud idem quod dominium
virtuale respicit dominium solum r.a. rem ipsam, ac proinde licet
ipsum dominium virtuale sit potestas disponendi de ipso dominio sola,
h tn ipsa potestas disponendi de ipsa re, qa haec potestas est ipsum domi-
nium solum rei, atque Petri iuniores adversarios, ut patet ex ipsorum verbis supra
relatis, in instanti translationis, quo diceret servo suo ego te facio liberum et
domum meum, erit in rigore dns eiusdem servi, qa potest, inquiunt, de servo
disponere. Et iuxta illos dominium solum servi pro instanti translationis erit in
Petro sup. Petrus vere erit solutus dns servi et haberet solum dominium eiusdem
servi, qa alioquin licet ~~alio~~ haberet dominium virtuale n poterit dici in rigore
dns servi, sicut nec sol qd dici in rigore calidus licet virtute et causaliter habet
calorem; atq haec dicta sint ne fortasse nos fecisse quaestionem de nomine aut
studia in superiorib laborasse videamur.

Ex dictis igitur patet cum quis dat alteri vel in alterum transfert
dominium aut dicunt eius dem res pro instanti translationis n fit simul in
transferente et accipiente, et per sequens n poterit quemquam esse simul dominum et
servum respectu eiusdem, qd ponat duribus ac hirsutis dicentibus n posse esse simul
duos dnos eiusdem rei in solidum, ac proinde etiamsi Deus potest dare alicui
creaturae dominium suum, n tn inde sequeretur posse Deum esse simul creaturae
servum et dominum, nempe ratione domini in creaturam translati eo qd dominium
rei pro instanti translationis n fit simul in dante et accipiente, sed tm in accipi-
ente, neq est huiusmodi translatio, ut patet ex supradictis, et actus domini solus
qd existat in transferente. sed dominium virtuale existentis in illo qd est sola
libera retinendi et transferendi dominium solum, ex quo oritur colligat
qd cum Deus n potest a se separare vel transferre dominium absolutum aut
supremum alicui rei in alterum, idcirco Deus n habet dominium virtuale, sed tm
dominium solum rerum omnium qa dominium virtuale involvit imperfectionem
in eo in quo reperit.

Respondendum est igitur instantia supra facta, stra eadem pra ero:
ipsorum falsum est qd si Deus creaturae obligaret ex libertate vel ei daret
absolutum et supremum alicui rei dominium idem dominium semper
erit in Deo, siquidem est solum in creatura accipiente, ut patet ex su-
pradictis, ac proinde eodem dominio solo rei in creatura n potest Deus repe-
ritenter a voluntate creaturae disponere, de eadem re v. g. eam destruendo
aliq mutatione in creatura, id est ordo falsum et absurdum; sed absolutis
proponendis et solvendis et obiectionibus quae possent afferri stra principalem

sed idem

velocem a nobis sua pontam qua statuing Deum n pōt obligari crea=
turæ ex Justitia rigorosa.

Obijces jmo: frequentissimæ scripturæ & PP. tribuunt Deo Justi=
tiam simpliciter & sic pt obligari creaturæ ex Justitia rigorosa, qa qui pt
ē stus Justitiæ qui Justitiam habet in se pt etiam obligari ex Justi=
tia, qui e. pt habere Justitiam in se pt operari ex Justitia, cōs a. operāo
Justitiæ sit ex obligaōe Justitiæ, pt patet ex dictis anno superiore.

Q quando Scripturæ vel Patres Deo tribuunt Justitiam, tunc
nōe Justitiæ illigi vel sanctitatem, vel Justitiam vindicativam, vel fidelitatem
eiusdē exequi promissa, nōe e. Justitiæ veniunt etiam dicta oia,
vt patet ex dictis anno precedenti, hæc facile obiendi pōnt expositis Scripturis
& PP. locis Justitia rigorosa, qa in perfectionem quam involvit ut ex supra dictis
Deo repugnat, e ~~autem~~ ideo recte Scripturas & PP. nobis obiectas modo secreto interpretamur.

Obijces 2do: Deus pt creaturæ obligari ex promissione & pt creaturæ
obligari ex Justitia rigorosa. Ais & arguit Conin: pōt: qa promissio inducit
obligaōem Justitiæ commutativæ.

Q negando sequ: qa licet Deus pōt creaturæ obligari ex promissione
etiam proprie dicta, vt colligitur ex modo loquendi Scripturæ & Conciliorum,
vt videre e apud Suarez in opuscula relectione de libertate divina disp. 2 sect.
2 a num. 6 qa tm inde sequit Deum pōt creaturæ obligari ex Justitia rigo=
rosa, nō e, qa simplex promissio ex nda rei vel de futuro nda, pōt solum pōt
ē principium obligaōis prodientis ex promissione, in Deo, qi Deus est capax
talis obligaōis n inducit obligaōem Justitiæ rigorosæ, vt bene docet Suarez
idem num. 13 e apud Vasquez, Lotz, Navarro, Cordub. e alij & licet Deus obli=
ceb ex promissione n tm inde sequit ipsum obligari ex Justitia rigorosa
sed tm ex fidelitate. Ad a. simplex promissio de re vel de futuro nda n indu=
cat obligaōem Justitiæ rigorosa patet: qa si pura e simplex promissio per se indu=
caret obligaōem Justitiæ rigorosæ iam n esset pura promissio sed alienatio, siquidem per puram promissio nem daret fundam obligaōis Justitiæ,
nempe Jus alicui ad rem promissam qd Jus e quasi res quæ a Jurisperitis
appellat res incorporalis ~~res~~ quæ cerni e ~~cerni~~ tibi pt e per consequens etiam pt
donari, ac proinde sequeretur qd n different inter se donaōe & o:g: equi absentis
e promissio de donaōe eiusdem equi, qa promittens huiusmodi equum n
minus Jus ad eundem equum daret promissario quam si promittens do=
naret idem Jus e diceret promissario: dono tibi talem equum; cum e. tunc
equus pt absens res, donaōe e absens, tradi pōt, ex suppositione Juris pontifi
n pt tunc per donaōem ipse traditione transferri in promissarium Jus
in re, quia in equo sed tm Jus ad rem vel ad equum. Seq: a. ~~ea~~ ~~coi~~ ~~sunt~~
e falsum vt per se patet.

Dices: ex

Dices; ex promissione orit in promissario hus, qd e principiorum et rerum proximum obligatio in promittente, quae appellat obligatio promissionis, sed ex huiusmodi hus oriri obligatio Justitiae rigorosae in promittente & ex promissione licet non oriri obligatio Justitiae rigorosae. Minor ott: de dictum hus etiam invito promittente, venit in & hus pertinet ad Justitiam, et per sequens ex illo orit obligatio Justitiae rigorosae. Maior obiiga si promittens dedat hui ne eo nig assat in promittente obligatio promissionis, hoc a. argto e obligatio promissionis haerari in hus qd per promissionem translatum sit in promissarium.

Respondemus si maior illud virtute etiam de promissione, secunda facta, ut per obedientiam, eo ipso ego mitto et eis probatum, sicut et, huiusmodi hus ortum ex jura et simplici promissione non transit ad haeredes, ut recte docet Suares hic supra cit. num. 23 et aque eum falsum sit ita nec et invito promittente per venditionem transire ab a promissario in alterum, obligatio e. simplicis et pura promissionis et obligatio ex g fidelitatis, et sicut cedit in gratiam et in bonum, ita requirit determinate gratiam promissarii nec et aliam respicere, ac proinde hus vide illa orit n et venit promittente invito, nec pertinet ad Justitiam rigorosam: adeo qd idem hus, si nolet n obligat ad restitutionem nec promissarius hac talis hus qd ht pt sua authoritate rem ubi venditae et ideo n pertinet ad Justitiam, unde nec pt ex illo oriri obligatio Justitiae, ex hus ea, ott de falsam etiam minorem instantia sufficiente, quamvis a. hec vera sit, si quis tn faciat promissionem, ut aiunt, et titam vel dum promittit aliquid alteri simul pat intentionem se obligandi ex Justitia ato id exterius sufficienter explicet et accepter, ex huiusmodi promissione nascit in promittente hus proprie dictum et rigorosum et ex eo proveniens obligatio Justitiae rigorosae, verum huiusmodi promissio n erit nuda, vel simplex sed introducet contractum alterius hus ea res, ac proinde hoc n obstat nra doctrina supra tradita.

Objices 3tio; p magis repugnat Deum ex vi pura promissionis obligari creaturae obligatione Justitiae rigorosae quam obligatio fidelitatis, sed hoc n repugnat & nec illud. Minor notis constat, ut supra diximus. Maior ptbis, supradictum et ideo repugnare Deum obligari obligatione Justitiae, qd ex hoc sequeret, id est in creatura aliqua & sub cuius Dei n est dig simpliciter loquendo nec qd n est in Deo sed in creatura, quae est Deum, ex quo arguit ~~et~~ imperfectio in Deo, at idem sequit ex eo qd consta Deum obligari creaturae obligatione fidelitatis orta ex promissione, nam huiusmodi obligatio orit ex aliquo hus qd Deus per promissionem a se transfert in creaturam, id per sequens in creatura et in Deo, qd alioquin Deus

n poet illo

n potest illo obligari.

Et negando ma: et eiq probandum respondemus verum esse quod in ipsa dicit de obligatione subditorum respectu Dei, negamus tamen Deum per promissionem obligari creaturae ex aliquo iure quod Deus per promissionem acquirat transferat in creaturam, quamvis ex ea ratione per promissionem hoc alteri hoc obligetur ut ~~pte~~ ex eo quod si promissaing cedat juri suo hoc promittens n amplius sibi obligatus. Promissionis n tamen hoc modo Deus per promissionem pte creaturae obligari, hoc a pte: quia Deus est ipsissima Ens creaturae et cuiuscunq effectionis existentis ~~ex nihilo~~ in esse, ergo omnium pte esse Jus in creatura qui sit extra Dei potestatem, unde nullum pte esse Jus in creatura cui Deus n potest tanquam suo Juri cedere, et per sequens nullum ut esse in creatura Jus unde quis Deus creaturae obligari esset. creatura nullum hujusmodi habet ortum ex sola promissione, haberet quoque Deum, vel huic Juri Dei potest cedere vel n potest; si n potest tale Jus n est in Dei potestate licet sit in potestate creaturae quod est absurdum; si potest sicut de facto pte Deus cedere Juri ortum ex promissione Petro Petro v.g: adverso Paulum eo quod sit effectivum Ens Petri et omnium effectorum in Petro existentium, jam Deus n potest obligari huiusmodi Jure, quia nemo pte obligari Jure cui potest iste cedere, cum nulla obligatio teneat immediate a propria voluntate, sed ita obligatus, quia ois obligatio sit debitum sive quaedam necessitas a qua n pte voluntas pro libito seipsam eiusq seiuncta immediate liberare.

Dices: si Deus pte obligari ex Jure orto in creatura per promissionem jam factam cui Juri creatura potest cedere, si ita velit, sequitur Deum ab hoc obligari creaturae absque facilitate, sed sequens est extraneum radicitus et sibi contrarium sensum &c. Maior in sua sola pte de difficultate g.b.: si hoc v.g: Petro n potest obligari alteri hoc ut Paulo ex Jure per promissionem Petri ortum in Paulo, cui Juri Paulo potest cedere, n potest Petro aut hoc obligari alteri hoc obligatione facilitatis. Et similiter dicendum de Deo respectu creaturae, si Deus n potest obligari creaturae ex Jure per divinam promissionem orto in creatura cui Juri creatura cedere potest pro libito suo. Ans: de inde facilitatem. Conseq: et sibi sibi contrarium.

Pro solutione instantiae allatae ponendum est quod etiam anno superiore tetigimus sex simplicium assertionum de se falsarum duo requiruntur ad ipsius proprietatem et effectum hujusmodi ex vitalis proximi respectu primi intellectus intrinseci et obligationem ex vi veritatis habendi tale proprietatem, quae requirit illae per quae efficiendum assertio: respectu veracitatis quae futuri oneris, veritas huiusmodi assertionis in hoc n requirit quod possit effectui ons executioni sic mandatis, nec etiam vim ratione promissionis et iuramenti pte adhuc obligatio effiendi ut in re ita

et in executione

et in executione vera sit assertio illa de futuro vt respicit effectum
in se et sic tm in ea, secluso a promissione de iuramento nullum
caput ex quo possit in hoc oriri vera et realis obligatio seruandi in
recto proposito, hoc est, si nec assertioni si adiungat promissionem si obli-
gat ex vi obligationis veritatis ad veram assertionem eam assertam in
futurum tempore, ga non est veritas infallibilis, sed satis est ga humano
modo verum dicit

secundum suentem rerum et eam sine proposito, vera
eum Dei sit ima et infallibilis veritas, hoc est, summa veritas in
diuino quia nulla eio ratio fallere potest, ex hac Dei affectione orit Deum
non ideo dicere aliquid se facturum qui hat animum et propositum faci-
endi id quod dicit, rursum ex eadem infinita affectione prouenit quod non
potest Deus talis propositum mutare, non solum ob phisicam et realem
immutabilitatem, sed etiam ga diuina assertio non amantisset ex
dei parte vera, verum fuisset Deum habuisse propositum cum dixit
se aliquid facturum, si tm simpliciter fuisset verum Deum fuisse
illud facturum quod se facturum esse dixit, hoc est repugnat ~~illi~~ prima
veritati si se aliquam obligationem ortam ex promissione derivatam
a proposito et assertione sed ex vi et assertione sine veritatis, ex
hoc est sequitur quod in simplici assertione Dei absque ei affectione, reser-
uent sibi quia ~~illa~~ in humana assertione et promissione tum simplici tum
iuramento firmata inueniuntur, verum est in quibus diuina assertio integrum
diuina authoritas et Dei testimonium hoc res asserta firmat et ideo diui-
na assertio licet simplex eminenter et effecta promissio et obligatio ex debi-
to fidelitatis et veritatis inducit; dixi fidelitatis et veritatis, ga eiusdem
virtutis et honestatis est veritatem seruare indictis eo tempore, quo ~~mittunt~~
et procurare sine, efficere vt dicta per futura facta verificent, quando
eorum veritas indeficiens, quando ai. dicimus diuinam assertionem licet sim-
plicem eminenter esse effectam promissionem, nolumus iudicare eam Dei asser-
tionem esse promissionem, sed eam sic quia se. mea ad promissionem requisitam
hoc est, de beneficio praestando, diuina est promissio et declarando diuinae
voluntatis et proposito de aliquo beneficio alicui exhibendo vel absolute
vel existente aliqua ratione.

Ex dictis colligit fidelitatem creaturae respicere quidem Ius
in promissario ortum ex promissione facta ab ipso promittente, fidelitatem
a. Dei nullum respicere ius in creatura existens ratione cuius Deus
sit proprie debitor creaturae, ga Deum esse proprie debitorem creaturae
repugnat, cum debitor proprie sit inferior creditore atq ita deg per propris-
simam creaturae factam se creaturae sed ubique aliquo modo constituit debitor
vnde Chrysostomus serm. 25 ad finem sic ait: Nonne hoc hoi exiguae chartae
obligatae adstringit, Deus tot tantisq voluminibus caret et non tenet? sed discesso

ga debeat

si deberet, quo exigente restituet? respondeo, quia non est ille mentitus, idem ipse est executor et debitor. ex quo ita si debitum divinae fidelitatis non est proprie debitum quo proprie sit de alterum et sit aliqua obligatio pendens ab aliqua affectione moralis quae ab aliquo huic et tendente in altero, nihilominus ita debitum fidelitatis etiam in Deo est quaedam necessitas non absoluta, sed ex suppositione liberae voluntatis promittentis, sed est quaedam affectio, quia est necessitas non mentiendi, ratione cuius affectionis Deus est determinatus ad implendum promissum ne sic falsa efficiat assertio inclusa in promissione.

His premissis ad obiectionem negando seq. ma., ad probationem dico tres, et nego seq., ratio disparitatis est, quia licet duplicata fidelitatis, etiam divinae aliquo modo respiciat alterum nempe creaturam, tamen in hoc differt ab obligatione fidelitatis creatae et humanae, quia obligatio fidelitatis creatae fundatur in iure per promissionem orto in promissario adversus promittentem, cui iuri si promissarius cedat statim creatura promittens liberatur ab obligatione facta, ut patet ex dictis in obiectione, ita vero obligatio divina et increatae fidelitatis non fundatur in nullo iure creaturae orto in ipsa adversus Deum per divinam promissionem, per cuius cessionem iuris a creatura facta potest Deus liberari ab obligatione fidelitatis, hoc est repugnat, ut patet ex supradictis; atque ex his habes quia Dei promissio non est sublata respectu voluntatis creaturae nempe si ipsa accepta promissionem divinam sed est ex absoluta et per se loquendo abstrahit ab ei voluntate creaturae. Deum obligante, cum divina voluntas a voluntate creaturae obligari non potest, eo quia hoc incertum ab imperfectionem in Deo, ut patet ex supradictis, ita vero cum nulla sit promissio facta inter homines cuius obligatio non potest tolli a promissario per cessionem illius acquisiti per promissionem, manifeste colligitur promissionem factam inter homines non obligare nisi dependenter ab hac voluntate quia promissarius accepit promissionem vel eo iuri non cessit. cum creaturae sit ima et infallibilis veritas ~~etiam~~ ex promissionis ad veritatem creatae sufficit si promissio vera sit secundum praesentem statum sive propositum etiamsi promissio non implea eo quia promissario ~~detur~~ cedat iuri suo ex promissione acquisito.

Ex modo dictis 2. colligitur ita quia licet ex iure per suam promissionem orto in promissario oriatur obligatio in promittente, et eo promissario potest cedere eidem iuri sive ut alii loquuntur, remittere obligationem ex illo proveniente, sicut et obligatio iustitiae non est idem ius et ius proprie, vel simpliciter, vel rigorose, aut stricte ad iustitiam sed improprie dictum et secundum quid non dat captionem vitio, nec et venit aut donat in iuste promittente, nec transit ad haeredes, nec dat facultatem vendicandi sibi remittit iura dicimus, haec est cum Suarez et Salon asseriunt solum de iure et obligatione

promissionis

promissionis pura, e simplicis spectato solo hic nac, vt etiam negan
tur, eadem tn, vt hoc etiam addam, verificant etiam de Iure e
obligade pura promissionis spectato hic civili, vt stat ex lege Iuris gen:
tium. Ff. digestis de pactis, ex qua lege habet, qd pactum nudum sine nu
mentio cuiusmodi e etiam ~~dla~~ nuda promissio n paritactionem vel
obligadem, qd idem c, ac si dicas, ex promissione ~~libera~~ nuda spectato
etiam Iure civili n oriri hes rigorosum vel atinens ad hestriam, quam
vis a, spectato Iure Canonico videat, strictum te verum, eo fd in capitulo
quanter de pactis dicat, studiose agendum et ea quae promittunt adimple
ant, ex glo Panormitana colligit Iure Canonico dari actionem ex vi
simplicis promissionis, qd tn Suares in opusculis relectione de libertate
voluntatis divinae disp. j sect. 2 num. 22 existimat n e certum sine
illud de actione dicta, quae de actione per viam exceptionis, e adest ex
textu inducto n inferri obligadem hestriae, qa hes Canonicum ex Iure
lata in virtute illius et compellere ad servandas obligades etiam in pati ne
ac virtutem hestriae sed religionis, misericordiae, vel ad alias similes virtu
tes, neq hoc mirum te debet, qa Caietanus, Armilla, Soto, Francisco Suarez ia,
e Henriques apud Sanches tomo j de matrimonio lib. j disp. 5 num. 18
etra alios Authores ab eodem Sanches citatos ibidem num. 20 docent abso
lute e simpliciter sine spectato quocunq Iure de tm peccatum veniale
n implere promissionem, quando se: ex promissione ~~n~~ impleta ~~nullet~~ nullum
aliud sequitur incommodum damnum, quam carere re licet notabili ubi promis
sa, eadem at. dicunt contra ee, qa frangere fidem ~~nude~~ nuda promissionis
e tm venatitati e Prudentiae opportunum, idem docet Diana tomo j a cap. 17
miscellanea resolue 9, vbi etiam ipse pluresque authores citat, e nuper pro
eadem sententia allegat Fernandez in suo examine Theologico, ab haec dicta
sint et adeo merito nos supradixisse ex vi simplicis promissionis per se
n oriri obligadem hestriae.

Obiicies 4to: n repugnat Deum obligari ex hestitia creaturae,
maxime qa inde sequeretur idem reperiri in creatura, aliqd hes vel dominium
qd n det in Deo, sed hoc n e, absurdum g. ec. Maior stat ex rae relatos
superiorita. Minor pbt: qa hes illud residens in sola creatura adhuc det
in potestate Dei, qa Deus poet prohibito sua voluntatis nouae creatu
ram et cederet Iuri suo qd haberet adquirens Deum.

Respondeo nm: ad cig probatum dico quamvis Deus poet pro
hibito nouae creaturam et cederet Iuri suo vel dominio, n tn poet inde
pendenter a voluntate creaturae ratione se. de re subiecta illi dominio
e facta eiusdem dominii, superioritate, qd importat impossibilitatem in Deo.

Obiicies 5to: qd Deus creare Angelum cum de rae indigitabili
faciente illum coexistere vni horae v. g. sed tum Deus per illam horam

careret

careret dominio Angeli, sequidem n poet illum destruere, ~~per~~ vel de illo disponere, poet rutrum e finem illig horæ, quæ absurdum Deum per, aliqd tempus carere dominio absoluto alienæ creaturæ, ac proinde rationes supra allatæ n e valida.

Rationem, qua supra defendimus n poe Deum obligari creaturæ ex Iustitia, ee, qa si Deus poet eo modo obligari sequeret, poe pro aliquo tempore separari a Deo dominium alienæ creaturæ, nisi rutrum e absolutum, ita vt ipsum pro illo tempore eet in creatura e n in Deo, atque i examinandum eet creare Angelum cum poeta dera e, p multi negant e ac philosophos pertinet examinare, nihil adhuc sequeret, vera n nam ratio, qa licet daremus hoc vt in illo casu Deus careret supremo Angeli dominio pro aliquo tempore, n tn illud dominium pro illo vel illo tempore eet in creatura.

Denique ex dictis colligit resolutio quæstionis pa quam sequendo disputauimus: an Deus poet obligari ex Iustitia: colligit, inquamus hra me n redemisse nos ex rigore Iustitiæ, ita vt per opera sua satisfactoria pro nobis oblata ex rigore Iustitiæ Deum obligauerit ad dandam nobis gratiam vel gloriam, qa ie. Deus ~~g~~ et obligari ex Iustitia, pt supra ostensum e, his absolutis tractandum eet: vtrum hoc vel creatura poet Deo obligari ex Iustitia rigorosa, ie e. videt referre ad solutionem illius difficultatis: an Deus non receperit ex Iustitia rigorosa, mengei ita vt Chi satisfactio pro nobis exhibita processerit ex virtute Iustitiæ rigorosæ, sicut ex eadem virtute procedit satisfactio qua hoc qui alterum iniuria affecit per veniæ petitionem et alia obsequia satisfacit, vel sicut e opere Iustitia rigorosa illa, qua Petrus restituit Paulo centum ferto ablata vel ab eo ubi mutuo data, verum cum hæc controuersia ab illig examine, p diximus longum futurum eet, defuri poet, pt infra videbimus, nihil de ella priore difficultate dicemus, nimirum vt ad aliam nobis propriam, quæ de re ea plurima est quorum tractatio multum temporis exigit, accedamus.

CAPVT II.

An peccatum sit infinitum?

Agimus hic de peccato simpliciter, ie e, mortali, quod dicendum est de peccato veniali sufficienter colligi potest ex iis quæ in hoc capite notauimus, vt a. proposita controuersia ipsis sit planè manifesta, supponendum e, duo ee in peccato saltem contra loquendo, nempe malitiam moralem ipsi peccato et malem, e ratione offensæ de re, quæ secundum nos e quasi proprietas peccati cum a. peccatum sit duplex nimirum omissionis et commissionis, moralis malitia peccati commissionis secundum nos fulget, videt in ipsa entitate positiua peccati prout e discrepantiam reæ radicali, prout a. restituimus

debitæ

debita actui, qua secundum multos est ratio actualis malitia peccati, secun-
dum nram sententiam est proprietas ipsius peccati, malitia moralis peccati
omissionis recta por formaliter consistit in entitate positiva actus prout o
disconvenientia nra vocali eo qd sit ex gratia precepto positivo cadito privatio
actus recepti vel debiti, sive est extrema n por dari omissionem puram formaliter
et immediate liberam vel malam, et ideo negamus qd alii volunt, malitiam se-
peccati omissionis formaliter consistere in privatione actus recepti vel debiti, ratio
offensa Dei consistit in contemptu Dei ziuxebo cum peccato, siue in hoc qd pecca-
tum scienter sit factum contra Dei preceptum aut voluntatem, qua tam offen-
sa interdum potest separari a peccato eo qd peccatum commissum sit cum igno-
rantia vel inadvertentia Dei incommutabile, quando a. quaerit utrum pecca-
tum sit infinitum quaestio illius est tum de peccato quoad suam malitiam
moralem vel entitalem, tum de peccato quoad offensam Dei, verum ex ij quae
hic dicemus de peccato secundum rationem offensa Dei considerato, facile colligi
poterit quid de illis malitia moralis dicendum sit, vt infra dicetur.

Supponendum est 2do ex omni affectione est infinitum secundum
quid est extrinsecè sive per denominationem extrinsecam ab infinitate
Dei cuius est offensa, sicut cognitio ad Deum terminata dicitur divina
non eo qd in se sit divinitatem, sed ex eo qd extrinsece per versetur circa
Deum, quare cum hic quaerit utrum peccatum sit infinitum sermo est
de infinitate intrinseca ipsi peccato, vt stat ex rationibus, non a. de ex-
trinseca. his suppositis.

Prima sententia affirmat peccatum mortale. esse infinitum sive
habere gravitatem simpliciter infinitam in ratione mali vel offensa Dei.
hanc tenet Caietanus 3 parte q. 1 art. 2 & ad alteram veri obiectionem, ubi
docet offensam Dei esse malum infinitum sicut luxuria infinita est quanti-
tas infinita, Joannes Medina tractatu 3 de poenitentia q. 1 ad 2dum argum.
tribuit etiam aliis, vt recte monet Salas in 1mam 2dae disp. 15 sect. 6. in eo
vero praeter quod fundari haec sententia, qd cum offensa sit tanto gravior quan-
to ratione quae offendit est dignior vel excellentior, et Deus sit infinite dignita-
tis et excellentiae videtur peccatum necessario habere infinitam gravitatem,
secundum quod est offensa ipsius Dei

2da sententia negat, et Paludanus in 3 dist. 20 q. 2. Soto in 4. dist.
19 q. 1 art. 2 ad 1mum, Valentia in 1mam 2dae disp. 6 q. 5 puncto 3, Suarez
tomo 1 in 3tam partem disp. 4 sect. 7. Vasquez in 1mam 2dae disp. 99 cap. x
disp. 100 cap. 5 et tomo 1 in 3tam partem sect. 2 num. 8 et seqq. Salas loco
supracitato. et aliorum multorum aperiendum est contra eii favet etiam
D. Thomas in hac q. art. 2 ad 2dum, dum ait peccatum vtra Deum commis-
sum quandam infinitatem habere ex infinitate divina offensa, particula e.
illa quandam significat infinitatem peccati non et infinitatem simpliciter,

imo

imo expresse dem videt docere q. 2 de malo art. 5 ad 5tum, vbi docet a bono
infinito aliquem auerti actu finito, et ideo peccatum esse extrahitur finitum,
licet hat habitudinem ad bonum infinitum, idem aliqui semel vel explicite
auerit vel certe supponit.

Dicendum est cum 2da sententia peccatum in ratione offensae Dei non esse
infinitum, ex hoc a. sequitur neq; esse infinitum in ratione malitiae moralis,
qa si non sit infinitum, ex eo quod extra preceptum aut voluntatem Dei infi-
niti, in quo consistit ratio offensae Dei, non sequitur, vt sit infinitum ex eo quod sit
oppositum vel disconueniens naturae rationali finitae in qua disconuenientia
consistit ratio malitiae moralis, vt diximus.

Pro explicatione qa peccatum quoad rationem offensae Dei pendet a cogniti-
one Dei, et ab ea limitatur & peccatum non est infinitum quoad rationem offen-
sae Dei. Consequenter est euidens, si verum sit Ants, cuius a. pma pars non indiget
probatione, qa certum est peccatum secluso Dei cognitione non esse formaliter extra
Dei preceptum aut voluntatem vel extra eam esse scienter factum, in quo con-
sistit formalis ratio offensae Dei, dici formalis ratio offensae Dei, qa licet peccatum
mortale etiam secluso Dei cognitione vel aduertentia per se, vt Deus rationa-
liter potest de eodem peccato agere cum peccatore et eius amicitia me-
ritoque auertere, si tamen hoc cognoscat aliqua ratione ab ipso peccatore, verò
nullam nouam regardit ei peccato malitiam, ac proinde nec superadit
peccato rationem formalis offensae Dei, quae reuera est aliqua turpitudo et malitia
intrinsecae actioni peccaminosae aggrauans eam in ratione mali moralis, siue
intra eandem rationem, vt multi docent, siue in diuersa ratione, vt alij volunt, appel-
latur in solum nomine offensae Dei vt redditur quasi a malitia extrahi siue moralis
peccati, quae consistit in disconuenientia actus illius naturae rationali procedendo a extra
rectitudine quam peccatum habet cum Dei precepto et voluntate, per haec a.
non significamus rationem offensae Dei, quae est in peccato, abstrahere ab ordine disconu-
enientiae cum natura rationali, qa etiam offensa Dei in solum disconuenientiam
cum natura rationali, quam peccatum habet eo quod aliquo modo scienter sit factum
extra Dei preceptum aut voluntatem, vnde siue per possibile siue per impossibile
supponamus qd aliquis faciat aliquam actionem quam exercens cognoscat
eam esse extra Dei voluntatem et tamen probabiliter spernat ignorantiam
in vincibilem & recidat in eam inuenientem eum naturae rationali, sed vel inue-
nientem illi, vel abstrahentem a inuenientia et disconuenientia cum eadem
natura, facta operatione vel actu verò nullam habeat malitiam ex eo quod iudicaret
esse extra Dei voluntatem et per sequens nec est formaliter Dei offensa, atq;
ex his sit peccatum quoad rationem formalis offensae Dei pendere a cognitione
extra ~~[illegible]~~ peccatum cum Dei voluntate, et ista pma pars Antecedentis nra
probatio est etiam et per se satis clarum.

Iam vero 2da pars eiusdem Antecedentis quae est qd peccatum secundum

rationem

racem offensæ Dei limitet a cognitione versante circa Deum. Patet ergo ratione
quæ affert, non redundit gravitatem in sui offensam nisi mediante sua cogni-
tione & iuxta eius mensuram, ergo patet, certum est &c. ergo hoc conuenit eò ratione
offendi quò lenior & imperfectior fuerit cognitio qua eorum dignitas
& excellentia ab offendente cognoscitur, si quis e. offendat a puero, vel a semi=
amente, vel a semisopito, vel ab imperfecte aduertente. ex eorum horum enim
minor & offensa quam si offendat a viro sana mentis, perfecte vigilante &
aduertente, vnde etiam delicta a pueris commissa in foro exterior mitius
pununtur, quam delicta a viris perpetrata, nempe quia pueri ignorant, non
habere cognitionem preceptorum ac legum eiusdem perfectam sicut hoc cæteri,
idem patet ex eo quia vna & eadem actio diuina voluntati vt talis si procedat
ex perfecta cognitione eiusdem vt varietatis & Dei qui per illam offendit &
peccatum mortale, patet tunc eò solum peccatum veniale ratione imperfectionem
cognitionis & aduertentiæ, ex his igitur patet Deum non redundere in peccatis
gravitatem offensæ nisi mediante cognitione & ipsa mensura cognitio=
nis qua ipse Deus a peccante cognoscitur, cum ac huiusmodi cognitio semper sit
finita & limitata limitabit quantitatem offensæ in peccato existentem nec erit vin=
cuum offensa nisi finita & limitata.

Rident aliqui gravitatem offensæ inclusæ in peccato non respondere
cognitioni qua peccans Deum cognoscit, et e. quis cum maiore aduertentia
& deliberatione peccare venialiter v.g. furando manum levem vt vnum obolum,
eiusdem minore aduertentia & deliberatione, quæ tunc ad mortale sufficiat, peccare
mortaliter v.g. furando manum graveem vt decem aureos, hinc ac sequitur
offensæ Dei gravitatem non mensurari a cognitione versante circa Deum &
per sequens nec ab ea limitari.

Sed vtra hanc responsionem ergo ex eo quia quis potest peccare venia=
liter cum maiore aduertentia Dei & peccare mortaliter cum minore Dei
aduertentia, sequitur non quod gravitas offensæ Dei non respondeat cognitioni
Dei per se secundum se & abstrahendo a peccati mala, quod non vltrò concedimus,
cæterum quod gravitas offensæ Dei, respondeat cognitioni Dei ~~[illegible]~~ posita
identitate vel æqualitate mala, ita vt tunc gravius sit peccatum quo
maior vel perfectior & cognitio Dei prohibentis peccatum, nam furtum
eiusdem quantitatis levis v.g. obuli eò gravius & quo maior & Dei prohi=
bentis cognitio quò eò minus grave & quò minore aduertentia prohibitionis
Dei, similiter furtum eiusdem quantitatis gravis v.g. 100 aureorum eò
gravius & quò maior aut perfectior fuerit cognitio voluntatis Dei prohibentis
idem furtum eo levius & quo eadem cognitio & levior & remissior, ac proinde
verò gravitas offensæ Dei limitat ac mensurat cognitione Dei prohibentis
peccatum, ita vt intensiori & perfectiori cognitioni Dei, cæteris paribus proportio=
naliter respondeat gravitas offensæ Dei, ex hoc ergo sufficienter deducitur

et ideo

vt ratio, cognitionem, qua creatura Deum cognoscit, à poe ce principium offensæ non limitatæ e finitæ.

Sed ita ~~x~~ dicis: qa si peccatum e infinitum in raõe offensæ Dei, vel e finitum secundum entitatem, id e, manens ex partibus infinitis sive actu sive poia tm distinctis in concentibus e æqualibus vnicertæ ce modo quo infinitum exigit, vt explicant Philosophi, vel e infinitum secundum effectum, id e, quo n sit ce magis vel plectis in raõe offensæ Dei, sed neutrum dici pt & et. Maior stat, qa n pt assignari alia ratio infinitti pter illas duas. Minor pt: e ipse quod in ma. partem nonge de peccatum n sit infinitum secundum entitatem, qa entitas peccati sive actus mali v. g. odij Dei aut e indivisibilis, vt aliqui volunt, e sic nullas habebit partes entitativas, aut ha partes tm internas, id e. carent partibus externis id e opg probare, atqui in odio Dei e qd obiect alio peccati n potest ce plures partes intrinsecæ finitæ, cum sit actus voluntatis id e poia finita ac limitata, hic a. nullam nos fecimus mentionem de prude restituendis vel actus qui aliquo modo involuit in peccato, qa non malitiam cetialem peccati e raõem offensæ Dei volumus ponere in entitate libera actus positivi, modo supra explicato, qui tn malitia per prude offensæ Dei reponat in prude, facile etiam ipse pt ostendere neg illam ce infinitam secundum meas partes negativas. Sed ea, quæ minoris argti sup. facti pt: qa nullum e peccatum quod n sit ouis e ce aliud maius etiam in eadem id e peccati e in eadem raõe vel specie offensæ Dei, nullum e e. odium Dei quod n potest ce aliud maius sive perius eo p. fiat cum maiore cohibitione, cum maiore aversione Dei, e cum maiore voluntatis conatu, e sic de reliquis omb peccatis.

Tertio pt: qa si peccatum sit infinitum in raõe offensæ Dei, sequit oia peccata in raõe eiusdem offensæ Dei ce æqualia, sed hoc e falsum. Seq: ma: pt: qa si peccatum sit infinitum in raõe offensæ Dei n pt ce infinitum secundum entitatem, vt manifeste stat ex dictis, ac proinde erit infinitum secundum effectionem in genere offensæ Dei, cum a. infinito secundum effectionem n potest ce maius, vel effectus, si oia peccata in raõe offensæ Dei sint infinita sequit oia peccata ce inter se æqualia in raõe offensæ Dei, sicut oia, ~~ohi~~ opera in raõe ~~ceb~~ meriti et inter se æqualia, qa in eadem ratione oia et infinita. Minor ex iuri syllogismi supra facti nemo qd falsum sit oia peccata ce æqualia in raõe offensæ Dei multipliciter pt probari; primum a. pt, ex cõsequenti, nam blasphemia in Deum prolata, odium Dei exercitum, voluntas qua quis vellet deserere Deum si posset, aut in Dei contemptum e odium vellet retrahere oia peccata possibilia si poet, ex cõsequenti horum sequitur e gravior offensa Dei quam sit furtum simplex, mortaliter malum v. g. vix aureij, similiter si peccata eiusdem speciei omnia sint, inter se, ritium Dei intrinsecum cæteris partibus ex raõe sequitur e gravior offensa Dei quam pt odium Dei mere

interiorum,

interrum, furtum mille aureorum coetoris paribus gravior offensa Dei,
quam furtum unius aurei, blasphemia centies in dies laxetur simul prolata
e gravior Dei offensa, quam sit alia quae in unum tm prolata sit.

Denique eadem minor pbt. ea si oia peccata essent aequalia in ratione
offensae Dei, sequeretur Deum ex odio habere oia peccata, sed hoc est falsum, vt pbt
ex Proverb. 6. sex sunt quae odit Dns et septimum detestatur tria eius sc: eum qui se-
minat inter fres discordias. Sed ma: pbt: qd peccatum est aequale alteri in
ratione offensae Dei et peccatum est aequ. vtra Dei voluntatem, cum ratio offensae
Dei in hoc sistat qd sit vtra Dei voluntatem, quae a. aequ. sit vtra Dei volun-
tatem ea Deus aequ. odio habet, ac proinde si oia peccata sint aequalia in ratione
offensae Dei, sequitur Deum illa oia aequali odio prosequi, praeterea eadem minor
pbt. ex Scriptura multis in locis, et inquit ex illis, hi verbis aequalibus. jj.
praeterea qui me tradidit tibi maius peccatum habet, unde merito Salas tome
2. in jmem 2da disp. 5 sect. j. de fide ait esse n oia peccata esse aequalia,
vide eiusdem authorem vbi multa alia ex Scriptura ad idem affert.

Deinde pbet ~~hrum~~ loco cit. illegitimum esse de maioritate quam
aliqd peccatum habet respectu alterius n in ratione offensae Dei, sed in ratione mali-
tiae, quam habet prout opponunt virtuti vel rationi rationali.

Ad vtra ante responsionem ex dd. his absolute et simpliciter significat aliqd peccatum esse maius altero, atqui si oia peccata essent infinita,
per sequens aequa in ratione offensae Dei praetum peccatum non absolute et sim-
pliciter dici maius altero, qd inaequalitas malitiae moralis finitae, respiciens
in peccatis n attenderet, sed oia peccata absolute et simpliciter dicerentur
esse aequalia, neque etiam ois bonis operibus licet habent dignitatem a inaequalem
rationem meriti, et aequalem ab obiecto honesto, dicunt tn esse aequales in ratione
meriti sive valoris et dignitatis, eo qd singula habent dignitatem infinitam
a pretio Verbi infinite digni.

Denique eadem minor pbt. qd si oia peccata essent aequalia in ratione
offensae Dei sequeretur oia peccata aequaliter puniri in inferno, qd singu-
la peccata qd infinitatem offensae Dei mereretur, quantum est ex se, poe-
nam infinitam, cum a. poena infinita sit impossibilis sequeretur tantum
dem poenae, vt ratio iustitiae vindicativae seruetur, infligi qd singula pec-
cata, qd est vtra illa sacra vera Luca 20 qui accipient damnationem ma-
iorem, et vtra illam Matth. 10. Amen dico vobis tolerabilius erit terrae Sodoma-
rum et Gomorrheorum in die iudicij quam in ciuitate, et vtra illa Matth. 11.
Verumtamen dico vobis Tiro et Sidoni remissius erit in die iudicij quam vobis
Corozain et Bethsaida.

Quia ergo in Deiri sect. ea forma ratio qua responsum praecedenti,
nimirum qd his vera aetate et cum illegitimum solum de poena et culpa peccatis
secundum se esse et vtranam rationem aequalem esse quatenus habent malitiam

mortalem

moralem, verum cum Chrys locis allegatis absolute & simpliciter loquatur
ais manifeste significet simpliciter & absolute unum peccatum magis punii
quam alterum, non est illud prout sentit hoc responsio.

Minor quam iam plurimis probavimus poetetiam confirmari ex P. P.
quos videre è apud Salas loco citt.

Obiciles jmo: Patres & multi Theologi ex infinitate peccati inferre
runt fuisse necessariam Dei incarnacem ad satisfaciendum pro nostris
peccatis mortalibus, atqui si peccatum mortale non est infinitum simpliciter
saltem in ratione offensae Dei non poet illud inferre, qa nra bona opera
poet tm crescere, ibi rate & bonitatis & procedere ad tantam gratiam ut sint
digna satisfactio pro peccatis.

R. Licet Patres & multos Theologos ex infinitate peccati colligere
necessitatem incarnacis ad dignae satisfaciendum pro peccato, illi tm non sit
illigendi de peccati infinitate simpliciter & absoluta, sed de peccati infini=
tate secundum quid sive desumpta ex infinita dignitate Dei & deg solitate
ipsig peccantis, ut sapite sequenti explicabitur.

Obiciet dos: quanto magis una prona excedit alteram tanto magis pri=
oris prona offensa excedit offensam posterioris, ad Deum & infinite excedit
pronam creatam & offensa Dei infinite excedit offensam prona creatae
& per sequens peccatum ad offensa Dei erit infinitum sin rate offensae Dei.

R. jmo calculacem illam non esse tonam, qa aliqum probaret etiam
aliqd qd & falsum apud oes, siquidem probaret peccatum veniale, cui eadem
calculac ut ag applicari, ut stat, in rate offensae Dei ge non modo graue sed
etiam infinite graue & infinitum, & per sequens non est peccatum leue aut
veniale, sed mortale, eo qd in rate offensae Dei haberet gravitatem & infini=
tatem & rate huiusmodi infinitatis est aequale cuicunq peccato mortali, &
per sequens mortale, cuius rao sequae consistit in gravitate offensae Dei.

Dices: calculacem illam non poe applicari peccato veniali, qa peccati
veniale non poe offensa Dei cum sit tm praeter Dei praeceptum aut voluntatem, non
stra illam!

R. Pius pontifex vult non fieri peccatum veniale, ut sit, ex eo qd illud in pur=
gatorio aunit poenis exquisitissimis, & ex eo qd, & stra non nam rectam raocem,
Dei Vicario, dictantem peccatum veniale esse malum & fugiendum, qd per se
quens peccatum veniale vere & stra Dei voluntatem non quidem graviter
sed leviter, & ideo & offensa Dei non gravis sed levis. Vide Vasquez in jmam
2da disp. 143 cap. 3 ubi, cum alis recte probat peccatum veniale non esse
contra sed etiam stra praeceptum & legem praeceptam, cum recta ratio dictet peccatum
veniale esse malum & intrinsece, & praeceptum Dei vig: de non furando prohibeat
non modo furtum graue sed etiam leue.

Deinde stat praetam calculacem non esse bonam, qa alias similis

modo

modo probari posset actum amoris versantem circa Deum esse infinite efficacem saltem physice loquendo, sic s. liceret arguere: quanto magis obiectum bonum excedit alterum obiectum similiter bonum tanto magis amor prioris obiecti excedit amorem posterioris, sed obiectum infinite bonum nunc. increatum quod est Deus infinite excedit obiectum bonum creatum & amor Dei infinite excedit amorem boni creati, et per sequens amor Dei erit infinite efficax. Quod si ideo disparem rationem peccati et actus amoris versandi circa Deum, eo quod peccatum crescit ex ~~minori~~ vilitate peccantis et dignitate ipsius Dei offensi, actus a. amoris cum sit Deo debitus, non crescit in ratione obsequij licet fiat in Deum. Contra, quod vero actus charitatis secundum suam affectionem physicam crescit ex eo quod fiat in Deum infinitum, sicut peccatum crescit ex eo quod sit in Deum infinitum & si peccatum tm ex hoc capite crescit supra offensam personae creatae quantum Deus crescit supra personam creatam, etiam ac similem rationem amor boni increati tm secundum suam affectionem physicam crescit supra amorem boni creati quantum bonum increatum crescit supra bonum creatum, ac proinde amor boni increati habebit affectionem physicam infinitam.

Iam vero pro sequenti responsione ad obiectionem supra factam advertendum est duplicem esse affectionem cognitionis, alteram actualem alteram accidentalem, affectio actualis cognitionis consistit in hoc quod cognitio sit talis obiecti repraesentati, vt Dei v.g: hoc est, affectio accidentalis cognitionis est qualex altera in quo ita est quod obiectum ex parte rei per cognitionem magis distincte cognoscat, altera ita est ja ipsa cognitionis intensione, fieri s. ut, vt in sententia supponimus, quod obiectum secundum vnam et eandem rationem indivisibilem modo remissa modo intensiore cognitione apprehendatur, ex his a. patet quod vna cognitio supra alteram ut est duplicitet semper secundum affectionem actualem et secundum affectionem accidentalem, his premissis. Ad 2do, obiectioni directe respondendo ma: illam: quanto magis persona excedit quanto tanto magis offensa prioris personae excedit offensam posterioris, si quanto magis persona excedit personam tanto etiam magis cognitio prioris secundum affectionem accidentalem, dico accidentalem, quia proportionalis excessus cognitionis secundum actualem cognitionem semper est minor cum excessu personae offensae excedat cognitionem ~~affectionis~~ posterioris transeat maior, tm nunc nego ma; et ad instantiam. Petrus v.g: in re levissima scienter infamat Regem, Paulus advertenter occidit hominem plebeium, in hoc casu Regis offensi persona per iniuriam infamatam levissimam excedit personam hominis plebei occisi, ~~et~~ tm tm offensa Regis excedit offensam hominis plebei quantum illius persona personam huius excedit, imo eadem offensa plebei multum excedit offensam Regis, similiter si quis commisisset vel per motum secundo primum nunc inscite deliberatum vi nobili infamat

stumeliam

numerum, alter vero scientes & affectu deliberato viro ignobili infert
injuriam eg. gravem, maior est offensa, ipsa ignobilis quam ipsa no-
bilis, qa a majori ipsa nobilis excellat ignobilem, ratio a. cur in his & simili-
bus casibus, ut tm offensa excedat offensam quantum una ipsa offensa
excedit alteram, & qa n tantum cognitio unius ipsa excessit cognitionem
alterius, cum e. offensa & eius gravitas dependeat n solum a ipsa offensa
vel a affectione actuali cognitionis, sed etiam a affectione actuali eiusdem
cognitionis, hinc orit qd si ipsa ~~reperet~~ erat prioram vel totius actualis affectio
cognitionis supra affectionem actualem alterius crescat, n a. cognitio unius
ipsa crescat secundum affectionem accidentalem, vel crescat, sed n eodem
modo ~~no~~ ipsa crescit supra ipsam, ipsamque capit affectio actualis cognitionis
supra actualem affectionem alterius, qa licet inferre eadem ratione unam
offensam crescere ~~ergam~~ supra alteram, neq e. eiusdem immediatam
unius offensa aequaliter secundum affectionem suam licet accidentalem
crescit ~~supra~~ affectionem primaria immediata alterius offensa, variato
a. crescitur ab primaria immediata supra alteram necessario etiam variat
excessus huius affectus supra alterum, ex his a. patet offensam Dei neq crescere
neq posse crescere infinite supra creaturae offensam, qa adhoc esset necessarium
ut cognitio dei ac eius offensam requisita etiam secundum affectionem accidentalem
infinite crescerent supra creaturae cognitionem.

Dicis principium immediatum offensae Dei esse etiam ipse Deus
secundum suam infinitatem & ut coniunctae offensa divina gravitatem
infinitam, qa n de unde huiusmodi gravitas limitetur, sed ~~ab~~ in quo solo
fundet se difficultas, ita qa si per impossibile Deus esset finitus & quis cum ea-
dem cognitione Dei infinita quam nunc habet peccaret in Deum v. g. idem
~~dicendo~~ tunc odium illud n esset adeo grave atq nunc e. & ignum esse Deum
immediate secundum se. & per sequens independenter a sui cognitione
refundere in eum suam rationem & gravitatem offensae. Confirmat quia en
hic si quis homo alterius injuria afficiat per errorem invincibilem
putans illum esse Regem, talis offensa e. insulto minor est quam sit offensa Regis,
imo ne maior quam sit offensa plebei, & ideo nec illa ipsa offensa, ut pro
eadem offensa maiorem satisfactionem quam detetur per offensa plebei, exigere.

Respondeo ergo odium illud Dei in illo casu tantam malitiam mora-
lem habiturum quantam nunc habet, cum e. malitia n coniuncta nisi media
cognitione, qa tunc apprehenderetur ex parte obiecti tanta inocentia quanta
nunc apprehenditur, ideo tunc in odio Dei esset eadem malitia, adeo tm qd in
illo casu odium Dei n esset eg grave in ratione offensae Dei atq nunc e. ar-
gent e. offensam esse quam compositum ex actione offendente, ex cognitione
ipsa offensa & ex ipsa ipsa offensa secundum se sumpta tangeam
ex duabus formis partialibus, & qd in casu proposito dignitas & authoritas

Dei offeri

Dei offensa n̄ est tanta atq nunc est, tigit eadem nunc est finita, ideo etiam
tunc odium illud Dei n̄ est tantum in ratione offensae atq nunc est finitum.

Verum ntra hanc responsionem quatenus asserit personam offensae
esse ~~factam mt~~ partem intrinsecam et componentem ipsius personae, et per consequens Deum esse partem intrinsecam et componentem offensae Dei, et ga hinc sequitur Deum esse partem intrinsecam peccati mortalis, siquidem ntra est extra multorum peccatorum mortalium vinculum, secundum Authores eiusdem responsionis, videlicet in hoc qd illa sit ntra Dei voluntatem et praeceptum et per consequens qd sit offensa Dei, hoc ne videt ntra eorum sententiam, neq ne Deus qui est res omnium optima et infinitum bonum videlicet poterit esse pars intrinseca et quidem totalis constituens et componens malorum omnium pessimum, nimirum peccatum mortale; deinde ntra eandem responsionem ergo si quis de facto periuret putans per errorem inuincibilem Deum esse finitum, vere huiusmodi periurium n̄ dicet esse solum injuria ~~vel~~ offensa Dei infiniti, id est scienter esse factum ntra voluntatem Dei infiniti, et ideo aduersarij cohaerenter ad sua principia negabunt illud esse peccatum mortale. Et peccatum illud periurij n̄ componet ex Deo secundum se, ga alioquin haberet infinitatem, licet n̄ simpliciter qd limitatam cognitionis, sicut de facto periurium scienter factum cum cognitione Dei infiniti habet rationem offensae infinitae n̄ simpliciter sed tm secundum quid qd limitatam eiusdem cognitionis, Ibidem ntra eandem responsionem ergo licet ratio malitiae offensae Dei consistat in hoc qd Deus potest rationabiliter se auertere a peccatore, ga peccatum, licet hoc nis factum cum ignorantia aut inaduertentia Dei inuincibili ratio tm totalis offensae Dei consistit in ntrarietate ntra actionis ad Dei voluntatem aut praeceptum prioribus liberum, vt etiam supra insinuauimus, sed in casu supra posito odium Dei finiti elicitum cognitione Dei infiniti vere huiusmodi odium haberet liberam ntrarietatem ad voluntatem Dei infiniti licet in se impossibile et illud odium Dei ~~finiti~~ errorem inuincibilem haberet totam illam gravitatem in ratione offensae quam nunc habet. Minor n̄ indiget probatione. Maior, quae pattum admittitur a Theologis, et patet ex dictis pbt: ga ga ratione totalis offensae Dei meremur poenam et vituperium et ratio totalis offensae Dei est aliquid liberum, se nihil aliud liberum qd assignari qd illa sit nisi pacta libera ntrarietas et ex ea nemo pbt eadem maior: ga totalis offensa Dei infiniti consistit in inconuenientia quam ntra actio habet cum ratione rationali eo qd eadem actio est scienter facta ntra Dei infiniti voluntatem, sed hoc totum habetur odium Dei finiti qd est elicitum cum cognitione Dei infiniti et odium illud est totalis offensa Dei infiniti, nec haberet totam gravitatem offensae quam de facto habet peccatum factum cum cognitione Dei infiniti. Minor pbt. Maior pbt: ga si quis faceret aliquam operationem quam ipse inuinciliter putaret esse conuenientem sua nda ratione,

sive qd deum

nec, si idem putaret illam esse nobis licitam et honestam et simul esse contrariam
divinae voluntati vere is non peccaret et re ipsa non offenderet Deum, quia Deus non fit
offendi actione honesta, sed signum et ratione formali offensae Dei sistere in disconvenientia quam nra actio habet cum nata rationali ex eo quod eadem actio secundum
facta sit contra Dei voluntatem aut iussum. Ans. e. huiusmodi antinomatis patet: quia qui
in dicto casu faceret operationem quam putaret esse nequaquam convenientem nrae nae rationali et
contrariam divinae voluntati bene operaretur et faceret actionem honestam
et virtutis, nequaquam operaretur; cuta regulam vera rationis dictantis faciendas
et operationes conformes propriae nae rationali, in quo consistit honestas operationis et
ille non peccaret, quare licet non peccaret suam operationem displicere Deo, et tu illa
Deo re ipsa displicaret, quia Deo non fit displicere actio honesta vel actus virtutis.
Dem. Ans patet: quia proxima regula moralis bonitatis et malitiae nostrarum
actionum est dictamen rationis, et ita ex capite si quis mentiretur aut fornicaret
v.g. inuncibiliter existimans id esse disconveniens propriae nae rationali et
Deo illicitum, et invincibiliter existimans esse extreme secundum aut voluntati
Dei ille vere peccaret, quia hoc peccat quotiescunque facit aliquid de quo judicat
esse sibi illicitum ratione, et idem est disconveniens propriae nae rationali et similiter quotiescunque non facit operationem quam tenet esse licitam sive conformem
propriae nae rationali bene operatur, et per consequens re ipsa non offendit Deum,
licet simul eandem operationem invincibiliter existimet esse contrariam Dei
voluntati et illa Deum offendi.

Demum maior illa, nempe quod totalis offensa Dei infinita consistat
in disconvenientia actionis cum nata rationali quam habet peccatum ex eo quod
contra Dei voluntatem, patet: quia si ut impossibile est etiamsi alter Deus non esset ens
ab eo creari qui nobis perferret aliquid contrarium voluntati huius Dei qui nunc est, tunc executio decreti ab illo Deo nobis facti quamvis esset contraria voluntati huius
Dei qui nunc est, id tu esset peccatum, neque alia de causa non esset huiusmodi, nisi quia
non haberet disconvenientiam cum nra nata rationali etiamsi ex eo esset contraria
voluntati huius Dei qui nunc est, neque ex alia ratione huius rei sit quaerendi et rationem offensae Dei consistit in disconvenientia quam actionis libera habet cum nra
nata rationali ex eo quod eadem petrocet contra Dei voluntatem. Ans. quo ad id
quod sit difficultatem patet: quia operatio illa contraria voluntati huius Dei vere haberet rationem quae dicit operatio facta contra Dei voluntatem et mala
sive peccaminosa non esset illa nisi disconvenientia cum nra nata rationali
etiam ex contrarietate cum Dei voluntate.

Respondendum est igitur ad instantiam supra facta negando tres ad probationem negat. Ans. et dicit quod in illo casu invincibiliter esset peccatum. Nisi odii in ratione offensae
Dei quantum nunc de facto est odium Dei in eadem ratione, quia si esset esset ab
eadem regula proxima nostrarum actionum nempe ab eodem dictamine
rationis et ab eadem cognitione qua nunc est, et per consequens omnem illam in ratione

offensae

offensa Dei est aequale uno Deo, ergo nunc e, sicut est eidem Dio aequale,
in ratione malitiae, e e. par ratio, et stat ex dictis. Ad firmacion in ante ce-
dentis obiectionis 2.3. si quis dehonorat personam plebeam putans inuenig-
biliter illam ee Regem, nunc dehonorato illa certidem affectiue tanta in ratione
offensae quanta est veri Regis dehonorato effectiue. tn e a parte rei, et est
tanta in ratione offensae, sed vere non ille plebeius n tn illa dehonoratione rena-
neret dehonorato quantum remaneret Rex, e ideo quamuis Deus puniret
illum peccatum quantum puniret veri Regis dehonoratorem eodem Deus regiciat
eximum e affectum, persona tn plebeia n potest exigere pro illa offensa nisi
facta tantam satisfactionem quantam posset exigere pro dehonorato
recenti scienter facta, sicuti nec is qui furat 100 putans se furari 1000
tenet restituere 1000 sed 100, sed licet persona damnificata affectiue ablata
sint 1000. effectiue tn n 1000 sed 100 tn ablata et, sed satisfaciendum a.
n iniuriatur, qui detrimenti voluerit alteri facere, non compensan-
dum e id si fecerit, unde etiam magistratus qui in furtis crimi-
nibus n attendit gravitatem actionis interna sed tn externa, dic-
tum crimen puniret n ut regia persona sed ut plebeia iniuria vel dehonorato.

Quaes de nig: gravitas offensae ex incremento dignitatis
e excellentia personae offensae etiam n crescente cognitione, crescit per
partes aequales vel certe saltem imaginariae. E offensa Dei est infinito
dignitatis Mg incremento supra personam creatam crescit ang n ne-
supra offensam personae creatae, e per sequens peccatum in ratione offen-
sae Dei e infinitum. Dnc g: ult. Bis pbt: 1 si duo Angeli v.g. cognis-
tione aequali cognoti offendantur ab hoc. e 2do Angelus sit primo
dignior v.g. per tres gradus, tunc offensa 2di Angeli excedit offen-
sam primi aliquo certo excessu v.g. uno gradu. 2 si offendatur 3ty
Angelo 2do dignior per tres gradus licet sit cognito cognitione quoad
affectionem pari in tali integrionis e distinctionis ordo aequali cog-
nitioni 2di Angeli, offensa hujus Angeli erit gravior offensa primi
Angeli per duos gradus, sed n e recedere ex ang dignitatis personae 2di An-
geli per tres gradus supra primum potest refundere in offensam eius-
dem 2di Angeli excessum gravitatis ut v.g. e excessu dignitatis
3ty Angeli per 5 gradus supra primum n potest refundere in offensa
3ty Angeli excessum gravitatis ut duo. similiter poterit poni 4tus
e quintus Angelus, e sic deinceps in infinitum, ita ut inter quoslibet
Angelos immediatos sit differentia trium graduum in affectione,
offensa a cuiuslibet illorum facta cum cognitione aequali cognitioni
primi e 2di Angeli superabit offensam primi per gradus e d alures quo
magis Angelus offensa distabit a primo e vere gravitas offensae ex incre-
mento dignitatis personae offensae etiam n crescente cognitione crescit per
partes

partes aequales vni certae?

Ad negando Ans, ad probacem nego offensam 3ty Angeli esse maiorem offensa jmi per duos gradus, rab ejga excessus dignitatis 3ty Angeli supra dignitatem primi ing effectus cognoscere per aequalem cognitionem, quam excessus 2di supra primum, cum e. ad obtu effectus aq clare & distinct cognoscendum, atq cognoscit obtu ing effectus, regulatur maior attentio [illegible] sive cognitio 3tii effectior quoad intentionem vel adstrictionem, si 3tius Angelus secundum eam effectionem crescat supra 2dum, ille cognitio & crescat supra effectionem cognitionis 2di Angeli, sequitur in casu proposito ming efficate cognoscit 3tium Angelum & eius excessum supra 2dum, quem cognoscatur 2dus Angelus & eius excessus supra primum, & sic de coeteris, ac proinde licet offensa 2di Angeli crescat supra offensam primi Angeli per vnum gradum vt suppono, in tamen per vnum gradum sic per minus offensa 3tii Angeli crescet supra offensam 2dii, sic proportionaliter de ceteris de reliquis dicendum e. ex quo patet ex facta supputatione eiusdem vel aequalis cognitionis, licet supponatur crescere dignitas ejusdem offensae, in tn eius offensa crescit arithmetice vel per partes aequales vni certae, sed geometrice, sive per partes proportionales minores ac minores in infinitum, quae des poat sbinari intra certos fines ac terminos, & ideo non sequitur offensam Dei esse infinitam simpliciter sed tn secundum quid vel comparative respecta offensae personae creatae, ita vt licet offensa Dei sit in se finita, nihilominus sit maior qualibet offensa personae creatae, nec at vlla offensa vllis personae creatae adaequari possit.

Obiices 3tio: peccatum mortale meretur carentiam vnionis hypostaticae & meretur poenam infinitam, ga sicut vnio hypostatica e bonum infinitum, ita necesse e eius carentiam esse infinitum malum & peccatum mortale e infinitum. Primum Ans pbt: ga cum peccatum mortale sit inconjugabile cum vnione hypostatica sequitur eum qui e in peccato mortale esse indignum vnione hypostatica, sterca cum peccatum mortale meretur carentiam gratiae multo magis meretur carentiam vnionis hypostaticae. neq responderi sit tn dari in peccatore carentiam aut privationem debitae vnionis eo ipso creaturae non sit debita vnio hypostatica, neq carentia sit nisi rei debitae. nam fingi it casus in quo ex promissione Dei peccatori sit debita vnio hypostatica, atq in hoc saltem casu procedit obiectio.

Primo obiectionem etiam ea applicari peccato venniali cum e. peccatum veniale sit inconjugabile cum vnione hypostatica, vt infra videbimus, sequitur eum qui e in peccato veniali esse indignum vnione hypostatica, & sequentur authores huiusmodi obiectionis tenentur

recedere peccatum veniale meveri carentiam unionis hypostaticae, et quum
peccatum veniale, sit infinitum, id fit, ut falsum reputetur ab omnibus.

Jam vero pro ea responsione supponendum est poenam esse institutam et ordinatam ad deterrendum homines a criminibus et peccatis, ac prohibere eum negato bonum, id est idem ac non a crimine nocenga habituri, non potest nos deterrere a crimine, eo quod non habet rationem mali, ut per se, sit, nec habet rationem poenae, quis se abstineat a peccato ob negationem boni id nullo modo agere potest? hinc a. stat negationem unionis hypostaticae nec promissae nec illa ratio debitae, vel quam etiam secluso peccato non esset homo recepturus habet rationem, poenae respectu peccati, ut igit negatio unionis hypostaticae haberet rationem poenae peccati, deberet habere rationem privationis et ipsa unio deberet esse aliquo modo debita, ut ex promissione, tunc esset privatio eiusdem unionis haberet rationem mali et posset deterrere hominem a peccato, cum a. de facto nullo modo peccatori sit debita unio hypostatica neq carentia, vel negatio talis unionis de facto habet rationem poenae peccati, quare quod unio hypostatica non sit ei homi debita nisi per accidens ut ex promissione divina homi facta per accidens, ita etiam carentia unionis hypostaticae solum per accidens sit ei poena peccati. his suppositis.

Ad 1do. ex dictis ~~patet~~ illegit de facto secluso promissione unionis hypostaticae sic nulla ratio procedit, ut stat ex suppositis, vel illegitur supposita divina promissione unionis hypostaticae et tunc sic respondendum: carentia unionis hypostaticae vel habet rationem mali finiti et sic transeat finis et negat neg: vel habet rationem mali infiniti et tunc distinguitur. his, peccatum directe et per se meretur carentiam unionis hypostaticae, neg, meretur illam per accidens quatenus per se meretur gratiae privationem cum qua necessario sit nota negatio unionis hypostaticae quae negatio per accidens habet rationem privationis et mali neg. his; ad 2dam rationem antecedentis distinguo sequens, ex eo vero quod peccatum mortale per accidens meretur carentiam unionis hypostaticae, licet Deus caret carentiam esse malum infinitum, non licet inferre peccatum mortale esse infinitum, ratio est, quia poena per accidens debita criminis, sit per abstractionem superare eius gravitatem, sit quia si quis commisit crimen vel delictum cui carcer diuturnus tanquam poena adaequata debeatur ex lege et detinetur ex tali carcere iactura rerum suorum bonorum et famae passurus ita ob quod v.g. detentus in carcere non potest servare res suas nec protectio uxoris et filiarum profecto huiusmodi poena suae huiusmodi gravissima detrimenta per accidens inexsa cum poena delicto per se debita et statuta excedunt gravitatem patrati delicti, verum solus carcer, ut suspicamur, illa adaequet, non tu non reputatur inconveniens, ex his a. stat ex poena per accidens debita non posse colligi gravitatem

criminis

criminis vel peccati, sed tm ex poena per se debita vel constituta, saltem a Deo, vnde sequenter si supponatur carentiam visionis hy intuitiua debita ex promissione, ec malum infinitum, negamus illam potuisse arcte constitui a Deo pro poena peccati.

Obycies 2do: peccatum mortale meretur priuacoem omnium bonorum possibilium, sed bona possibilia sunt infinita, saltem in categorematice, & peccatum e infinitum in raoe demeriti e per sequens etiam in raoe offensae Dei.

R negando ma: primo q. n meretur priuacoem bonorum omnium collectiue, cum q. hoc n potest habere ota bona possibilia collectiue, neq potuit illam constituere pro poena peccati neq peccatum potuit illam mereri, rursum peccatum n meretur priuacoem bonorum omnium distributiue e in particulari, ga cum hoc etiam secluso peccato n cet habitura habet bonum in particulari, neq per peccatum potuit mereri priuacoem cuiuscunq boni in particulari tanquam poenam, sicut nec Deus in poenam peccati statuit priuacoem cuiuscunq boni in particulari, verum e tm qd peccatum aliquo modo sive indirecte e per accidens meretur priuacoem boni a se possessi vel possidendi, nempe quatenus meretur priuacoem gratiae e amicitiae diuinae.

Obycies 3tio: Deus infinite odit peccatum sive qd idem e peccatum infinite Deo displicet & peccatum hb infinitam gravitatem. Ans e pro ex tertio contra recepta. Conseq: n infertur, probatio.

R Dicit aliqui quando dicitur Deus infinite odit peccatum vel peccatum infinite Deo displicet sensum e qd peccatum Deo placeat

Sed ztra hanc responsionem e, ga propositiones illae significant e explicant vt ptt ex istis verbis positiuam Dei displicentiam de peccato e, quum positiuum Deo displicentiam peccatum prosequitur, quare n sufficenter eliguntur e sola negaoe complacentiae Dei in peccato.

Responcetur e igitur per huiusmodi propositiones Deus infinite odit peccatum, peccatum infinite Deo displicet n poe significare qd Deus de ~~est~~ peccato infinite in he e intrinsece vt tribuitur, ga Deus, vt de capax talis affectus, vt per se stat, per illes igitur propositiones tm significatur Deum actu infinito odisse peccatum vel peccatorem, sicut e. amare e velle bonum sta e odisse e velle malum, cum a. Deus n potest sta infinite odisse peccatum vt qa ipsum velit peccatori infinitum malum, cum huiusmodi malum sit impossibile, sequitur Deum sta solum infinite odisse peccatum vt qa ipsum actu infinito velit peccatori malum finitum, quia a omnium etiam actu infinito odit peccatum veniale, n tm hoc qa huiusmodi peccatum vult malum infinitum, atq ex his ptt odium Dei omnis peccatum habere eadem infinitatem ex parte actus n tm ex parte obj.

Obycies 4to:

Obiecies 6to: peccati odibilitas superat amabilitatem cuiuscunq rei
creatæ & peccati odibilitas est infinita, cum sit, potest a deo fieri creatura
magis ac magis amabilis in infinitum, si peccati odibilitas superat amabi-
litatem cuiuscunq creaturæ, odibilis necesse est eandem odibilitatem esse
infinitam, & per sequens peccatum esse infinitum in ratione mali, & vel offen-
sa Dei. Ans. a. pbo. qa peccatum qa nullam ob rem licite committi potest & pec-
cati odibilitas superat amabilitatem cuiuscunq rei creatæ.

Ex hoc argumento n sequitur. qa probat etiam peccatum veniale habere
infinitam gravitatem, hoc a. pbo qa neq peccatum veniale, qa vllam rem
licite committi ac per sequens eiusdem peccati odibilitas superabit amabi-
litatem cuiuslibet rei creatæ & erit infinita, vnde peccatum veniale
habebit gravitatem infinitam. Ex eo directe distinguendo Ans. peccati
odibilitas superat amabilitatem cuiuscunq rei creatæ, respectu vt
n potest peccatum prudenter ac licite ordinari ad secundum vllam rei creatæ
bonitatem, neq hoc verificatur solum de peccato mortali sed etiam de
veniali, peccati odibilitas superat amabilitatem cuiuscunq rei creatæ
vt ratio malitiæ siue offensæ Dei inclusæ in peccato veniali est maior
quam bonitas cuiuscunq rei creatæ, nego Ans. & seq: neq ex eo qa peccati
neq licite ordinari ad secundum vllam rei creatæ licet inferre maiorem
esse malitiam vel offensam Dei inclusam in peccato quam sit bonitas vllius
rei creatæ, qa alias sequeretur etiam maiorem esse malitiam peccati venialis
vel rationem offensæ Dei in illo inclusam quam sit bonitas omnium hypo-
thetice, qa peccatum veniale n potest licite ordinari ad secundum omnium
hypothetice, imo si modus ille argumentandi valeret sequeretur etiam
esse maiorem malitiam & Dei offensam inclusam in peccato veniali
quam sit bonitas ipsius Dei. pbo. qa sic poterit argumentari:
neq qa secundum ipsius Dei licitum est committere peccatum veniale. & ma-
ior est malitia & ratio offensæ inclusa in peccato veniali quam sit
bonitas Dei, sicut igitur aliquis negabunt seq, ita & nos illam negamus
cum similis argum applicatur peccato mortali, qa dicit peccatum n potest
ordinari in secundum vllius rei creatæ n orit ex eo qa peccati malitia
superet bonitatem cuiuscunq rei creatæ, neq ex eo qa peccatum est
sc. qa malum morale, & per sequens n est prudenter vel licite eligi
qa vllum bonum, iuxta illud vulgatissimum: non sunt faciendæ
mala vt veniant bona, ratio a huius rei est qa vnum bonum potest fieri
prudenter & licite peccatum, iam ex ipso n sequitur peccatum, qa de ratione
intrinseca peccati est vt quod sit ordo illicitum & extra prudentiam.

Obiecies 7mo: peccatum quantum est ex parte sua destruit
Deum & est infinitum gravitatem. Consequ. n videtur indigere probatione
si verum sit Ans, hoc a. pbo. qa peccatum quantum est ex se ~~destruit~~ tribuat

Deum

Deum cum sit eiq voluntati contrarium unde Paulus ad Ephesios ait:
nolite contristare Spiritum Sanctum Dei, et in aliis Scripturae locis dicit
Deum exacerbari, exasperari &c. & peccatum quantum de ex se auferit
Deo beatitudinem eam quae in compatibilis tristitia, et per sequens au-
fert Deo ipsum de Dei id est de abq beatitudine. & peccatum quan-
tum de ex se destruit Deum.

R. imo Ans si virtute illigat de falsum, sit ga plurima et pec-
cata quae neq quantum de ex se destruunt Deum, siquidem neq effective
neq affective illum destruunt, tam. e. peccatum quantum diceretur
effective quantum de ex se destruere Deum, quando ex peccato existima-
ret peccator sequi destructionem Dei vel periculum talis destructio-
nis et nihilominus peccaret, quamvis a. potest quis per errorem et ignoran-
tiam et vade extraordinaria existimare peccatum trahere secum
Dei destructionem vel eiq periculum, contingere tamen haec eiusmodi, per errorem.
falsum de de peccatum virtute loquendo quantum de ex se effective Deum
destruat, verum neq virtute loquendo peccatum affective Deum
destruat sit ga id de peccatum mortale stinet talem affectum des-
truendi Deum vel aliquid Deo intrinsecum, imo contingere euenit contra-
rium, quamvis a. peccans maaliter ut plurimum existimet se quan-
tum de ex parte peccati contristare Deum licet hoc id intendat directe,
intentum sit Deo per ignorantiam vel inadvertentiam invincibilem
nihil cogitans de Deo peccat mortaliter, ut in Essentia supponimus
et probabimus in tractatu de poenitentia, ac proinde bene peccator
nullo modo neq affective neq effective, explicite vel implicite, scienS
aut volens Deum contristat aut destruit. cum igitur peccatum interdum
neq quantum de ex se Deum ulla ratione destruat istud Ans objectionis
de falsum id illigat de di peccato mortali verum ga sit de peccatum
affective vel etiam effective quantum de ex se Deum destruens, ideo
alia etiam responsio adhibenda est. R. igitur 2do transeat illud Ans
peccatum quantum de ex se de inde nego neq: nempe de inde sequi
peccatum habere infinitam gravitatem, ratione, quia etiamsi voluntas
Dei peccat ferat sin destructionem Dei tanquam in obiectum, ga tamen eadem
Dei destructio de Deus ipse id proponit voluntati nisi per cognitionem
limitatam et finitam, ideo Deus per peccatum offensi id refundit in
illum nisi gravitatem offensae finitam ac limitatam, ut patet ex dictis
ato hac etiamsi ratio cum si quis per errorem et ignorantiam faciat ali-
quid unde falso secuturam Dei destructionem existimet, nihilominus
tale peccatum habet infinitam gravitatem offensae sed finitam.

ex dictis a. inferri sit neq peccatum de principes hebreorum
commiserunt occidendo Christum fuisse in finitum. fuit quidem gravissimum

supra.

supra quam dici poit. cum fuerit Deicidium, quamvis e. hebraei ignorarent Christum esse Deum, ut constat ex illis verbis Pauli, ad Corinth. si e. cognouissent nunquam Dnum gloriae crucifixissent, et ex illis Petri Act. 3. scio qa per ignorantiam fecistis sicut principes vri, et ex illis Chri verbis Pater ignosce illis qa nesciunt &c. verum qa haec ignorantia fuit vincibilis et quasi affectata, ut docet S. Thomas in hac 3 parte q. 47 art. 5 et Caietanus ibidem, quatenus ex Chri miraculis et doctrina potuerunt inquirere de veritate diuinitatis Chri fatentis se esse Deum et noluerunt, ideo occidendo Chrum peccarunt peccato Deicidij. unde S. Thomas ibidem ad 3tium asserit Iudaeos peccasse tanquam crucifixores n solum hois Chri sed etiam Dei, atq hoc peccatum fuit eiusdem raois cum peccato qd commisisset si Chrum occidissent aperte cognoscentes ipsum esse Deum, neq e. ignorantia vincibilis variat etiam peccati, ut pt ex eo qd si quis per ignorantiam vel inaduertentiam vincibilem occidat hoiem nihilominus peccat peccato homicidij licet n adeo graui, quamuis igitur primores hebraeorum occidendo Chrum commiserint Deicidium et destruxerint compositum ex Aia et corpore Chri, et per sequens eius humanitatem et vnionem hypostaticam humanitatis Chri ad Verbum diuinum, quae oia erant infiniti valoris, huiusmodi tn peccatum n habuit infinitam grauitatem sed finitam pp finitam Dei cognitionem quam habebant ydem principes hebraeorum occidentes. de his asserimus qd commiserint peccatum Deicidij, qa reliqui minores fortasse n peccarunt simili peccato eo qd fuerint decepti a primatibus, ut testatur Diuus Thomas loco citato.

Deniq ex supradictis inferri pt ut peccatum licet per ipsum auertamur a Deo tanquam a legislatore, eo qd per peccatum frangamus Dei preceptum et legem, qd aliqui dicunt, e quasi auferre Deo esse legislatorem et auertere se ab illo tanquam ab vltimo nro fine, quatenus per ipsum peccatum saltem virtualiter constituimus pro nro vltimo fine aliqd bonum creatum qd Deo pponimus diem peccamus, qd e quasi auferre Deo esse vltimum finem, n tn sequatur peccatum habere infinitam grauitatem, raõ e. huius rei e, ut totiens diximus, finitas et limitas cognitionis Deum nobis repraesentans.

Obiectio 2a: peccatum mortale meretur poenam aeternam quae e infinita secundum duraõem. Ergo ipsum peccatum e infinitum in raõe demeriti, et per sequens e etiam infinitum saltem in raõe offensae Dei.

R. si obiectio probat intentum probari etiam pt bona facta operaõ in graa esse infinita in raõe meriti et per sequens in raõe operis boni, sic e. dicipt, opera bona facta in graa merent beatitudinem aeternam Est infinita in raõe meriti, et per sequens etiam in raõe bonitatis in qua

fundat

fundatur ratio meriti. Ad 2do directe distinguendo secundum: peccatum est infinitum simpliciter nego, et infinitum secundum quid vel comparative, ad offensam et opus satisfactorium puro creatura, sive quatenus non potest ab ipsa adaequari secundum: ratio 2: cur hac non possit adaequare peccatum est, quia est in diverso ordine inferiori et improportionato, ex quo non sequitur peccatum esse infinitum simpliciter et absolute in ratione demeriti, sicut nec bona vera, nostram et infinita simpliciter in ratione meriti quamvis mereamur aeternam beatitudinem. Ad 3tium quia licet Deus puniat peccatum non in inferno citra dubium, ut communiter ponit P. S. et hoc quia in peccatum mortale merens poenam longe infinitam secundum intensionem, quia talis poena dari non potest, nec merens poenam magis secundum intensionem maiorem et maiorem in infinitum, sed aliquam aequalis poenae adhuc deberetur sibi peccatis mortalibus, et per sequens tantundem poenae deberetur facto v. g. trium suborum si hac ratione fit gravis vel peccato intemperantiae vel delectatio morosa de simplici fornicatione quantum poenae deberet homicidio vel odio Dei gravissimo quo nullus plena deliberatione vellet destruere Deum si fieret, quia id est manifeste falsum.

Dices: peccatum est magis malum quam sit poena infinita secundum intensionem quam sit poena maior et maior in infinitum, et peccatum meretur poenam maiorem et maiorem secundum intensionem, et per sequens peccatum est infinitum.

Respondeo 2dam seq: ratio est, quia alias etiam peccatum veniale cum sit maius malum quam sit poena maior et maior in infinitum secundum intensionem meteretur huiusmodi poenam, quod igitur peccatum veniale sit maius malum quam poena maior et maior in infinitum non meretur huiusmodi poenam, quia alia poena certae minor est, et illi proportionata in ratione poenae, licet ipsum non adaequetur abilla in ratione mali, similiter non dicimus peccatum mortale, licet sit maius malum quam poena maior et maior secundum intensionem, non in huiusmodi poenam meretur sed aliam certam et determinatam semper in duratura, et quia hac est illi proportionata in ratione poenae quamvis non sit illi aequalis in ratione mali.

Obiices nono: quantumvis peccatum veniale multiplicetur nunquam eius malitia vel ratio offensae Dei in illo inducit et adaequare malitiam vel rationem offensae inclitam in peccato mortali, nec poena quam meretur peccatum veniale quantumvis multiplicetur unquam adaequare poenam quam peccatum mortale meretur, et peccatum mortale meretur poenam infinitam etiam secundum intensionem, et per sequens habet infinitam qualitatem.

Respondeo 2dam seq: ratio est, cur peccatum mortale non mereatur poenam infinitam licet poena ei debita nunquam possit adaequare a poena debita peccato veniali quantumvis multiplicata, et ita poena totalis debita peccato mortali sitat ex poena sensus et ex poena damni quae sistit in privatione

visionis

visionis Dei, poena a. debita peccato veniali non includit poenam damni
quae eruditorum visionis beatificae aeternam, sed tm dicit poenam sensus,
cuius a. poena damni est ex divina gratia superiori poena sensus inferiori et ideo nec ulla poena sensus potest aequivalere poenae damni, sicut
et poena peccato veniali debita quantumcunque multiplicata nunquam
potest adaequare poenam totalem peccato mortali debitam, in qua hac poena
sensus utriusque sua partis, ex quibus constat non potest adaequari ab illa, sed non
potest adaequari hac poena damni quae peccato veniali nunquam debetur
et poena, licet quantum ex altera parte possit adaequari semper secundum
intensionem, sed a. poena debita peccato veniali possit multiplicata
adaequare intensionem poenae sensus debitae peccato ~~mortali~~ mortali, docet Caietanus in 3da q. 88 art. 4. Contradicens utrique q. 87 art. 5 ad 1mum, Capreolus
in 2do dist. 5 q. unica art. 3 ad 1mum, Solas in 1am 2de disp. 15
sect. 7 num. 32 et alii apud ipsum, idem indicat S. Thomas, 2da q. 88
art. 4 in corpore, ubi docet poenam peccati mortalis et poenam venialis
fortasse non esse inter se proportionabiles quoad poenam ignis.

Obiicies 10. creatura est infinite vilis et eius offensa ratione Dei
est infinita, sicut et gravitas offensae crescit ex dignitate personae
offensae ita crescit ex vilitate offendentis, quare si vilitas offendentis
sit infinita necesse est etiam gravitatem offensae esse infinitam.

Respondent aliqui negando tm et addunt creaturam non esse in infinite
vilem eo modo quo non est ejus non esse, dicas inter Deum et creaturam esse infinitam distantiam et ideo sicut Deus est infinite affectus ita etiam creaturam debere esse infinite vilem et impotentem. Dicunt infinitam distantiam inter duo poterit esse dupliciter, uno modo ex parte utriusque tm, altero modo ex parte utriusque, asserunt a. inter Deum et creaturam esse infinitam distantiam priori modo quatenus Deus est infinite affectus, et tamen creatura non sit infinite affecta posteriori vero modo esse infinitam distantiam inter Deum et parvum ens.

Haec responsio videtur hoc impugnari, nam si Deus per suam infinitam affectionem infinite distat a creatura, etiam creatura per suam finitam affectionem videtur infinite distare a Deo, quantum unum distat ab altero tm hoc distat ab illo. ad 2d. dicunt nemo, ut ocurrit, dicet creaturam secundum suam affectionem solum finite distare a Deo, cum negat creaturam non infinite distare a Deo. Habet finite distabit, quare in camera videtur esse infinita distantia ex parte utriusque termini, verum quicquid sit de hac re facilis obiectioni occurrit et alter respondent.

Sed iam transeat dis, dico a. transeat, ea redditur falsum esse, nisi quidem
velitis infinite excludit omnem affectionem, quam attribuitis creaturae
vero neut. sit aliquid entitatis sed etiam sit aliquam affectionem, deinde negas

neg:

sequitur ratione, quia cum sit infinita Dei dignitas, et limitatam cognitionem, quae nos
eum cognoscimus, non refundit in peccatum nisi rationem offensae finitae ac limitatae,
ita etiamsi virtus creaturae esset infinita, in tali casu sequeretur offensam
Dei esse infinitam, ex virtute creaturae nonnisi ut cognita et secundum esse et gravi-
tatem offensae Dei esse cum sit cognita cognitione finita non fit causa nisi offensa
finita et limitata.

Origines obiicit peccatum habere gravitatem infinitam creatura
hac gratiam habitualem saltem in gradu excellenti posset dignè satisfacere
pro peccato mortali, sed sequens est falsum, ut contra sedit. Et ex inde sequit.

Et negando secundam: quia licet peccatum mortale ut finitum, tum in ratione
malitiae tum in ratione offensae Dei, nullum sit opus quantumvis bonum et proce-
dens a gratia et valde intensa puraecreatura posset esse digna satisfactio pro ullo
uno peccato mortali, ut infra dicetur, huius ratio est, quia creatura
ratione quodam ordine rerum inferior et imparticipata respectu peccati ac
patientiae nullum bonum opus puraecreaturae quantumvis magnum vel intensum
sumpsit esse dignum satisfactio pro peccato mortali. sed ex sufficientia capitis sequenti.

Quaestio III.

An purus homo possit condignè satisfacere pro suo peccato mortali?

Noto pari hoc nos hic in illigno hominem destitutum omni auxilio supranaturali,
sed hominem in quo nulla gratia creata sit unita substantialiter humanae
naturae, quae ipsi sit tm homo non Deus. Primo tenendum est ad dignè satisfacere
nos loco nihil aliud esse quam offerre pro satisfactione aliquam quae redditio
praedenti sit proportionata et aequivalens, si peccato etiam gravitatem offensae
Dei, sive huiusmodi satisfactio sit talis quae ex se valeat tollere peccatum
et offensam Dei, ita ut posita huiusmodi satisfactione Deus non possit amplius
rationabiliter esse inimicus peccatori vel ab eo averti, sive talis sit ut condignè
mereatur aliquid pro foedere tollat Dei offensam inclusam in peccato, ex iis a.
quae dicent ad solutionem huius difficultatis, sicut sumpta manifestè colligetur
quid sit intendendum de eadem difficultate accepta cum dictis limitationibus.

Prima sententia affirmat purum hominem posse dignè satisfacere pro
peccato mortali, et Alexandri 3 parte q. j memb. 15 art. 2 in corpore et ad mu
et Dum, Paludani in 3 to dist. 20 q. 2 art. 2 pro eadem sententia videtur facere
Richardus dist. 17 art. j q. 7 ubi dicit futurum ut stricto merito et condigno
remissionem peccatorum si eam adderet, hac a. sententia in hoc reprehe
ndetur, nisi fundato, et stricto charitate efficta malitiam peccati, cum
tamen dicit esse posse ut ideo et dignè satisfactio pro peccato et offensa Dei.

Secunda sententia negat. ita Dum. in 3 dist. q. 20 et in 4 dist. 15 q. j.
agreed. idem dist. 15 q. j art. j sectio j. huarca tom. j in 3 tam. et ibi

disp. 4 sect. 8. Vasquez similiter tom. 1 in eadem 3tam partem disp. 2
cap. 2 vers. 2 cap. 3. Eadem inter Theologos quorum mores habes apud Vas-
quez cap. 5 citt. initio, vbi predicem ostendit, imo in medium sententia mani-
feste & etiam D. Thomas hic art. 2 ad 2dum, vbi docet puri hominis satisfactio-
nem non posse esse sufficientem pro peccato, & etiam rationes probat in 4to dist. 14
q. 1 art. 1 quæstiuncula 5. vbi asserit contentiam creaturæ non esse sufficiente
simpliciter ero peccato sed secundum quid & ex acceptione Dei.

Quærendum est cum hac sententia quorum hominum non posse dignè satis-
facere pro peccato mortali. Prior. imo ex P. P. Basilio in psal. 48 vbi docet
ideo quod ea pretio redimimur & hoc non potuerunt solui ab ulla creatura
sed tantum ab hoc Deo. Hieronymo in Mar. Michea 6. quid dignum offeram
Deo vbi nihil ait, nihil e. dignum e. 60 pro peccato posse offerri. Anselmo lib.
cur Deus homo cap. 21. vbi probat nullum pretium posse a creatura esse
æquale peccato, & ideo cap. 22 docet necessariam fuisse Verbi Incarnationem,
eodem dicit ex alus P.P. quos habes apud Suarez d. 4 sect. 2 citto 3. & Vasquez
disp. 4 cap. 3. collegit etiam ex aliis PP. asserentibus impossibile fuisse vt homo
ab alio Deo meretur quam ab ipso Christo, & verum non esset si quis homo posset pro
peccato dignè satisfacere.

Secundo quasi creatura possit dignè satisfacere pro peccato pro-
prie maxime ex parte per attritionem, sed hoc est falsum &c. Probatur ita
Attritio est affectus in quo displicentia de Deo pro peccato prædicatur, vt ex se habet
vnde etiam inter homines dolor de offensa facta maximè valet ad satisfacendum
ea offensa. Minor patet ex Concil. Tridentino sess. 6 cap. 9. vbi dicit recipientibus
eum ex eorum meritis neq. remotis neq. remissa vnquam fuisse peccata nisi gratis
diuina misericordia, & vt patet Suarez d. 4 sect. 8 § dico 2do.
Sumitur ex libro Sapientiæ loco in quo dicimur gratis a iustificari,
vt ait Rom. 3 iustificati gratis per gratiam ipsius certum est ex. in nobis
iustificare metum peccati remissionem & si peccatum gratis remit-
titur attritio non est dignæ satisfactio pro illo, & per sequens non est dignè
satisfacere pro peccato proprio.

Dicebit remissionem peccati ex merito Concilij gratis dari,
& gratis dari principium & radix vnius attritionis nempe auxilium
ad eliciendam & habendam attritionem, non a. & posita attritione adhuc
gratis detur remissio peccati. Sed stat & quia si ex eo gratis detur
principium & radix attritionis Concilium affirmat gratis dari remis-
sionem peccatorum, licet remissio non det gratis posita attritione, sequitur
similiter bene quod nei gratis dari gloriam, quia gratis dari ipsa principia
omnium operum, licet adeptis bonis operibus & gratia non detur gloria
non det gratis, sed sequens & contra eodem sententiam Theologorum & stra
eodem loquendi modum Scripturarum, & D. P.P. vt bene notat Suarez
loco citt.

loco citti. Et data responsio ñ subsistit. Sed ratio eadem responsionem
ex ipsa Chrysost. homil. 30 ad populum initio illus verbis: si sola est poeni-
tentia, nunc timetes, sed postquam poenitentiae commiscet Dei mise-
ricordia, quae; nam fuerit etiam sola attritione, quam ipse contine-
bitur nomine poenitentiae, remissionem peccati adeptus misericordia.
Et vult attritionem ñ esse aequalem satisfactionem pro peccato mortali,
quare etiam Tridentium ita illigendum erit, ut velit remissionem peccati
semper fieri gratis etiam posito actu attritionis. Confirmat ipsa remis-
sio peccatis ex se terrenam gratiae dumpetem a gratia attritionis etiam
facta, per amorem Dei superaddita, ut bene et satis manifeste ex alio
Tridentini loco et multis Scripturae testimoniis probat Suarez laud. citt.
Et vere attritio est digna satisfactio pro peccato.

Tertio ipsi solo: dari ñ it posse hoc, dignè satisfacere pro
reatu poenae aeternae debitae peccato mortali. Et neg. ipsi dignè satisfacere
pro culpa eiusdem peccatis. Ostendetur ex infra dicendis. Consequ. ipsi
ea enim reatus poenae oriat ex culpa, tamquam ex principio et radice, ergo
ubi est satisfacere pro culpa quam pro poena, quare si ergo hoc, ut dignè
satisfacere pro reatu poenae debitae peccato mortali, multo minus gratiae con-
ferre satisfacere pro ipso peccato mortali. ab hoc quidem videntur caetera
clara, et difficile est approbitionem ipsa aperitam arbitrare. Nec vel
assignare: Ut quares hoc ñ posse dignè satisfacere pro peccato mor-
tali proprio?

Primo: non ulla ea eadem propositionem ratio, probat ipsa, qui
unt gravitas peccati contra Deum, ne violetur ab homine et ne facile
ab eo committatur, et erit ut sit ab homine ita inexplicabilis, ipsae ne homo
esset ullo modo ab peccato satisfacere, nec ad id habet vellum, ergo sufficie-
bens. Sed ratio haec ratione sive potius agnoscentiam ipsa quando o
ticunt de peccatum exigit in homine impotentiam satisfaciendi pro ipso ideo
tod negatum est, ut quis non ad id sufficientis per hoc illigatur de peccato
proprio vel de alieno, si illigit de proprio, ratio ipsa satisfactio pro
peccato supponit unum satisfacientem iam justificatum in gratia, ipsa sicut
peccatum mortificat opera bona, sic ipsa infundit ratione meriti et
satisfactionis in bonis operibus justitiae, ut est ex eo quod in quibus poenitentia
a sacramento ubi principaliter exercetur in statu peccati mortalis
ea nihil prodest ad satisfaciendum saltem ex opere operantis pro
poena peccatis debitae, ab ex his est ut licet quis asseveret omnem opus
factum in gratia de valoris aequivalentis peccato mortali, ñ tn posse hoc
huiusmodi opere satisfacere pro peccato mortali proprio ob rationem
assignatam, quae tunc ipso homine peccatum proprium ñ violaret, si qui-
dem adhuc ñ posset ipse satisfacere pro peccato proprio ñ ex defectum valoris

in opere

in opere proprio existentem, sed ab eam integra explicatam; si vero eum
dicit peccatum exigere, imperam in hoc, ad satisfaciendum pro peccato ne
ipsa Dei offensa tollatur et abstinent se peccato alieno, dico falsum esse quia hoc
tollaretur offensa Dei, ita etiamsi nos ad id digna satisfacere pro peccato
alieno prudamus, cohoc est necessaria libera et gratuita Dei acceptatio,
sicut haec opera Christi ex se sunt sufficientia ad satisfaciendum pro nostris peccatis
ad hoc in fact necessaria libera Dei acceptio, ut infra videbitur, ex his ut ita
haec opera cum hoc facta in gratia est sufficientia ad satisfaciendum pro peccato
alieno, cohuc homines deterrerent a peccato non minus quam eadem opera, non est suffi-
cientia ex se ipsa opera cum hoc facta in gratia sint sufficientia homines deterreat
a peccato, quia hoc nescit utrum Deus gratis sit remissurus peccatum cum ita
vita etiam in opera cum hoc facta in gratia est sufficientia ad satisfaciendum
pro peccato alieno, nihilominus hoc ag ignoraret et ag dubitare est utrum
Deus opera aliena facta in gratia vellet eligere in satisfactionem proprii
peccati, atq ita ipsum peccatum remittere, vnde ~~se~~ cum in utroq casu hoc
sit effectus et certa peccati remissio ac etiam in utroq casu homines a peccato
deterrerentur, etiamsi purg hoc non est necessaria ad satisfaciendum pro peccato
alieno, alia etiam ratio eandem vacem afferri poet, quocum fide non cour-
rere omittantur.

Ad eandem proportionem probant alij hoc modo: quilibet peccator
in se intrinseco habet infinitam gravitatem, quia purg hoc non est unde satis-
facere pro suo peccato mortali, qa purg hoc non est exhibere satisfactionem
aequa in se et intrinseca habet infinitum valorem, etiamsi precedat contrita,
et integram a satisfactionem requirit, ut satisfactio sit tantam sive
satisfactionis quantum est peccatum in ratione offensae.

Sed ista hanc vacem ego ergo tuis et falsum, ut ergo concep. pec-
cent, non obstantis peccatum neq in vacie offensae Dei habent infinitam
gravitatem, quia nec aqq alium ad eandem vacem refutare.

Tertio probant alij: non minus tenemur Deo satisfacere in peccato
quam reddere illi gratias pro beneficiis acceptis, sed non possumus reddere Deo
gratias aequales vel dignas, nec possumus Deo satisfacere aequaliter et digne
pro peccato, hac vace vtit Patriarcus hoc opere cit.

Sed ista hanc vacem esse recte potest negari ssq: tigi idem hoc est quam
non integrationem gratiarum pro beneficiis, et satisfactionem pro peccato, quia sat is-
factio non est novum peccatum pro quo teneamur satisfacere, gratiarum ac-
tio non est beneficium pro de se exigit novam gratiarum actionem, et qui
dicit est homo sic digne pro suo peccato satisfacere, etiamsi nemo posset
digne et ad aequalitatem agere Deo gratias pro beneficiis acceptis.

Quarto probat Purendorf eadem hac vace: non est satisfa-
cere debitum vel delictum pro delicto quo meretur mortem corporis et nec est

digne

dignè Deo satisfacere pro peccato mortali quo meret mortem, &c.

Deo vera hanc sententiam, quia salvum esse, nam quis [illegible] communicat post Regem & Reipublicæ suo periculo vel [illegible] liberare ab interitu, quibus delegatus iudicio eius certum satisfaceret pro delicto commisso.

Quinto probant aliquibus effectis sine dignè satisfacere qui ex parte debiti sibi liberaliter remittit satisfactionem pro debito, sed cum hoc hoc modo de satisfacere pro debito ex suo peccato mortali stricto & effectu satisfaciat ac suo peccato. Major videtur certa. Minor probatur, quia hoc ex suo peccato mortali redditur vicinior ab auxilio supernaturali, necessario ad gratiam faciendum pro peccato, ac proinde retinet debitum illi carendi, nisi ante satisfactionem liberaliter illi ad huc debitum carendi auxilio supernaturali necessario ad satisfactionem pro peccato & satisfaciens pro peccato non satisfacit effectu pro illo, cum non satisfaciat pro quacunque debiti parte ex peccato relicta. hac ratione utitur Vasquez disp. 2 cap. 5 num. 49 cum Henrico Caietano, Ferrariensi, &c. Soto.

Sed contra hanc rationem, quia non videtur [illegible] dicere de quæstione, sequitur vel quæritur utrum solo pure hoc dignè satisfacere ex pro peccato nempe propria mortali malitia & offensa Dei inclusa in peccato? n. a. an posit dignè satisfacere pro quacunque pœna peccato imposita, colligit, ut dicit, de debitum carendi redemptione, quare non dicitur liberaliter remisse huiusmodi pœna, nihilominus quia hoc potest omnino satisfacere, pro malitia & offensa Dei in peccato inclusa, verum cum authores rationis supra relatæ videantur admittere quam creaturam posse dignè satisfacere pro peccato ut transgressore a debito carendi a auxilio supernaturali necessario ad satisfaciendum pro ipso peccato, & manifestis, sequitur solet, idem asserit peccatum solitur debet per tritionem mortis sercam hoc solitur satisfacere, ideo ratio illos faciunt ex a ratione supra relata ad probandum per rum hoc non posse dignè satisfacere pro peccato proprio.

Sexto eadem propositio probari solet & bene hac ratione: nulla pura hominis capitis satisfactio pro uno peccato mortali, quæ habet proportionem cum offensa divina inclusa in peccato & quia non potest sufficiens satisfacere pro uno peccato mortali. Consequentia: & manifesta: quia satisfactio dignè necessario debet esse proportionata, sive æqualis offensæ respectu cuius dicit esse dignè. Ant. pt. quia offensa crescit ex dignitate personæ offensæ & ex malitia offendentis per relatio ratione a dignitate infinita offendi, ac proinde etiam offensa divina crescit in eum ex infinita dignitate Dei offensi, & etiam ex infinita creatura offendentis recessu a dignitate divina, quare peccatum sive offensa divina habet certam quandam infinitatem secundum quid

& compara-

e comparatiuam dependentem vel conuenientem tum ab infinito peccatis recessuab eadem excellentia pendente, inquam, e proueniente ab illis duobus tanquam ab vno principio adaequato, ita vero satisfactio accrescit ex vilitate ~~offendentis~~ satisfacientis vt potio vnde accrescit, ac prouide satisfactio quam pauper hoc Deo exhibere prosuo peccato huic ex parte Dei vel ex ordine ad illum hab affectionem e aliquam infinitatem secundum quid vel comparatiuam respectu satisfactionis exhibita pro offensa creatura, sed ita n hb affectionem ex parte quis satisfacientis respectu ex parte Dei, ex parte ipsius satisfacientis secundum affectionem accrescit; ideo eadem satisfactio cum gratia inferiore improportionato respectu offensa Dei nec eam pt vnquam adaequare, quantumuis magis ac magis crescat.

Dices: offensa nascitur ex vilitate personae offendentis, pt ita persona offendentis dignitas videt augere peccati gravitatem, siquidem peccatum commissum a sacerdote, v.g. videt esse grauius quam si committat a persona plica, vnde Bernard. lib. 2 de consideratione ad Eugenium ait: nugae inter saeculares sit nugae, in ore sacerdotis blasphemiae.

Ad dignitatem peccantis interdum per accidens pdc augere gravitatem offensae, si nimirum dignitas huiusmodi ex liberalitate vel beneficio personae offensae habita, sit tunc e. offensa, sines etiam eadem magnitudinis, alias hac etiam de causa gravitas diuinae offensae per accidens crescit ex dignitate offendentis qui nullam dignitatem habet pt quam a Deo n accepit e hac etiam eiusdem dignitatis debet n secundo. ibi ergo dignitas peccantis interdum allegit diuinam offensam quatenus qui decet hac dignitatis magis id deceg vel nocumentum alis vel ubi peccando infert e per sequens gravius offendit Deum, verum haec n impedunt quo minus vilitas offendentis secundum se sumpta ad gravitatem offensae e eam augeat, vt pt ex eo qd homines acrius ferunt se ab omni vel offendi a servis o hominibus quam ab alis, id ex eo qd plus satisfactionis exigit ab offendente, vnde Aries lib. 5 Ethic. cap. 5 recte docet qd si is qui magistratum gerit alium gentiat ne regentur ei, ita vero si quispiam eum accusaret n solum regentiendo sed etiam supplicio afficiendo, ex his a. pt quid respondendum ut ad verba ex S. Bernardo obiecta.

Dices demum: satisfactio exhibita ab inferiori pt adaequare offensam factam superiori, n pt negari puram creaturam pdc valere satisfacere pro Dei offensa eo qd pura creatura infinite recedat a dignitate Dei. Arti adz. sa si quis offendent principem v.g. eum ita temnendo nihilominus poterit tot tantaq obsequia Principi exhibere vt dignae conseat illi satisfecisse, quare similiter satisfactio pro Dei offensa poterit adeo crescere secundum multiplicatem vel intensionem vt eidem

offensa

offensæ proportionem æqualis sit.

Respondent aliqui negando hos, qa cum offensa facta superiori sit, ut supra dictum est, ex dignitate capitis quam satisfactio exhibita pro tali offensa, sequitur offensa crescit ex inferioritate offendentis ex qua n crescit satisfactio ab offendente exhibita, ita putant nullo modo fieri posse, ut minoris satisfactio possit esse æqualis offensæ factæ superiori.

Sed contra hanc responsionem est, qa quæ dictum hos illud n est negari posse, si quis e. per imprudentiam leviter culpabilem principem laserit facto cognitus tolet et insuper erroris offensa principi facta ad ejus vitam vel honorem offendendum se periculo mortis obiciat, quis negat huiusmodi levi offensæ esse dignum satisfactum? quin etiam ponamus cum qui omnem laesis regis pro vita principis exquisitissimis tormentis mortem mg valde diram subisse et cognita dignitate se revocatum ad vitam, tunc nemo, ut opinor, asseret illum esse adhuc dignum odio principis, præsertim si offensa facta principi n fuerit adeo gravis, dicta e. satisfactio exhibita principi in casu posito fuisset adeo excellens ut merito posset reputari æqualis offensæ.

Respondent aliqui quod et diversi ordines licet finita sint n adeo per ullam diminutionem vel augmentum adæquare, ut in multiplicatione et actus e virtutis magnalis v.g. quantumvis excrescat nunquam et adæquare actum virtutis æquinoctialis, qa nimirum illi actus et in diverso ordine licet ambo sint finiti, quare licet offensa divina et satisfactio exhibita pro illa sint finita, qa tn offensa divina e in ordine superiori cum ejus gravitas desumatur ex dignitate Dei quæ e in ordine superiori satisfactio vero in ordine inferiori ab qa ejus valor desumatur ex dignitate satisfacientis quæ e in ordine inferiori; ideo n ra satisfactio nunquam et adæquare gravitatem offensæ divinæ, qa semper e in ordine inferiori.

Sed contra hanc responsionem est, qa nra satisfactio Deo exhibita resumit dignitatem etiam ex ipso Deo quem respicit, itt: qa satisfactio Deo exhibita e nobilior per se loquendo quam sit ulla satisfactio exhibita hoi, nec alia ratio huius rei et assignari nisi qa satisfactio Deo exhibita sumat dignitatem ex ipso Deo, unde quantum e ex hac parte satisfactio Deo exhibita coteris collocari in eodem genere vel ordine in quo e Dei offensa, et per ea quæ ra supra dicta ad offendendum n ra satisfactionem n adeo proportionari divinæ offensæ videt et nulla nisi aliter defendatur vel explicetur. deinde, stra eandem responsionem est qa doctrina illa quæ et diversi ordinis n sicut adæquari e quidem vrisiter vera de adæquatione physica, ut itt inductione per ota, n tn e vrisiter vera de adæquatione morali, hoc e. itt, qa e.g. pretia pœna senis sine spectans

crucialus

cruciatus pertim gravis, et instantanea poena damni sine instantanea privatio visionis beatifica et diuersi ordinis, et tn spectus cruciatus quamuis abstrahendo ut ordinis inferioris moraliter videt, tn eo proportionaty instantanea privatio visionis beatifica, imo cruciatus ille videt, ac moraliter maio malum quam sit instantanea carentia eiusdem visionis, atq adeo huiusmodi alures instantia aferri sont stra illam doctrinam.

Denig respondent alij satisfactionem puri hois pro offensa Dei exhibita, si sit rade multiplicacionis vel intentionis quantumcumq magna aequivalere eidem offensae, licet inferior aliquis sont per opera, et obsequia exhibita ad aequalitatem satisfacere invalidi pro aliqua offensa, sicut a. disparitatem et ga excessus principis super inferiorem et finity et gravitas offensae, quae ex eodem excessu desumit et finita, et deo ut peratio finitum adaequari v.g. per eximiam aliqua operis bonitatem, ca rade proportionaliter gra. inulli docent pro lasione famae vel honoris poe. boniq satisfieri in aliquo casu per sebuniam, excessu a. Dei supra creaturam et infinity et offensa gravata, quae inde desumitur infinita saltem secundum quid, et deo n ob per aliquid finitum nae. per finitam omni operis intentionem vel multiplicacionem adaequari ~~ro~~. Sed stra hanc responsionem et ga dicit satisfactio oblata pro offensa Dei licet n sit infinita simpliciter, et tn infinitam secundum quid et ipsi ita etiam secundum quid alibet cuiusartem respectu Dei infinitum et ex ordine ad illum crescat secundum suam affectionem, ac proinde. poetm crescere secundum multiplicacionem vel intentionem ut tandem adaequet gravitatem offensae suae quae tn infinita, dum quid, sicut etiam satisfactio pro finita oblata ab inferiore pro offensa superioris creati ut ita intendi vel multiplicari ut adaequet eandem offensam, ut patet ex supradictis.

Rerum et igit difficultati supra allata, stra ultimam rationem nra solutio satisfactio ab inferiore oblatam pro offensa superioris creati poe quidem adeo crescere ut eandem offensam adaequet, n tn sic poe unquam verificari de satisfactione parte creature respectu offensae Dei, et a potiori non ~~tn~~ permistrby argtis magna factis ad probandam nram solutionem, poe a potiori rade a priori huius rei dicimus et ga offensa Dei crescit n solum ex infinita Dei excellentia, sicut ex eodem capite, sed etiam ex infinito creature recessu ab infinita Dei excellentia, ex quo capite n crescit sed potig decrescit satisfactio, neq alia rade a priori vel magis immediata huius rei assignari ut, quare licet ex parte Dei vel ex ordine ad ipsum satisfactio pro eiusdem offensa oblata, habet perfectionem et aliquam infinitatem secundum quid vel comparativam respectu satisfactionis oblata pro offensa creature, ga tn habet perfectionem sed potig imperfectionem ex parte satisfacientis, ipso eadem satisfactio et in ordine inferiori improportionato respectu offensae Dei nec illi ut et ec vnquam aequalis, quamuis e. multas diuersi ordinis

sint

possunt per alterius diminutionem vel augmentum et additionem proportionari ad invicem, quia non potest asseri de offensa, cuius et satisfactione oblata, pro illa a puro homine fruitum esse non debet quia quia etiam in aliis rebus moralibus id contingit, siquidem peccatum veniale, quantumvis multiplicetur nunquam potest adaequare peccatum mortale, meritum praemij temporalis quantumvis augeat vel multiplicetur nunquam potest adaequare meritum praemij supernalis. similiter praemium temporale quantumvis auctum vel multiplicatum non potest adaequare praemium supernale visionis beatificae, atque a. rei ratione, quia licet illa ista sint finita, et tamen in diverso genere vel ordine improportionato, sicut etiam similis de ratione anguli rectilinei quantumvis parvi nunquam adaequare potest ab angulo contingentiae etiamsi hic magis ac magis in infinitum crescat.

Objices jmo: proverb. 10 dicit, vria delicta operit charitas. et ima Petri 4 charitas operit multitudinem peccatorum. charitas formaliter expellit peccatum, et per sequens a puro homine potest exhiberi condigna satisfactio pro peccato.

Respondeo illi tribui charitati quod operiat nuce, idem et expellat peccatum non quidem formaliter sed dispositive, sicut etiam dicimus quod calor introducto in lignum expellat formam ligni, quod de calore verificatur non tanquam de causa formali sed dispositiva.

Objices 2do: charitas et dilectio Dei in Scripturis appellatur vinculum perfectionis, plenitudo legis, iustitia perfecta, haec a. non videntur esse vera nisi dilectio tanquam condigna satisfactio formaliter expellat peccatum, ac proinde purg hoc poterit per actum charitatis condigne satisfacere pro peccato.

Respondeo sicut alio modo loquendi non significat quod per amorem Dei formaliter satisfiat omnibus preceptis, cum id non manifeste falsum, ita solum significat, quod dilectio Dei trahat secum observantiam totius legis quatenus infirmat maledictionem omnium preceptorum et mandatorum, quod non est difficile quando Deus diligitur per charitatem nempe super omnia.

Objices 3tio: saepe etiam dilectio Dei et contritio a Scripturis S.S. appellatur, haec sanctitas et sanctitas, haec a. non est vera nisi per dilectionem Dei condigne satisfiat pro peccato.

Respondeo contritionem appellari sanctitatem et sanctitatem haec non quia ipsa contritio ut talis formaliter, sed quia est talis dispositive quatenus optime disponit ad sanctitatem eamque infallibiliter secum trahit ex Dei lege et ordinatione, neque hoc mirum esse, quia etiam timor Dei interdum dicitur esse haec sanctitas, quia alias dubio non potest verificari in sensu formali sed tantum causali, quatenus imo remote disponit ad gratiam, quae est haec sanctitas, vel quatenus servit ad sanctitatis et gratiae servandam, ex his a. habet nomen sanctitatis primae

et sanctitatis

et sanctitatis et æquivocum, ita ut modo significet id quod formaliter sanctificat, modo id quod disponit ad ipsam eiam formalem sanctificationis, atque in hoc duo sensu applicari strictioni et dilectioni Dei.

Objicies ult: Stus Bernardus serm. 53 super cantica docet Animam Deo per charitatem maritari, interea dilectionem esse ipsum matrimonium strictum cum Deo, hæc a. si videntur posse accipi in sensu caeli, sermone vero de modo bene vivendi docet timorem esse sanctum, qa introducit sanctitatem et affectam charitatem, affectam a. charitatem et affectam sanctitatem, cum igit charitati tribuat si sit sanctitas negatur beneget timori, cum dicit ipsum introducere sanctitatem, de mente divi Bernardi charitas dicit esse sanctitas formaliter.

Ad primum locum S. Bernardi R. matrimonij nomen esse æquivocum, sequium vocabulum sumit pro ipso matrimonij stractu, id est, pro mutuo vinculo sensu in tra interiorem proprij corporis, atque hoc modo sumptum matrimonium si est aliquid permanens sed oto transiens cum formaliter stetat in actibus essentialibus interiorum exterius explicatis, interdum matrimonium sumit pro vinculo et obligatione matrimonij quæ ex matrimonij stractu sequitur, qua tenus iuges simul mutuo remanent obligati in ordine ad usum proprij corporis, matrimonium a. hoc modo sumptum non est quid transiens, ut fit, sed permanens et asseverans durante vita virgum. his partes dicimus Bernardum eo loco si velle dilectionem Dei esse ipsum vinculum formale et permanens sua cum Deo, sed esse id ad quod sequitur item vinculum nempe gra habitualis, sicuti vinculum matrimonij sequitur ad matrimonij stractum, per hoc a. significat dilectionem Dei esse formalem peccati remissionem vel dignam satisfactionem pro peccato, itaque S. Bernardus, si recte attendat, eo loco vel nobis favet vel certe si obstat, id dum a. ex inter amorem Dei sive strictione et timorem hoc esse discrimen, quod licet utrumque sit dispositio ad formalem sanctitatem, timor tn est dispositio remota et separabilis a formali sanctitate, ita vero amor Dei sive strictio est dispositio ad eandem sanctitatem ex divina ordinatione ab illa inseparabilis, ex eo igit quod timor ad sanctitatem disponit et introducit sanctitatem sine qua tn fit et dicit esse stus, ex eo a. quod dilectio Dei sive strictio ita disponat ad sanctitatem ut nunquam sine illa esse potest pro ista affectata sanctitate reputat et figurate sanctitas appellat, quæ charitas est vera si in sensu formali sed caeli, ita ut per illam significet Dei dilectionem et strictionem esse sanctitatem qualiter proximae, nempe tanquam dispositionem proximam et inseparabilem a sanctitate, qua ratione etiam radiantes v.g. post dei visibilitas non fit sit proximum et formale principium videndi, sed caam et principium secum infallibiliter trahens formalem eiam videndi, et qua ratione interpositio ~~luna~~ terræ inter solem et Lunam similiter dicitur appellatur

Eclyses.

Celyeris. atq ex his colligi pt quomodo de attritione verificent multa alia quæ propriæ e fŏaliter euenirunt soli sanctitati fŏali, e tn actucharitatis e attritionis ab alijs Pp. tribuuntur; quæ a supra dicta it indue etiam probari potest, qd eleemosyna in Scripturis dicit extinguere peccatum, Deo appellat nra fiducia, nra sapientia, nra fortitudo, fiducia, spes e c, quæ n verificant in sensu fŏali sed tn caŭli.

Obiicies 5to: Concil. Trid. sess. 14 cap. 4 docent attritionem Deo reconciliare, ptra vero n asserit attritionem reconciliare Deo, sed disponere ad gratiam impetrandam, per hanc a: ouerritatem loquendi de attritione e attritionem significetur fŏaliter reconciliare e, attritio e digna satisfactio pro peccato e per sequens purg hoīs per illam pt digne satisfacere pro suo peccato.

R. adhuc Trid. loco citt. reconciliare Deo ce idem atq disponere ad sanctitatem infallibiliter secuturam, e ideo merito attritio dicit reconciliare Deo, hoc a. concilium n tribuit attritioni, e merito, qa licet ea disponat ad sanctitatem, n tn attritio secundum se considerata e vltima dispositio ad gratiam habitualem, neq cum ea ht infallibiliter connexionem.

Obiicies 6to per attritionem fŏaliter tollit auersio hoīs a Deo, per attritionem fŏaliter tollit peccatum, ex attritio e sufficiens satisfactio pro peccato, e per sequens purg hoīs e c. ..ns ptz: qa hoīs per attritionem fŏaliter conuertit ad Deum, e sequenter per illam tollit auersio a Deo.

Prima seq: ntz: qa auersio a Deo e intrinsece constitutiuum peccati, cum a: nihil potest manere sine suo intrinsece constitutiuo licet partiali, sequitur per attritionem fŏaliter tolli peccatum si per eandem fŏaliter tollatur auersio a Deo, sicuti si quis fŏaliter tollit racōm aīalis tollit etiam fŏaliter hoīem, eodem ratione aīalis est intrinsecum constitutiuum hoīs licet partialiter.

Primo si quis argtur valet simul etiam probat quamcunq efficacem peccati detestationem licet n sit attritio, fŏaliter tollere peccatum, e per sequens ce dignam pro peccato satisfactione, qd tn apud pt falsum.

Seq: a: tic ostendo per quamlibet detestationem peccati fŏaliter tollit auersio ad creaturam quæ auersio e etiam auersio a Deo, e per quamlibet efficacem peccati detestationem, licet ea n sit attritio, fŏaliter tollit peccatum, ac proinde detestatio v.g peccati intemperantiæ, vt fornicationis, elicita et solum motiuum temperantiæ tollit conuersionem ad creaturam sive ad oītia acta intemperantiæ, e per sequens tollit auersionem a Deo inclusam in peccato intemperantiæ e fŏaliter tollit peccatum, imo cum similis actus detestationis tollat poenam auersionem e tiam pri ~~efficacem~~ eleuens eunicem actu n detestabat, e cetera peccata mortalia auersa sperq quæ traxit, sequitur per actum poenitentiæ detestationis fŏaliter remitti peccatum mortale intemperantiæ

e fornicationis

& fornicacio in remissis relinquis mortalibus, cum tn certum sit vnum peccatum mortale aliis relinquis annexis in remitti, quemadmodum ipse negabit, per huiusmodi detestationem tolli peccatum mortale. fornicacio, sed etiam negari potest illud foaliter tolli per attritionem. Sed 2do si quod obiectio probat sequitur etiam actum virtutis in infusa vel supernaturalis, sed acquisitae e naturalis v.g. charitatis sequuntur posse sumptum esse idignam satisfactionem pro peccato & foaliter tollere ipsum peccatum, ga sicut est oan naturalis amor Dei, ita etiam est oa in actu quo detestatur peccatum mortale, vt auertens a Deo quateng est ipse finis naturalis, hic a. actus est naturalis & tollit auersionem a Deo, si vera sint quae dicunt in obiectione, vt per se patet. Sed 3tio circa ad argum & distinguendo Ans, per attritionem foaliter tollit hoc auersio a Deo, ita vt hoc prudenter in censeat amplius persuerare in habituali affectu potentis auersionis quae cum Atio habitualiter parato ad eliciendum iterum eundem vel similem actum auersionis, a Deo data occasione. sed Nis, ita vt auersio a Deo in ceat moraliter persuerare in hoc, per modum culpam moralis maculae & foeditatis hoc, quae macula & foeditas mereat odium Dei nego Nis & seq. neq ex eo q per attritionem foaliter tollat auersio a Deo quoad primum sensum distinctionis licet inferre per attritionem foaliter tolli peccatum, sicut etiam per solam efficaciam detestationem peccati intemperantiae ob motiuum solig temperantiae elicitam a peccatore tollit iuxta primum sensum distinctionis supra allatae auersio a Deo ponta in illo peccato intemperantiae, nec tn ex hoc inferri pt per huiusmodi detestationem tolli peccatum intemperantiae, praesertim si hat annexae etiam alia peccata mortalia spec diuersa.

Obiicies 7mo: actus attritionis & charitatis eandem illam hat perfectionem quae dee actui odij Dei & hat bonitatem aequalem malitiae existenti in odio Dei & e idigna satisfactio pro eodem peccato & sequenter pro reliquis odij, si e. e idigna satisfactio pro odio Dei, pro omnium peccatorum gravissimum, multo magis erit idigna satisfactio pro reliquis, ac proinde, cum hoc pote sit per attritionem idigne satisfacere pro suo peccato.

Sed si quod hoc argum probat, simul etiam probat actum temperantiae infusae v.g. recessum & separatum ab honestate charitatis esse idignam satisfactionem pro peccato mortali intemperantiae, ga in minus lets temperantiae infusae ad eandem illam perfectionem quae dee actui intemperantiae, quam actus charitatis hat eandem perfectionem quae dee actui odij Dei, quae si dee hoc sequit actum charitatis esse idignam satisfactionem pro peccato odij Dei, idem etiam dicendum erit de actu temperantiae infusae respectu peccati mortalis intemperantiae, & de quocuq

actu

actu virtutis infusæ efficaci respectu peccati mortalis spectantis ad
vitium oppositum, qd tñ est falsum.

Ad 2do ex eadem obiectione sequi etiam actū virtutis naturalis et
acquisitæ esse dignam satisfactionem pro peccato opposito, qa actus virtu-
tis acquisitæ, ut eandem illam affectionem quæ deest peccato vitij oppositi,
ac proinde amor naturalis Dei erit digna satisfactio pro odio Dei, et actus
naturalis temperantiæ erit digna satisfactio pro peccato mortali intem-
perantiæ, et sic de ceteris. Ad 3tio si obiectio valet sequitur peccatorem,
qui ut multa peccata specie diuersa, scilicet digne satisfaciat pro vno peccato
mortali abegeo qd dignè satisfaciat pro reliquis, qd etiam aduersarij non
admittunt. Seq: probo. qa actus temperantiæ v.g: ut eandem affectionem
quæ deest actui intemperantiæ, ut supra dictum est & hinc plura peccata
mortalia specie diuersa, quorum vnum sit intemperantiæ, poterit per
actum temperantiæ dignè satisfacere pro vno peccato intemperantiæ
atqueo qd satisfaciat pro reliquis, et per sequens illud ~~prætermittet~~ reliquis
non remissis, qd est odio falsum. denique Denega 2do sequ. ratione, qa per nos mali-
tia peccati vt odij Dei non videtur in defectu vel priuatione affectionis opposita
charitatis, sed in ipso actu positiuo ac quem sequitur eadem priuatio, vt plurimum
obiectiuè in ipsa actione, cum, eamque de vitijs et peccatis, quare licet peccatum odij
Dei ratione puræ carentiæ, ceteris non possit habere malitiam maiorem bonitate
actus charitatis, peccatum tñ odij Dei secundum qd est positiue contrarium Deum et natu-
ralem habet maiorem malitiam, quam est bonitas actus charitatis vel contri-
tionis; nec mirum esse debet qd odium Dei sit maius malum quam sit bonum
actus charitatis cui contrarie opponitur, sæpe enim vnum contrarium est in æquale
alteri, calor e. secundum affectionem suam et excellentiam superat frigus,
auaritia contrariatur opposita prodigalitati, et tñ auaritia peior est quam pro-
digalitas, similiter adulterium est turpius contrarie opponitur castitati
sicut abstinentia ab huiusmodi peccatis, nec tñ vllus negabit puta peccata
esse magis vituperabilia quam sit laudabilis actus opposita et contrarius absti-
nendi ab iisdem infamis sceleribus. denique homicidium censet esse magis malum
quam sit bonum abstinere ab homicidio, et ideo abstinens ab homicidio
non meret omnium a magistratu poenam tñ ab eo meret homicida; atque ex his
fit merito a nobis negari tantam esse bonitatem actus charitatis quanta est
malitia peccati oppositi, qd inde etiam colligi fit, qd maior est obligatio non faci-
endi malum quam faciendi bonum, et negat mali bono proponendum esse. obiec-
tioni modo soluta aliter respondent qui peccati malitiam in bonitatis actu-
alis opposita priuatione ponunt, nobis ex satis esse eidem obiectioni responsum
verte nam do peccati malitia sentiam.

Dices: si Deus sequitur actum charitatis tunc malitia peccati oppo-
siti videtur in omissione vel priuatione eiusdem actus peccati, atqui hoc est ergo priuatio
sit inter

et inter se æquales, & saltem in secreto casu tanta e bonitas actu charitatis quanta malitia peccati opposita, e per sequens idem peccatum poterit fœliciter deleri per actum bonum opportunum, atq hic erit sufficiens satisfactio pro eodem peccato.

Ad negando ma: malitia e peccati omissionis opponitur præcepto affirmativo de actu charitatis eliciendo n sicdit in privatione bonitatis actu charitatis vel in privatione eiusdem actu secundum se sumpta, sed in omissione actu charitatis prout e vtra præceptum Dei affirmativum de eodem actu eliciendo, eiusmodi a. omissio maiorem hb malitiam quam hat observatio eiusdem præcepti per exercitium actu charitatis, qa observatio præcepti n e tm Dei obsequium quanta offerta Dei e ipsum peccatum e transgressio præcepti divini, quia e. rerum qd nos creatura vilissima præceptum Dei infinite excellentis & sæpe seruemus, e ideo Chrs Luca 17 ait: cum feceritis ota quæ præcepta hb vobis dicite: serui inutiles sumus qd debuimus facere fecimus, vtra a. ingenti stupore iuxta illud Esaiæ obstupescite cœli e e dignum e qd nos Deo infinito infinite inferiores volantatem aut præceptum illius frangere audeamus.

Obiges rursum: si Deus aliqui præciat actum charitatis, tunc Deus n mingapat aut vult carentiam transgressionis eiusdem præcepti, quam oderit vel nolit existiam eiusdem transgressionis, sed tunc carentia transgressionis præcepti fœliciter habet per actum charitatis & tunc Deus n magis odit peccatum transgressionis quam amet actum charitatis vel in eo sibi complaceat, ac proinde saltem in illo casu transgressio præcepti n erit maior in ratione offensæ D. ei, quam sit actu charitatis in ratione obsequij Dei, e per sequens idem actu erit digna satisfactio pro peccato opposito transgressionis præcepti.

Ad solutione proposita instantiæ sciendum e actum charitatis in proposito casu si eliciat duo habere, alterum e bonitas moralis charitatis quam poterit actu haberet etiamsi de ipso eliciendo n esset factu a Deo præceptum; alterum e excludere a voluntate peccatum omissionis contraria præcepto divino affirmativo, hoc a. n e bonitas moralis, sti qa sic etiam qualibet operatio de se indifferens de qua factum est a Deo præceptum excluderet peccatum omissionis opportunum eiusdem præcepto, & tn nullam haberet bonitatem vt supponit, similiter audire sacrum de sebo se malum finem excludit peccatum omissionis sacri, e tn tunc audire sacrum n hb vllam actualem moralem bonitatem. Ptera si actu charitas ~~in se malu eo qd est imperatu~~ vitia ripat vta vt est in se malu eo qd est imperatu ab aliquo alio actu se malum finem, qua ratione eo de malos aliarum virtutum actu n nulli asserunt, profecto talis actu excluderet & quidem liberè istum peccatum omissionis opositum, & tn n haberet vllam bonitatem moralem. Signum e qd excluderet peccatum omissionis in

onis in casu proposito sit ut bonitas moralis in actu charitatis, id aliquid de se conc. etiam actui charitatis malo, si per impossibile talis actus posset carere bonitate morali vel esset malus, ac proinde excludere peccatum omissionis opposita e bonitas quædam physica fundata in ipso actu charitatis; adde quod licet actus charitatis si ab operante ordinaretur in eum finem ut excluderet peccatum omissionis opposita majorem haberet bonitatem, quam haberet actus charitatis a Deo prædicto non ordinatus in præcitum finem, si tamen actus charitatis ab eo sit ordinatus in eundem finem licet impedat peccatum oppositum, si tamen erit melior quam si non esset jussus, eo quod illa peccati exclusio cum non sit voluta non potest illam bonitatem moralem refundere in eundem actum charitatis & vere excludere peccatum omissionis in hoc casu non est bonitas moralis in ipso actu charitatis.

Hic primus. Ad objectionem, transeat major nempe quod Deus in casu proposito tantundem amat carentiam peccati omissionis actus charitatis, quantum erit idem peccatum, similiter transeat minor, distinguimus a. sequens, & ovium, transeat quod Deus tantum sibi complaceat in bonitate physica actus charitatis secundum quam idem actus excludit peccatum omissionis, quantum illi inducit ipsum peccatum, negamus tamen Deum sibi tantundem complacere in actu charitatis eroute is habet moralem bonitatem, ac proinde nego ex illo casu sequi quod actus charitatis tantam habet bonitatem moralem quanta est malitia peccati opposita, unde nec sequitur actum illum esse ei dignam satisfactionem pro eo peccato.

Objices 2do: non mins placet Deo attritio quia displicuerit illi peccatum circa quod fert attritio & per attritionem dignum Deo satisfit pro peccato, quod digna satisfactio videtur stare in hoc quod persona offensa exhibeat aliquid quod illi placens actus displicet offensa. Ergo quia peccatum non mins per attritionem offert Deum quibus creaturis, quam per peccatum Deo offerat creaturam.

R. nego ant, quia cum magis innocens & disconveniens naturali sit quod ipsa infinite distans ab infinita dignitate audeat illum offendere, quam decens vel conveniens sit naturali quod Deo praebeat attritionem obsequium plurimis titulis illi debitum, ideo necesse est ut Deus magis doleat offensam suam quam displicat in attritione peccatoris versante circa eandem offensam.

Objices 3tio: quotiescumque offendens offert pro offensa satisfactionem quam potest eo ipso manet liber ab ea obligatione satisfaciendi, sed hoc efficiendo attritionem offert Deo satisfactionem, quam potest offerre pro suo peccato & hoc posita attritione regula manet liber ab ea obligatione ulterius satisfaciendi, & per sequens attritio est digna satisfactio pro peccato.

R. imo placet maiorem non esse veram nisi quando offendens

obtulit

obtulit summam satisfactionem quam pt, ita vt n poit vlteriorem,
nunquam a. hoc eliciendo attritionem exhibet summam satisfactio-
nem quam pt, qa cum semper poit elicere intensiorem e intentiorem
actum attritionis, semper etiam it offerre maiorem e maiorem satisfac-
tionem, e ideo nunquam offert maximam quam poit, maiorem vel vlterio-
rem, quapropter ex positione actus attritionis n pt inferri ~~qd~~ esset ob-
ligatio satisfaciendi Deo ~~ne~~ peccato vel qd per attritionem digne satisfiat
Deo. Respondendum e tn distinguendo ma: quotiescunq offendens offert
pro offensa satisfactionem quam it manet liberq ab oi obligatione offerendi
nouam satisfactionem prorsus sicutam, qa cum n poit nouam vel vlterio-
rem satisfactionem offerre, neq etiam it ce obligatus ad huiusmodi satis-
factionem, cum nemo teneat ce obligatus ad impossibile, manet liber ab oi
obligatione ~~[illegible]~~ di poenam debitam offensa vel amandi in macula re-
licta ex actuali offensa precedente. nego ma: e seq: sicut e. si persona plebeia
e, vehissima Regem vel magistratum interfecerit potest pt pro offensa
facta Reipublicae offerre satisfactionem quam qs, nec tn ideo censet
digne satisfecisse pro offensa vel ce digns reconciliatione cum republica,
ita similiter quantumcumq peccatum offerat pro peccato attritionem nec
poit vberiorem vel maiorem satisfactionem offerre, n tn idcirco censet
satisfecisse pro peccato, vel remanere de obligatus ab oi poena.

Obiicies jo ~~[illegible]~~ id ~~qd~~ e optimum in nobis formaliter delet peccatum,
sed attritio e optimum in nobis &c, e per sequens attritio e digna
satisfactio pro peccato. Maior n videt, indigere probatione. Minor pt: qa Deus
nihil magis vult aut magis intendit in nobis quam attritionem vel
dilectionem sui.

Nego min: pt ita nego attritionem vel dilectionem Dei sumptam
secundum se esse aut aliquid significare a quocunq alio de id quod Deus
magis intendit in nobis, sicut e. gratia seu partecipatio diuina nata
e diuinitate, quae sicut in habitate, quandoqdem gratia habitualis e aliquid
multo excellentius quam ipsa dilectio Dei e attritio, ita Deus magis
intendit in nobis charisma gratiae quam dilectionem sui vel attritionem, e ideo sequi
peccatum formaliter delet per gratiam habitualem, n a per attritionem fateor
et Deum magis intendere hoc totum, pergo hominem iustificatum cum dilectione
Dei quam intendat solam gratiam in homine, sicut etiam nata intendit magis sub-
stantiam operantem quam subsistentiam solam, qua mutis n magis intendat ope-
randem et distinctam a subsistentia quam subsistentiam ipsam vt distinctam
ab operante.

Obiicies jj: peccatum tale n fuit potentes in auertendo nos a Deo,
quam est attritio e dilectio Dei in conuertendo nos ad Deum, sed peccatum ~~tale~~
per se sumptum fuit sufficiens ad auertendum nos a Deo e quidem ita vt ab eo

alio simus

alio simus in actu & etiam attritio e sufficiens ad convertendum nos ad Deum ita
vt per illam iustificemur, & ideo attritio erit digna satisfactio pro peccato.
Plaior ratio, peccatum ideo non fuit nobis magis voluntarium quam sit attritio
vel Dei dilectio ser quam convertimur in Deum tanquam in vltimum finem
vltimum & quidem supernaturalem.

Ad nego ma: ad ea probatione dico peccatum ideo non fuisse nobis
magis voluntarium quam sit attritio, neq ex defectu vlo affectionis in ratione
voluntary fieri vt attritio non sit apta ad nos formaliter iustificandos, sed hoc colli-
gitur ex eo quod attritio non habet tantam bonitatem in ratione satisfactionis vt possit æ-
quivalere peccato in ratione offensæ, quare licet attritio sufficiat ad tollendam
habitualem aversionem a Deo quoad affectum interiorem aversionis modo supra
explicato, non tamen sufficit ad tollendam formaliter aversionem quoad maculam &
foeditatem in anima relictam ex peccato, ita vt æque, pro portione attritionis
nos pscindendo ab omni alio peccato certum sit non amplius dignus odio Dei,
atque ex his ita voluntatem primi parentis fuisse potentiorem vt posteros
suos averteret a Deo, quam sit voluntas cuiuscuiq; propria vt ipsum per
contritionem vel Dei dilectionem vertat ad verum Deum, ratio a. e, quia multo
plus requiritur ad tollendum peccatum quam ad peccandum, & ideo posteri
Adæ per voluntatem suam vt mentem in voluntate ~~ad habitum~~ suam
potuerunt se avertere a Deo licet non possint per suam propriam voluntatem
vertere in Deum modo supra explicato.

Objectio 12: melior e actus quam habitus, sed gratia habitualis e habitus
& sufficit ad iustificandum formaliter & multo magis ad id sufficiet attritio
quia e actus, ac proinde attritio erit digna satisfactio pro peccato.

Ad obj: ma: melior e habitus quam actus naturalis vel acquisitus scilicet
quam sit supernaturalis & infusus nego ma: cum ea sola sit affectior actu & habitus
supernaturalis habet ratione solam saltem radicalis eo quod tribuat posse simpliciter operari,
sive proxime, vt tribuit habitus charitatis sive remote, vt tribuit habitus
gratiæ sanctificantis, iuxta illos qui gratiam habitualem distinguunt ab
habitu charitatis, ideo habitus supernaturalis e affectior actu, ac proinde mirum
non e quod per habitum gratiæ possit homo formaliter iustificari, non a. per actum
attritionis.

Objectio 13: amor Dei iuncta cum visione Dei ~~ad~~ ad tollendum formaliter
peccatum & etiam attritio vel dilectio Dei per se sumpta sufficit ad
tollendum formaliter peccatum, ac proinde etiam attritio erit digna satisfactio
pro peccatum non sit tolli nisi per donationem & liberalem remissionem
aut per satisfactionem, atqui sic formaliter peccatum tollat per attritionem
necessario tollit per illam tanquam per dignam satisfactionem, non a. gratis
aut liberaliter, vt per se ipsum. Ans. attritio pi qui adhuc existens in peccato mor-
tali per absolutam Dei potentiam absq vllo habitu supernaturali poterit ad videndum
Deum

Deum, ille profecto tunc erit Beatus, siquidem videret Deum & tunc non erit in peccato, ita peccatum est summa miseria, beatitudo a. est summa miseria, non potest stare simul in eodem subto & in tali casu peccatum formaliter tollatur per amorem Dei sequentem ex visione beatifica, cum nihil aliud sit per se formaliter tolli potest in huiusmodi casu, et per sequens amor Dei iuncti cum visione beatifica sufficit ad tollendum formaliter peccatum & etiam adhuc sufficit amor Dei separatus a visione beatifica cum eiusdem rationis sit amor Dei iuncti cum visione beatifica et amor Dei separati ab illo.

Dicent aliqui in illo casu peccatum formaliter expelli non quidem per amorem sequentem ex visione, sed per visionem ipsam, quia cum sit operatio praestantissima videtur etiam sibi vendicare prim expellendi formaliter peccatum et habere rationem formae sanctificantis. Sed contra hanc responsionem est, quia ex ea sequitur beatos esse magis iustos et magis sanctos in patria quam sunt in via, siquidem in via per unam tm formam, et idem, per eadem gratiam sanctificantur, in patria vero et Justi et sancti per duas minimum per eandem gratiam et visionem beatificam, id tm non videtur concedendum. Deinde dicat visionem esse formam sanctificantem solum quando est separata a gratia, non a. quando iuncta est cum illa; contra est, quia visio beatifica quamvis sit sanctificativa non tamen ipsa cum gratia cum qua est iuncta sanctificet tantum beatam, & neque gratia ex eo habet vim sanctificandi formaliter impedit quominus visio beatifica sanctificet tantum in qua est iuncta, neque est maior ratio unus quam alterius. Deinde contra est impossibile et ut ratio formalis unius subti non tribuat illi suum effectum formalem, si minimum subtu sit capax talis effectus formalis et unio formae cum subto sit talis qualis exigit ab eodem effectu formali, sed quamvis ita eadem sint iuncta visio beatifica et gratia nihilominus si visio habet rationem formae sanctificantis formaliter unio talis formae est ea quae exigit ab ergo effectu formali et subto et capax eiusdem effectus, ac proinde visio beatifica licet sit iuncta cum gratia sanctificabit tantum beatam. Denique contra est, quia forma sanctificans est iustificans formaliter et participatio divinae naturae per ex nata in ordine supernaturali, ratione cuius subto eiusdem formae sit dus ad religiosos habitus supernaturales et aptum terminare amorem amicitiae ipsius Dei, atqui visio beatifica cum sit quaedam operatio non potest habere rationem naturae in ordine supernaturali, et per sequens nec potest esse forma sanctificans.

Dicent alii haec in casu illo proposito non iustificari vel sanctificari sed tm mundari a peccato non per amorem Dei sequentem ex visione, sed per visionem ipsam ita ut visio Dei necessario secum ferat donationem vel delectationem peccati, licet non sanctificet subtum, hoc est, non reddat illud participes divinae naturae, ita tribuent visioni Dei, ita ipsa est forma beatificans, et sequenter expellens formaliter miseriam beatitudini opportunam, id est iustificare tm

negative,

negative, cum verificare contingat sit reddere hominem divinae naturae participem qd non videnti visioni beatificae.

Contra hanc responsionem 1ga ex eo qd visio sit fdm beatificans non videtur bene inferri qd sit formaliter expulsiva peccati quatenus est miseria, multa enim et miseria quas visio beata non expellit formaliter, atq hoc sit ipsa ~~pro~~ timor, tristitia, dolor et miseria et quidem non exigua, has tn miserias non expellit formaliter visio beatifica cum in statu ~~illm~~ in quo Deum videbunt fuerint perfecta miseria et quidem in gradu valde intenso; similiter non poc amare Deum e aliqua miseria, nec tn illa formaliter per visionem beatificam tollit, sed per habitum charitatis infusum vel certe per auxilium Dei peculiarem singularem viam habitq in divina ad actum amoris Dei, denq non amari a Deo amore amicitiae e aliqua miseria quae non per visionem beatificam sed per gratam sanctificantem tollit. Qd si dicas non poc amare Deum amore supranaturali non e miseriam positive, sed tm negative, eo qd supranatural amor Dei non sit aliquid hoi debitum sed supra natura illg. Contra hoc 2ga saltem de ~~x~~ ~~mar~~ miseria positive. Non poc amare Deum amore naturali qd hoi debitum, hanc a. miseriam visio Dei non tollit formaliter, ~~simulem~~ siquidem per poiam Dei absolutam fieri posset ut quis videret Deum nec tn eum amare posset ullo modo, si nimirum Deus illi denegaret suum concursum ad quemcunq actum amoris Dei etiam naturalem.

Doc contra 2ga licet fingi posit qd non amari a Deo amore amicitiae vel non poc amare Deum amore supranaturali sit miseria positive illg qui non videt Deum, non tn videt poc negare illud esse positive miseriam illius qui videt Deum, siquidem si quis videret Deum et cognoscere se non amari ab illo amore amicitiae qd ~~fdm~~ perfectum gratiae vel non poc amare illum quem videret esse infinito amore bonum profecto reputaret illa esse maxime suas miserias, et de illis nisi Deo impediret maximopere afflgeretur cum igit per absolutam Dei poiam fieri posit ut quis Deum videat, nec tn ab illo ametur nec possit illum amare, dicendum est visionem Dei licet sit fdm beatificans non tn formaliter expellere omnem miseriam, sed cum aliqua miseria per absolutam Dei poiam ex compossibili, quae cum ita sint non videtur ex hoc fdm beatificantis hoc inferri qd visio Dei formaliter expellat peccatum vel formaliter iustificet nisi simpliciter loquendo sive negative tm, ut supra dicebant adversarij.

Igit ad obiectionem negando Ans, ad erbacum nego Deum qui in casu proposito Deum videret futurum tunc beatum completo, qd beatitudo completo tunc sta dicit in recto visionem Dei, non tamen vero et in obliquo sive tanquam complementum dicit et exigit amorem Dei habitq supranaturalis, et alia inter quae et etiam habitq gratiae per quam formaliter expellit peccatum, tunc igit videns Deum est beatus incomplete, qd vere haberet Dei visionem quae ex natura sua exigit etiam gratiam et per sequens carentiam peccati, et quidem tanquam aliquid fundamentum non tamen beatus completo, qd adhuc est in peccato

sicut etiam

ceret etiam qui videret Deum & cognosceret ubi tn ad certum tempus v.g.
per vnam horam vel per vnam diem visionem ce cessam, & et beatus totum
incomplete & radicaliter, ga nimirum haberet id qd in recto dicit beatitudo
nempe visionem Dei, n a. eius ~~[illegible]~~ perpetuitatem quam in obliquo & ~~[illegible]~~
tibi dicit beatitudo completa, & sicut eadem de causa qui videret Deum nec
poet eum amare, vel se illo delectari sp miraculosam denegacem virtus
ad actum amoris n et beatus nisi incomplete.

Objices 1p: si quis saltem per absolutam Dei potentiam abq; habitu
supernaturali diligeret Deum, profecto ille diceret manere in Deo & Deus in illo &
esset transformatus in Deum & Deiformis, & per sequens esset mundus a peccato, qa
turpitudo & foeditas peccati n pt manere in tta Deiformi & vere peccatum tol-
lituret per dilectionem Dei formaliter, & per sequens eadem dilectio & digna satis-
factio pro peccato. Ans pbt: qa amor transformat amantem in re amata,
ve ideo ~~[illegible]~~ voluntas dicit per amorem egredi e seipsa & transire ad obtu amatum.

R. dit: secundam partem antecedentis in eo qui Deum amaret illa
vice Deus in illo maneret per amorem suum per affectum ipsius hoc terminatum
ad Deum sed, qua e. amans ca ~~[illegible]~~ Deum haberet in corde & in dio. in
eo Deus maneret per redamare n ad ipsum hominem terminatum nego Ans, qa
Deus licet amaret ab illo homine n tn redamaret illum. deinde dist: tns, pro ille
et transformatus in Deum & Deiformis per affectum suum terminatum
ad Deum sed iter, per affectum Dei terminatum ad ipsum hominem amantem
negatur, n repugnat a: turpitudinem & foeditatem peccati ce in eo qui e transformatus in Deum & Deiformis priori modo tm, sequitur hoc e tm ce transformatum in Deum & Deiformem secundum quid, n a. simpliciter, abq ex
his colligi pt qua ratione, qui modo supra explicato ex toto corde amaret Deum,
diceret se unus spiritus cum Deo, sensus e. e illum & unum spiritum com-
pletum per visionem affectus & voluntatis propria quatenus vellet id qd vult
Deus, sicut etiam diceret se luctus cum Deo vel ad expiatio Iuri Dei n quidem im-
pliciter, ita ut per actum virtutis vel charitatis affectus satisfecisset pro pec-
cato sed tm quia quatenus pro eodem peccato satisfecisset ad summum eo modo
quo poet.

Dices: amare quemquam e velle illi bonum, sed Deus amanti se
modo sancto vellet actum charitatis qui e aliqd bonum & Deus amatet sive
redamaret illum, & per sequens Deus et in illo etiam per redamatorem, qd supra
negatum e.

R. quando negavimus hominem illum amari vel redamari Deo termes
fuit de amore amicitiae quae Deus amat filios adoptivos & participes
suae natae ut talis sit, sive dilectatos ad qdam de naale ratione eius hts quasi
Dei ad gloriam, hoc e. amore n amicitia Deo qui Deum amaret abq; habitu
fateor actum illum Dei quo se amanti sine habitu vellet actum amoris ad se

terminatum

terminatum ex aliquem actum amoris, cum velle alicui bonum sit amare illum, vt supra dictum est, verum ille amor non est amicitia, aliquam similiter dicere possumus amari a Deo amore amicitiae omnes homines etiam iniustos et peccatores quos Deus vult finem, sem vel attritionem vel actum virtutis naturalis et acquisitae aut alios aliquo bonum temporale, et tunc apud omnes falsum est, ratio a. cur amor quo Deus vellet illi homini actum illectionis summum non esset amor amicitiae est, quia amor amicitiae dicitur ille qui orit ex complacentia in bonitate amici, amor a quo Deus vellet homini illi actum charitatis non oriretur ex complacentia in bonitate hominis cum is supponat esse peccator.

Probes: si homo carens omni peccato et habitu gratiae diligeret Deum quia ipse ille etiam vicissim a Deo diligeret amore amicitiae, et peccator etiam habitu gratiae diligeret Deum quatenus diligeretur a Deo amore amicitiae, ac proinde quia habitu gratiae est vere formaliter et quidem per actum charitatis cum nihil aliud sit per se formaliter esse virtutem fulg. tres a pte: quia diligeretur a Deo amore quo vellet illi bonum ex complacentia in bonitate actus charitatis et simulium actuum vel etiam habituum supernaturalium qui non sit gratia et fingi potest in tali homine.

Ad dict. tres, diligeretur a Deo amore amicitiae efficacissimo quoque: Deus amat hominem ex complacentia in eius bonitate supernaturali et quasi substantiali, quae inest in participatione divina natura et in ratione filii adoptivi et haeredis Dei, negatur tres, diligeretur amore amicitiae inferioris, nunquam ex complacentia in bonitate hominis supernaturali quidem sed ordine accidentali, vel existente solum in actibus, vel etiam habitibus supernaturalibus diversis a gratia habituali, aut etiam non in affectione naturali hominis transeat tres. neque. amor quo homo amat hominem ex complacentia in bonitate accidentali, hoc est, in virtute, quae homo dicit amor amicitiae, ita Dei amor quem explicatis sit aliquo modo Dei amor amicitiae, non tamen affectissime, quia non est ex complacentia in bonitate supernaturali et quasi substantiali hominis, qualis est illa gratia homo habet per gratiam habitualem. distincto tamen ante nego seq: quia homo peccator absque habitu gratiae diligens Deum diligeret quidem a Deo quatenus ipse Deus vellet illi actum charitatis et ex complacentia eius rei eum acto vellet eidem homini aliquid aliquo vlterius bonum, verum actus quo Deus diligeret hunc hominem peccatorem non haberet rationem amoris amicitiae affectissime, eo quia Deus leviorem hominem et temporaliter quem peccatis longe plus omnis quam amaret, nempe eo quo odisset illum simpliciter vt inimicum et quia ille homo absque proportione est odibilior per peccatum quam amabilis per actum charitatis quem haberet. addo a. fiduciet ~~nec~~ de facto Deus omnes diligentes se diligit amore amicitiae affectissimo, et tamen non provenit ex eo quia amor, poterit ergo Deum foliter odiat peccatum vel nos foliter iustificat, sed quia Deus ex sua misericordia ad positionem actus attritionis vel illectionis sua gratia

non sanctificat

nos sanctificat per infusionem grae habitualis.

Obiectes 15: si Deus ab aliquo iusto habente actum charitatis vel attritionis auferret habitum grae is maneret iustus, sed non maneret iustus per denominacoem sumptam ab habitu grae ipsorum et maneret iustus per ipsum actum attritionis vel charitatis. Ita ergo videtur istarum. Mirror pot: sa ti ab infante baptizato auferes habitu grae infusus n maneret iustus per denominacoem sumptam ab habitu grae ipsorum et quem dicendum de illo iusto habente actum attritionis vel charitatis.

R negando ma: si sermo est de iusto prout sumitur cum sancto, qa sicut ille n haberet foam sanctificantem, ita nec est sanctus vel iustus simpliciter sive foaliter et positive, sed tm negative. quatenus n haberet peccatum, licet n idcirco est Deo gratus vel eius amicus.

Obiectes ultimo: purg hoo pt mereri de digno graam, et pt mereri de digno remissionem sui peccati mortalis, et per sequens pt digne satisfacere pro eodem peccato. Ibis pll: qa purg hoo iustus de digno bonis operibus meret augmentum grae. Consequ pbi: qa peccatum mortale foaliter remittitur per infusionem grae.

R dist: tri purg hoo pt de digno mereri augmentum grae sed, in man graam nego tis, sed a. et qa ima grae et augmentum grae physice quidem et eiusdem raois, n a moraliter, cum ima grae quatenus ima debeat tollere peccatum mortale, qo n venit augmento grae, et ideo ima grae et tanti valoris, ut coniuncta dicatur n cadere sub merito, eo qo sit principium meriti.

Dices: qui de digno meretur foam necessaria ro de digno meretur eius effectum foalem, sed remittere peccati mortalis est effectus foalis grae habitualis et cum purg hoo pot de digno mereri graam habitualem pt etiam de digno mereri remissionem peccati et de digno pro eodem satisfacere.

R dist: ma: qui de digno meret foam ex effectum foalem quem ipsa pt facere in iis circumstantiis in quibus hoo illam meretur sed, quem pt facere in aliis circumstantiis nego ma: deinde distingue min: remissio peccati mortalis est effectus foalis grae quemsc: grae it facere in illis circumstantiis in quibus illam hoo meret nego, quem pt facere in aliis sed min: et nego sc: grae a. quando hoo illam meretur n facit effectum foalem qui est remissio peccati mortalis, qa tunc hoo n pot ollum peccatum remittendum cum tunc sit in grae, sed tunc grae hum tm effectum foalem facit sc de magis sanctum, et duo huic tm effectum foalem tunc hoo meretur merendo ipsam graam. nec mirum est habet di grae duos effectus foales hat, quorum alter est facere sanctum vel de inimico amicum, alter vero facere magis sanctum sive de amico magis amicum, et cum etiam calor hat duos effectus foales, quorum unus est facere calidum, alter vero expellere frigor. Ubi aut facere n frigidum.

Dices rerum.

Deus rarum: ex quo hoc ex eo fit in gra fit facere opa meri=
torium ulterioris gra & similiter hoc gra quam habet fit facere opa adee
quatum ut sit satisfactorium pro peccato quia tam remissum e per priam gratiam
suppositam.

Quia negando neg: qa sicut si tu mihi dones debitum v.g. 100 aureo=
rum non possum ego amplius satisfacere pro eorum debito licet possim pro eis donando
facere aliqd opa gratitudinis, ita etiam quando peccatum iam e donatum e
remissum non possumus pro illo amplius satisfacere, satisfactio e necessario respi=
cit e supponit debitum immediate ligens.

Ex dictis, infertur primo nullum purum hominem hoc posse dignè satisfacere
pro peccato mortali alieno, qa hoc etiam ex Pt. rurta relatis colligit, e pri=
que ex Anselmo docente necessariam fuisse Dei Incarnationem ad hoc ut aequa=
lem pretium pro uno peccato poluerentur. idem colligit ex hoc qa alias sequeret
ut infra stabitur per utrisque semper satisfieri pro tota poena debita, pro
peccato mortali debita, qd e falsum infra habebit.

Infertur 2do nullum purum hominem posse dignè satisfacere pro peccato
originali suo vel alieno, qa peccatum originale e peccatum mortale, cum trahat
secum gra privationem, e per sequens mortem Ista, quare qd supra dictum e
de peccato debiti mortali quoad et etiam originali.

Infertur 3tio neg ullam ere creaturam in puro statu naturali considerata, hoc
est ordinatam ad finem supernaturalem posse dignè satisfacere pro uno peccato mor=
tali vel alieno, siquidem id etiam deducitur ex iis quibus supra probavimus nam idem.

CAPT. IIII.

An purus homo possit condignè satisfacere pro peccato mortali separato ab offensa Dei &c.

Superiori capite disputatum dan purus homo posit dignè satisfacere pro uno pe=
cato mortali simpliciter accepto sine affectu e adaequate sumpto prout est annexa
cognitionem gratuus operantis e Dei sine, prout includit id solum malitiam mora=
lem sed etiam offensam Dei, quae hoc peccatum contra accipiunt Authores tum
quaerunt: an purus homo posit dignè satisfacere pro uno peccato mortali in hoc vero
capite debitandum e utrum purus homo posit dignè satisfacere pro peccato mortali
imperfecto e incompleto sine separato ab offensa Dei. qd imperfectum e incomple=
tum appellamus eo qd per accidens, quae ex ignorantiam vel inadvertentiam Dei
in concebilem annexam non habet ea quae alioquin per se loquendo habere solet, hic
ac supponimus posse dari peccatum mortale separatum ab offensa Dei, id e. fuse
probavimus in tractatu de actibus humanis disp. 10 cap. 2. quibus videri poterit cum
de supra modo ex nihil amplius hic dicturi sumus. quanam vero ratione id stringere
posit explicabimus sequentibus adverterdis, hoc e. sufficit ad rem presentem.

Pro solutione igitur propositae difficultatis adverendum e offensam,

ut bene

vt bene definiuit Bartolus in lege, quidam, ff. de haeredib. instituendis, quem se putarit Iurisconsult. et quicquid alium ad perturbandum iniuste adducit, offensa. a. vt supra indicauimus, e duplex; altera bona. pt diei affectiua, altera effectiua; offensa affectiua e actio quam quis facit existimans ea iniuste alium turbari vel induci ad iram siue reipsa turbet, siue n. offensa verò effectiua e actio quae reipsa iniuste turbat alium vel eum ad iram inducit aut laedit, haec a. offensa e duplex, alia e totalis, quia malalis; offensa affectiua totalis e quae ita. reipsa iniuste alium turbat vel laedit vt huic totum finem sit ab operante; offensa effectiua malalis e actio quae ita turbat aut laedit alium vt tn ab eam exercente n fuerit cognitam huiusmodi actione illum iniuste turbari, id, quoniam a. Deus n e capax turbaris ideo secundum doctrinam poeuus hac ratione bene accommodare offensa Dei, vt scilicet offensa affectiua Dei e actio quam facimus vindicantes illam e vtra Dei precepta e voluntatem siue Deo displicere, de hac verò offensa Dei inter loquuntur Theologi dum asserunt offensam Dei includi in peccato, hac sequente pasquet multis in locis vt in matr. 2da disp. 9a cap. 2 vbi ait tunc non Deum offendimus quando vtra eius voluntatem vel preceptum aut legem aliquid facimus, offensa verò Dei effectiua n indet in aliqua actione Dei, cum ipse nihil tamen pati queat, sed in actione vera mala, prout ea Deo reipsa displicet, porro etiam offensa Dei e duplex; semper alia totalis quae e actio mala e ideo reipsa Deo displicet e ab operante fuit cognita, vt talis; alia malalis e haec e actio mala reipsa Deo displicens, quam tn operans n cognouit vt Deo displicentem cum eam exercuit, sed tm pt dictum mm radis e sua nata malalis vtriam, illud a. e discrimen inter offensam Dei affectiuam e offensam creaturae similiter effectiuam, pt cum offensa Dei affectiua semper e mera offensa Dei effectiua, pa cum Deus sit infinite bonus impossibile e pt ei reipsa n displicet at quicquid actio mala, praesertim n operans cognouit eam displicet ipsi Deo vel ee vtra eius preceptum aut voluntatem, vtra verò offensa affectiua creaturae quae saltem coniter consistit in aliqua laesione corporis, famae, vel honoris aut alterius boni exterioris n semper ht annexam offensam effectiuam creaturae, ptt. pt pt ringere. vt Medicus v.g. propinet aegro medicinam ad vitam interferentem, ex qua tn medicina aegrotus mirifice iuuetur atq sanitatem magno sudore quaesitam recuperet, in huiusmodi a. casu eruendo illa medicina ht quidem racem offensae affectiuae pt ptt, n tn ht racem offensae effectiuae respectu aegroti, ipsa realiter n laedit aegrotum nec ei reipsa displicet, sed fuit maxime grata e vtilis.

Ex dictis a. colligi, offensa definitionem supra allatam vt comprehendat tam offensam affectiuam quam effectiuam vtr. e accipiendam, vt offensa sit quicquid iniuste alium inducit ad turbationem vel iram siue re ipsa

siue saltem

rue saltem putatiue vel opinione ignoranti; sed ita illa particula
inuidie accipienda è lato modo, nempe, ita vt offensa realiter vel saltem puta-
tiue, ita stra hos alterius rue propriae rue improprie dictam, qa aliqui in
particula illa stricte sumpsitur definitio, n comprehenderet offensam Dei,
posito qd peccatum, vt multi volunt, n haut malitiam inuidiae propri
dictae respectu Dei. Ado colligit, offensam effectiuam solem respectu offen-
sae affectiuae se habere sicut actio exterior bona vel mala se ht respectu actio-
nis interioris moralis a qua prouenit ac proinde sicut Deus n punit actionem
exteriorem malam nisi prout ea pendet ab actione interiori solum è im-
mediate mala, ita neq punit offensam effectiuam solem nisi quatenus ea
pendet ab offensa affectiua qua sola è actus moralis immediate libera.

Aduertendum è ado cum quarto an pars hoc posit sufficiente satis-
facere pro uno peccato mortali separato ab offensa Dei tiene è sermonem
tm de offensa Dei affectiua è effectiua solli, n a. de effectiua mali, qa
cum actio per se vel ex sua nata grauiter mala, sive ex se è independenter
a quocunq precepto positiuo ex humano vel diuino grauiter stricta dicta-
mine rationis è mala rationali, vt e. g. adulterium, homicidium, patricidium è
posit, vt loco citt. ptm è, fieri cum ignorantia vel inaduertentia Dei inuincibili
remanente cognitione, sincera stricta, quam huiusmodi actiones ht res-
pectum dictaminis rationis è mali rationalis, sequitur huiusmodi peccata facta
cum facta ignorantia vel inaduertentia se separata ab offensa Dei affec-
tiua è effectiua solli, vt ipse ex eo pd sicut huiusmodi offensa circulant
è decrescunt pro incremento è decremento cognitionis Dei a qua pendet,
sta etiam necesse è sublata di cognitione Dei ~~vel~~ per ignorantiam vel
inaduertentiam Dei inuincibilem opposita actiones ex se malas factas
cum eadem ignorantia vel inaduertentia Dei n habere vllam rationem of-
fensae affectiuae vel effectiuae solis Dei, hoc tm rationem offensae mali ~~Dei~~,
effectiuae Dei, qa licet n fuerint cognitae vt displicentes Deo, tamen tm
Deo displicet è Deus tanquam iudex legis naturalis è dictaminis rationis, qua
è quasi vicaria ignis Dei è stra quam illa vt punit easdem actiones,
sicut Rex odit è punit eiusdem commissa stra preceptum Vicarii sui licet
is n fuerint cognita solum vt Vicarius Regis, sed tm vt superior, his o-
mnibus proposita difficultatis sensu è: an pars hoc posit sufficiente satisfacere
pro peccato mortali ~~vel~~ v. g. pro patricidio commisso cum ignorantia vel
inaduertentia Dei inuincibili, è deo, vt stat ex supraductis, separato ab offensa
affectiua è effectiua solli Dei, pd tm supponimus le peccatum mortale?

Dicendum è quidem hominem neq pro peccato mortali commisso cum
ignorantia vel inaduertentia Dei inuincibili posse sufficiente satisfacere. pro hac
propositione faciunt ces illi authores qui in tractatu de actibus humanis loco supra
citt. adduximus pro eisdem statuente ocm actionem ex sua nata grauiter stricta,

nata rationali

nda vocali ei peccatum mortale, etiamsi facta sit cum ignorantia vel inadvertentia Dei invincibili, quis simpliciter docent nullum purum hominem posse dignè satisfacere pro peccato mortali, nec ullam addunt exceptionem.

Hac propositio primo patet ex PP. superiori capite relatis pro sententia illorum portata, et fertur ex D. Anselmo dicente nullum pretium posse a creatura poliri aequale peccato. idem patet ex PP. quos habes apud Lessium de attributis divinis lib. 13 cap. 26 num. 128. quis docent vel supponunt in satisfactione para creatura non posse esse valorem aut pretium inferiorem pro peccato mortali, nec a. et ita, vera esse non possit, si purus homo posset dignè satisfacere pro peccato mortali licet commisso cum ignorantia vel inadvertentia invincibili Dei.

Rogaris posset Patres citatos non esse intelligendos de peccato mortali secundum de peccato mortali quod habet adjunctam rationem offensae Dei vel sit communicum cum Dei cognitione, vel saltem cum invincibili ignorantia vel inadvertentia Dei, non a. de peccato commisso cum invincibili ejusdem Dei ignorantia vel inadvertentia.

Sed contra hanc responsionem est quia sancti PP. utuntur loquuntur de peccato, ut patet ex eorum dictis, quae sit propositiones virtuter negantes vel supponentes non posse offerri vel solvi aequale peccato, ac proinde intelligendi sit etiam de peccato mortali commisso cum Dei ignorantia vel inadvertentia invincibili sive separato ab offensa Dei. atque ex his patet hanc etiam propositionem resolvi in Sanctorum Patrum authoritatem, quae est unum ex primis principiis theologicis.

Do patet secto: quia etiam peccato mortali commisso cum ignorantia vel inadvertentia Dei invincibili debetur poena aeterna infernorum huiusmodi poena debeatur cuicunque peccato mortali actuali, ut certum est apud omnes Catholicos. atqui purus homo non potest dignè satisfacere pro poena aeterna debita peccato mortali, ut probabit capite sequenti. Ergo purus homo non potest dignè satisfacere pro peccato mortali commisso cum ignorantia vel inadvertentia Dei invincibili aut separato ab offensa Dei, nec est mirum requiri ad satisfaciendum pro culpa quam pro poena ei debita, cum culpa sit multo minus malum quam poena, quando a. asserimus purum hominem non posse dignè satisfacere pro peccato mortali separato ab offensa Dei, nolumus significare huiusmodi peccatum esse tale, ut per se exigat satisfactionem propriè dictam, cum e. huiusmodi peccatum non habet rationem offensae objectivae vel effectivae totalis respectu Dei et potest esse, ratione ordinis offensae respectu creaturae, ut est v. g. simplex fornicatio facta cum ignorantia vel inadvertentia Dei invincibili, ideo cum dicimus purum hominem non posse dignè satisfacere pro peccato separato ab offensa Dei, volumus tantum purum hominem non posse facere aliquid bonum opus quod sit aequale secundum bonitatem et dignitatem

malitia

malitia & indignitatis poteri peccati & dico n ide perum hominem facere illum bonum opus per qd fraliter huiusmodi peccatum deleat, vel qd de digno mereatur foam huiusmodi peccato contrariam & oppositam.

Obicies jmo: peccatum separatum ab offensa Dei n hb infinitatem secundum quid vel objectivam & pura creatura pt digne pro illo satisfacere. Consq: patet si verum sit Ans: qa n alia de caa pura creatura n pt digne satisfacere pro peccato mortali, nisi qa peccatum hb infinitatem secundum quid & objectivam. Ans abs: qa peccatum separatum ab offensa Dei n de fraliter aut voluntario & libero contra Deum vel eius voluntatem & legem n hb infinitatem secundum quid & objectivam, hoc e. infinitas resultat vel oritur ex voluntaria & libera peccati contrarietate ad voluntatem & legem Dei, vt patet ex sequentibus.

Qdrd. Ans, & 2 modo peccatum separatum ab offensa Dei n habere infinitatem secundum quid quatenus etiam est objectiva, qa infinitas objectiva n pt reddere sine respectu vel ordine ad aliquid infinitum simpliciter, respondem infinitas objectiva vt talis & nihil aliud e quam denominatio extrinseca ab obje vel termino infinito simpliciter, qua n ruunt peccato separato ab offensa Dei; nego tn peccatum mortale separatum ab offensa Dei carere infinitate secundum quid, qua in hoc consistit vt peccatum sit in quodam genere vel ordine superiori nec potest adequari ab ulla satisfactione pure creature, eo qd huiusmodi satisfactio sit in genere vel ordine inferiori improportionato, ex his d. patet qd ad rationem sit ad probatem Antecedentis.

Obicies 2do: reclusa offensa Dei nulla appareat ratio vel radix ex qua potest in peccato factum ignorantia vel inadvertentia Dei oriri infinitas vel incompensabilitas hoc cum pure hoc n potest digne satisfacere pro huiusmodi peccato, vt colligit etiam ex eo qd Theologi communiter dicunt ex malitia offensa Dei inferunt incompensabilitatem peccati mortalis & pure hoc pt digne satisfacere pro peccato separato ab offensa Dei.

R. negando Ans, & assero contrarietatem ad Dei voluntatem quam hb peccatum mortale, esse quidem sufficientem caam vel radicem illius indignitatis n tn solam vel unicam, qa etiam gravis contrarietas ad rectam ratiem vel naam rationalem per se sumptam e caa sufficiens similis infinitatis, sicut etiam ignis per se sumptus e sufficiens caa caloris, n tn e caa illius unica cum etiam Sol, motus, & alia possint causare calorem, ac proinde, sicut cum dicitur homicidium patratum in Ecclesia & peccatum mortale, qa e gravis contemptus loci sacri, n negat, illud e peccatum mortale quatenus gravis offensa Dei, ita ex eo qd Theologi dicant peccatum mortale habere infinitatem ex ~~quia~~ contrarietate ad Deum, n ideireo negat illud habere infinitatem ex gravi contrarietate ad rationem vel naam rationalem, quare licet peccatum

mortale

mortale factum cum ignorantia vel inadvertentia Dei invenerabili sive separatum ab offensa Dei, et hat infinitatem secundam ex respectu ad terminum rationalem simpliciter, cuiusmodi est Deus, habet tamen etiam quandam infinitatem secundum quid et comparativam ex respectu et strangitate ad rectum rationem et naam rationalem, habet enim infinitatis idem peccatum non potest rationaliter compensari ab ullo bono opere pure creature, ubique collocato in gradu vel ordine inferiori improportionato respectu ordinis in quo est idem peccatum, neque a fortiori peccati inconpensabilitas licet estimata ex ordine ad rationem vel naam rationalem appellat infinitas secundum quid, nimirum per impossibilem eiusdem peccati similitudinem cum infinito simpliciter, ita sicut hoc infinitum nunquam potest ab ullo finito quantumvis multiplicato adaequari, ita dictum peccatum licet in se finitum sit nunquam potest adaequari vel compensari ab ullo bono opere pure creature quantumvis multiplicato. nec obstat quod ne a rationali et ista ratio sint aliquid finitum simpliciter, quia adhuc ex strarietate per respectum ad illam potest peccatum strangere infinitatem secundum quid et comparativam, sicut etiam angulus rectilineus ex sua finita entitate habet infinitatem secundum quid et comparativam respectu anguli strangentis, ita et ab hac licet magis ac magis crescente nunquam adaequari potest, et sicut meritum praemii supernalis ex ordine ad idem praemium non quia in se vere et aliquid finitum, strahit infinitatem quandam secundum quid hac enim non potest adaequari ab ullo merito praemii naturalis licet multiplicato.

Ex dictis p. colligi potest ratio a priori, cur nullum bonum opus pure creature potest esse dignum compensatio pro peccato mortali separato ab offensa Dei, et, quia hoc ex meis principiis intrinsecis sive ex natura tua et actio ordinata ad operandum bene sive conformiter ad suam naam et etiam et iuxta dictamen rationis et legis naturalis, ac proinde quando bene operatur cum faciat id ad fin ex meis principiis intrinsecis et ordinatis non censetur praestare rem magnam, quod etiam hos videtur indicasse, illis verbis supratelatis: cum fecerit ea, atque hinc est quod peccatum mortale separatum ab offensa Dei ut gravior sera naam et etiam hos, adeo turpe et indignum reputatur ut nunquam hos nihil unquam aequivalentorum moraliter vel aut aestimabile in hac vita boni atque peccatum peccatum in rade mali creatari potest, atque hoc colligitur ex rectissima et sapientissima aestimatione Dei cui pro nullo peccato mortali purgato non potest adaequate, vel dignè satisfacere, et patet ex dictis, imo in conspectu divino pars hos nullum potest bonum opus aequidignum ebo facere atque est dictum peccatum.

Addendum est quod ex gravi strarietate cum rade vel naa rationali, licet carent finita simpliciter, potest deprimi malitia peccati mortalis infinita secundum quid ideo inconpensabilis a puro homine debet videri mirum aut

difficile

difficile, etiam ex eo, q̃ multi docent etiam de peccatum veniale esse incompensabile, ab oi opere bono puræ creaturæ, eum a. altro se se gravius malo, licet sit juncta cum ignorantia vel inadvertentia Dei invincibili, sit peccatum gravius quocunq veniali etiam facto cum clara Dei cognitione et advertentia, eo q̃ sit gravius ex ratione et hac ratione, et ideo gravius Deo displicetur, ita vero q̃ cum peccatum veniale, sit levior, ita rationem et nam rationem, atq deinceps Deo leviter displicetur, nihilominus hoc, sit et incompensabile, a quocunq puro bono, credibilius erit actionem per se gravius malam licet juncta cum ignorantia vel inadvertentia Dei invincibili sive peccatum mortale separatum ab offensa Dei esse incompensabile a quocunq bono opere puræ creaturæ.

A.P.T. V.

An quis homo possit condigne satisfacere pro reatu poenæ debitæ peccato mortali?

Homine reatus poenæ debitæ peccato mortali illius obnoxio passive nec debitum subeundi poenam æternam, cuius est damnum respiciens ex peccato mortali, q̃ debitum est nexum cum huiusmodi peccato certum est apud omnes Catholicos. pro resolutione a. propositæ difficultatis advertendum est dupliciter fingi posse q̃ is qui peccavit mortaliter habet reatum poenæ æternæ. primo ita ut simul cum eodem debito sit adhuc in peccato mortali habituali et adhuc sit inimicus Dei. deo ita ut culpa mortalis remissa adhuc in eo qui peccavit debitum æternæ poenæ persueret, sive id sit possibile per absolutam Dei potentiam, ut cum Scotus vellit Suarez tomo 4. in 3 partem disp. 10 sect. 2. num. 9. sive id sit impossibile, ut alij sentiunt.

Dicendum est primum hominem posse condigne satisfacere pro reata poenæ æternæ debitæ peccato mortali, in hac re veniamus cum D. Thoma in 4 dist. 14 q. 2 art. 1 quæstiuncula 2 in corpore et ad primum et ad 2um. Suarez disp. citata sect. 3 num. 22 et alios. hoc a. docet et ita Alexandrum Alensem et Paludanum, qui eum dicunt, ut dictum est supra cap. 3. verum hominem posse condigne satisfacere pro peccato mortali, et coherenter procedant se dicunt dicere eundem hominem posse condigne satisfacere etiam pro poena æterna debita peccato mortali, cum nihil sit condigne satisfacere pro poena quam pro culpa cui illa debetur.

Probant aliqui propositionem hoc modo: omnes opera puri hominis habent valorem solum finitum ad satisfaciendum, et propterea non potest condigne satisfacere pro poena infinita, qualis est æterna, et quia debetur peccato mortali.

Sed ita hanc rationem, quia Deus potest opera puri hominis habere quidem valorem finitum ad satisfaciendum eo q̃ habent valorem satisfactionis simpliciter infinitum, cum hoc tamen stare potest q̃ opera puri hominis possint condigne satisfacere pro poena æterna, es q̃ operas bona puri hominis habent valorem

finitum

finitum simpliciter et infinitum secundum quid, ita ut possint secundum eandem valorem et proportionata poenae aeternae, sicut etiam merita nra licet finita simpliciter proportionantur gloriae aeternae quam merentur.

Pbt igitur eadem proportio hoc modo: si purus homo potest dignie satisfacere pro poena aeterna peccato mortali debita, maxime ut per attritionem, sed per eam n potest. Maior patet, ja attritio est actualis et expressus dolor de peccato et offensa Dei mere ora, ac proinde purus homo nihil habet agere ad satisfaciendum pro poena aeterna peccato debita, sicut etiam purus homo si potest pro ipso peccato satisfacere maxime id potest per attritionem. Minor pbt: ga si purus homo per attritionem potest dignie satisfacere pro poena aeterna, quando quis per attritionem iustificat eo ipso per eandem attritionem satisfaceret pro tota poena temporali peccato debita, hoc a. est falsum, ga David post homicidium Uriae per attritionem iustificatus est, ut ipse exhibet, tunc nullum erat Sacrum per quod iustificari potest, et per sequens n potuit iustificari nisi per attritionem, eo quod adulti iustificandi extra Sacrum nec fiat nec facta sit unquam nisi per actum dilectionis Dei vel per attritionem, ut puto ex eorum sensu Theologorum, nec tn David per actum dilectionis Dei vel attritionis satisfecit pro tota poena temporali sibi peccatis debita, ut patet ex 2 Regum cap. 12 et ja et infra non magis explicabimus, ergo a. si purus homo potest per attritionem dignie satisfacere pro poena aeterna necessario sequitur iustificatum per attritionem satisfacere pro tota poena temporali debita peccato, et ita si purus homo ut per attritionem dignie satisfaciat pro poena aeterna. Et tamen habet valorem sufficientem ad satisfaciendum pro eadem poena. Et multo magis valorem ad satisfaciendum pro tota poena temporali et per sequens pro eadem satisfaciet, quod tn falsum stat ex attritione ignis Davidis, de qua supra dictum est.

Rdetur attritionem Davidis n fuisse sufficientem ad satisfaciendum pro poena temporali debita peccato mortali illud, ja scilicet acceptatum non sit ut digna satisfactio pro poena aeterna, nec tanta. Cet ia gnre satisfactum ut sufficeret pro tota poena aeterna et pro tota temporali simul.

Sed tra est ja de facto poena aeterna gratis remittitur etiam quando per attritionem homo iustificat, ut communiter docent Theologi. Et si attritio sit sufficiens satisfactio pro poena aeterna, cum Davidis attritio n fuerit acceptata in satisfactionem pro poena aeterna potuit esse digna satisfactio pro tota poena temporali debita. Consequens n videtur indigere probatione. Ans a. ut ultimus est certum apud Theologos. Iterea pbt: ga si attritio est digna satisfactio pro poena aeterna debita peccato, vel est digna satisfactio in priori ratione in quo ipsa est, nec dum illigitur esse gratia iustificans, vel in posteriori ratione in quo ipsamet attritio illigitur esse iam informata per gratiam habitualem. Sunt dici n pt. ga in illo priori rationis illigitur remissum peccatum, ac proinde nec in illo priori potest esse satisfactum pro

poena

poena aeterna debita peccato do ndum illigat, remissum. neq dum dici pt,
qa per infusionem grae poena aeterna gratis remittitur, cum e. in grae
sit quasi ius qdam ad gloriam e beatitudinem aeternam, e cum ea sit incom=
possibilis poena aeterna, esse per infusionem grae necessario saltem de lege
ordinaria remittitur poena aeterna, ac proinde pro ea per attritionem n satisfit.

2do ntra responsionem suprradatam e, qa poena temporalis quae
post contritionem remanet solvenda pro peccato remisso e pars poenae
aeternae vel totis aequalis alicui certae e finitae parti poenae aeternae.
Qi attritio e sufficiens satisfactio pro poena aeterna e etiam sufficiens
satisfactio pro tota poena temporali debita pro peccato remisso.

Qdeni do pot argto ad probandam relicem supprfactam attritio=
nem Davidis n satisfecisse pro tota poena temporali debita, eo qd n habue=
rit intentionem ad de requisitam, vel certe eo qd ea attritio n fuerit in=
formata grae, cum fuerit tm in pro instanti satisfactionis et aliquid nda
prig ipsa grae.

Sed ntra priorem partem huius responsionis e, qd si attritio pt esse
sufficiens satisfactio pro poena aeterna, debet verificari de attritione
in aliquo gradu certo intensionis, cum intensionem attritionis repugnet
e infinitam, et supponitur ex communi sentia negante infinitum de possibile.
E si attritio Davidica n fuit secundum intensionem aequalis attritioni, quae
e sufficiens satisfactio pro poena aeterna, certe habuit proportionem ad illam
sta et illam eandem ipsa aucta secundum certas e finitas partes intensionis
potuerit adaequare, ade sicut pars poenae certa e finita modo de eadem
quantumvis multiplicetur nunquam pt adaequare poenam aeternam nec
det eam hi proportionem, ita attritio quae e sufficiens tm ad satisfaciendum
pro aliqua poena temporali nunquam poterit quantumvis aucta ada=
quare intensionem attritionis sufficientis ad satisfactionem pro poena
aeterna, ac proinde haec attritio erit infinita, qd repugnat. Contra poste=
riorem vero partem responsionis e, qa cum dolor e attritio Davidis ingens
fuerit n e probabile, imum actum attritionis eiusdem Regis duravisse
tm per instans, e cum etiam post infusionem factam in pro instanti ipsius
attritionis iuvarit vere fuit informata grae, e per sequens n ex defectu
informationis facta per gratiam attritio fuit insufficiens satisfactio pro tota
poena temporali debita pro peccato Davidis iam remisso. deinde ntra
eandem responsionis partem e, qa n videt poe negari eiusdem Prophetam
repetisse e judem hoc actum attritionis, et dicat ex multis psalmor.
locis e praeque ex ps. 50. Ego saltem illig attritio quae mam secutae ac
post illam fuit n carnit informatae grae, nec tn illa fuit sufficiens ad
satisfaciendum pro tota poena temporali, et dicat ex ipsi praecit. script. locis,
e praeque ex illis verbis Nathan Prophetae quamobrem n recedet gladius de

domo tua

domo tua in rem æternam, qd ita verificatum è vt post plurimorum
Pauli posterorum necem tandem ois ex illis gnre progenitis Traiano Im-
peratore interfecti sunt. denique vtra eandem partem responsionis è, qa
etiamsi Pauli vtritio duraret tm per indians è prior nda fuerit res-
pectu grae nempe vt eius disportio, nihilominus in eodem indanti tem-
poris ptio, qui habuerit ipsi vtritionis ac informauit, vtritio a vt inform-
ata per gratam fuit hda posterior ipsa grae, ac proinde h pt negari vtrisi-
onem Propterea fuisse, dignam satisfactionem pro tota poena temporali,
eo qd h fuerit informata per gratam, quemadmodum a. vti sumus vtritione
Pauli ad probandam nram rem, ita etiam potuissemus vti poenitentia
Ninivitarum de quibus meminit Scriptura.

Confirmat, ratio supraallata, qa si quis hoc pnt digne satisfacere
pro poena aeterna debita peccato mortali, sequitur h pte hominem iustificari
per vtritionem quantumuis remissam qui in satisfaciat digne pro tota
poena temporali, sibi debita, atqui hoc vtra eorum sensum. Minor
pt. Maior pt, ita si quis hoc potest digne satisfacere pro tota huiusmodi
poena maxime, dicitur vt dicimus, per vtritionem è quidem finitam, cum
infinita sit debitis, eo qualibet vtritio quantumuis remissa hit proportio-
nem equaliter finitam è limitatam, è per sequens etiam ad vtritio-
nem ~~satisfa~~ sufficientem ad satisfaciendum pro poena aeterna. & sicut
vtritio quantumuis remissa hit proportionem ad vtritionem sufficientem
ad satisfaciendum pro poena aeterna, similiter poena pro qua vtritio
quantumuis remissa, è et sufficiens satisfactio haberet proportionem
~~cro~~ cum poena aeterna, sed nulla poena finita pt habere proportionem cum
poena aeterna. & etiam poena pro qua vtritio quantumuis remissa
pt ie sufficiens satisfactio è et aeterna, è per sequens qualibet vtritio
licet remissa, è et sufficiens satisfactio pro qualibet poena temporali è
finita, eo qd è et sufficiens satisfactio pro poena maiori è maiori abq ei
proportione.

Obicies: pt hoc iustus per bonum opus merere praemium aeternum
Ergo etiam pt per bonum suum opus satisfacere pro poena aeterna.

R negando seq: ratio disparitatis è qd nihil è qd teneat ne iustus
per sua bona opera mereatur praemium aeternum, vtra vero peccatum
mortale, teneat ne per bona opera post pure hoc satisfacere pro poena aeter-
na è debita eidem peccato, qa aliquis in istum peccatum nisi aestimaretur
è minus timeretur, si hoc iustus per bonum opus pt digne satisfacere pro
poena aeterna, siquidem hinc de facto sequeretur qd eo casu qd hoc iustificare-
tur per vtritionem vel dilectionem Dei quantumuis remissam digne
satisfaceret etiam pro tota poena temporali debita, pt patet ex dictis, è
eo peccatum minus timeretur quam par sit.

Ex dictis

Ex dictis colligitur parum hominem non posse dignè satisfacere pro pœna æterna cuius reatus per absolutam Dei gratiam remanserit post remissionem peccati, è multo minus hoc dignè satisfacere pro eadem pœna æterna peccato non remisso.

AP. J. VI.

An purus homo possit condignè satisfacere pro peccato veniali?

Hæc etiam difficultas examinanda è et definiri potest an Christi Incarnatio fuerit necessaria etiam ad nos liberandos a peccatis venialibus. Porro cum peccatum veniale possit esse simultum cum peccato mortali, et adesse in peccatore, è posse esse a mortali separatum, et stingit in Iustis, ideo etiam sensus propositæ difficultatis it esse duplex, alter è: an purus homo existens in peccato mortali possit dignè satisfacere pro peccato veniali; alter è: an purus homo Iustus possit dignè satisfacere pro huiusmodi peccato?

Pro solutione supponendum è etiam peccatum veniale posse esse separatum ab omni offensa Dei tum affectiua tum effectiua solali, sicut supra dictum è de mortali, et stingit cum quis mentitur v. g. cum ignorantia vel inadvertentia Dei invincibili, advertens tm mendacium esse repugnans dictamini rationis, quapropter possens stroueria et illaqueationem de peccato veniali manet cum ratione levis offensæ Dei, tum de peccato separato a ratione solutæ offensæ, verum ex iis quæ dicemus de hac stroueria sumpta in priori sensu colligi poterit quid dicendum sit de illa accepta in posteriori. his premissis, ma sententia negat purum hominem Iustum posse de dignè satisfacere pro peccato veniali. tradit cam Petrus de Soto lib. de institutione sacerdotis lect. 18 de pœnitentia, pro eadem sententia ita Soto refert D. Thomam 3 parte q. 87 art. 4. rationes a. quæ pro hac sententia possunt afferri dissoluemus infra. Ex sententia affirmat purum hominem Iustum posse dignè satisfacere pro peccato veniali. ita Paturang in 4to dist. 16 q. 1 num. 27 et segg. Suarez tomo 1 in 3 partem disp. 4 sect. 11. Vasquez similiter tom. 1 in 3 part. disp. 3 cap. 3. eandem sententiam videtur D. Thomas q. 87 art. 3 ad 3tum, vbi simpliciter dicit remitti peccatum veniale in virtute alicuius satisfactionis, videntur etiam facere pro hac sententia omnes illi qui docent per attritionem vel per actum stritionis aut charitatis posse remitti peccatum veniale indequidenter ab omni dmto, inter illos a. Gabriel in 4 dist. 27 q. 3 art. 2 d 3. Maior q. 1. Medina tract. de pœnitentia q. 3 et alij, quos videre esset apud Suarez loco citt. hæ vero omnes sententiæ loquuntur de peccato veniali simpliciter dicto, hoc è, patrato cum advertentia Dei, et ergo loquuntur de homine Iusto, i. e. homo existens in peccato mortali non posset dignè satisfacere pro peccato veniali, ita vt etiam post eandem satisfactionem remaneat in peccato mortali, videl.

Ex certum

ee certum, qa n ē ꝛgruum vt inimicus Deo posit satisfacere ei pro of-
fensa vel peccato leui antequam tollat inimicitia intercedens inter
ipsos.

Dicendum ē cum ꝛdo sentia, purum hōem iustum poe
ꝛdigne satisfacere pro peccato veniali simpliciter dicto.

Probat hanc proportionem haereticus hoc modo: peccatum veniale
propriē ē liuiter n ē offensa Dei, ꝛgnidem n ē ꝛtra Deum sed tm ꝛter
Deum & peccatum veniale n it ex dignitate Dei adeo crescere vt n posit
adaequari per satisfactionem puri hois.

Sed ꝛtra haereticum, qa peccatum ē offensam Dei nihil aliud,
vt ꝛdtur ex dictis, quam illud ē ꝛtra voluntatem & preceptum Dei peccatum a-
veniale vero ē ꝛtra preceptum & voluntatem Dei & n tm ꝛter Dei voluntatem
aut preceptum, ꝛgnidem peccatum veniale Deus vult n fieri factum, ei dis-
pliceat & ab eodem punitur, ꝛgprinde, liuiter ē offensa Dei, si eius cognitio
n deest, n quidem gravis sed leuis.

2do ꝛtq; probat cap. cit. ꝛtium, qa satisfactio pro peccato veni-
ali n includit liberalem donationem debiti carendi auxilijs necessarijs ad satis-
faciendum pro peccato veniali, qa iustus n meretur qa peccatum veniale ca-
rentiam eorundem auxiliorum, & ideo nihil deest huic vt purus hōs iustus
posit digne satisfacere pro peccato veniali.

Sed nec hoc ꝛtio ē firma, qa male supponitur liberalem donationem de-
biti carendi auxilijs necessarijs ad satisfaciendum pro aliquo peccato sufficere ad
impediendam dignam satisfactionem pro illo, vt ꝛdtur ex dictis.

Pt. igit. ꝛportio: qa sicut in humanis filius ipse suis obsequijs digne
satisfacere patri pro iniuriosa offensa ipsi facta, ita iustus cum sit filius adoptiuus & e
hares Dei debet poe suis obsequijs Deo digne satisfacere pro suo peccato veniali qd e
leuis offensa Dei & ē incompatibile cum ingressu in haereditatem vitae aeternae,
aliqui sicut peccatum veniale n poet tolli nisi a Deo gratis ex misericordia,
ita Deus ob demeritum solius peccati venialis ipsum filium adoptiuum poet iuste sine
ex iustitia vindicatiua in factum denegare iusto & filio adoptiuo remissionem
peccati venialis & ipsam haereditatem, ato peccatum veniale meritum ē de se
impedit iusto pro tota aeternitate secundum haereditatis, qd e absurdum, vt
per se ipsum ꝛtet; ꝛtet si dicas eo igito qd iustus per bonum opus meretur gloriam simul
cum de digno merit remissionem peccati venialis, & ideo n sequitur praetum
absurdum, ꝛtra ē, qa si iustus suo bono opere meritorio vitae aeternae simul
de digno meretur remissionem peccati venialis sequitur bonum opus puri hōis
iusti poe ē dignam satisfactionem pro peccato veniali, sicut Christi opera fa-
cerunt digna satisfactio pro nris peccatis, qa de digno nobis meruerunt illo-
rum remissionem. 2do pt. qa de ratione amicitiae ē vt offensae leves & inevi-
tabiles inter amicos possint ab amicis compensari & deleri obsequijs quantitatis

digna

digna, ita prona leuiter offendi, & purgatio hominis amici Dei sit dignior satisfacere pro peccato veniali de leui offensa Dei, & magis inexcusabile. Iusto quam ita excusabilis amici offensa amici. Sic ita ex humanis, si quis e. cet qui qualibet leui iniuria vel offensa affectus nullis amici offensoris obsequijs placari poet is censeretur nimis durus ac difficilis & idcos vix aut ne vix quidem amicos reperiret. Tertio ita: ga e nimis durum asserere, incredibile ga th, ut ita, tenentur admittere aduersarij, ga restitutio vel hoc interesse de mendacio v.g. qua quis martyrium toleret atrocissimum n esset sufficiens satisfactio pro eodem peccato veniali, cum idem peccatum sit leuis offensa. Dei martyrium Deus eluerint facere, vt colligit ex illis psal. 115 verbis: pretiosa in conspectu Dni mors sanctorum eius, quae verba ab Ecclesia applicantur neci martyrum, & eadem nec illegitimiter ab oibus fere PP. quos citator habet, apud Lorinum in eundem locum, vt a. dictum e de restitutione respectu mendacij, etiam sit de restitutione respectu aliorum peccatorum venialium, vt ita.

Obiicies: Patres, vt idat ex Pontifaciis cap. 3 & 4. vrbiter docet de peccato qi nullum bonum opus puri homis ut pretium aequalem pro illo & id debet verificari etiam de peccato veniali.

R negando neg: nia e, ga Patres loquuntur vrbiter tm de peccato simpliciter & absolute sumpto vel sine addito, per huiusmodi a. peccatum solu illegit peccatum grave seu mortale, vt ita ex eo qd v.g. furtum simpliciter acceptum e sine addito dicitur e peccatum mortale, nde ex hoc verificatur de furto solum venialiter malo nde parcitatis mda vel imperfecta solubemus.

Obiies: S. Ioannes epist. 1 cap. 1 nde precepi simpliciter prolato comprehendit etiam peccatum veniale, ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

vt idat ex his verbis: si dixerimus ga peccatu n habemus ipos nos seducimus & etia dicentu erit PP. per peccatum simplr illegere etia peccatum veniale, aqi proinde pura creatura nec pro hoc peccato poterit satisfacere. R in interpretade Sc. verba illis accedenda ec simplr, nisi aliqd ergo eundem Sc. clarior vel manifesta ratio obstet, atq idem dicendum de Patrum locis ni contra aliorum PP. sentq aut ratio manifesta obstat, atq nihil obstat quo minus verba PP. negantiu purum hoie pro digne satisfacere pro peccato accipiant simplr, ita vero manifesta ratio obstat qdo minus verba Ioan. adipiat simplr, cum e. dicat ga peccatum n habemus e. qua verbos solu comprehendat peccatum qdi cadem post adventum Spiritus S. caruit reato mortis, idcon ita illegi de peccato mortali simplr, sed illegendu qdo de peccato contra ad mortale & veniale.

Obiies: idem Ioa. l. cit. ait: si confiteamur peccata nra fideles e iustus vt remittat nobis peccata nra & etiam peccata venialia gratis remittuntur. R licet Ioan. illis verbis ga peccatum n habemus e. loquatur etiam de veniali, cum th dicit: si confiteamur et

bene ita

bene ꝓt illigi de solis peccatis mortalibus, neq; e ulla necessitas cur verbum illud
accepta, n accipiat similr cum verbum Joan. hic ꝓt ee sensu minime volentes
si habemus peccata mortalia atq; de his poenitentiam agamus Deus illa remittit
forma ex loquendi ita traditionata, per / si n supponit in stylo fieri, pectus mortale.
Objicies 2do: Patres interdum loquentes de peccatis in vrum docent ea re-
mitti a Deo sed ergo peccata venialia, ꝓut solli per dignam satisfactio-
nem pari hominis, ergo vbi dimissio n ꝓt ee digna satisfactione, sequitur remis-
sio dicit donationem, vt ꝓtt ex eo ꝓ dicimus remitti debitum quando gratis
donatur, sicut igitur remissio includit donationem, ita satisfactio eam ex-
cludit.

Ad negando seq: quando ex. Patres in vrum docent Deum remit-
tere peccata, vel loquentur tm de peccatis simpliciter, id e, mortalibus, vel
tm volunt significare peccata, siue mortalia siue veniali, a nomine re-
mitti, id e, gratis sed absq; ulla digna satisfactione donari nisi a Deo, sed
e regressimum, e locum ht etiam in venialibus, nimirum per sinta remis-
sis; vel sensu Patrum e ꝓ Deus remittat ea peccata etiam venialia pro
quibus hō satisfacit per actum bonum vt strictionis, quatenus ipse Deus
vel remittit illa per suam gratuitam, vel ipse e gratuita e principalis
ea strictionis e actus boni per quem ipsum peccatum foaliter deletur, hic
ex quari poet: an sola strictio de peccato veniali int digna satisfactio
pro illo: an vero etiam per alios actus bonos poim dignè satisfacere
pro peccato veniali? verum n e huius loci disputare de hac re, cum ad
vrum institutum, sufficiat purum hominem ꝓe dignè satisfacere pro
peccato veniali saltem per actum strictionis

Objicies 3tio: si purus hō poet offerre Deo dignam satisfactionem
pro peccato veniali per eandem satisfactionem peccatum veniale foaliter
deleretur, sed hoc e absurdum e. Maior ꝓtt. Minor ꝓtt: qa si iuri hōis
satisfactio pro peccato veniali foaliter tolleret idem peccatum, sequeret
verū dici ꝓe ꝓ hō deleat suum peccatum veniale, cum tm delere peccata
maneatur e proprium Dei.

Ad transeat maior, dico a. transeat qa licet nobis videat
vera, poet tm quis asserere purum hominem ꝓe dignè satisfacere pro peccato
veniali quatenus per aliquem actum suum bonum ꝓt de digno meteri
foim per quam ipsum peccatum veniale foaliter deleatur, ad quem
int e hac re, dicimus ex eo ꝓ nodum objectionem tm sequi ꝓ iustus
solum tanquam ea instrumentalis poet delere suum peccatum veniale,
vt per strictionem qa cum actus boni qui e digna satisfactio pro peccato
veniali, sit supernaturalis, hō ac cum sumit solum tanquam ea instru-
mentalis, vt suppono ex mta de gra, Deus a. tanquam ea principa-
lis, e ideo etiam in casu dicto Deus tanquam ea principalis delebit

peccatum

peccatum veniale, quare ex ista relatione nihil absurdi sequitur, cum ea sola adhuc soli Deo maneat id ipsi e proprium, nempe quia solus tanquam eo principalis delectat etiam peccatum veniale.

Obiices 4to: purus homo non est idoneus satisfacere pro peccato mortali quatenus includente offensam Dei & neq pro peccato veniali includente huiusmodi offensam. Conseq: patet: qa ideo supra dictum e purum hominem non posse idoneus satisfacere pro peccato mortali includente offensam Dei, qa huiusmodi peccatum cum sit offensa Dei ex infinita ipsius Dei dignitate e infinito creaturae recessu ab ipso Deo crescit infinite secundum quid, ita ut sit in quodam genere superiori respectu omnium bonorum operum quae potest a pura creatura procedere, atqui etiam peccatum veniale, de quo in presenti loquimur, e offensa Dei & tum ex infinitate Dei tum ex infinito peccantis recessu ab ipsa excellentia debet desumere infinitatem secundum quid e talem gravitatem ratione cuius nunquam potest adaequari a valore satisfactionis quam pura creatura praestare potest.

Respondeo neg: ratio disparitatis & qa licet peccatum veniale ex eo qd sit contra Deum habet infinitatem objectivam quae sumitur in determinate extrinseca a termino infinito simpliciter, e licet intrinsece crescat ex infinita Dei dignitate e infinito peccantis recessu ab ipso Deo, inde tamen (cum sit leviter contra Dei voluntatem) non desumit infinitatem secundam quid respectu omnium bonorum operum puri hominis, quam ex indeo peccantis desumit peccatum mortale, eo qd sit graviter contra Dei voluntatem, ac proinde neq peccatum veniale e in eodem genere vel ordine in quo e peccatum mortale, qd sit ex eo qd peccatum veniale, quantumvis multiplicetur nunquam potest adaequare peccatum mortale, qatenus peccatum veniale ex infinitate Dei e infinito peccantis recessu ab ipso Deo dedituere infinitatem secundum quid respectu offensarum quae potest fieri prona creatura, sed hoc non sufficit ut habeat eandem infinitatem secundum quid vel respectuam quam habet peccatum mortale respectu bonorum operum puri hominis, sicut nec sufficit ut sit in eodem genere in quo e peccatum mortale, quamvis sit peccatum mortale eo qd e gravitter contra Deum habet infinitatem secundum quid respectu nrorum bonorum operum, ut colligitur ex Patribus e aliis supra allatis, sata peccatum veniale e in genere inferiori, ut diximus, neq e unde colligatur illud habere infinitatem secundum quid respectu bonorum puri hominis, imo e unde contrarium inferatur, ut videbitur ex dicendis, ideo dicimus purum hominem posse idoneus satisfacere pro peccato veniali licet sit ignum offensa Dei.

Obiices 5tum: peccato veniali idoneo e inde correspondet poena gravissima purgatorij, quae longe excedit omnes huius vitae miserias

Similiter

Similiter satisfactio digna pro culpa vel peccato veniali debet exa-
cte dem satisfactionem quam pro hoc solo exhibere.

Re nego neg: sed prig dist: Ans poena purgatorij correspondens
peccato veniali excedit omnes huius vitae cruciatus et miserias multiplic
quoad rigorem et gravitatem et secundo, excedit finaliter sive in ratione satisfac-
tionis et nego Ans, sed ea ratione illectum recte negatur stat ex eo quod Iudex in
hac vita per poenas voluntarie susceptas aut voluntarie acceptatas et
digne satisfacere pro poena debita suo peccato veniali, ita, ut nihil
poenae debitae pro eodem peccato sugat illi subeundum, ut accidit multis
Sanctis, quorum Atas ex regularibus scimus ad egressum e corpore rectta mi-
grasse in Coelos, imo in multis Sanctis poenaria voluntarie suscepta aut
voluntarie acceptata in ratione satisfactionis sugabundarent poenae de-
bitae eorundem peccatis venialibus, id a. post imo ex eo quod Iob cap. 6 sic ait:
utinam appenderentur peccata mea et calamitas quam patior in statera.
quasi arena maris hac gravior apparuerit, deinde stat ex eodem certum e
Ecclesiae thesaurum qui per Indulgentias dispensatur stare ex satisfacti-
onibus non solum Christi et Bmae Virginis, sed etiam aliorum SS. ut colli-
gitur ex Clemente 6 in extravag. unigenitus. de poenitentiis et remissionibus,
et expresse docet S. Thomas 4 in 4 dist. 20 q. 1 art. 3 quaestiunc. 1. Bellar-
minus lib. 1 de Indulgentiis cap. 2. Suarez tom. 4 in 3 partem disp. 53 sect.
2 a num. 10 et reliqui Theologi communiter, quos habes apud eundem Suarez ubi
sup. sect. cit. cum ac omnes Sancti post Bmam Virginem habuerint aliquod
peccatum veniale, dicendum est Sanctos illos ex suorum satisfactionibus
stat idem Ecclesiae thesaurus digne satisfecisse pro poena debita suis pec-
catis venialibus, alioquin illis non sugabundassent satisfactiones, cum reatus poenae
debitae peccatis venialibus post Baptismum commissis non gratis sed tantum per
aequalem satisfactionem extinguatur.

Addo rationem cur poena per quam Iusti hic digne satisfaciunt
pro poena debita suis peccatis venialibus, sit in ratione satisfactionis maior quam
sit poena eadem peccatis debita in purgatorio, licet ea sit ~~minor~~ maior malitiae
ea poena in hoc mundo, id est in via tolerata et non voluntarie suscepta. sit
quando scilicet poterat saltem ab eo recusari. ceteris paribus habet maiorem vim
in ratione satisfactionis, quam habet poena purgatorij quae non censet ceteris
paribus ag apta ad satisfaciendum, qua non voluntarie suscipitur, sed infli-
gitur iis qui negarunt illam recusare et infligitur post tempus opportunum
vitae a Deo liberaliter concessum ad faciendam poenitentiam pro peccatis
et ad satisfaciendum pro iis; quo tempore noluerunt uti qui torquentur purgatorio.

Ex dictis igitur stat purum hominem Iustum posse digne satisfacere
pro peccato veniali commisso cum notitia et advertentia Dei, ex his a. sequi
eiusdem hominem posse multo magis satisfacere pro peccato veniali commisso cum
ignorantia

ignorantia vel inadvertentia Dei invincibili qa plg, vt per se ptt, repugnat ad satisfaciendum pro peccato veniali, qd è vera naam racionem, è vera Dei voluntatem etiam finaliter, quam pro peccato veniali, qd è solum vera naam racionem.

CAPVT VII.

An valor operationum Christi fuerit infinitus?

Hanc etiam controversiam hic examinare oportet vt definiri possit, vtrum è quare Verbi Incarnáo fuerit necessaria ad humani generis redemptionem.

Supponendum è 1o. pmo hic n ea sermonem de operaciby quas Chrs vt Deus exercebat ad intra, certum è e. de infinitas, verum cum Chrs neq mereretur neq satisfaceret per illas, sed tm per operaces quas exercebat secundum humanitatem, ideo cum de valore operacium Chri disputatur sermo è de operaciby quas humana Chri náa exercebat, his a. ngre operacium comprehenduntur n solum actiones humanitatis Chri, sed etiam passiones quæ improprie dicuntur operaces, nisi forte ita appellentur raóe alicuius operaois, id, actionis interna quam semper istud: uens passiones meritoria.

Supponendum è 2do Chri operaces n fuisse infiniti valoris, ita vt fuerint composita ex operaciby divinis è humanis, siquidem hæretici è ponere in Chro vnam operacion compositam ex humana è divina, è necesse è qd sicut in Chro vt duæ náe distinctæ, ita et duæ operaces ado diversæ altera Dei altera humanitatis, qd totum stat ex Agathone Papa apud Leonem epist. 10. addo qd cum operáo divina sit actus purus è subtilis, siquidem è ipse Deus, n pt facere vnum cum operaó humana quæ è caducus.

Supponendum è 3tio operaces ab humanitate Chri exercites n fuisse infiniti valoris, ita vt in se physicam habuerint infinitate, qa repugnat dari ens creatum qd physice infinitum sit. his supponitis.

Prima sentia negat valorem operacium Chri fuisse infinitum. ita Scotus in 3tio dist. 19 q. 1 § in istas. Durandus dist. 20 q. 2 è in 4 dist. 15 q. 1. Medina codice de satisfactione q. 1 è alij. hæc a. sentia videtur tenere fundari in hoc qd operaces Chri fuerint aliquid physice finitum qd dependens ab humanitate Chri quæ è aliquid finitum, è ideo n videtur ée capaces valoris infiniti.

2da sentia affirmat. è Paludani in 3tio q. 2 art. 2. Capreoli q. unica art. 1 scliae 2. Suarij disp. 4ta. Vasquez disp. 6 cap. 2. 3 è 4 è aliorum apud Suarez loco citt. è Vasq. cap. 2 è D. Thomæ parte q. 1 art. 2 ad 2dum vbi docet ad dignam satisfactionem pro nris peccatis fuisse necessarium vt actus satisfacientis haberent

efficaciam

efficaciam infinitam ex eo qd eet actio Dei e hois, nnulla etiam alia loca ex eodem S. Doctore referri solent ad ostendendum illum fuisse in hac sentia, sed illa facile trahi pont in alium sensum.

Dicendum e cum 2da sentia operaoes Chri habuisse infinitum valorem nempe in raoe satisfactionis.

Probant aliqui propositionem hac raoe: vel operaoes Chri de se valebant ad satisfaciendum iuste e aequaliter pro quibuscunq peccatis quantumuis ea in multitudine e grauitate augeant in infinitum, vel non, si dicat hoc 2dum E peccata pont tm multiplicari vt ad satisfaciendum pro illis ad aequalitatem n sufficeret Chrs, qd e ctra modum loquendi Scripturae e PP. vt infra ostabit, e per sequens ctra veritatem; si dicatur imum, ad id requiritur infinitas valoris in operade satisfaciendi, qd exemplo ostendit. nam si eet pecunia tanti valoris quae sola sufficeret ad emendas quascunq res quantumuis in numero e pretio crescerent, huiusmodi pecunia eet infiniti valoris, similiter charitas habitualis sufficiens ad eliciendos actus intensiores e intensiores in infinitum eet infinita intensa.

Sed ctra hanc raoem e, qa responderi pt: vt operaoes Chri sint sufficientes ad satisfaciendum pro peccatis quantumuis ea crescat in numero e quantitate n ee necessarium vt valor operaoum Chri sit infinitus simpliciter sed tm secundum quid ita vt sit in ordine superiori, sic e. fieret vt idem valor semper adaequaret malitiam e grauitatem oium peccatorum poibilium, qa scilicet peccata quantumuis crescerent numero e quantitate semper eet in ordine inferiori improportionato respectu valoris operaoum Chri, sicut meritum praemij naalis quantumuis magis ac magis crescat secundum suam pfectionem vel multiplicetur, nunquam tn pt adaequare meritum praemij supernaalis, e sicut bona opera purae creaturae quantumuis crescat vel multiplicentur nunquam pont adaequare malitiam vel grauitatem peccati mortalis.

2do probant aly eandem propositionem hac raoe: valor operaois crescit ex dignitate psonae operantis, sed psona operans in Chro e infinitae dignitatis & Chri operaoes bt infiniti valoris simpliciter. Minor e certa. Maior pbt ex Patribus dicentibus operaoes Chri ex dignitate psonae diuinae fuisse Deificatas e idcirco eas appellant Theantricas, id e, Dei viriles. vide Dionisij epist. 4 ad Caium. hac raoe inter caeteros vtitur Suarez disp. 4 sect. 4.

Sed ctra hanc raoem e, qa facile negari pt sseq: calculo e. Ma fallit in multis, vt pbt ex dictis, siquidem grauitas offensae crescit ex dignitate psonae, nec tn ex infinita dignitate Dei offensi licet inferre grauitatem offensae

offensæ divinæ ée infinitam simpliciter. similiter perfectio cognitionis
crescit ex perfectione obti, nec tn ex infinita Dei perfectione infinite crescit
gratius cognitio aut visio & neq ex eo tn valor operaçoũm crescentes dignitate
personæ operantis licet inferre valorem operaçoũm Chri ée determinate infi-
nitum simpliciter ob infinitam dignitatem personæ ipsiq Christo tm licebit
inferre, sed discretione ée infinitum vel simpliciter vel secundum quid,
ita vt sit in ordine superiori respectu valoris operaçoũm quæ exercentur
a persona finitæ dignitatis.

Videri pt quicquid sit an sequentia rationis ex Suarez allata,
teneat hæc ée saltem eam tenere ratio mea, qa fundatur in hoc ée operaçes
personæ Chri habent dignitatem vere infinitam, & ideo debent habere etiam
valorem infinitum exantum in eo genere ée pt.

Sed vtra hanc responsionem o, qa quando a Theologis disputatur:
an Chri operaçes habent valorem infinitum n videntur facere distinctionem
inter valorem & dignitatem earundem operaçoũm, sed sumere illa pro re &
eadem, quare si ad probandum Chri operaçes ée infiniti valoris assumatur
qd Chri operates habent infinitam dignitatem pbti idem per idem & petitur
principium, cum assumatur id de quo & quæstio, qd sit dignitas & valor
operaçoũm Chri inter se distinguantur. Suarez ipse videt transferre diffi-
cultatem ad res ad alias aq ignotum & aq probatu difficile, qd si calcu-
lus suprafacta applicetur ad probandam dignitatem operaçoũm Chri ée infini-
tam simpliciter, facile negari poterit hoc in ée determinate edici, siquidem
eidem calculari sufficit si dignitas illa sit infinita secundum quid & in
ordine quodam superiori respectu peccati, atq ita hoc sufficeret vt Chris
potuisset regna satisfacere pro quæcunq peccato.

Rdebis rursum spri Suarez personam operantem multo magis
conferre ad moralem valorem operaçoũm, quam referat obtu vel terminus
ipsarum, siquidem operaçio procedens a divina persona dicit divina, vtra
vero operaçio hns Deum pro obto vel termino n appellat, sicuti ad humana,
& ideo ex infinita persona Chri dignitate recte potent colligi valorem
operaçoũm Chri fuisse infinitum simpliciter, quamvis neq cognitio,
terminata ad Deum neq offensa Deo facta crescat infinite simpli-
citer ex infinita Dei excellentia & dignitate.

Sed vtra hanc responsionem o, qa etiamsi ponamus personam
operantem magis referre ad valorem operaçoũm quam obtu referat ad
perfectionem operatis ad sequitur terminata, n tn ex eo qd operaçio crescat
ex maiore dignitate operantis & Chri persona sit infinite digna qd infer-
ri determinate valorem operaçoũm Chri fuisse infinitum simpliciter, sed
tm qd fuerit infinitus vel simpliciter vel secundum quid, vt patet ex dictis.

Adde qd, vt bene quidam recentiores adnotant, sicut operationes

facta,

facta divina prona appellant divina, ita etiam multi actus solum terminati ad Deum contradicuntur divini, nec ē dicitur divina fides, timor divinus. Sterna fides, spes, charitas dicuntur virtutes Theologicæ, nec ē Metaphysica licet appellari Theologia ē scia divina, quare cum huiusmodi appellationes n solum operationibus a divina prona profectis, sed etiam operationibus ad Deum terminatis, quarum valor ē dignitas ē infinita, veniant, r ēt licet ad eas refugere. et nam rationem tueat.

Tertio probari et suaragorita ratio hoc modo: divina Chri subsistia peculiarem habuit influxum in Chri operationes & mediante huiusmodi influxu contulerunt illis dignitatem ē valorem infinitum;

Quidam hanc rationem ita impugnant: subsistia divina n ēt actiua, qa relatio n ē actiua & subsistia Chri n potuit influere in Chri operationes. Sed contra hanc impugnationem ē, qa licet relatio fundamentalis n sit actiua, multæ tn relationes transcendentales sunt actiuæ, vt patet in ribus qualitatibus actiuis, quæ relationem transcendentalem dicunt tn solum ad Deum ed etiam ad ctu, cum a. subsistia divina potuerint relationes transcendentales quam fundamentales, vt ~~sitat~~ ex eo p prionas divinas constituunt, n bene infertur illas n ē actiuas, eo p relatio n sit actiua, quamvis revera illa qa sint actiuæ.

Contra rationem tn supra allatam ē, qa revera subsistia divina n ēt ~~relatiua~~ actiua & divina Chri subsistia n potuit habere effectum influxum in humanas eiusdem Chri operationes. Hæc ēt ex cons. Theologorum sentu ē facile probari pt: qa subsistia divina n ē actiua ad intra, siquidem scia generatiua in Deo n ē subsistia Patris, nec scia spiratiua in Deo ē subsistia Patris vel subsistia filij, sed potius ea a ē ctia divina notans eandem subsistiam, vt suppono ex pma parte. rursus subsistia divina n ē actiua ad extra, qa vel ē ad extra actiua vt ē talis subsistia, ita vt subsistia Patris sit actiua prout ē Patris subsistia, ē nec de cæteris; vel ē actiua tn secundum eandem rationem subsistiæ, ita vt subsistia divina sit principium agendi ad extra n prout inter se tradistinguuntur ē opponuntur, sed prout veniunt in vna ratione subsistiæ; mum a. dici n pt, qa ois Dei rursus ad extra ē vnum: bifuter cons. ōibus tribus personis, qd tn verum n ēt si divinæ subsistiæ vt tales vt ēt actiuæ, tunc qd idem ē immediatum principium agendi, qa tunc quilibet subsistia divina sibi vindicaret aliquam actionem peculiarem. vt sibi propriam; si a. dicat, dum sequitur de in Deo subsistiam absolutam qua qa multis negatur; deinde hoc dum, vt per se pt, n sufficit authoribus ratio quam impugnamus, qui volunt operationes Chri ex infiniti valoris qa peculiarem influxum provenientem ex prona Chri vt talis prona ē; multa alia possent afferri vna eandem responsionem qua breviatis ca a pretermittimus.

Quarto

Quarto ab alys retio hac ratione probatur: modus operandi sequitur modum
essendi, sed modus essendi Christi erat infinitus & eius operationes illius fuerunt
infinitae saltem quoad valorem & dignitatem.

Secundo hanc rationem & quia si vim hic probat etiam, ut dicitur, Dei opera-
tionem ad extra, vt securum quo tanquam causa prima una cum igne v.g. pro-
ducit ignem esse infinitum etiam physice, quia Deus hic modum essendi physice
infinitum. quod si dicas actionem physice finitam posse sequi ex agente,
quod etiam physice sit infinitum, retro & quia similiter fingi poterit ope-
rationem etiam moraliter finitam posse sequi ex agente infinito moraliter,
cuiusmodi est humanitas Christi quae erat principium operans meritorie
eiusdem Christi. Quasi rursum dicas operationem Dei ad extra vel securum
quo securrit cum causa causata non esse infinitum, quia sequeretur etiam a causa causata finita,
cum identificetur cum actione eiusdem causae causantis. retro, quia similiter Dei
poterit operationes Christi neque moraliter esse infinitas cum dependeant etiam ab
humanitate Christi quae est in se finita, probat retroactiveque eiusdem Christi
infinita.

Denique alii probant sententiam hoc modo: Christus pro nostris peccatis ob-
tulit pretium infinitum, sequitur eum obtulit seipsum & Christi opera quibus pro
nobis satisfecit habuerunt valorem infinitum nempe ex re infinita oblata
per eaedem oblationes.

Secundo hanc rationem & quia Christus non per quamlibet suam operationem
obtulit seipsum vel aliquid aliud infinitum, nisi forte dicatur operationem
illius fuisse aliquo modo rem oblatam & fuisse infinitam, de quo nunc retro-
vertitur, nec est. Christus talem oblationem fecit per actus temperantiae v.g. ac
eorumdem. Sed ita ratio non probat vigilanter ora Christi opera fuisse infiniti
valoris. Ergo retro eandem rationem & quia si Christi opera ex re oblata infinita
habuerunt valorem infinitum, sequitur etiam, ut bene notat Vasquez
disp. 6 cap. 2 num. 7. oblationem quae Beata Virgo obtulit pro nobis in mor-
tem filium suum fuisse infiniti valoris, & per consequens eandem dignam
infinito pretio nos redemisse, vel certe potuisse condigne redimere, quod tamen
falsum. Ratione sequitur oblationem quae sacerdos in altari Christum offert
esse infiniti valoris, quia res oblata est infinita. Seq. a. esse falsam manifeste patet.

Petit igitur efficaciter retio: mo extrava gantis de poenitentia
remissionibus §. 2. vbi cum Pontifex Clemens dixisset Christum Deum nos
sanguinis effusione acquisivisse thesaurum Ecclesiae, vt dicit in fi-
nito thesauro hodie paulo post subdit: non est dubitandum de sumptione
seu minutione dicti thesauri Ecclesiae ex infinita Christi merita, quamvis
a hinc non colligat esse certum de fide quod Christi merita sint infiniti valoris,
nunquam eos qui Pontifex ubi intendit hoc definire, certe illi auctoritas
multum confirmat nostram retiocem, vt petit; nec dicit quod Clementem loco cit. voluisse

Christi

Chri merita esse infinita tm secundum quid, ita vt nihil in gene regenori respectu peccatorum finito hominum geng vel ordo in quo sit peccata sit illimitatum proportionata, et ideo Chri merita excedant omem grauitatem peccatorum et omem valorem gratiae et gloriae possibilem, ita cum Pontifex merita Chri absolute dicat infinita et verba quoad fieri pt propria illegenda sint, si dicatur Pontificem voluisse Chri merita esse infinita tm secundum quid, ergo verba n illegerentur proprie, ga infinitum secundum quid n est infinitum proprie et simpliciter sed finitum, et ideo Authores qui eriorem defendunt sententiam et asserunt Chri merita fuisse infinita tm secundum quid et in gene superiori respectu peccatorum simpliciter et ante debito merita Christi dicunt fuisse n infinita sed finita, hoc est n infiniti valoris sed finiti, sicut etiam authores sequentes potiorem et nostram sententiam cum dicunt Chri merita habuisse valorem infinitum, n loquuntur de valore infinito secundum quid sed infinito simpliciter. quapropter et Clementem ex eo sensu locutum esse censendum et nisi vim sacris textui quam manifestis et violentis torquent illi, qui verba loci cit. volunt pte ita illegi vt Chri merita n habuerint infinitatem valoris et dignitatis propriam et intrinsecam, sed tm ex acceptatione Dei, siquidem aliquid acceptari pro infinito n est istud esse infinitum sed aliquid aliud longe diuersum. adde, si ita valoris operandum Chri referatur in extrinsecam Dei acceptationem inter alia absurda inde etiam sequitur quod homem potuisse seipse satisfacere pro peccato mortali, qa n pt assignari rtio cur Deus n potuerit illis operationes bonas acceptare in satisfactionem pro peccato mortali.

Dicitur ex Anselmo lib. 2 cur Deus homo cap. 6 cum ipse volens significare Chri satisfactionem fuisse necessariam ad satisfaciendum pro omnibus peccatis dicit n potuisse satisfieri pro peccato nisi pro illo soluerentur aliquid maius longe de qo Deus n est. Ex mente Anselmi Chri operationes, per quas satisfactionem et Dei, fuerunt infinitae simpliciter secundum valorem moralem, qa alias n fuissent maiores et eo qo Deus n est. Praeterea pte ex eodem Anselmo ibidem cap. ita ad finem vbi docet Chri vitam fuisse bonum tam amabile vt sufficeret ad soluendum et delectatur pro mundi peccatis plus quam in infinitum. multa alia loca tunder scripturis tum ex Patribus afferri solent ad probandam sententiam supra positam, quae eodem n satis urgent. Ideo omitto.

Certum est rationes ita vis effectus, quae n repugnat nec est contraria operi redemptionis coniunctae et in Christo, id est. plenitudo Chri dignitas exigit sed valor simpliciter infinitus operationes Chri nec repugnat nec est contrario operi redemptionis. Maior negari n pt nec a Theologorum mente discordat, ei, quae de Chri perfectione docent, referentur. Minor quoad eam partem stat, qa valor simpliciter infinitus operationum

Chri

Chri magis refertur ad redemptionem quam valor infinitus tm secundum quod
ingredem valor similiter infinitus facit redemptionem uberiorem,
eadem vero minor quoad maiorem partem relabitur lex solutione obiectorum.

Denique pbr: qa valor operacionis quem h superat premium infinitum
e infinitus simpliciter, vt per se stare videtur, atqui premium infini-
tum h superat valorem operacionis Chri, si e. poet ee offensa Dei infini-
ta simpliciter, vere reconcilio sive remissio talis offensae facta in pmi-
um operacionis Chri h superaret earum valorem, sicuti nec eum supe-
rat bellum aliud bonum finitum si potest ee pd in premium operacionis
Chri referri potest. Ergo valor operacionis Chri e ~~quod~~ finitus simpliciter.
Minor ubi qa premium debet ee proportionatum e excellentiae personae
operantis sicut vt iuro operante dignum sit, cum a. excellentia personae
Chri sit infinita, nec ullum premium nisi infinitum potest ee dignum
infinitae eius excellentiae necessario sequitur premium infinitum si potest
ee h superare valorem operacionis Chri, qa premium debeat ee propor-
tionatum excellentiae personae operantis sic, qa si nobilis alteri, inser-
uiat maiorem percipiet meretur quam si ignobilis illi famuletur, si
princeps pro lege — vg. militet in bello maiorem premium illi debetur
quam detur militi ~~fort~~ sortis vilis inferioris. similiter si quis
existens in peccato mortali exerceat actum virtutis merebit quidem
aliqd premium, h tm meretur beatitudinem, si vero sit in grata e amicis
Dei quodlibet opus bono meretur aliquam beatitudinis partem, hac ra-
tione rei nulla alia ee est, nisi qa premium debet ee proportionatum
dignitati operantis, vt dicebamus, quamvis e. bonum opus sive
opera virtutis, hac sua honestatis e bonitatis intrinseca mere-
atur premium, per accidens tm dignitas ipsa operantis aliquo modo moraliter
informat e fit habet significat eiusdem operacionem bonam, ita vt
integer eius valor exigens e determinans sibi tale premium
nihil aliud sit quam aggregatum ex bonitate operacionis exigentis premium
e excellentia operantis determinantis sibi tale vt tantum premium,
hac e valor infinitus operacionis Chri per modum vnius aggregati mo-
ralis ortus ex bonitate operacionis ipsius Chri exigentium premium e ex
infinita eiusdem Chri excellentia vel dignitate, cui nullum premium
nisi infinitum potest ee proportionatum, atq hanc rationem e excellentiam
infiniti valoris operacionis Chri indicavit Patres dicens. c. cap. 2 num.
14 e num. 29 ab illis verbis: at vero dignitas personae &c.

Objicies: opera Chri secundum eam rationem physicam
erant finita, e h poterant habere infinitum valorem, qa valor debet
ee aliquid reale.

R negando neg: ac probatam dico integrum valorem operacionis
Chri

Chri, de aliquid n̄ physicum sed morale stans ex honestate operationum
Chri e infinita ejus dignitate personali.

Objices 2do: quotiens ad constitutionem alicujus plura requiruntur ut illud sit infinitum simpliciter n̄ sufficit si unum eorum sit infinitum, atqui ad constitutionem valoris operationum Chri solum requiritur dignitas personæ operantis sed etiam alia requiruntur, in nro a. cane ipsa dignitatem personæ nihil aliud e infinitum, ut pte & valor operationum Chri n̄ fuit infinitus simpliciter.

R. quamvis ad valorem operationum Chri plura requirantur, ultimo tn̄ ille completur per dignitatem operantis, et stat ex supra dictis, quare ut valor operationum Chri sit infinitus in ratione satisfactionis e meritis sufficit dignitas infinita personæ Chri quæ quasi formaliter tanquam ultimum complementum immediate moraliter afficit earundem operationes modo supra explicato, quemadmodum adhuc ut Christus sit infinite dignus sufficit infinitas personalitatis Verbi ultimo terminantis humanam Chri nam quæ in se finita e et realiter sed ad infinitam personæ divinæ dignitatem e excellentiam, sicut etiam entitas operationum Chri n̄ constituit formaliter valorem infinitum sed tm requiritur ut operatio bona sit capax perfectæ infinitatis, ex his a. pte qd licet constitutive ex quinto n̄ sit adæquate infinitum nisi ora ejus constitutiva sint infinita, erit tn̄ inadæquate infinitum si una pars illius sit infinita, atq hoc modo Chri operationes fuerunt infinitæ nempe secundum partem e quasi formam quam includebat ut operationes morales vel meritoria, et hoc fuit sufficiens ut et infinita in ratione dignitatis e valoris meritorij.

Obyces 3tio: si quilibet Chri operatio fuisset infinita secundum valorem sequeretur unum infinitum fuisse majus alio, vel certe nullam Chri operationem habuisse majorem valorem quam haberent reliquæ oes, neq multas Chri operationes habuisse majorem quam habuerit una, qa multa infinita n̄ faciunt majus quam sit unum infinitum.

R. quamlibet Chri operationem fuisse ad dignam ato cet reliquarum, qa quilibet fuit infinite digna ratione infinitæ dignitatis personæ Chri, ad primum bonitas fuit valor unius operationis Chri per se sumpta quartus fuit omnium simul, Christus tn̄ de facto nobis n̄ meruit unoquoque suo bono opere per se sumpto sed oibus operibus sua morte sumptis. ratio e, qa Chri operatio n̄ erat pro nobis meritoria de facto nisi quatenus pro nobis Christus offerebat eandem operationem, cum a. ita pro nobis obtulerit ora sua opera ut voluerint per illa donec morte sumeretur nram redemptionem obtinere, sequitur ergo opera solum morte sumata nram meruisse redemptionem.

Obyces ultimo: ex eo qd aliqua operatio versetur circa Deum infinitum

infinitum, n recte infert eandem operationem esse infinitam, vt adiat ex
dictis & neq ex eo, q. opera Chri est a gratia infinita, p. inferri illa
fuisse dignitatis & valoris infiniti.

R. negando seq: rao incarnatis, qa certum e operationem
verantem circa Deum, h significari solute intrinsece moraliter lo-
quendo per dignitatem ipsius Dei infinitam, sed inde eadem operatio de-
sumit aliam dignitatem longe diuersam finitam scilicet atq limi-
tatam pro ratione limitatae & pro limitatae virtutis & honestatis quam
ex Deo tanquam ex obto ad q. terminatur desumit, vtra vero sicut
humanitas Chri mediante vnione hypostatica infinite significat
per dignitatem infinitam gratia, diuina, ita etiam operationes Chri
ex eo, q. procederent a gratia infinite digna, & cum eis dignitate constitue-
rent vnum morale, nempe vnum operans, infinite significabantur
per dignitatem infinitam eiusdem gratia infinitae, cum qua vnum
morale constituebat.

CAP. VIII.

An Incarnatio fuerit necessaria?

Perinde e quaerere: an Incarnatio fuerit necessaria, & an necessaria fuerit
Chri satisfactio, qa si Incarnatio fuit necessaria certum e illam fuisse
necessariam ad satisfaciendum pro nris peccatis, quorum a certum e
Incarnationem fuisse necessariam saltem secundum quid & ad bene esse, ideo tm
remanet ex hm maxime: an fuerit necessaria simpliciter?

Dico 1mo. Incarnatio n fuit simpliciter necessaria ad nram redemptio-
nem vel salutem, in hac re conuenit D. Thomas q. 1 art. 2. Magister in
3 to dist. 20 q. 1, Soto q. vnica d. 19 in libro dictis. Suarez tom. 4 sect. 2. vbi
vult contrarium esse temerarium & fuisse, vt ipse loquitur, in congruum. Vasquez
disp. 1 cap. 3 & 4 & reliqui Theologi contra quorum multos habes apud
Vasquez cap. 3 citt. num. 9.

Pbt. ex Patribus tum graecis tum latinis, quos habes cap. citt.
num. 20 & 21. inter eos Augustinus clarissime docuit Zeque in lib. de
agone christiano cap. 5. vbi stultos eos facit qui dicunt n potuisse sapiam
Dei alio modo homines a peccatis liberare. Leo serm. 2 de Natiuitate Chri.
Gregorius lib. 17 moral. cap. 18 & lib. 24 cap. 2. Bernardus epist. 190 n parum
fort medium & alibi.

Pbt. 2 do rae: qa Deus potuisset ex gratia & ex mera misericor-
dia remittere peccata hominibus & eos saluos facere, & ducere ad sui visionem
neq e. in hoc stat vlla implicantia.

Obicies: 1. Athanasius lib. de Incarnatione docet futurum fuisse
absurdum, indecorum, & indecentissimum si Deus n redemisset homines

& ex Atha=

& ex Athanasio Verbi Incarnatio videt fuisse necessaria simpliciter.

Respondent aliqui S. Athanasium ubi n loqui de indolentia positiva, ita ut si hoc Deus n fecisset aliquid fecisset extra rectam rationem, id est. implicat, sed de indolentia negativa, qa si hoc n fecisset n fuisset ita veniens illi bonitati. addunt Athanasium in hac re explicanda oratorio modo exaggerare rem esse.

Videt Vasquez loco citt. num. 73. Athanasium cum dixit absurdum, indecorum esse, noluisse indicare futurum fuisse ut ipsum re ipsa esset absurdum, sed tm futurum fuisse ut in oculis humano modo apparerent.

Respondendum e verba illa Athanasii n esse illegenda, prorsus, ne videlicet ipse sibi sit contrarius, cum serm. 3 extra Arianos plane sentiat Deum potuisse hoc rem mere si voluisset, alio modo quam per Incarnationem, nempe solo nutu sua voluntatis et sola, per interpretationes a. ~~per~~ verborum varia quae obiecta et videntur de nobis extraria magis placent illa quam affert Vasquez cum textus videatur de magis venire.

Objices 2do: Anselmus in lib. cur Deus hom docet necessarium fuisse ut verbum fieret hom qd poet in humana nta regnum propecato genus nta humana offerre Deo satisfactionem.

Respondent aliqui Anselmum ubi loqui ex ingorthone, qa supposito qd Deus decreverit genus humanum redemptionem redemptio fuit necessaria, qa alioquin Deus mutaretur, aut mentiretur, aut n fecisset qd voluit, qua Deo venire n potest.

Sed extra hanc responsionem e qa Anselmus eo loco, si recte, pendat ex verba vult aliquid amplius, nempe n incarnari ad redemptionem hominis fuisse Deo impossibile n solum ex immutabilitate decreti sed etiam ex ipsa Dei nta, cum velit illud fuisse Deo impossibile, sicut e impossibile Deo mentiri, qd etiam ex ipsa ~~Dei~~ rei nta Deo repugnat, e ideo ingenue fatendum e Anselmum hoc citt. fuisse in extraria sentia, sed nos Anselmum ipsum Anselmum opponimus cum in illud ad Romanos. commendat a Deo charitatem nam aperte dicat in inconvertibili alio modo potuisse Deum rem mere genus humanum, atq ex hoc commendari Dei charitatem qui elegit hanc modum negnis filii sui incarnationem, qd si commentaria illa, ut multi putant, n essent Anselmi sed heretici tunc Anselmo opponimus reliquos Patres in ista sentia supra relatos qui tum multitudine tum authoritate saltem ex parte praponderant. Posset etiam aliqui notis Gilly Alexandrinus lib. 5 de Trinitate cap. 7. cuius authoritas in mta de Incarnatione e maxima dicens n debuisse opus Dei imperfectum manere, nec potuisse aliter redimi ac reparari at per Verbi Incarnationem ~~atq ita~~ similiter qd obviei Pigilius, Chrysostomus, Ambrosius, Leo, Augustinus, Fulgentius, eos refert Vasquez disp. cap. 2 in fine, qui dicunt n potuisse Deum ~~Deum~~ alio

modo

modo hoc ergo ubi reconciliare nisi Incarnare divina persona, verum
quilibet explicando, et dicimus exponendum ex Athanasio, relique vero allegati
Patres cum aliis in locis nobiscum manifeste sentiant, si quando videntur
dicere Incarnationem fuisse necessariam ad nostram redemptionem et reparationem
illigendi et non de quovis reparandi modo, sed de reparatione et reconciliatione effecta
ad maximum congruentiae facta per dignam satisfactionem, quae propriae ut
rationem redemptionis ad quam fuit ordo necessaria divina persona Incarnari,
ut infra videbitur, vide Lessium lib. 12 de effectionibus divinis cap. 4.

Obiicies 3tio: Deus Optimus opifex debuit facere optimum in genere
opificij, ergo debuit Incarnari ne vero decet Incarnatio et cum verum
virtum det effectuissimum.

Negando neg: ja de ratione opificis non est ut facias optimum
sed post facere optimum si velis, dictum illi ex eo fit ut contingat dari in ima
parte, Deus ita creavit virtum ut potuerit creare alium effectu, nam talem
tunc persona divina potuisset Incarnari et quamvis tunc nulla divina persona
Incarnata sit, nemo tamen ideo dixerit Deum non fuisse optimum opificem quando
mundum creavit.

Obiicies 4to: Deus necessario debet eligere melius et effectus reliquos
perfectior, sed Incarnatio est ortus melius et effectus quam non Incarnatio et necessario Deus
debuit incarnari. Minor videtur certa, ja Incarnatio fuerit facta ad redemptorem
puris hominum et divinum minimum atque divina misericordia et bonitas
ostentivam, ut videbitur facile ait, et infra magis videbitur. Maior falsa si Deus
eligeret ortum minus effectum actus liber Dei manorem haberet effectionem moralem
quam haberet si Deus eligeret ortum effectus ergo prima actus liber Dei erit imperfectus

Negando ma: ad eius probatione nego actum Dei liberum futurum
imperfectiorem moraliter ex eo quod Deus eligeret ortum imperfectum, nec ja actum
actus quo Deus eligeret ortum minus effectum erit infinite perfectus moraliter etiam
ex ortu vel fine, cum Deus quicquid fuit per se ipsum facit, ut habetur in
Proverb. cap. 16 vers. 4 omnia operatus est Dominus. Id docentur etiam
alia Scripturae et Patres communiter una cum Theologis, quare actus liber Dei
tendens in ortum minus effectum et aliquid adhuc habere vel deinceps ex
ortu vel ex fine bonitatem infinitam moralem, cum finis eius habet
operatio vel actus liberi Dei sit quid infinitum nempe infinita Dei
bonitas vel effectio aut ipse Deus.

Dico 2do. Incarnatio fuit simpliciter necessaria ad satisfaciendum pro nostris peccatis mortalibus et manifesta sentia S. Thomae hic
art. 2 in corpore et ad 2dum. ruentur reliqui Theologi communiter, hic a
nobis Incarnatio illigimus Incarnationem Verbi non quidem probat et Incarnatio talis
persona divina sed probat et Incarnatio divina persona non determinando magis hanc
quam illam, ja certum est si Petrus aeternus vel Sanctus Sanctus fuisset Incarnatus

potuisset

potuisset mediante naꝑ humana assumpta dignè satisfacere pro nris
peccatis. imo cum dicit Incarnacem esse divina fuisse necessariam simpliciter
ad dignam satisfactionem pro nris peccatis, hoc illegandum & ex suppositione
q̃ Deus noluerit naꝑ Angelicam vel aliam naꝑ illectualem, si qdē potibus
assumere, qa alias in ꝑsona divina humanitatis naꝑ assumpsisset pro-
fecto ea mediante potuisset pro nobis dignè satisfacere.

Pbr. 2dio: qa neq hoc potuit digne satisfacere pro suo peccato mor-
tali neq ulla alia pura creatura potuit pro illo digne satisfacere, vt ostat
ex supradictis & Incarnacio ꝑsonæ divinæ fuit necessaria ad q̃ dicta pr. Incar-
nacem modo explicato, quam vis e. malitia peccati & offensa Dei sit finita simpli-
citer, qa tota ois satisfactio procedens a pura creatura sive ois satisfactio
finita erat minor malitia peccati & offensa Dei, ideo ad satisfaciendum con-
digne pro illas fuit necessaria satisfactio infinita simpliciter, cum modi
solum satisfactio procedens vel hns valorem a divina ꝑsona terminante naꝑ
creatam satisfacientem.

Q̃ dictis ex eo q̃ neq hoc, neq ulla alia pura creatura potuit digne
satisfacere pro peccato mortali n bene inferri fuisse necessarium vt ali-
qua ꝑsona in divina Incarnaretur, siquidem Deus n Incarnatus potuisset
pro peccatis nris ubi digne satisfacere.

Sed ora c, qa naꝑ & voluntas satisfaciens necessario debet
ei distincta a voluntate & naꝑ cui satisfit, vt infra dicetur, quare
Deus n Incarnatus n potuit ubi satisfacere pro nris peccatis.

Duo 3tio. Incarnacio fuit necessaria simpliciter ad tollendū
reatum poenæ æternæ ex peccato in nobis relictum. qa hac relicta nemo,
vt ptt, sum oris a te relictis puram creaturam n poterit digne satisfacere
pro poena æterna peccato mortali debita, sed relinquitur, qa nulla pura
creatura pt, vt ostat ex supradictis, dignè satisfacere pro poena dicta.

Dico vltimo: Incarnacio n fuit simpliciter necessaria ad satis-
faciendum dignè pro nris peccatis venialibus praeindendo a consequentia
quam ipsa hns cum peccato mortali sive originali sive actuali, idē
qa non dicitur pt digne satisfacere pro nris peccatis venialibus secundum
se sumptis. dixi a: in relicta praeindendo &c, qa ad satisfaciendum digne
pro peccato veniali iuncto cum peccato mortali sive actuali sive ori-
ginali fuit simpliciter necessaria Incarnacio, nempe ex eo q̃ excedens
in peccato mortali n pt digne satisfacere pro veniali nisi prius liberet
a mortali, siquidem inconveniens & vt Deus nobis reconciliatur prius pro
peccato gradi quam proleui. de qua re alibi agendum est.

Caput VIIII.

CAP. VIIII.

An Christi satisfactio fuerit de rigore Justitiæ?

Constat ex superaddictis Chri satisfactionem pro nobis oblatam, ea quam, ut superiori capite diximus, fuit hominibus Dei necessaria, n solum fuitse aggravatam malitia nrorum peccatorum & poenæ ys debitæ, sed & gratia quæ abundantem, siquidem obtulimus valorem satisfactionis Chri fuisse infinitum simpliciter, malitiam a. peccatorum & offensæ Dei & finitam simpliciter, sicut etiam & poenæ ys debitæ & finita secundum intensionem, quæ ergo remanet tm examinandum, an Chri satisfactio fuerit de rigore Justitiæ, sive de eodem; an habuerit rationes satisfactionis ex rigorosa Justitia, quoniam a. ad huiusmodi satisfactionem, ut patet ex Aquinate in 4 dist. 15. q. 1. art. 3 ad 1mum Durandi 3tia, Palude eliodem, Vasquez disp. 3 & alys, requruntur rationes, ut ex, qd satisfactio sit ad alterum, qd sit ex bonis n debitis distributi, qd n fundet in gra creditoris, qd sit ex bonis ~~ex~~ n existentibus sub dominio creditoris, qd a creditore n posit n acceptari, capat hoc in plures dubitandes dividemus, ut clarius procedamus & de dictis ~~ut~~ ex vi satisfactionis ex rigore Justitiæ rerum agamus, qd tn breviter prosbabimus, vtad alia deveniamus.

Prima dubitatio: An Chri satisfactio sit ad alterum?

Advertendum & altercatam reqquitam ad rationem rigorosa Justitiæ esse duplicem. Ima stetit in distinctione reali nue entitativa & physica eorum inter quos actus Justitiæ exercetur, quig per eundem actum inter se adæquari dicuntur. 2da stetit in distinctione iurium vel dominiorum in extremis, inter quæ actus Justitiæ exercetur, residentium circa ea in quibus debet fieri recompensa vel æqualitas. his a. prætis supponendum & falsum esse eorum sententiam qui apud Vasquez disp. 8 cap. 7 volunt Chri satisfactionem fuisse ad alterum eo ipso Chris satisfecerit ubi et Petri, cum a Patre distinguatur n tantum secundum suppositum sed etiam secundum humanam naturam & voluntatem quamdiunk satisfecit, ratio a. cur hæc sententia sit falsa & qa Chris satisfecit ei qui peccatrices offensis & cuius & peccata remittere, atqui des iustitiæ gravis orant offensa nris peccatis & earundem omnium & peccata remittere. Quibus & iustis precibus satisfecit, fatemur tn interdum apud scriptoras & Patres in his Chris & Patri satisfecerit nulla facta mentione reliquarum personarum, sed cum id dicatur per quandam appropriationem, nbis n obstat. hoc a. supposito.

Dicendum & Chri satisfactionem fuisse ad alterum altentate entitativa vel realiter physica quantum & de se ad Justitiam rigorosam sufficienti. in hac re inveniunt multi inter quos & Suarez disp. 4 sect. 5 & Vasquez disp. 8 cap. 7 num. 85 & 86. fatetur tn eodem Autores ~~multi~~ vsdem de terminis quibus nos utimur in hac schola, sed re ipsa

sed re ipsa idem sic docent, quamvis inter se discrepent quoad modum explicandi doctrinam. Suarez n. vult Chri satisfactionem fuisse ad alterum quatenus quantum attinet ad personam Patris et Spiritus Sancti fuit inter personas distinctas mediante diversa natura et voluntate, quantum vero attinet ad Filium fuit exhibita a persona Verbi eidem persona et terminante naturam humanam et naturam divina. Vasquez n. licet negat Chri satisfactionem fuisse simpliciter vel perfecte ad alterum loco alteritate morali quae importat distinctionem in bonis, vult tamen Chri satisfactionem fuisse sive veram distinctionem sive alteritatem realem ad subsistentia requisitam quia denotat non solum personam sed etiam naturam dici satisfacere et inter humanam Chri naturam quae satisfecit et Verbum cui satisfactum est realis intercedit distinctio quamvis a. hi duo modi explicandi re ipsa non multum differant, prior tamen videtur magis accedere tum ceteris modo loquendi quo actiones et rapportis tribui solent, tum cuiusdam actionati actionem et suppositum.

Pot. 2do: qd ad actum subsistentiae requiritur alteritas sive distinctio realis voluntatum ac naturarum, quarum una sit principium elicitivum actus, altera vero terminus, nec alia major distinctio realis et necessaria, sed totum hoc habuit Chri satisfactio &c. Minor patet, siquidem humana Chri natura vere fuit principium elicitivum operationum quibus pro nobis satisfactum est et satisfactio ita exhibita est tribus personis divinis sive natura divina subsistenti in tribus personis. Maior q. pot: ipsa singulae naturae sicut habent suam propriam voluntatem, ita etiam habent propriam libertatem, ex qua oritur ut altera nata possit alteri obligari nisi quid aliud obstet, in qua obligatione fundatur subsistentia et sic subsistentia, siquidem si ea obligatio servaretur vel adimplea agit secundum subsistentiam, si vero non servetur eadem subsistentia violatur et peccatum in subsistentia committitur. Confirmatur eadem ratione ipsa per absolutam Dei potentiam Petro v.g. hypothetice, vel potest nata Pauli destructa eius propria subsistentia, vero nata Pauli ex obligatione subsistentiae teneretur non occidere vel destruere Petrum, sive eius naturam, qui eam destrueret vero ita subsistentiam peccaret & subsistentia et alteritas realis naturarum etiam subsistentium in eodem supposito sufficiunt ad actum subsistentiae.

Obiec: si duae naturae sint unitae in eodem supposito vel unaquaque persona, eadem illarum modalitas influeret immediate in ~~eadem~~ operationes utriusque naturae & inter illas potest non poterit reciere subsistentia vel subsistentia, aliquo in recte et unitae et subsistentia et non subsistentia ad seipsum.

Respondeo Arg. quamvis sit idem suppositum eo qd est ultimum terminus utriusque naturae ab operantibus utriusque denominatur operans, veritatem idem suppositum nec eadem subsistentia haberet immediatum influxum in operationes utriusque naturae, ut patet ex dictis. & ideo transeat Arg. negatur: qd licet bonis illa subsistentia immediate influeret in operationes utriusque naturae, nihilominus illae quae natae adhuc manerent distinctae in ratione realis vel libere, siquidem subsistentia influeret non tanquam principium morale et liberum sed tanquam principium physicum et necessarium,

sicut si

sicut si per possibile vel impossibile Petrus et Paulus habuerint eundem habitum Iustitiae in se et eodem uterentur, huiusmodi habitus non influeret in operationes iustas utriusque nisi tanquam causa necessaria, Petrus a. et Paulus adhuc sufficienter distinguerentur tanquam duae causae morales vel liberae quae eodem habitu utentes possent exercere actum Iustitiae inter se.

Obycies: realis distinctio requisita inter extrema inter quae Iustitia intercedit est distinctio suppositorum, ut colligitur ex Arte lib. 5 Ethic. cap. 6. et ex S. Thoma 2 2dae q. 58 art. 2. Ergo ad Iustitiam non sufficit realis naturarum distinctio, ac proinde Christi satisfactio non fuit ad alterum alteritate reali requisita ad Iustitiam rigorosam.

R. S. Thomam requirere ad Iustitiam distinctionem suppositorum sive formalem sive virtualem quae formali aequivaleat, quamvis a. in Christi satisfactione non intervenerit distinctio formalis vel actualis inter supposita, verum tamen fuit virtualis quatenus suppositum Verbi ut subsistens in duabus naturis totalibus divina scilicet et humana aequivalebat duobus suppositis formaliter et actu plene distinctis, quod a. haec distinctio sufficiat ad actum Iustitiae et quidem rigorosae, constat ex iis quae supradiximus de duabus naturis humanis in eodem supposito unitis, siquidem possent inter eas, ut diximus, intercedere obligatio Iustitiae proprie dictae et per consequens actus eiusdem virtutis et actus vitii oppositi, quo a. modo S. Thomam explicuimus eodem fere possent illigi Artes, quamvis ipse ignoraverit duas naturas posse subsistere in eodem supposito.

Ex dictis constat Christi satisfactionem fuisse ad alterum alteritate physica, et per consequens non defecisse a ratione Iustitiae rigorosae propter defectum huius conditionis, his a. expeditis examinandum est: an Christi satisfactio fuerit ad alterum alteritate morali requisita ad satisfactionem rigorosae Iustitiae; sed quid de hac redicendum sit constabit dubitatione 4ta.

Dubitatio 2da: an Christi satisfactio fuerit ex bonis non alio titulo debitis? Quod haec conditio aliquo modo requiratur ad satisfaciendum ex rigore Iustitiae constabit ex infra dicendis. hoc a. posito. quidam asserunt Christi satisfactionem non habuisse conditionem de qua hic agitur, atque hac etiam de causa defecisse a Iustitia proprie dicta. ita Durandus in 4to dist. 15 q. 1 num. 7. Ioannes Medina codice de poenitentia tract. 3 q. 1. et Vasquez disp. 8 cap. 6 num. 76 et 77. alii asserunt in Christi satisfactione locum habuisse praedictam conditionem quantum satis est ad perfectam Iustitiam, sive quia Christus pro nobis satisfecerit sua morte quam alio titulo non debebat subire, ut volunt hinulli quos habes apud Vasquez loco citt. num. 62. sive quia Christi opera quibus pro nobis satisfecit essent quidem Deo debita alio titulo sed eo qui non repugnaret satisfactioni ex rigore Iustitiae, inter Authores a. id docentes et Suarez disp. 4 sect. 6 qui solum ad rigorem Iustitiae quantum facit ad rem praesentem vult requiri ut opus per quod debet fieri satisfactio rigorosae Iustitiae non sit debitum simili titulo eidem creditori.

Advertendum

Advertendum e Theologos fere communiter docere, si unum opus debitum potest quidem satisfacere duplici titulo quorum neuter sit Iustitiae vel quorum alter sit Iustitiae alter vero alterius virtutis v.g. Religionis, obedientiae &c, non tamen potest satisfacere duobus titulis quorum uterque sit Iustitiae, si e. cum quis debeat centum quae furatus sit et eidem alia centum debeat pro equo empto non satisfacit dando centum sed ducenta tenetur dare, quamvis de hac doctrina vera sit ut plurimum, non tamen verificatur prorsus, qd si quis, ut bene notavit Vasquez disp. 5 num. 66 et 67. voverit loco pecuniae rem pretiosam et extractu vel delicto fantundem pretii eidem loco debeat non satisfacit utrique obligatio dando illam eadem rem pretiosam. imo interdum neq duabus ~~[illegible]~~ quae obligatoribus quarum neutra sit Iustitiae sit unico opere satisfieri. etenim si confessor poenitenti injungat auditionem sacri vel jejunium, profecto poenitens non ait eadem auditione sacri vel eodem jejunio satisfacere sed obligari extracta ex praecepto observari et obligari provenienti ex Ecclesiae praecepto de audiendo sacro vel jejunando, fa. confessor radabiliter sumit in poenam peccatorum fuisse aliquid de novo poenarum injungere, altera sit stringere ut quis eodem opere potest satisfacere duabus obligatibus Iustitiae, nam si quis uni puellae spondeat secum ducturum et postea eidem parentibus promittat et utraque promissio fuerit verbalis aut singularis, si promittens ducat puellam mediante eodem opere satisfacit utrique promissioni et obligationi Iustitiae. utrique dicendum an uno et eodem opere potest satisfieri simul duabus vel pluribus obligationibus sive eae sint Iustitiae sive non, ex circumstantiis et praesertim intentione eorum ex quorum pacto nascitur obligatio pendendum est an ees obligationes cadant supra eandem rem vel supra diversam.

Advertendum e rursum quod licet interdum potest eadem opera satisfieri duabus obligatibus vel duobus terminis Iustitiae ut diximus, communiter tamen vel per se loquendo id fieri non est, atque hoc imo verificatur de satisfactione, quae fit per pecuniam aut per id quod pecunia aestimatur in mala Iustitia, sed ut satisfactio illa, quae est in mala Iustitia, aequalis sit necesse est tantum reddere quantum ablatum est aut debetur, quare cum ille qui per pecuniam debitum uno titulo solvit tale debitum non reddat aequale, eadem est solutio non aequalis duobus illis titulis, non fit per pecuniam debitum uno titulo satisfieri altero titulo. altera eadem doctrina vera etiam in satisfactione facta in mala Iustitia pro re quae non pecunia aestimabilis veleiq valorem atque aestimationem superet, ut est injuria vel offensa in honore nam si Petrus v.g. Paulo duas injurias intulerit eiq ad aequalitatem ego una injuria satisfecerit cum iudicio altera injuria prius incompensata remanebit, nisi satisfactio prolata revera maior sit quam singula illa injuria, aut nisi alia nova satisfactio pro altera injuria offeratur. similiter si dominus alicui obsequium vel opus ut verbi gratia exigat a servo qui ignem offendit nemo servum censebit sic satisfacere pro offensa exhibendo opus vel obsequium qui servo imperatum satisfaceret igitur debita pro una injuria vel offensa nisi res sit maior eadem injuria non est sufficiens

ad satis-

ad satisfaciendum etiam pro altera iniuria nec pro alio debito Iustitiae conuenit
vel per se loquendo. Addo tn quod etiam in aliquo casu vnico quere satisfieri pro
debito orto ex iniuria illata. Et pro alio debito Iustitiae, vt si quis alterum offen-
deret et promittere vellet vel singulatim promisserit illi se pro offensa satisfactu-
rum, quidem operaque sua satisfacit obligatio orta per se ex iniuria illata satisfacit
etiam alteri obligationi Iustitiae orta ex promissione, qua scilicet potenter obligatio ex
intentione promittentis cadit supra eandem rem debitam indiuisibiliter sumpta
supra quam cadit etiam prior obligatio, nec censendum est quando vno opere fit
satisfieri duabus obligationibus Iustitiae necessarium esse vt vtraque earum vel altera
saltem extracta, nam fieri potest vt vtraque sit orta ex alia radice. v.g. ex delicto,
nam si quis v.g. per artem magicam vnicus et eadem incantatione duos homines v.g.
dementauerit duabus obligationibus Iustitiae ex delicto ortis teneturlasii mentem
reddere, quibus obligationibus vnica et eadem restitutione vel destructione incantationis
fit satisfactum. his adnotatis.

Supponendum est, si sicut dominus creatus potest iure dominij exigere a seruo obse-
quia et alia eiusdem opera, ita etiam Deus iure dominij siue dominio proprietatis
potest in nos et in Chm humanitatem potuit exigere eiusdem opera quibus pro nobis
satisfactum est, sicut etiam potuit illa exigere dominio inductionis in finem Reli-
gionis vel alterius virtutis, quemadmodum Ecclesia suo decreto exigit a nobis vel ab illis
auctorem sui ordinis in ordine Religionis.

Supponendum 2do quod aliquis ex debitum iure dominij duplicit, neque
in actu primo sed in actu secundo, debitum est in actu primo quando iure dominij et exigi
ab alio sicut exigit, talem obsequium a seruo prestitum a domino qui potuit illum exige-
re et exigit. debitum in actu 2do est quando actu exigitur ab alio habente ius
exigendi.

Dicendum Chm satisfactionem defecisse a radice Iustitiae rigorosa eo quod
illa fuerint debita alio titulo saltem in actu primo. Suarez vt Vasquez disp. 4 c. 6
a num. 75 Daly apud quem idem num. 6j. Probatur: quia ordo gratiae humanitatis
Chm quibus pro nobis satisfecit saltem in actu primo egerunt Deo debita ita vt
iure iure dominij potuit illas exigere ab humanitate Chm. Et Chm satisfactio Deo ob-
lata pro nobis defecit a rigore Iustitiae ergo fuit iure dominij debita Deo saltem
in actu primo. Antecedens patet. Consequentia probatur: quia Deo seruus non potest per opera debita Deo
et in actu primo solum illi ex rigore Iustitiae satisfacere pro iniuria, quia illa sunt
Deo debita alio titulo siue iure dominij licet in actu primo solum. Et quia in repara-
ratione iniuriae de seruo respectu Dei a se offensi, iuxta est etiam de humanitate
Chm respectu Dei a nobis offensi, quia seruus non potest exrigore Iustitiae satisfacere
Deo pro iniuria per opera ipsi debita in actu primo, id orjat ex eo quia illa iure
dominij sunt ipsi Deo debita in actu primo, per se patet, non per alia ratio huiusmodi assignari
potest vero seruus non potest per huiusmodi opera ex rigore Iustitiae satisfacere Deo pro
iniuria probatur: quia etiam quando seruus facit opera quae potuit ab eo dominus exigere,

et non exegit

et exegit operatur vt seruus sui dni nec moraliter censetur facere id nisi qd
debitum, qd est impo: qa ideo quicquid seruus per suam operacoem acquirit
dno acquirit. Ideo qa alioquin seruus pro operaoe a se facta quam dns ei exegit et
poterat exigere, posset petere mercedem et remuneracoem, qd tn est falsum, cum dns
neq titulo gratitudinis quicquam pro huiusmodi operaoe teneat illi reddere. Et
seruus n est per opera licet debita solum in actu impo satisfacere dno pro iniuria
ipsi illata. Qd affirmat: qa nemo censebit ex satisfactum dno pro offensa et iniu-
ria per operacoem quae si fuit supererogacois ~~per~~ quam seruus vt sui dni seruus ex-
ercuit, quemadmodum e. seruus faciendo huiusmodi operacoem, antequam
dnum offenderit mo raliter n censet facere aliquid supererogacois vel supra suum
debitum, ita facta huiusmodi operaoe post offensam n censet satisfecisse nova
obligaoi satisfaciendi pro inaequalitate orta ex iniuria, sed ad satisfaciendum
pro ipsa aliquid amplius requiritur.

Objices: seruus qd dno pro offensa satisfacere ex rigore iustitiae licet
quia seruus operaoes sint iure dominij debitae ipsi dno in actu impo & ex eo qa Chs
operaoes est iure dominij Deo debitae in actu impo Chs satisfactio n defecit a ri-
gore iustitiae.

Distinguo Ars, seruus qd dno pro offensa satisfacere ex rigore iustitiae
per opus debitum in actu impo nego, per aliud opus neq in actu impo debitum vt v.g:
ex timore periculo aut per aliam huiusmodi operacoem vel obsequium qd
opus n potest a seruo iure dominij exigere, sed dno, et nego seq: nam disparitatis
est qa Chs humanitas nullam planè exercuit operacoem quam Deus qd potest a
ipsa iure dominij exigere, stra verò seruus qd facere aliqd opus qd dns n potest ab
eo exigere, vt est v.g. exponere se periculo mortis vel gravi corporis dni in no et
alia huiusmodi quae neq dns seruo neq superior subditi qd jugere, cum praecepto supe-
rioris subditus cum tanto dispendio n teneatur obedire.

Objices rursus: qd dns facere seruo liberam potestatem exercendi et n exer-
cendi aliquam operacoem quae cedat in dni utilitatem vel obsequium, et tunc poterit
seruus per huiusmodi operacoem ex rigore iustitiae satisfacere pro iniuria fac-
ta dno & dicendum est Deum fecisse huiusmodi liberam potestatem humanitati
Chs vt ipsa possit effecte et ex rigore iustitiae pro nobis satisfacere.

Et negando seq: qa licet dns creatis possit servum suum eximere a iure
sui dominij in ordine ad aliquam operacoem, Deus tn n potuit eximere humanitatem
Chs a iure sui supremi dominij in ordine ad ullam operacoem, ita vt illa, qd est iure
dominij debita Deo saltem in actu impo, qa Deus, vt sciat ex dictis, n potest abdicare
a se dominium ullius rei creatae cum id involvat imperfectionem in Deo.

Ex dictis igitur sitat Chs satisfactionem defecisse a rigore iustitiae
eo qd saltem in actu impo fuerit Deo debita alio titulo iustitiae scilicet iure dominij,
et obligaoe satisfaciendi pro iniuria et offensa n cedat supra rem alio titulo
iustitiae debitam, et ideo nec Chs per suam satisfactionem fideliter deleuit nra

peccata

peccata, cum tn satisfactio rigorosa Iustitiae oblata pro iniuria vel offensa eam foeliter extinguat.

Tertia dubitatio: an Chri satisfactio fuerit fundata in gra creditoris? Quod ad satisfactionem rigorosae Iustitiae necessario requiratur ut n sit fundata in gra creditoris, nempe ita ut creditor n acceptet solutionem vel satisfactionem inaequalem pro aequali, ptt: qa ubi n e vel n fit pfecta aequalitas n e pfecta rao Iustitiae, ubi a. satisfactio acceptatur tanquam aequalis cum revera sit inaequalis vel minor debito n reperitur aequalitas saltem pfecta, e per consequens neq pfecta Iustitia. addo tn pte ee satisfactionem rigorosae Iustitiae quae aliquo modo sive remote fundetur in gra creditoris, ptt: qa satisfactio rigorosa Iustitiae e quae poterit pfectam aequalitatem inter satisfacientem e psonam offensam, vel quae recompensat totaliter inaequalitate iniuriae e offensae; at pt ee satisfactio quae talis sit licet remote sit fundata in aliqua gra creditoris, hoc a. recte nnulli probant hoc modo: si Rex offensus a psona privata, quae veniam deprecando e genuflexione n poit Regi satisfacere, eandem psonam evehat ad principatum, rae cuius genuflexio poit ee satis ad compensandam iniuriam illam, iam si psona pdicta ad deprecandam veniam Regi genuflectat poterit absq dubio de rigore Iustitiae satisfacere, e tn huiusmodi satisfactio remote habuit dependentiam ex gra creditoris, quae si n pcessisset nullo modo satisfactio fuisset sufficiens. Confirmatur: qa etiam restitutio quae e pfectus actus rigorosae Iustitiae pt aliqua rae sive remote fundari in gra creditoris, nam si Petrus v: g: debeat Paulo centum a quo dono accipiat fundum ex cuius fructibus soluat eidem Paulo centum, profecto huiusmodi restitutio erit ex rigore Iustitiae, siquidem facit pfectam aequalitatem, e tn mediate seu radicaliter processit ex gra creditoris.

Ex dictis a. infertur n oem graam creditoris repugnare rigori Iustitiae, sed eam tm quae vel remittit totum debitum vel eius partem, atq in hoc sensu dici solet gra creditoris repugnare Iustitiae. coeterum si gra pcedat debiti solutionem nec debitum per illam minuatur, n pt impedire quo minus debiti solutio consequens sit pfecta ex rigore Iustitiae. his praemissis.

Dicendum e Chri satisfactionem oblatam pro nris peccatis defecisse a Iustitia rigorosa etiam ex eo qd fuerit fundata in gra creditoris. ita Caietanus in articulum 1mum quaestionis; Ferrariensis 4. contra gentes cap. 454. e Vasquez disp. 8 cap. 3. e tn contra alios inter quos e Suarez disp. 4. sect. 6 a §. 1ma ergo conditio.

Probant reliqm nnulli ex doctrina Vasquez hoc modo: ex peccato originali e ex peccato proprio, morteli actuali contraximus debitum carendi auxiliis divinae graae, e per consequens oibus beneficiis quae a Deo gratis oid e liberaliter ordinat ad hoc ut auxilia ad graam sanctificantem e ipsam graam consequamur. sed pcipuum beneficium ordinatum ad hunc finem e ipsa Incarnatio & ex pdictis peccatis contraximus

debitum

debitum carendi dicto beneficio, at pro hoc debito non potuit Chr satisfacere,
qa idem debitum necessario supponitur remissum ipso secreto incarnationis
facto ante furiosa Chri mentis & quoad hoc Chri satisfactio fuit fundata
in gra creatoris.

Sed ntra hanc radem est, qa licet ex peccato Adami xtraxerimus debitum
carendi sibi a visibilis ad gratiam assequendam, vt sit ex eo qd aliqui e fatuitibus
illis carent vt stat in infantibus moientibus ante baptismum, non in ex peccato
originali vel ex peccato actuali proprio xtraxerimus debitum carendi re-
demptore vel auxiliatore, q. sit imaginis hic vnice colligatur Deum prouoca-
uisse peccato originali vel peccato actuali proprio, talem carentiam vel huius-
modi debitum tanquam poenam. desinit, sit qa id videtur esse in fundamento
stii nempe igitur Chri, et ideo non videtur recedendum, presertim cum Deus neq. pec-
cato originali neq actuali proprio instituerit pro poena decuplum malum, vt stat
ex eo qd nemo dixerit nostri annihilatione fuisse institutam in poenam ~~ex poenam~~
eorum in peccatorum, sic de aliis. Ioe. a fortiori sequitur Christum potuisse satis-
facere etiam pro quocunq; dicto debito carendi auxilio supernaturali xtracto ex
peccatis, vt satis per se patet. addo radem quam impugnamus si valeret non probare
intentum, nempe Chri satisfactionem pro nostris peccatis oblatum non fuisse defectam
vel ex rigore Iustitiae respectu ipsorum peccatorum, sed tm respectu alicuius poenae
illis debitae.

Sed igitur dico: qa gra creatoris, seruans in ipsa satisfactione
etiam humana exhibetur, talem valorem habet cum satisfit, tollit rigorem Iustitiae
ex parte iusta, sed huiusmodi gra interuenit in Chri satisfactione. Hec. Minor
probatur qa Deus non solum fecit gratiam humanitati Chri vniendo illam Verbo diuino,
vt infra patebit, sed etiam seruando vnionem hypostaticam in ipsa humanitate,
quando eadem humanitas operabatur, atq ita Deus gratis in Chro operari bona quae
exhibebantur in satisfactionem mediante seruatione vnionis hypostaticae, ser-
uabat valorem infinitum, quo pro nobis satisfactum est, prouenientem ex infi-
nita dignitate Verbi mediatoris affuente et conferente praeter eadem one-
randi. Maior patet exemplo: qa si quis debeat mihi centum et velit mihi satis-
facere decuplum cuius valor per impossibile decendat a mea libera et gratuita
voluntate, etiam tunc dum eadem pecunia soluitur profecto gra quam exhi-
beo meo debitori in seruando illo valore tollit rigorem Iustitiae, qa permittere
qd licere et gratis sine qd idem et alio debito seruem illum valorem in pecunia
etiam cum mihi soluitur, atq ita ego mihi solueam eandem pecuniam sumptam
praeter eius quoad valorem; vera igitur maior radis supponitur.

Ad dictis radem dictamen probare vt Chro vel tm dueig humanitate
qd non satisfecerit ex rigore Iustitiae, siquidem gra ipsi exhibita facta est Chri huma-
nitati non a. vnionem facta ipsi Chro.

Sed ntra est, qa eo ipso qd sit Chro humanitatem satisfecisse ex rigore

Iustitiae

Iustitiae idem ~~ibi~~ etiam de Christo, cum c. Christo satisfecerit mediante humanitate, si non sit de ea rigorosa iustitia inter humanitatem et Deum, neq sit de inter Christum et Deum, quemadmodum c. eo ipso quod habet voluntatem, mediante qua quod amat, non potest virtute propriis elicere actum amoris Dei cuiusmodi etiam habet non potest eo modo amare Deum, ita etiam eo ipso quod ~~habet~~ non potest esse de iustitiam rigorosam humanitatis ad Deum, ~~sit~~ etiam non potest illam esse inter Christum et Deum, ratio a. huius rei videtur esse, quia ad satisfactionem, sicut ad reliquas actiones, necessarium est non solum principium ut quod sed etiam principium ut quo, et quidem ita ut ex utriusq regula et vel defectu sequatur negata actionis, hinc a. oritur quod si ~~ibi~~ non potest esse principium ut quo sequi actionem vel satisfactionem, eo etiam ipso proteritur principium ut quod non potest agere vel satisfacere, ac proinde cum excedatur ~~situt~~ humanitatem Christi non potuisse satisfacere ut quo ex rigore iustitiae quantum ex gratia creditoris supradicto, ~~ita~~ sequitur neq Christum ut quod satisfecisse ex rigore iustitiae quantum et ex parte eiusdem dicitur.

Obiicies: si debenti mihi centum dedem rem maioris valoris et is de pecunia eiusdem rei iodea venditae mihi satisfaciat dando centum, gratia illi a me praestita non impedit quominus illiq satisfactio sit facta ex rigore iustitiae et dicendum est etiam gratiam a Deo praestitam Christi humanitati in servando unione hypostatica non impediuisse cetera.

R. negando neq: ratio disparitatis est in gratia facta Christi humanitati immediate et solaliter influebat in satisfactionem proveniente a Christi humanitate, gratia a. creditoris de qua sermo est in antecedente non nisi remote vel mediate influit in satisfactionem sequentem.

Dubitabo quia: an Christi satisfactio fuerit ex bonis sub dominio creditoris, in existentibus haec difficultas solet ab aliis exponi sub sua alijs terminis: an Christi satisfactio processerit ex bonis creditoris vel facta sit ex propriis.

Advertendum est quod contra dici solet satisfactionem perfectam ex rigore iustitiae debere fieri ex bonis quae habent sub dominio creditoris, ut a. hac propositio sit universaliter vera, non dominij, per dominium proprietatem dictum, debet etiam comprehendi simplex rei possessio, ita ut sensus illius propositionis sit satisfactio perfecta ex rigore iustitiae debet fieri ex rebus non existentibus sub dominio proprie dicto creditoris, vel quae non sint in eius possessione, et a. ita dicendum sit ~~ut~~ ~~illiq~~ aliqua satisfactio rigorosa iustitiae non sit de facta nisi fiat redditione rei existentis sub dominio creditoris non habentis possessionem illius, si quis e. furto equum v.g: abstulerit non satisfecit iustitiae reddendo pretium illiq vel alterum equum similem aut etiam rem aequivalentem equo ablato, sed necessario eundem numero equum qui e adhuc e sub dominio creditoris debet restituere, neq a. aliter tunc sit facere aequalitatem iustitiae nisi reddendo creditori idem in individuo qui abstulit, ac proinde in tali casu fit satisfactio ex rigore iustitiae restituendo rem existentem sub dominio creditoris quatenus non erat in eius possessione, ceterum non sermone de

satis-

satisfactione aut iniuria vel offensa qua quis privatus è suo honore, videtur
vnitur ex qui vt honor, ejus restitutione sanatur & operando per quam satisfit, n
sit ante satisfactionem in dominio creditoris, sicut ad satisfactionem pro pe-
cunia ablata satis è vt reddat pecunia n existens sub dominio creditoris, ratio a
& qa per eam operationem defertur honor è per satisfactionem vtrariam honor resti-
tuitur ac reparatur. his premissis.

Quidam asserunt Chm satisfactionem fuisse ex bonis propriis qa voluit
personam Verbi quatenus humanitatem sustentabat habuisse peculiare dominium
in suas operationes humanas quibus mediantibus satisfactum è, è ideo talem satisfac-
tionem fuisse ex rigore Iustitiæ.

Sed vtra hos Authores è, qa huiusmodi dominium Verbi in operationes huma-
nas vel competebat eidem Verbo ratione voluntatis divinæ, vel ratione voluntatis huma-
næ. si dicatur primum sequitur Chm satisfactionem fuisse ex bonis n propriis sed
existentibus sub dominio creditoris Dei: si dicatur secundum adhuc sequitur Chm
satisfactionem fuisse ex bonis sub dominio creditoris existentibus, qa de dominium
fundatum in voluntate creata cuius Deus è efficacissime Rex subordinat dominio ipsius dei.

Alij verò apud Vasquez disp. 8 cap. 4 num. 50 docent Chm satisfacti-
onem fuisse ex propriis quatenus fuit exhibita per Chm opera n quatenus erant sub
dominio Dei, sed quatenus erant sub dominio humanitatis, sicut è peculiari
ratione procedebant ab humanitate per libertatem propriam illius è libera erant
quatenus ab illa pendebant, n e: quatenus procedebant à Deo, sic etiam humanitas
Chm peculiare dominium in illa habebat ratione cuius per eadem opera poterat Deo
satisfacere ex rigore Iustitiæ.

Sed vtra hos Authores è qa Deus è dns omnis naturæ creatæ, è per sequens è
dns omnis operationis liberæ procedentis ab eadem natura è quidem secundum omnem rationem
quam decipit a natura, è ideo Deus eandem operationem vt liberam pt imperare, prohi-
bere, punire &c. Deus igitur erat dns omnis operationis liberæ provenientis ab hu-
mana Chm natura è quidem secundum omnem rationem quam operans acquirebat ab
eadem natura. ex his a. pt sententiam modo allatam n subsistere.

Alij apud eundem Vasquez ibidem num. 37 docent Christum cum esset
persona divina habuisse dominium in suas actiones sicut habebat Pater è
Spiritus Sanctus, è ideo potuisse ex rigore Iustitiæ Deo satisfacere.

Sed vtra hos è, qa sicut quam n potest explicare qua ratione Chs potuerit sub
satisfacere, similiter n potest explicare quare non potuerunt satisfacere ex rigore
Iustitiæ Patri vel Spiritui Sancto, cum è Chm operationes erat sub dominio Patris è
Spiritus Sancti Chs n potuit per illas ex rigore Iustitiæ satisfacere Patri è Spiritui
Sancto, siquidem satisfactio rigorosa Iustitiæ fieri debet ex bonis quæ n sunt creditoris. plurimi eundem modum explicandi impugnat Vasquez cap. citt.

Dicendum è Chm satisfactionem defecisse a rigore Iustitiæ, cum fuerit ex bonis creditoris. in hac re nemini cum Vasquez disp. 8 cap. 4 è alijs.

Obj: qa

Obj: 2a operades humanitatis Chri quibus satisfactum e, e honor inde provenerit Deo erat vere bona ipsa Dei, per illa n potuit fieri recompensatio rigorose iusta pro Dei dehonorate facta per peccatum, neq exhibitione aliarum operarum e honoris fuisset extinctae sit nisi peccata, neq potuit Deus ex hiditia inde obligari ad illa remittenda, ex his a. sequitur Chri satisfactionem defecisse a rigore iustitiae eo qd fuerit facta ex bonis creditoris, a. liquin per illam sublatae et solutae peccata e offensae Dei, sicut inter homines per dehonoratis satisfactionem effectam ex rigore iustitiae solutae tollitur dehonoratis offensa, aut certe Deus potuisset ex iustitia obligari ad remittendae peccata, sicut hoc ex acceptione rei quae prius n erat sub ipsius dominio nec inter ipsa bona sit ex iustitia obligari ad remittendam alteri iniuriam vel offensam aut ad faciendum aliquid aliud.

Respondebis cum Suarez disp. 4 sect. 7 Chri satisfactionem quamvis fuerit ex bonis creditoris, n dicimus defecisse a effecta iustitia, qa dicto illa satisfactio n sit ex bonis creditoris requiritur quidem in restitutione vel satisfactione ordinata ad compensandum damnum illatum reby proximi, n a. requiritur ad satisfactionem quae compensat iniuriam vel offensam cui mod: e Chri satisfactio, qa per restitutionem intenditur reintegrare dominium per satisfactionem a. iniuria intenditur ut honoretur ille qui erat offensus.

Sed contra e, qd effecta iustitia ex nda ratione exigit ut etiam satisfactio pro iniuria vel offensa fiat per actionem quae n sit sub dominio ipsius offensi, ita ut per eandem actionem aliquid ipsi offensae adiecerit, aliquin inaequalitas facta per iniuriam vel offensam n censetur tolli, cum a. Chri satisfactio est sub sub Dei dominio e nihil per ipsam Deo offensi accesserit, eo qd est facta ex bonis Dei creditoris, ideo n fuit effecta e ex rigore iustitiae. de hac re plura Vasquez loco supra citt. a num. 46.

Ex dictis colligitur id qd supra in hunc locum recitavimus, nempe Chri satisfactionem licet fuerit ad alterum alteritate reali, ut supra dictum e, n tn fuisse ad alterum alteritate morali, eo qd Chri humanitas nullum haberet suarum operarum dominium qd n est subordinatum dominio Dei creditoris cui pro nobis a Chro exhibita e satisfactio.

Dubitabis 5ta: an Chri satisfactio potuerit non acceptari? Inter dictiones satisfactionis effecta ex rigore iustitiae hac etiam e, ut n possit reijci vel n acceptari a creditore, qa si creditor potest eam n acceptare e tn acceptat, in hoc videtur interdicere n rigor iustitiae sed liberalitas vel gratia.

Dicendum e Chri satisfactionem defecisse a effecta iustitia etiam ex eo qd a Deo potuerit n acceptari. in hac re nexing cum Molina tractat de poenitentia tract. 3. q. 1 Vasquez disp. 9 cap. 3 e alij. e tn contra aliquos quorum d. Belli volunt Chri satisfactionem fuisse effectam e ex rigore iustitiae quamvis potuerit a Deo n acceptari, alij vero inter quos e Suarez docent Chri satisfactionem fuisse

effectam

effectam eo in Deo non potuerit eam non acceptare, nempe ex promissione Patris
tanto cum ipso Christo.

Probant aliqui: qa offensus hic jus ad rubricam satisfactionis cum
hac circumstantia ut satisfactio exhibeatur ab ipso offensore ideo offen-
sus et non acceptare satisfactionem per quam non satisfit toti ipsi Juri, sed per
Christi satisfactionem non est satisfactum Juri qa Deus habebat ad poenam circum-
stantiam & Deus poterat Christi satisfactionem non acceptare pro nobis & Deus can-
dem satisfactionem acceptando tamen debiti non remisit, ac proinde Christi satis-
factio ex eo qa a Deo potuit non acceptari non fuit effecta ex rigore Justitiae.

Sed contra hanc rationem, qa hoc erat impossibile Deo satisfacere
pro nobis peccatis, et esset ex factis, & Deus non habebat Jus et non ab nobis satis-
fieret, qa nemo et habere Jus ad impossibile & dum a Christo pro nobis satisfactum
est Deus non remisit pari debiti praedicta.

Ad tertia quamvis Deus proverbie loquendo non haberet Jus ad satisfac-
tionem ab nobis praestandam eo tamen talis satisfactio esset quia non impossibilis, ha-
buit hic Jus ad eam satisfactionem quae ab alio pro peccato nobis exhiberet
non acceptandam saltem in poenam peccati ipsis nobis, quare Deus acceptando
satisfactionem a Christo Deo oblatam pro nobis debitum correspondens Jusdicto
Juri nobis gratis remisit, perinde ac si nobis potuisset satisfacere ideo Deus ha-
buisset Jus ad satisfactionem ab illo exigendam, ac proinde Christus pro eodem
debito non satisfecit, ideo Christi satisfactio hoc etiam de causa fuit a rigore
Justitiae.

Sed contra hanc responsionem, qa si Deus in poenam nostram peccatorum
obtulisset non acceptare satisfactionem a Christo pro nobis oblatam, ita ut fuisset
necessarium remittere nobis gratis totum debitum, obstitisset talis poena
fuisset in Christi praejudicium, neque eadem effectuari satisfactionis a Christo ob-
lata ideo per sequens eandem Christi honori ~~[illegible]~~ derogaret & negandum est tale
secundum fuisse, non peccatis a Deo obstitisset. Ergo qa non et assignari unde
collegatur talem poenam fuisse imponam nostris peccatis.

Pth. qui proponit: qa satisfactio effecta ex rigorosa Justitia ob-
lata pro injuria vel offensa eam integrum partis laesae extinguit, sed Christi
satisfactio pro nobis peccatis vel offensis Deo factis oblata extinguit nos
peccata sine secundum Dei offensi acceptantis eandem satisfactionem & Christi
satisfactio non fuit effecta ex rigorosa Justitia. Maior pth: qa effecta
satisfactio pro injuria ex illa quae sicut injuria sine secundum Jubrna laesa
facta est, ita ~~erat~~ etiam seipsa fidaliter ex sequens a tuo secundum partis laesae com-
pensat et debitum extinguit, qa si oblata satisfactio ex se non extinguat offen-
sam et debitum sed adhuc maneat secundum partis laesae quasi stralentis obstin-
gat offensum vel debitum, tam erit ineffecta satisfactio, qa non est sufficiens
vel agta ut ex eo inaequalitatem ex injuria ortam ad aequalitatem reducat,

cum eis

cum eiq defectus debeat aequalem servire creditoris.

Ad dubia cum Suarez ad redemptionem captivi non sufficit iustum pretium pro illo offerre, sed plena requiritur solutio debiti, et redemptio plena, nec tn idcirco captivi redemptio deficit a rigore perfectae iustitiae & similiter redemptio nra facta a Chro quamvis requiraret Dei servum non ideo deficit a rigore iustitiae.

Ad secundo dnm, et nego seq: ratio disparitatis est, qa redemptio captivi non fit per modum satisfactionis quae fiat parti offensae, sed est vera contractus emptionis qui non aestimatur nisi mutuo contrahentium consensu, et eo designetur ac determinetur id quod contrahens debet reddere, si a solutio pecuniae pro captivo solum fieret per modum satisfactionis, hac ipso iure consensu dni servi vel captivus liber maneret si dignam exhiberet satisfactionem, vt si quis qd debita vel qd iniuriam aliquam committente lege potest fieri servus hoc ipso qd servus aut alia pro eo dignam et iustam exhiberet satisfactionem potestatem abq consensu dni servus liber maneret.

Confirmatio a nobis supra facta. qa in Chri operatione duo possumus considerare. alterum est ratio pretii ad emendam nobis gratiam, et hac ratione Chri operatio non dicitur proprie satisfactio sed improprie et meritum proprie. alterum est ratio compensationis pro iniuria illata Deo, et hac ratione dicitur satisfactio cuiq est proprium damna resarcire, soluere, et compensare, atque ei operationes Chri secundum neutram considerationem fuerunt ex rigore iustitiae qd non fuerint ex rigore iustitiae secundum posteriorem considerationem satis pt ex supra dictis; qd vero non fuerint ex rigore iustitiae secundum priorem patet. qa si opera Chri facta in Dei honorem merebantur ex rigore iustitiae apud Deum non potest Deus illa ratione sine iniustitia negare id qd pro nobis merebantur, ac proinde Deus est obligatus ex rigore iustitiae humanitati Chri, cum tn Deus talis obligatio sit ob incapace, vt dictum est dictis, atq licet merita Chri et aequalia et signa praemio qd Chrs pro nobis promeruit, et licet Deus facta receptu Chri onerosa et promissione detrenata promiserit se nobis pro Chri libito daturum gratiam si ipse Chrs pro nobis meretur, adhuc Deus potest abq iniustitia negare id quod ipse Chrs nobis promeritus est.

Objicies: Chrs meruit etiam ipsam acceptationem suorum meritorum et satisfactionis pro nobis oblatae. qa Deus non potuit non acceptare illam, et per consequens eadem satisfactio non defecit a rigore iustitiae, ex qd non potest non acceptari a Deo.

Ad dubia dnm et nego seq: qa Christum suis operibus meruisse vt ipsius satisfactio pro nobis oblata acceptaretur nihil est aliud, quam Chri merita secundum eorum valorem et dignitatem fuisse aequalia etiam ipsi acceptari, non tn hinc sequitur qd Deus discrimine ab ipsis facilitate teneret acceptare

Chri

Chri satisfactionem ideirco ea defecit a rigore Iustitiæ.

Obijcies 2do: si quis debeat mihi centum et alius pro illo mihi tantundem sive centum offerat debeo illa acceptare, alioquin debitum remittit, vel extinguit. Et similiter Deus non potuit satisfactionem a Chro pro nobis oblatam reijcere, vel illam exhibitam, nobis peccata nra non remittere.

R. negando 2seq: ratio disparitatis est, quia cum creditor pecuniæ non habet ius nisi ad hoc ut tantundem pecuniæ sibi reddatur quantum ipsi debetur, idcirco illi sufficienter satisfit per exhibitionem pecuniæ debitæ sive ea exhibita sit ab ipso debitore sive a 3tia persona soluente pro illo, unde et lege prima digestis de exercitatoria actione dicit, quod alius pro me soluendo me liberet, contra vero cum is qui offendit alium per ipsam offensam quantum est ex se ponat infra se personam offensam, ideo persona offensa ut ipsi ex rigore Iustitiæ et ad æqualitatem satisfiat debet reponi eo loco in quo ante offensam erat, illud a. non censetur sufficienter fieri nisi ab eodem qui offendit vel iniuriam intulit satisfiat pro iniuria, quia alioquin is contra personam offensam iactare vel gloriari posset se ei iniuriam intulisse, nec tamen se illi satisfecisse, de quo persona offensa iuste dolere posset.

Obijcies 3tio: vendens aliquid ad preces alterius facit gratiam ementi volendo cum eo contrahere iuxta ipsius preces, et tamen in ipso contractu venditionis seruatur æqualitas quatenus æqualitas seruatur inter rem et pretium. Et similiter quamuis Deus ita acceptaret Chri satisfactionem ut fecerit nobis aliquam gratiam vel satisfactionem potuerit non acceptare, non tamen inde sequitur non fuisse seruatum rigorem Iustitiæ in eadem satisfactione aut eam non fuisse perfectam ex rigore Iustitiæ.

R. concedendo Ans, et negando 2seq: ratio disparitatis est, quia rigor Iustitiæ in contractu emptionis qui perficitur mutuo consensu non attenditur nisi quoad æqualitatem valoris mercis cum pretio, contra vero cum satisfactio rigorosæ Iustitiæ pro iniuria vel offensa debeat fieri independenter a consensu partis læsæ, quod non habuit Chri satisfactio, idcirco etiam ea defecit a rigore Iustitiæ, quare licet in Chri satisfactione seruata sit æqualitas sive potius condignitas meriti et premij, eo quod nihil hoc. pp. Chri merita fuerit exhibitum quo non esset condigna eadem merita, adhuc tamen Chri satisfactio eo quod Dei acceptatione licet a se promerita indiguerit ut offensam a nobis Deo factam extingueret a rigore Iustitiæ, quia scilicet Chrus per illam satisfecit tam per modum meriti, hoc est, merendo formam per quam tolleretur offensa non 1a. ponendo aliquid quod seipso tolleret ipsam offensam, quod est de ratione satisfactionis rigorosæ Iustitiæ pro illata iniuria, itaque Chri satisfactio quoad hoc non fuit de rigore Iustitiæ non quod in hoc fuerit remissa pars aliqua debiti, sed quod non fuerit seruata ratio satisfaciendi ex rigore Iustitiæ pro nra offensa, quæ ratio in hoc casu erat omnino impossibilis, ut constat ex supradictis.

Quæres: an saltem Chrus dum pro nris peccatis satisfecit potuerit agere ex virtute Iustitiæ, vel eius actum exercuerit, etiamsi in Chri satisfactione non interuenerint omnes conditiones satisfactionis rigorosæ Iustitiæ pro iniuria illata.

illata?

Ad Christum satisfacientem Deo pro nobis potuisse agere ex virtute Iustitiae, si videlicet Deus iure dominii proprietatis a Christi humanitate exegerit vt ipsa pro nobis satisfaceret, sicuti a huiusmodi Dei exactione non potuit Christus quatenus pro nostris peccatis mortalibus satisfaciebat agere ex virtute Iustitiae rigorosae, quia ad hoc est necessarium, vt stat ex dictis anno superiori, agere ex aliqua obligatione Iustitiae proprie dictae, cum a. hoc non haberet talem obligationem ad satisfaciendum pro suis peccatis mortalibus, vt stat ex dictis, neq; potuit Christus huiusmodi obligationem in se transferre vel ex ea agere, si vero nostra peccata venialia sint nostra Iustitiam et ex eadem virtute teneamur pro illis satisfacere, potuisset Christus ex consensu Dei creditoris vel per illa offensi in se transferre et recipere obligationem quam habebat hoc satisfaciendi pro eisdem peccatis, atq; sic potuisset agere ex virtute Iustitiae dum pro huiusmodi peccatis satisfaciebat.

Advertendum est quamvis plures rationes satisfactionis rigorosae Iustitiae defuerint Christi satisfactionibus tum sive evenerit ex virtute Iustitiae sive ex virtute misericordiae vel alia virtute, de quare infra dicendum est, si per temporis lucidi fuerint longe gratior quam sit satisfactio pro iniuria, quae exhibetur inter homines licet haec haberet omnes rationes Iustitiae rigorosae, nihilominus tum quia Christi satisfactio est infiniti valoris, tum quia exhibetur Deo, siquidem ex hoc etiam capite servavit dignitatem, sicut Religio ex eo quod Deo cultum exhibet, servavit tantam excellentiam vt superet virtutem Iustitiae proprie dictae. Hic de necessitate Incarnationis et satisfactionis Christi absolutis tractandum est de fine et decreto Incarnationis, eo quod S. Thomas de his agat art. 3 et 4 huius quaestionis, per quam commodius de his agi potest cum de Christi praedestinatione infra agitabitur, sed etiam quae dici possent de sufficientia temporis Incarnationis, de qua S. Thomas art. 6 et 7. ex quibus partem harum difficultatum praetermittis; transibimus ad disputandum de unione Verbi Incarnati, de qua S. Doctor disputat quaestione 20.

DISPUTATIO II.

De Unione Verbi Incarnati.

CAPUT I.

Utrum Unio Verbi facta sit in natura?

Praemittendum est unionem esse duplicem. altera dicitur unio actiua, siue unitio quae est actio qua duo extrema vniuntur inter se. altera dicitur unio formalis quae nihil est aliud quam terminus immediatus unionis actiuae et dicitur etiam unio in facto esse, quae est qua extrema etiam in facto esse et unita

quamuis

quamuis a. proposita difficultas posit illigi de utraq; natura, pegnaue tn illigitur de unione filii, vt infra patebit.

Præmittendum e 2do q̃ sicut nomen naturalis illigitur ex ea substantia naturalis, ita nomen personæ significatur ipsam naturam naturalis vel illectualis subsistens, et ut vltimo terminata per subsistentiam suam, quæ subsistentia in natura naturali vel illectuali appellatur personalitas, hypostasis, et suppositalitas, sicut ipsa persona dicitur hypostasis et suppositum natura naturalis vel illectualis, ex quo fit q̃ nomen hypostasis sicut et nomen subsistentiæ, et suppositum duplicetur, nempe vt concretum, et abstractum; prioris modo significat naturam per se existentem, posterioris vero modo significat illum solum modum siue terminum a quo res habet vt per se existat. his præmissis.

Multi hæretici asseruerunt unionem verbi factam e in natura non in persona vel supposito, verum non eodem modo id ab oris explicatum e, siquidem Nestorii apud Theodoretum lib. 4 de hæreticorum fabulis voluerunt ex natura humana et diuina factam e 3tiam naturam, sicut ex elementis fit mixtum. alij voluerunt naturam humanam uertam e in diuinam, vt refert Athanasius in epist. et Pictetum et Ambros. lib. de Incarnatione cap. 6. alij hæretici naturam diuinam voluerunt et uertam in humanam, vt testatur August. hæresi 55. alij ex natura diuina et humana factam e 3tiam naturam vt ex materia et forma fit compositum, q̃ indicat Damasc. lib. 3 fidei orthodoxæ cap. 3. alij vero hæretici voluerunt in Christo e unitas non solum duas naturas sed etiam duas personas humanam et diuinam et solum dici unitas per unionem voluntariam et inhabitacionem Spiritus Sti et q̃a Christus erat instrumentum Dei ad exercenda illa opera quæ Christus operatus e. ita Nestorius et alij hæretici Nestorio antiquiores, vt patet ex confessione fidei Nestorij quæ habetur tomo vltimo Cyrilli.

Certum primo ex fide e duas naturas integras et inconfusas e in Christo; patet ex definitione Concilij Ephesini 1mi, et ex Calcedonensi act. 1 et 5 in 2da sessione fidei ex 5ta Synodo collatione 8 cap. 8. et ex alijs Concilijs quæ habes apud Suarez disp. 7 sect. 2 x Dico 1mo, et Vasquez disp. 15 cap. 4. porro ex Scripturis facile demonstratur fuisse in Christo duas naturas humanam scilicet et diuinam. et naturam humanam patet ex eo q̃ Christus tristatus e Matth. 26. et Marci 14; peccata nostra tulit in corpore suo super lignum 1 Petri cap. 2. in carne passus e cap. 4 et alijs multis locis. q̃ 2. in Christo fuerit natura diuina patet ex eo q̃ idem Christus asseruit Patrem suum e Deum et se esse unum cum illo Joan. 5 Ego et Pater unum sumus, et ex eo q̃ fuerit ante Abraham Joan. 8 antequam Abraham fieret ego sum. plura huiusmodi videri possunt apud alios.

Ex dictis 2. colligitur negandam humanam in Christo uertam e in diuinam, nec diuinam in humanam, nec vtramq; in 3tiam, 1o si primum accideret Christus non esset verus homo. si 2dum, non esset verus Deus. si 3tium nec esset verus Deus, nec verus homo. adde q̃ huiusmodi conuersiones non potuissent fieri sine Dei mutatione,

qn si

qa si nata divina conversa est in humanam vel utrag in 3tam profecto nata divina desisset esse, qd est maxime mutari. si nata humana conversa est in divinam se nata divina verificaretur qd est nata, passa, mortua &c, et per sequens mutata, qd est haereticum, ut serè testatur etiam Epiphanius haeresi 76. Athanasius epist. ad Epictetum. Augustinus haeresi 73 et alij.

Certum 2do ex fide est ex nata humana et divina in esse factam unam 3tam natam in Chro, sicut ex mata et soia fit compositum, qa alioquin si vere diceretur esse duae nata in Chro, sed una tm composita ex duabus, sicuti in homine una tm est nata nempe ex composita ex tia et corpore. Itera si magis est unitus cum humanitate Chri Filius quam Pater et Spiritus Sanctus, qa nata divina in qua est facta unio est aeq cognata ordo tribus personis. adde qd talis unio si convenit nisi naturis imperfectis quoad esse et operationem, quae ad componendum ex unum ens perfectum tam quoad de tum quoad rationem operandi ex se sunt aptae, ut et nata et soia, atqui nata divina et humana etiam separatae et completae et perfecta quoad esse et sit principium completum operandi & si prout concurrerent ad componendum unum ens perfectum modo explicato.

Tertio certum est ex fide in Chro esse duas natas humanam et divinam et tm esse una persona. stat ex Concilio Ephesino imo in quo fere nihil aliud sanctum est quam in Chro unam tm esse personam. ex Concil. Chalcedon. actione 5. ex Concil. Lateran. sub Martino 5 coll. vii. can. 6. et alijs Concilijs et PP. quos habes apud Suarez disp. 7 sect. 3. et apud Vasquez disp. 15 cap. 4. praeterea item stat ratione: qa si in Chro est tua persona et facta est unio tm accidentalis si magis nata humana est unitus Filius quam reliqua persona divina non forte per appropriationem, siquidem ois unio accidentalis Dei cum nata humana consistit in concursu alicuius boni creati qd realiter ag & a tota Trinitate. adde qd Chrs si magis proprie est Bonus quam reliqui boni Sancti, nec potuisset pro nris peccatis dignè satisfacere eo qd est purus Deus.

Quarto certum est ex fide unionem Verbi factam esse in ea persona et supposito hypostasi, nempe ita ut humana nata sit unita subsistentiae Verbi. stat ex epist. Concilij Alexandrini quae postea approbata fuit in Ephes. et ex Concilio 5 generali Constantinop. collat. 8. Haeres. a veritate catholica definitio magna ex parte depetatur sanctissimo ac doctissimo Cyrillo Alexandrino, quamvis et in Ecclia semper indubitatum fuerit Christum fuisse unum assumptione humanitatis in Verbum prout Verbum distinguitur a coeteris personis, tm usq ad Cyrilli tempora explicata si fuerat Chri incarnatio sub terminis unionis hypostaticae, cum per occasionem haeresis Nestoriana, quae si tm duas natas sed etiam duas personas ponebat in Chro sub eisdem terminis ab eodem Cyrillo exposita est, et colligeretur humanitas ita esse assumpta a Verbo ut una persona in duabus naturis subsisteret, quam deinde eadem tanquam maxime accommodatam ad mysterij nostri explicationem

Concil.

Concil. Ephes. 1mum (: cui Cyrillus pro Coelestino Pontifice Praesidens Legatus sentiam Nestorij damnauit :) Etsi vita secuta e e merito, sic .e. Ergo igitur utrq naa integra permanente vnionem propriè factam ee in hypostasi seu personalitate, atq adeo in Chto vnam ee personam, qa vna tm e Verbi personalitas qua utrq naa supponitur.

Obiicies 1mo: Ioan. cap. 1 dicit: Verbum caro factum ee & Verbum vt carnem verum e & in Chto vna tm e naa. Ergo sequitur: qa quando Ioan. 2 dicitur aquam vinum factam ee, sequitur e eam ee quoddam in vinum.

R negando 1mam seq: ad probatam dico quamuis interdum cum dicitur vnum fieri alterum sensus sit illud conuerti in alterum, n tn semper idem e sensus eiusdem modi loquendi. Et qa lignum dicitur fieri calidum e tn n significat: calor conuerti in calidum, siquidem lignum manet idem sub illo termino quem acquirit per illud fieri. Sic igitur cum dicitur Verbum factum ee carnem bene poterit dici qd Verbum vta fuerit factum caro vt pot illud adhuc sit Verbum.

Obiicies 2do: Cyrillus Alexandrinus lib. 1 de fide ad Reginas docet n oportere dicere in Chto duas naas sed vnam tm Verbi incarnatam & ex Cyrillo n sit in Chto duae naae.

R cum Cyrillus loco citto docet in Chto vnam ee naam Verbi incarnatam sensus e, qd vna diuina naa in persona Verbi sit vnita naa humana, qd o fide certum e optime conuenit cum eo qd in Chto sint duae naae, imo hoc ipsum per illud significatur, vt recte notat idem Cyrillus epist. 2 ad Nestorium dum e. dicitur vna naa Verbi ee incarnata aperte significat vnam naam ee vnitam alteri nempe mediante subsistentia Verbi, ac proinde duas naas ee in eo qd per vnionem constitutam e. alij aliter R dent ad obiectionem ex Cyrillo factam. sed allata responsio videtur ee melior.

Obiicies 3tio: ex Athanasio in Symbolo, sicut anima rationalis e caro vnus e hoo ita Deus e hoo vnus e Chtus & sicut ex tia rationali e corpore constituitur vna naa humana, ita ex Verbo e naa humana constituit vna naa.

R negando seq: qa Athanasius illud exemplum affert solum ad significandum qd sicut ex tia e corpore constituitur vnum per se, ita etiam ex naa humana e Verbo constituat vnum per se qd e Chtus, n a. affert illud exemplum ad significandum qd eo modo vnum per se constituatur ex duobus posterioribus quo constituitur ex duobus prioribus.

Obiicies 4to: in eodem Athanasij Symbolo Deus e hoo dicitur ee Chtus, pterea alij Patres dicunt Deum assumpsisse hominem & in Chto n solum sit duae naae nempe diuina e humana, sed etiam duo supposita, hoc & suppositum Verbi e suppositum hois.

R negando seq: qa quando Athanasius ait Deus e hoo dicit ee Chtus significat Deum e hominem n ee duo supposita sed vnum, cum e. alij Patres docent

doceant Verbum assumpsisse hoīem late per hoīem illigunt humanitatem siue naam humanam, vt testatur D. Thomas q. 4 art. 3.

Ex dictis a. obiter colligitur cum dicitur in Chro ee n solum suppositum diuinum sed etiam humanum significari in Chro ee suppositum qd subsistit tum in naa humana tum in naa diuina, qd e verissimum, n a. significari qd in Chro pter suppositum proprium diuinae naae sit etiam suppositum proprium naae humanae, qa hoc e ctra fidem, e adhoc vt vere dicatur in Chro ee suppositum diuinum e suppositum humanum sufficient naa diuina, naa humana, e subsistia diuina quae cum naa diuina constituat suppositum diuinum cum humana humanum.

Obycies 5to: psona e incouicabilis & psona diuina n e couicata naae humanae Chri & humana Chri naa in eodem Chro subsistit per propriam subsistiam, e per sequens in Chro st duo supposita oio ctra distincta.

R. quando psona dicitur ee incouicabilis tm significatur psona ee incouicabilem alys suppositis vel psonis, ac proinde psona pt adhuc couicari pluribus naturis.

Obycies deniq: psonae n pt fieri additio & naa humana in Chro n e vnita psonae Verbi, qa alioquin eet eidem psonae addita.

R. psonae n pt fieri additio alicuius qd illam complet, pt tn eidem fieri additio alicuius qd ab illa compleatur vel pficiatur, rao a. huius rei e, qa cum psona vel subsistia sit vltimum complementum e vltimus terminus in raoe substiae n pt illi addi vllum vlterius ipsius complementum, pt tn illi addi aliquid ab ipsa complebile vel pfectibile, neq e. hoc repugnat raoi subsistiae vel psonae.

Addendum e interdum Patres appellare vnionem Verbi naalem interdum eetialem, n quidem eo qd mediante huiusmodi vnione ex naa diuina e humana facta sit vna naa vel eetia, sed eo qd mediante eadem vnione naa diuina e naa humana vnitae sint in eodem supposito, cum a. Diuus Thomas in hac quaest. art. 4 docet in Chro ee duas raoes subsistendi, n e sensus qd in Chro sint duae raoes foales subsistendi siue duae subsistiae inter se realiter distinctae, sed duae raoes subsistentes, hoc e, duae naae subsistentes in eodem supposito.

CAPVT. II

An Christi persona post vnionem Incarnaois sit composita?

Haec difficultas e tm de modo loquendi, vt infra ostabit, atq ideo breuiter a nobis expedietur, quoniam a. Chrg vt totum qdam e includit duas naas e psonalitatem diuinam e raoem naae humanae includit maam e foam siue corpus e saam, & ex altera parte psonalitas e vna simplex dubitari pt: an Chri psona vel Chrg poit dici compositus?

Dico 1mo.

Dico 1mo. Chrs pt dici compositus ex tia & corpore, vt stat ex sonc.
Let. ratio e, qa Chrs rade naa humana pt dici passus & mortuus & rade naa humana pt etiam dici compositus ex naa & tia, ex corpore & tia, neq ~~[illegible]~~ periculum vt hac compositio deferatur ad personam Chri quasi ea secundum se composita sit. additum e. illud ex corpore & tia sufficienter significat talem compositionem Chro tribui rade naa humanae.

Dices: n pt dici Chrs ex creatura vel Chrs incepit e & neq pt dici Chrs e compositus ex tia & corpore. & negando neq: ratio disparitatis e, qa compositio n e ex ijs principijs quae 1mo conveniunt supposito, sed ex ijs quae 1mo naa conveniunt, vtra vero e creaturam, incipere e, & alia huiusmodi de quibus infra dicendum erit, 1mo vero veniunt ~~in~~ suo composito & ideo n potest tribui ~~illo~~ persona Chri simpliciter. addo, pe compositionem ex tia & corpore includam in naa humana pbe etiam Christum dici compositum simpliciter sive absolute addito rade, qa Chrs simpliciter & absolute dicitur passus mortuus &c & simpliciter & absolute pt dici compositus, hoc e. rade naa humana n vere conveniunt Chro quam illud.

Dico 2do. persona Chri cogo subsistat in duabus naturis simpliciter & absolute pt dici composita. vta D. Thomas art. 4 huius quaestionis. Suarez disp. sect. 4 § dico tertio. Vasquez disp. 16 cap. 2 & alij recentiores communiter. & tn vta Bonaventuram in 3 dist. 6 art. 1 q. 2 & alios apud Vasquez loco citt. cap. 1. Proprie pt ex Concil. Constantin. 1mo collat. 8 can. 4. vbi definitur Chri personam e compositam, & ex Sophronij Pontif. epist. quae e in actione 1ma 6 Synodi Constantin. vbi patrum dicit Chrs unus persona composita. ratio a. e, qa e compositum nihil e aliud quam e structum ex pluribus simul positis nec iunctis, sed Chrs e structus ex pluribus simul positis nempe ex naa humana & ex naa divina iunctis in eadem personalitate Verbi & Chrs e compositus, & per sequens Chri suppositum nec persona e composita. hic a persona n accipitur pro subsistentia in abstracto sed pro concreto & subsistentia & naa Christum diversa tum humana.

Obijcies: nihil pt componi nisi ex ijs quae se respiciunt tanquam actus & potentia, sed huiusmodi n e naa humana & subsistentia Verbi vel naa divina &c.

& quando dicitur nihil pt componi nisi ex ijs quae se respiciunt tanquam actus & potentia tunc per actum illegitur actus informans vel perficiens, per potentiam a. illigitur informabile vel perfectibile quamvis a. Verbum in incarnatione n sit actus informans naam humanam e tn actus illam perficiens, & licet naa humana n sit potentia informabilis e tn perfectibilis a Verbo vt infra dicetur. ex his a. pt qd licet Deus n possit venire in compositionem tanquam principium materiale vel formale, pt tn alia rade.

Obijcies 2do: nihil pt e compositum nisi ex partibus quae necessario sint aliquid imperfectum, sed Verbum n e imperfectum & Chrs n e compositus modo dicto.

& negando

Q. negando ma: vide e. qa ad rationem componentis satis e si ipsum ut constitutum ex pluribus suae ea propriae haeat rationem partis suae non. Itt qa etiamsi n. sint proprie partes constitutum tn ex illis n. e simplex sed e compositum, equidem huiusmodi constitutum pt simpliciter appellari compositum sicut simpliciter n. e simplex partim si simpliciter e per id unum sicut e Christus

Ex his a. colligitur n. pcte qd compositum sit effectus componentibus inferri qd persona Christi si sit composita, sit effector Verbo aut divinitate qa compositum n. e virtute effectivo nisi componentibus quae hanc rationem partis proprie dictae e ex sua natura ordinata ad constitutionem unius tertii, neq. Verbum aut divinitas e huiusmodi. X ex eo

Obiices 3tio si persona Chri. est composita sequeretur compositum poe. esse cum componente, siquidem n. alia e persona Christi composita e persona Verbi componens.

R. Christi personam secundum se vel prout e componens n. induxisse naam humanam, sicut induxit Christi persona prout e composita, ac proinde persona Christi prout e componens n. e persona Christi prout e composita, ex hoc n. licet inferre qd ex Christo sit alia e alia persona.

Obiices 4to: componentia sit prior composito qd naa divina e naa humana sit prior persona Christi quam componens. hoc a. videt repugnare.

R. naam humanam e divinam n. esse priores persona Christi secundum se sumpta, esse tn priores persona Christi prout e composita ex naa humana, naa divina, e divina subsistentia vel personalitate, neq. in hoc ullum e absurdum.

Obiices ultimo: de compositum e creatum qd si persona Christi e composita e creata, qd e absurdum.

R. Christi personam esse creatam n. secundum se vel prout e aliquid simplex, sed tm prout e composita, neq. in hoc ullum e absurdum, qa huiusmodi creatio n. e terminata ad Verbum secundum se neq. illud mutatur, sed ad totum constitutum ex naa humana e supposito divino.

CAPUT III.

An Verbi divini e natura humana Christi sit aliquid creatum.

Quae S. Thomas disputat art. 5 e 6 infra, quantum satis e, ex occasione explicabuntur, quibus ad illud qd tractat art. 7 gradum faciemus. e potissimum terminos unionis hypostaticae secundum qd sit terminus talis unionis explicemus, iam de ipsa unione secundum se disputandum e.

Supponendum e a. unionem hypostaticam n. esse aliquid reale ex parte Verbi ad naam humanam, qa Verbum e unaquaque relatio realis ad creaturam, ut optime docet S. Thomas in corpore eiusdem articuli, illud a. remanet contro=

controuersum: utrum unio hypostatica sit aliquid reale superadditum et receptum in ipsa naturam humana quo eadem natura unitur divinae hypostasi.

Ia sententia vult divinam hypostasim et humanam naturam realiter separatas unari absque ullo reali superadito. ita Gregorius 2a 3mo dist. 28 q. 2 ad 17 et 18. eandem sententiam sequuntur multi Thomistae, qui tamen in eo differunt a Gregorio, quod ipsi ponunt relationem sequentem ex unione facta inter Verbum et humanitatem, Gregorius a. negat etiam relationem sequentem, hac 2a sententia in eo fundatur, videtur nihil fundato, quia divina voluntas et omnipotentia potest facere ut absque ulla mutatione reali aliqua sint unita, quae prius unita non erant.

IIa sententia affirmat naturam humanam superadditum esse aliquem modum realem quo mediante et supposito Verbi divini inter se unita sint, verum etiam sectatores huius sententiae differunt inter se; quidam enim volunt modum illum esse accidentalem, ut tradatur Vasquez disp. 18 cap. 2., alii docent modum illum esse substantialem. ita Suarez disp. 8 sect. 2. Vasquez loco citato. Lessius lib. 2 de affectionibus divinis cap. 2. et cum recentiores.

Dico primo cum 2da sententia. natura humana per aliquid reale superadditum unitur Verbo divino hypostasi quo definente nec cum simili succedente illa desinerent esse unita. Prob: quia natura humana secundum se et praecindens a subsistentia et indifferens ut sit unita vel non sit unita Verbo. similiter et indifferens ut sit unita persona Verbi potius quam persona Patris vel Spiritus Sti. per aliquid reale superadditum debet esse unita persona Verbi. Ans Prob: quia nulla est maior ratio cur natura humana considerata secundum se sit potius unita Verbo quam non unita, potius unita Verbo quam reliquis personis. Consequ: videtur constare, quia quod est indifferens ad esse tale reale et non tale, per aliquid reale superadditum debet determinari ut potius sit realiter tale quam non tale.

Nec potest voluntas divina unit persona Verbi naturam humanam efficiendo non totum quod est, nihil reale superaddat natura humana.

Sed contra est. quia ut persona Verbi et natura humana conflent hoc unum per se vel hoc totum substantiale, quod sunt, debent esse realiter et formaliter determinatae ad faciendum illud unum, cum ex se sint formaliter indifferentes vel non aptae ad faciendum unum. Inter voluntatem divinam quae effective concurrit ad constituendum illud totum, debet assignari aliquid aliud ex parte obiectiva illius voluntatis quod formaliter determinet personam divinam et naturam humanam ad faciendum unum totum et unum per se, illud a. formaliter determinans non est nisi aliquid reale superadditum ipsi naturae humanae, cum non potest esse superadditum Verbo, ut ruam faximus et ipsa unio hypostatica ut patet. Ans Prob: quia Dei voluntas non potest variare realiter et intrinsece res nec superaddere aliquid reale alicui, sicuti non potest ~~tura~~ facere album de non albo album absque superadditione albedinis, nec potest unire duo ad faciendum unum per se

in ratione

in ratione naturæ nisi superaddendo alteri aliquid rationis cui illa unianter
et conjunganur omnino naturæ, vt eodem solet probari in physicis. neq;
responderi potest quod persona divina et natura humana per actum voluntatis
Dei liberum formaliter determinentur ad faciendum unum totum, nam actus
liber Dei nunc est virtualiter distinctus ab entitate divina nunc n, non potest habere
rationem formalis unionis intercedentis inter Verbum divinum et naturam humana-
nam, hoc a. patet: quia si actus ille divinus naturam humanam formaliter uniret
Verbo, vel eam Verbo uniret, quia ipse est actus voluntatis Verbi, vel quia hic pro
termino vel obto ipsum Verbum quatenus est: Actus per eundem actum vult
naturam humanam esse unitam Verbo. imum nici hoc est, quia alioquin actus liber
Dei naturam humanam uniret ex obto personis divinis cum sit actus voluntatis
quam trium personarum. neq; est dicendum, quia ~~cum~~ voluntas Dei n est re
vera dicimus, uniri res formaliter et realiter ex eo fieri quod illas has pro obto
nisi saltem in aliqua illarum de nouo aliquid reale producat.

Quoties ergo naturam humanam cum sit unita Verbo determinari n
per additionem, sed per ablationem vel remotionem alicuius realis quod impediebat
ne humana Chri natura esset Verbum est unita.

Sed ~~stra~~ est, quia illud quod sublatum est, vel erat aliquid extrinsecum, vel
intrinsecum naturæ humanæ. imum dici n potest, quia extrinsecum impediens unio-
nem duorum nihil aliud videtur esse quam distantia localis interrupta inter
res quæ debent uniri, ocs a. divinæ personæ semper et ubique presentes n sunt
humanæ, unde natura ~~humana~~ humana vel alterum duorum personis vel nulli
earum est unita. neq; est dicendum, quia illud intrinsecum naturæ humanæ
per cuius sublationem esse vel e aliquid substriale, quia natura humana, vel ali-
quid accidentale. n imum, quia humanæ Chri naturæ nihil proprium substriale
defuit ipsi propriam substriam, vt fide certum est, et infra ostendetur, quæ
substria ejus in humana Chri natura nunquam fuerit, hic potuit detrahi
eidem naturæ nec ~~propter~~ propter illius abscentiam potuit esse maior res caro humana.
natura est potius unita quam n unita, vel potius unita personæ Verbi quam reli-
quis. quia a. neq defendi potest intrinsecum per cuius sublationem esse
aliquid accidentale huic aliqui accidens vel dispositionem, patet quia nullum
accidens, nulla dispositio potest assignari per cuius ablationem vel absentiam natura
humana possitis determinari vt potius esset unita personæ divinæ quam n
unita, potius unita Verbo quam alteri personæ.

Ex dictis igitur patet natura humana Chri fuisse superadditum ali-
quid reale. vt esset unita supposito divino Verbo, potest a. alia etiam ratio
afferri ad probandam nram propositionem, vt videre est apud Lessium lib. 5 de
perfectionib. divinis cap. 6. Suarez disp. 8 sect. 3. Vasquez disp. 18 cap. 3 ad racom.
et alios recentiores, sed illa vel revocantur a nobis factam, vel n habet mul-
tum roboris.

Objicies imo:

Obycies jmo: voluntas Dei ft aliquid creatum v:g: nrum intellectum extrinsecus e abq ipius mutade intrinseca elevare ita vt is sit formaliter potens ad aliquid efficiendum nempe visionem beatificam & poterit etiam nda humana elevari ad visionem hypostaticam abq di mutade sibi intrinseca ft a. eadem elevare fieri potis ad visionem cum hac persona quam cum alia per liberam Dei voluntatem & nulla e necessitas ut ad di nda humana Chri aliquid intrinsecum per id illa vnietur Verbo.

R transeat tns dic a. transeat, qa licet illud iam satis coniter recedatur, at alys tn negatur. eiusde nego rseq: rdo disparitatis e, qa quando Deus elevat intellectum extrinsece ad hoc vt possit videre Deum, tunc intellectus sti: tuitur formaliter potens videre Deum per ipsam Dei objectam ex Dei decreto applicatam vel assistentem extrinsece eidem intellectui, sta vero si Dei voluntas pot similiter extrinsece elevare ndam humanam vt ea abq di sui mutade intrinseca det formaliter vnita Verbo secundum Dei voluntatem aut etiam gratiam, nda humana deteret de formaliter vnita Verbo. hinc a se: quentur qd nda humana det ac vnita. oby tribus diuinis personis, vt facile colligi ft ex supradictis, vel certe qd eadem Dei voluntas e omnipotens deberet supaddere aliquid reale nde humana ad eam formaliter determinandam vt det realiter e formaliter vnita Verbo, cum ipsa secundum se sit indifferens vt sit vnita Verbo e n sit vnita.

Obycies 2do: duae partes aquae abq di reali supaddito potut vniri inter se constituere vnum totum indiuiduum & similiter persona Verbi e nda humana abq di reali supaddito potut vniri e facere vnum per se qd e Christus.

R apud multos Falsum e tns, nempe apud eos des qui volunt, quando vniuntur duae partes totum, produci de nodo aliqd indiuisibile, totum: tum, vel aliquem modum supadditum quo mediante partes in ipsam facere vnum per se cum prius n facerent, quicquid sit de hac re certum e apud des, qd, vt duae partes aquae faciant vnum cum prius n facerent debet determinari saltem per indistantiam localem & similiter persona Verbi e nda humana vt faciant vnum per se debent determinari per aliquid aliud a seipsis, sed n potut determinari per indistantiam localem, qa hoc etiam supponit coexistentiam, sta humana eo ipso indistantiam ab obiectibus quinis diuinis & nda humana e Verbum debent determinari per aliquid aliud reale supadditum. his a. absolutis definiendum e an detectum reale superadditum sit aliquid accidentale vel substantiale. ro. sea. re.

Praemittendum e diuinctionem eorum ex quibus aliqd vnum per se componitur ee de intrinseca rde illius, seq: componitur compositum ft de aut illegi abq fuiusmodi coniunctione, quoniam o. dua ex et quibus aliquid com: ponitur, formaliter coniungunter per id quo vniuntur, si hoc ipsum e aliquid distinctum a partibus, sta vt partes n vniantur seipsis formaliter sed per

aliquid

aliquid superadditum, hoc ipsum necessario è de ratione intrinseca rei constitutæ è compositæ, vt per se sit.

Premittendum è rursum hoc accidens esse de intrinseca ratione subsistentiæ, quia ex aliquibus distinctionem inter se retinentibus fit fieri vnum per se, eusmodi è subsistens è ens subsistentiale, nisi vnum compleat è efficiat, alterum verò compleatur è efficiatur intra idem ès, cum igitur ~~nam~~ accidens non sit intra idem ès cum subsistentia, non fit ex accidente è subsistentia fieri vnum per se, sed tm vnum per accidens, è per sequens impossibile è accidens esse de ratione intrinseca vnius substantiabilis. his premissis.

Dico 2do. superadditum naturæ humanæ per quod ipsa vnitur Verbo, non è accidens. in hac propositione sunt cum S. Thoma, vt infra videbitur cum Suarez, Vasquez, Lessio loc. citt. è aliis sectatoribus 2ræ sententiæ; eadem tm propositio è ita S. Bonaventura in 3mo dist. 30 q. 4 art. 2 è in 3tio dist. 3 q. 1 art. 5. vbi docet qualitatem absolutam rei ipsa distinctam a natura humana fuisse productam vt illa Verbo uniretur, è asserit eandem sententiam fuisse Alexandri de Ales, quamvis Vasquez disp. 18 cap. 2 velit Alexandrum non fuisse in illa sententia, è Occamum docuisse etiam contrariam.

Pro propositione: quia si vel. superadditum, per quod humana natura vnitur Verbo, è accidens, vel è tale vt per ipsum humana natura formaliter vniatur Verbo, vel tm per illud eadem natura disponitur, vt postea Verbum è natura humana se ipsis formaliter vniantur. imo dici non fit, quia hic hoc Christus è vnum ens per se subsistens, vt docet fides catholica, è idem ens per se è compositum, vt constat ex dictis, ex supposito nunc è natura humana vnitis è vnito natura humana ad Verbum non fit formaliter sentire, in aliquo accidenti modo explicate, quia aliquin accidens esset de intrinseca ratione vnius per se substantialis, quod repugnat, vt constat ex dictis. Quod a. non potest dici 2dum patet; quia si accidens superadditum ad vnionem naturam humanam cum Verbo è tale vt per ipsum natura humana determinetur è disponatur ad hoc vt seipsa vniatur cum Verbo, vel hoc accidens è aliquid absolutum, vel è aliquid respectivum. imo a. non fit esse accidens absolutum, quia sic humana natura non potest determinari vt est vnita potius Verbo quam alteri personæ divinæ, cum è huiusmodi accidens nullam ex nostris personis determinate nempe tam respiciat, non è maior ratio cur per illud natura humana determinetur è disponatur vt ipsa sit vnita potius Verbo quam reliquis personis.

Quod si dicas accidens illud superadditum non absolutum sed respectivum, nempe ita vt respiciat determinate personam Verbi non reliquas, è ideo disponat naturam humanam vt ipsa sit potius vnita Verbo quam reliquis personis, sicuti multi volunt quoad. natura determinari est disponitur vt illa ipsa vniatur, quia è quia ipsa vniatur natura.

Contra hoc imo è, quia exemplum è falsum, quod satis ~~fal~~ firmis argtis

aptis conuiter obtendi solet in Philosophia. Ad 2dam ita, quia si naa
humana secusa realiter vnitur Verbo, cum vnio necessario ponat in
relatione praedicamentali, vt patet ex dictis, sed transcendentali, hu-
iusmodi relatio vnionis debet esse identificata cum naa humana, cum
ipsum independenter a quocunque accidente etiam respectiuo superad-
dito naa humana stat, hanc vnionis relationem ad Verbum esse in
inditam a Verbo, alias huiusmodi accidens erit vnita Verbo, aut ita
ex naa humana e supposito diuino constituitur vnum per se absq; ulla
reali mutatione extremorum. Et qua ratione fieri potest vt videatur satis posse,
siquidem naa humana e gremio diuina Verbi mediantes necdum vnitae, per
nihil reale superadditum afferunt a seipsis realiter sumpti, et ita priori modo
vt ajunt componunt, neuti constituerent posteriori modo sumpta licet vtro
modo possint accipi collectiue. Denique ita exemplum naa e foa, ea naa
habet poam naalem ad formam tanquam ad propriam actum, e foa habet inclina-
tionem ad illam tanquam ad propriam poam, quare cum inter illas secundum
se sumptas ea tm sit improportio, id pria naa e indifferens ad oes foas, vt patet
propria huius actus requiruntur dispositiones tanquam determinatio quaedam.
Ita vero naa humana nullam habet naalem poam ad gremium naturam Verbi
vel ad illam aliam gremium diuinam, nec gremio diuina habet naalem inclinatio
ad naam humanam, ideo naa humana non potest per aliquod accidens determinari
vt seipsa sit vnita Verbo et Verbum seipso sit vnibile naae humanae.

Addo cum Deus posit ponere accidens separatum ab oi subtia,
vt patet ex Eucharistia Christi, potent etiam multo magis Christum vt e gdam com-
positum separare ab oi tuto accidente, praertim cum subtia non dependeat
ab accidente, sicut accidens dependet a subtia, atqui si humana Christi
naa per accidens aliqd esset determinata, vt seipsa realiter esset vnita Verbo
non esset Chrs vt e totum gdam subtiale separari ab huiusmodi accidente,
adeoquin si posit separari potuisset etiam constitui absq; tali accidente, cum
absq; illo Verbum diuinum e naa humana possint se sibi inuicem applicata.

Dico vltimo. Inco hypostatica e modus quidem substantialis
supernaturalis recepitus in naa humana e terminatus ad poam Verbi, qui modus
e res realis vniendi humanam naam e poam Verbi. in hac sententia
conuenimus cum Suarez, Vasquez e Tertio loc. cit. e cum alijs. eandem
sententiam quatenus asserit vnionem hypostaticam esse aliquid substantiale exis-
timamus esse ad mentem D. Thomae, i.s.e. in hoc art. ad 3tium sic ait: hoc
dicitur esse Deus pp vnionem in quantum terminatur ad hypostasim diuin-
nam. his a. verbis, vt patet, significatur vnionem esse de intrinseca ratione hos Dei,
esse per sequens esse quid subtiale, cum nihil accidentale possit esse de intrinseca
ratione subtiae, vt patet ex dictis. nec obstat pp S. Thomas in corpore articuli e
alibi eandem vnionem appellet relationem naae humanae ad Verbum, pp licet

Vnio

Unio ñ sit relatio adventitalis, e sic relatio ~~accidentalis~~ transcendentalis.

Ex conclusio: qa unio hypostatica, quam ex supradictis sequitur esse quod humana Chri nata sup adventum suo Verbo nempe eidem natæ humanæ, seipsa formaliter uniretur, aliquin deberet uniri per aliam unionem e hæc, cum sit eadem ratio, per aliam, e sic deinceps, ac proinde daretur processus in infinitum. adde qd unio hypostatica e actualis ratio unienti: nam humanam cum Verbo necesse existere, nisi dum illa sit unita, e e modus nata humana. qd a. sit substantialis patet: qa ñ e accidens nata humana eam disponens vel formaliter uniens Verbo, ut supra ostensum e e e aliquid substantiale quo sc: humana nata e Verbum conveniunt ad faciendum unum per se substantiale nempe Christum qui e unus in tota persona. qd a. unio hypostatica sit supranatalis patet: qa superat vires activas totius natæ e e supra exigentiam sui esse: qd vero solum terminetur ad Verbum divinum patet: qa ñ est in illo recipi, ut supra diximus. e sequitur ex eo qd alias Deus contra Scripturam e fidem esset in seipso mutatus realiter intrinsece, siquidem Verbum divinum per aliquid in se realiter receptum aliter se haberet in seipso atq se haberet prius. denique qd eadem unio respiciat Verbum patet: qa e ratio formalis unionis natam humanam cum Verbo e necessario Verbum respicit.

Ex dictis a. colligi: 1o qd idem modus unionis ñ ut quod sed ut quo ingreditur compositum qd e Christus, qa in illo e e inclusus ñ tanquam aliquid componens, sed tanquam id quo persona divina e nata humana. componunt Christum qui e unum substantiale e in nate suppositi.

Obiices: si datur talis modus in nata humana Chri sequitur eam ñ uniri immediate personæ Verbi, sed mediante aliquo creato, nempe ipsa unione. e humana Chri nata ñ e unita Verbo tanquam aliquid constituens unum per se cum eodem Verbo.

R negando seq: antecedens, quamvis e. humana Chri nata predictus modus requiratur, adhuc nata humana unitur immediate Verbo, qa modus ille ñ se sit inter humanam natam e Verbum sicut sch. v: g: gluten inter duo ligna, quæ illo innectantur, nec idem modo Verbo uniretur ut quod sive tanquam res qua uniatur simpliciter, sed ut quo sive tanquam ratio formalis qua ipsa nata humana Verbo uniretur, hoc a. ñ impedit quominus humana nata sit immediate Verbo unita, sicut nec unio iuxta corpus ñ tam e intercedens inter corpus e tam e subiectata in solo corpore ñ impedit quo minus corpus e tam sint immediate unita.

Obiices 2do: si unio hypostatica terminatur solum ad Verbum e in eo ñ recipitur, sequitur Verbum ñ ee intrinsece unitum humanitati, e per sequens Verbum per solam denominationem extrinsecam dicetur

unitum

unitum, sed hoc est absurdum. Maior est: quia unio non affert intrinseca Verbum sed tm extrinseca terminatur ad ipsum & denominatio unitributa Verbo, cum desumatur ab aliquo quod est ordo extrinsecus Verbo, & denominatio mere extrinseca.

Respondent aliqui negando maiorem objectionis, quia inquiunt adhuc ut unum dicatur intrinseca unitum alteri, sufficit si unio pendeat ab illo extrinsecus tanquam a termino ubi intime praesenti, unio a hypostatica natura humana Christi sic pendet a Verbo.

Sed contra hanc responsionem est, quia si Angelus angelicus ut ex natura rei distinctus a substantia Angeli, ut multi arbitrantur, & Angelus abstracta, sed impressa intuitive cognoscat suam substantiam, ut vult communis sententia, pro etiam indicio veracis cognitio intuitiva substantiae Angeli existens in eusdem Angelus extrinsecus pendet ab eadem substantia tanquam a termino vel obiecto ubi intime praesenti, nec tm illud dicet substantiam Angeli esse intrinsecus unitam eidem cognitioni & falsum est quod dicitur in obiectione, aliunde, quae facile excogitari possunt, et impugnari eadem responsio.

Sed respondent aliqui concedendo maiorem, & negando minorem, siquidem dicunt Verbum denominari unitum extrinsecus per unionem, & quod unitum denominatur ab unione, ubi extrinseca, licet ea sit ex intrinseca tamen compositi, quod est Christus, atque hoc modo loquendi nonnulli recentiores volunt sentire Bonaventura in 3 dist. 19. 5.

Sed contra hanc responsionem est, quia de ratione constituentis unum per se cum alio videtur esse quod sit illi intrinsecus unitum, & ideo etiam sua radalis licet sit unita corpori per unionem receptam in solo corpore, iuxta multorum sententiam, nihilominus etiam ex eadem sententia dicitur esse corpori intrinsecus unita.

Respondendum est igitur negando maiorem, nec est, quia licet hypostatica extrinseca terminetur ad Verbum, per illam tm Verbum & natura humana concurrant vel coniungantur ad constituendum unum per se, ac proinde cum Verbum dicitur unitum natura humana, non est denominatio extrinseca, sicut est denominatio dextri, cogniti, visi, agentis &c. siquidem denominatio extrinseca non est desumi ab aliquo ita coniungente rem denominatam cum altero extremo ut ex ipsis fiat unum per se, quod stat ex duobus denominandis recentibus, & ex quaecunque alia quae extra controversiam sit extrinseca, ac proinde denominatio extrinseca desumitur a sola ista extrinseca rei denominatae, ut cum hac, illa huic accidentaliter & extrinsecus sit conuncta vel faciat tm unum per accidens, non per se.

Adverentes

Addendum est tm inter nos, & Authores Verbum extrinsecus

denominari

denominari unitum humanæ Christi naturæ, non ab ipsissimum rare ipsa, ut
ait, sed tan in modo loquendi, quoniam tan communes Verbum dicitur de-
intrinsece unitum humanitati, et denominatio unitis Verbo attributa
cogniter appellatur intrinseca, et differt a denominatione quæ cum saepe
sit extrinseca, ideo illam appellandam esse intrinsecam merito dicimus
cum Suarez disp. 8 sect. 7. et aliis, et negavimus maiorem obiectionis, quam
Poncti, Buttgres concedunt.

Obiectio 3tia: si Verbum per unionem naturæ humanæ respectum
et ad se terminatam unitur eidem naturæ, sequitur eandem unionem adhære-
re Verbo, sed sequens est falsum &c. seq. ma: patet: qa non aliud est qua unio
substrialis et naturalis, secundum sententiam satis communem, recepta in mata et ter-
minata ad formam substrialem adhæret eidem for, nisi qa for unitur natæ
per huiusmodi unionem ad se terminatam. Minor q. patet: qa si unio hy-
postatica adhæreat Verbo, sequitur eandem unionem adhæsiue recipi in Verbo,
et sequenter Verbum esse subtu adhæsionis respectu unionis, qd est eio falsum
et ab illo negabitur.

Et negando seq: ma: ad probationem dico de natura illius cui alte-
rum adhæret siue de natura subtu adhæsionis esse, ut recipiat adhærens vel ab eo
afficiatur siue afficiatur, sic c. creatura per creationem, terminus per actio-
nem agentis naturalis vel secundum for substrialis per unionem sibi adhærente,
et secunda aliud subtu adhæsionis per sibi adhærens efficitur, hoc a. est verum
aliquo modo affici, recipere et compleri, nequidem aliquid effici manifeste
est ipsum affici. nunquam qd efficitur prius erat efectibile, et per consequens
in se habebat carentiam alicuius perfectionis, siue caracterem aut quasi
vacuitatem in qua effectio superveniens recipiatur quæq per eandem effectio-
nem replentur siue completur. cum igitur for per unionem ad se terminata
efficiat, cogit per illam recipiat habere rationem actus ut est ultimo in-
formantis, et ut secundum se. non hat rationem nisi actus sui substantialiter ordi-
nati ad informandam matam et constituendum unum per se cum illa, recte
unio dicitur adhærere for, ita vero cum Verbum sit ultimo et infinite
effectum ab eminentiori modo stancat quicquid effectionis est in omnibus entis cre-
ato, nequam ex ipsa unione ad se terminata, non fit ab ea effici, et per consequens
neq illam proprie recipit neq ab illa afficitur vel completur. quæq neq
unio hypostatica adhæret Verbo neq Verbum est subtu adhæsionis respectu uni-
nis. ex his a. non potest inferri Verbum non esse intrinsece unitum natæ humanæ,
qa de ratione intrinsece uniti est ut non sit alteri extremo ita intime uniretur
ut ex iis efficiatur unum per se, qd totum verificatur etiam de Verbo res-
pectu natæ humanæ.

Obiectio 4ta: unio substrialis non potest terminari nisi ad aliquid incom-
pletum, sed Verbum, ut patet, non est huiusmodi. Maior patet: qa unio non potest

recipi

recipi nisi in aliquo incompleto & nec id terminari nisi ad incompletum.

Ad negando ma: ad eius proportionem nego seq: ratio disparitatis est, quia eo ipso id unio recipitur in aliquo necesse est ut id in quo recipitur efficiatur, ut patet ex supradictis, per ipsam unionem ipso eadem ratione

Hinc patet

illi uniuntur, id est ex naturâ & ex quodcunq; alio in quo recipiatur unio cum altero extremo, utra verò cum ut repugnet ex incompleto, in quo recipitur unio, & alio completo fieri unum completum, ita ut vere ut sint duo entia completa ejusque unum tertium. ita etiam ut repugnat unionem receptam in uno incompleto terminari ad alterum completum, unde etiam unio hypostatica recepta in naturâ humanâ secundum se incompleta vel in ultimo effectu poterit terminari ad Verbum licet completissimum & effectissimum.

Ad tertio ultimo: subsistentia, creata ut per unionem à se distinctam, sed tantum seipsa unitur naturæ humanæ cum sit eius modus & etiam subsistentia Verbi divini, ~~cum sit eius modus~~ quæ in locum subsistentiæ humanæ subrogata terminat hunc naturam humanam, ut per unionem à se distinctam sed seipsa debet uniri naturæ humanæ.

Ad negando seq: ratio disparitatis est quia subsistentia creata naturæ humanæ cum sit eius modus, hæc res quæ potest existere separata a natura, ac proinde separata faltuor alio modo unitur naturæ, utra vero subsistentia est ipsa Verbi hæc modus naturæ humanæ, sed est entitas effectissima quæ potest existere absq; eo quod sit unita humanæ Christi naturæ etiam existenti & a se existenti, ac proinde debet uniri eidem naturæ per unionem a se distinctam.

Quæres: cur Christi humanitas non sit ubique & Verbum divinum, licet Verbum sit intrinsecè unitum humanitati nectit humanitas Verbo?

Ad Verbum non est unitum humanitati nisi ubi id unio inclusa illam, cum a. unio non sit nisi ubi est humanitas, eo quod ipsa ut ea tanquam in subiecto, ideo Verbum ex vi eiusdem unionis quæ unitum humanitati ubique ea est, non tamen humanitas, & unita Verbo ubique ipsum sit, & merito, cum Verbum ut de effectione humanitatis & ultimum eius complementum, non a. humanitas ut effectione Verbi, & ideo mirum non est si Verbum sit ubique, non a. humanitas.

CAP. I. IIII.

Utrum Unio hypostatica naturæ humanæ sit una simplex?

Quoniam natura humana in qua recipitur unio hypostatica est unum ex per se quæ una natura humana vel una humanitas, & ex altera parte eadem natura dicit ex partibus nempe ex corpore & anima, ideo controversum est: an unio hypostatica sit una simplex, an vero composita ex duabus partialibus quarum altera in corpore & altera in anima recipiatur. imo cum in composito substantiali secundum eximiam opinionem sit etiam unio distincta a.

partibus

partibus, ideo etiam controvertitur: an in unione intercedente inter Anam & corpus Chri ponenda sit unio hypostatica qua illa Verbo sit unita.

Certum 1. videtur esse, quod unio hypostatica h. ita sit una, ut sit in sola Chri Aia vel in solo eius corpore, ratio est, quia tunc altera pars humanitatis Chri in eius morte quasi manisset sine Divinitate. deinde Verbum h. esset homo, qua unitum esset soli Aiae vel soli corpori h. a. hoc vel huiusmodi, & tota humanitas denominative, tm esset Verbo unita tanquam partis, & altera pars subsisteret subsistentia naturali sibi propria, unde Chrs h. esset unum suppositum per se, aut certe hoc esset ens per se, & esset Chrs h. esset simpliciter ens divinum sed tm secundum quid. his a. similis.

Prima sententia docet unionem hypostaticam h. esse unam simplicem seu compositam. haec est Caietani in art. 5. huius quaest. tribuitur etiam Lagnolo in 2 dist. 15 q. 1. art. 3. ad argtum 200 loco adducta, sta Aiae Gabrielis unicem q. 2. art. 3. Item eadem tribuitur D. Thomae q. 6. art. 1. ad 1mum. hanc eandem sententiam tenent omnes illi qui docent corpus esse Aiam prius nata ut quod fuisse assumpta a Verbo quam assumeretur eius humanitas, et quae se infra dicendum est. pomiter hanc sententiam sequuntur omnes qui volunt assumptionem humanitatis h. fuisse unam simplicem seu compositam ex partibus, quarum una sit assumpta Aia, altera vero sit assumptum corpus. Item in eandem sententiam facile venient omnes qui docent subsistentiam naturae composite h. esse simplicem seu compositam ex duabus partialibus subsistentiis quarum una recepta sit in Aia altera in corpore. porro sectatores huius opinionis differunt inter se, siquidem h. nulli volunt unionem hypostaticam naturae humanae cum Verbo esse compositam ex duabus tm partibus, quarum una sit in Chri corpore alia vero in Aia, ita ut totalis unio naturae humanae nihil sit aliud quam unio totius ex duabus solis partibus, nempe ex unione corporis quae sit extensa & corporea, & ex unione Aiae ad Verbum quae sit spiritualis. ita Suarez dist. 17 sect. 5 § dico 3tio. hoc idem docuit Petrus de Arbal. idem in hoc eodem gymnasio tractabat de incarnatione, idem sequuntur alii recentiores. Aliae vero alii docent unionem hypostaticam ita esse compositam ut inter duas uniones Aiae & corporis ad Verbum, sit etiam alia 3tia unio qua Verbo sit unita ipsa unio intercedens inter Chri corpus & Aiam, qua mediante illae duae constituunt unam naturam humanam, atque hic modus dicendi tribuitur Lagnolo & Gabrieli loco citt. sequuntur alii recentiores.

2da sententia docet unionem hypostaticam h. esse compositam seu unam simplicem recepta in Aia & corpore Chri sive in eius humanitate. haec sententiam tenet Scotus in 3tio dist. 2 & q. 2 § ideo tm. Durandus q. 2. num. 12. qui dicunt assumptionem, qua nihil est aliud quam unitio totius humanitatis, fuisse unicam & individuam, & certum respectu corporis & Aiae, ac proinde h. esse illegitimas plures unionis partes alteram in Aia alteram in corpore.

hanc eandem

hanc eandem sententiam sequuntur Scaing dist. 2. q. 2 post 3 schoen. Vasquez disp. 39. cap. 3 & alij recentiores.

Praemittendum 1 subsistiam creatam, quam extra Scotum in Phia communiter ponit esse modum realem & substantialem naturae creatae superadditum, ut habere ex effectu formali ut sustentet naturam vel eam reddat independentem a alio, siquidem sua natura alis etiam rebus propria subsistria illigatur & independens a alio cum producatur actione creativa. similiter humana Christi natura prout unita Verbo subsistria nec ut ab ea pendet tanquam a alio sed solum tanquam a termino, quapropter effectus formalis proprius subsistriae est rem esse terminatam in se, nec per se stantem vel existentem in se in alio, & quidem id sonat ipsa vox subsistendi, idque pluribus alijs probavimus quae ut est operae pretium hic afferre. viden pt Vasquez disp. 32. ubi id ipsum docet. hoc a. & extra Suarez in Metaph. tom. 2 disp. 34 sect. 5 a num. 5 & extra alios recentiores.

Praemittendum 2do quamvis probabile sit subsistiam creatam naturae corporeae esse compositam, ut esse unum modum simplicem sed compositum ex duabus partialibus subsistentijs, quarum una sit modus materiae, altera vero modus formae, quibus duobus modis partialibus nullus, ut recte notat Vasquez loco citt. cap. 4. 3tium addunt quo duo priores variant inter se, nobis tamen probabilius semper visum est subsistiam, ut Vasquez eadem disp. a cap. 2 docet cum sententia, quam ipse appellat pervetustam & pervulgatam, esse unum modum simplicem receptum in materia & forma, tum, quia minus alijs argumentis fundamentis esse compositum ex pluribus, tum quia cum effectus formalis subsistiae ipsum dicimus, semper illam existere in se & non in alio, talis effectus formalis ut tribueretur per subsistiam partialem materiae vel corporis, siquidem materia & forma, corpus & alia etiam in composito retinerent suas partiales subsistentias nec in existerent in se vel per se sed in alio nempe in composito. Item subsistiam creatam compositam, quam dicimus esse simplicem, censemus etiam esse materiale & extensum in quantis naturae corporeae, etiam hoc, cum esset modus totius compositi, atque hoc ut compositum materiale & extensum per quantitatem, sequitur etiam eundem modum per se existendi esse materiale corporeum & extensum, ut bene exhibet Vasquez loco citt. cap. 4. his praemissis.

Dico 1mo cum 2a sententia unio hypostatica humanae Christi naturae cum Verbo est una simplex recepta in ea & corpore eiusdem Chri. Pbt: quia esset non distinctio absque necessitate, nec nulla est necessitas distinguendi in partes doctam unionem, & dicendum est illam esse unam simplicem. Major est certa, quia alias multiplicarent entia absque necessitate. Minor probatur ex solutione objectionum. Pbt 2do: quia eadem est ratio unionis hypostaticae humanae Christi naturae cum Verbo & creatae subsistiae naturae humanae vel compositi sed creata subsistia naturae humanae per nos est una simplex recepta in

corpore

corpore et Aia et est unio hypostatica naturæ humanæ Christi cum Verbo debet esse una simplex relata in Christi corpore et Aia. Maior patet: quia in substantia creata, et ab videri potest: alterum est quia simplex formaliter unitatur naturæ. alterum quia ultimo completat ac terminat eandem naturam, quæ prima. Verbum divinum completat quidem ac terminat humanam Christi naturam, sed eadem natura non potest esse formaliter unitari, ideo natura humana sugeditur unio quæ cum Verbum unire debet naturæ humanæ, respondeat substantiæ creatæ quatenus ea habet quasi radicem vinculi assumptam recentis cum natura, necessario quoad rem presentem eadem esse debet ratio unionis hypostaticæ humanæ Christi naturæ cum Verbo et substantiæ creatæ.

Dico 2do. eadem unio hypostatica licet sit supranatalis et in natalis et extensa. in hac etiam sententia. sunt multi authores quam veris nulli eorum id dicere expresserint. Pt. satis: quia unio hypostatica facta recepit in Christi corpore et eius natura a qua etiam dependet, tanquam a sito et in natalis et extensa ad extensionem corporis ipsius Christi. Pt. 2do: quia eadem ratio quoad rem presentem philosophandum est atque ex supra dictis, et unione hypostatica, atque philosophatur de substantia naturæ humanæ creata, sed substantia creata eiusdem naturæ verus est natalis et extensa ad extensionem corporis ex quo componit natura et substantia.

Obiicies 1mo: si una simplex unio hypostatica sit in Aia et corpore Christi, sequitur falsam esse illam valdissimam et receptissimam de Verbo propositionem Damasceno tribui solitam, quia semel assumpta nunquam dimittit, si quidem si una numero unio hypostatica sit in Christi corpore et Aia, destructa per mortem unione intercedente inter Christi corpus et Aiam, necessario debuit etiam tolli unio quæ Christi corpus et Aia erant Verbo unita, quia eadem corpus et Aia non erant adhuc talis unionis hypostaticæ proportionatum nisi simul erant unita inter se.

Respondet primus Vasquez disp. 26. cap. 2 negat fuisse unquam illam propositionem a Damasceno, sed eum lib. 3 de fide. cap. 27. tria dixisse per mortem fuisse separatam Aiam a corpore in Christi morte, utrumque in invicem separatum mansisse unitum Verbo, et non etiam utrique asserit, quamvis 2. per Christi mortem dissoluta fuerit illa numero unio Verbi cum carne viventis tunc cum toto composito natura humana, per aliam tamen novam unionem in triduo mansit unitum corpus Verbo, et per aliam novam unionem mansit unita eidem Verbo Aia, ut recte notat Vasquez eadem disp. cap. 3. a num. 62. imo quidam testatur eodem authore id iam nitum probare ex Concilio Francofurtiensi in epist. Caroli Magni in ejusdem solo fidei. atque ex his patet scito id vocari unio hypostatica Verbi cum natura humana, quia tamen Verbum dimisisse Aiam et corpus et semel assumpsisse, quia ad hoc fuisset necessarium et destructa unione naturæ humanæ, quæ unita Verbo corpus et Aia,

nulla

nulla necessitas quæ corpus et animam separaret Verbo in Christi morte.

Porro etiamsi cum dicitur Verbum nunquam dimisit quod semel assumpsit, hoc non intelligi de quacumque parte humanitatis quam Verbum assumpsit, ita tamen de principali, siquidem recte a multis creditur partem sanguinis effusi in passione Christi, quæ pars post resurrectionem manuit in terris, et separatam esse a Verbo, et etiam recte docet Vasquez disp. 36. cap. 6. imo videtur disp. 35. sect. 7. recte addit per continuam nutritionem et resolutionem spirituum animalium et aliarum particularum etiam perfectarum non exiguam mutatam quantitatem fuisse et magnis successione Verbo unitam et certa dio dimissam, ita tamen ut quæ per se fuerunt assumpta nempe corpus et anima nunquam fuerint dimissa. partes vero corporis mutales quæ continuo resolvuntur non dimitti potuerint partim quia ad illam mutam quæ in corpore Christi resurgentis non erat futura necessaria.

Obiices 2do: si una et eadem numero unio hypostatica recepta est in corpore et anima Christi, sequitur per unionem hypostaticam corpus et animam Christi esse unita inter se, sed sequens est falsum. Ergo et id unde sequitur. Maior probatur: quia ideo ab aliquibus unis substantialis quæ mata et forma uniuntur inter se, ponitur esse una et eadem numero in mata et forma ut illa duo connectantur inter se. Minor autem probatur: quia si per unionem hypostaticam Christi corpus et anima uniantur inter se, debent uniri ad faciendum unum per se, atqui per huiusmodi unionem non uniuntur ad faciendum unum in ratione mata, neque ad faciendum unum in ratione suppositi, ut stat. Ergo nullo modo per huiusmodi unionem uniuntur ad faciendum unum per se.

Ad negando seq. ma: ad probatione dico deo etiam nos reputare falsa opinionem ponentium unionem in utraque parte compositi tanquam in subiecto inhaerentis, quia hoc ipsum innuit quomodo partes compositi possunt uniri inter se et fiat ex illis fieri unum per se, ratio a. E. quia ut ex duobus fiat unum per se alterum debet uniri tanquam actus alterum tanquam potentia, atqui si unio sit in utraque tanquam in subiecto inhaerentis rerum illarum respectu, affirmo unitatum eodem modo, ac proinde alterum non uniretur ut actus et alterum ut potentia, atque ita de caetera illa duo non possunt uniri inter se per unionem in utraque receptam.

Obiices 3tio: res materialis est extensa non potest subiectari in re vel subiecto spirituali. Ergo si ratio hypostatica est materialis et extensa non potest subiectari in anima rationali quæ est spiritualis.

Ad negando ant, si sermo sit de subiecto partiali et inadæquato cuiusmodi secundum nos est anima Christi respectu unionis hypostaticæ, ne. a. ant. vicem gratis negamus, ac instantiam in sentia probabili, unio materialis inter corpus et animam rationalem in Christo et materialis et extensa, et tamen secundum opinionem probabilem subiectatur etiam in anima rationali quæ est spiritualis, sensaces secundum

multos

multos etiam in hoc sunt actus materiales, et tamen multi ex illis volunt eosdem actus subiectari in toto composito sive in organo sensus et in Anima rationali prout per unionem est replicata in organo vel ei unita.

Obycies 4to: unio hypostatica subiectatur in subiecto spirituali nempe in Anima spirituali quae est spiritualis, et per consequens non est materialis et extensa.

R. distinguendo Antecedens, subiectatur in Anima spirituali tanquam in subiecto inadaequato concedo, tanquam in subiecto adaequato nego Antecedens, deinde nego consequentiam: quia de ratione rei spiritualis est, ut constat, quod non sit materia neque ab illa neque a re materiali dependeat tanquam a subiecto, unio a hypostatica cum dependeat a re materiali, id est, a Christi corpore tanquam a subiecto, non potest esse spiritualis, licet simul dependeat ab Anima rationali tanquam a subiecto partiali et inadaequato.

Obycies 5to: si unio hypostatica est materialis et extensa non potest educi de potentia passiva obedientiali Animae rationalis quae est spiritualis quia unio hypostatica quae est in Anima Christi non est materialis et extensa sed spiritualis.

R. negando Antecedens, et assignamus distantiam probabili opinione receptam, unio materialis et extensa intercedens inter corpus et Animam rationalem in homine secundum multos educitur de potentia passiva naturali Animae rationalis et de potentia passiva naturali materiae. similiter sensationes humanae secundum multos materiales, educuntur de potentia naturali passiva organi et de potentia passiva naturali Animae rationalis ut replicatae in organo quare mirum esse non debet si nos dicamus unionem hypostaticam educi de potentia passiva obedientiali corporis et Animae rationalis, quamvis etiam Anima rationalis sit formaliter indivisibilis, et tamen virtualiter divisibilis, quatenus per unionem naturalem est divisibilem et replicata in corpore vel ei unita, et quamvis Anima rationalis sit spiritualis et tamen forma corporis et eius complementum et cum eo constituit unum per se, ac proinde ex utriusque potentia passiva obedientiali tanquam ex una totali potentia passiva supernaturaliter educi potuit unio hypostatica materialis et extensa.

Obycies 6to: forma debet esse proportionata subiecto, sed Anima Christi est spiritualis quia unio eiusdem Animae cum Verbo, quae unio est forma Animae debet esse spiritualis.

R. imprimis obiectio non videtur urgere, quia proportio non videtur requiri nisi inter subiectum et formam naturalem, cuiusmodi non est unio hypostatica quae est supernaturalis. deinde dico si unio hypostatica materialis non est proportionata Animae rationali quoad modum essendi, est tamen ei proportionata in ordine ad finem propter quem in eadem Anima recipitur, imo est aliquo modo illi proportionata in ratione substantiae, sicut etiam Anima rationalis est spiritualis et indivisibilis, et tamen est actus materiae, non quod ei sit proportionata in ratione essendi, sed tantum in ratione substantiae, ita ut sit apta componere unum per se cum materia; sic igitur est unio hypostatica licet materialis est aliquo modo proportionata cum Anima rationali, quatenus eidem Animae et corpori coniungit suppositum divinum, ita ut ratione eiusdem unionis ex humana natura et divino supposito fiat unum per se.

Obycies.

Objices vltimo: vnio hypostatica naturæ humanæ cum Verbo haec
potest esse vna simplex & dependeat a natura, nihilominus est ex indivisi-
bilibus & debet poni indivisibilis vt hac ratione sit magis proportionata tra-
ditori quæ est indivisibilis.

Respondeo esse ay posse dari aliquid naturale, quod simul sit
indivisibile, & quidem D. Thomas & alij multi cum eo censent præter
tram hois, tias etiam reliquorum effectorum a natura, quæ secundum ses
pendent a natura, esse indivisibiles; imo aliqui docent ses tias etiam effecta-
rum esse indivisibiles, quas in ses præter tram naturalem faciunt naturales,
verum nihilominus si quid pendeat a natura nec vlla necessitas cogat affe-
rere, ~~affirmare~~ illud esse indivisibile, philosophandum est de eo sicut de reli-
quis naturalibus quæ sunt ex divisibilis. Sed at nulla est necessitas ponendi
vnionem hypostaticam indivisibilem, ac proinde cum ea pendeat a natura
merito a nobis ponitur extensia & divisibilis.

Dico vltimo. Vnio hypostatica humanæ Christi naturæ cum Verbo
non solum affert immediate Christi corpus & tram, vt diximus, sed etiam vnio-
nem naturalem intercedentem inter Christi corpus & tiam. in hac etiam re
conveniunt cum Vasquez & alijs sectatoribus Scotistis.

Ptt: Sa vnio hypostatica humanæ Christi naturæ cum Verbo immedi-
ate affert ea sola quæ afficeret propria subsistentia humanæ Christi natu-
ræ si in eadem natura esset huiusmodi subsistentia, atqui hæc subsistentia af-
ficeret immediate non solum Christi corpus & tram sed etiam vnionem intercedentem
inter illa duo &c. Maior ptt: Sa subsistentia Verbi ratione vnionis naturæ hu-
manæ cum ipso terminat & efficit ea sola quæ afficeret & afficeret pro-
pria subsistentia humanæ Christi naturæ si huiusmodi subsistentia esset in eadem
natura, sed quidem humana Christi natura subsistit per subsistentiam Verbi, atqui hæc
subsistentia supplet defectum propriæ & creatæ subsistentiæ in humana Christi natura
& vnio hypostatica debet affuere immediate ea sola quæ afficeret pro-
pria subsistentia naturæ humanæ, vt sic Verbi subsistentia solus illis vnitatur
& per eam possit subsistere, sa alioquin in illis Verbi subsistentia non supple-
ret, defectum propriæ subsistentiæ naturæ humanæ, vt per se ptt. Minor jmi
argti nempe si propria subsistentia naturæ humanæ immediate afficeret
vnionem naturalem intercedentem inter Christi corpus & tiam, si huiusmo-
di subsistentia esset in humana Christi natura. ptt: sa subsistentia naturæ humanæ
propria, & talis vt per eam vere subsistat humanitas, & per sequens
humanitas immediate afficitur a propria subsistentia, atqui humanitas
& non solum corpus neq solus tias, neq corpus & tias per se sumptus, sed corpus & tias per
vnionem in vnum per se collecta, id est, corpus & tias eam habent partium
collectione & propria naturæ humanæ subsistentia si esset in Christo immediate
affueret etiam vnionem naturalem intercedentem inter Christi corpus & tiam,

quod erat

Qd erat probandum. eadem minor probari poet etiam, qa vnio naalis intercedens inter Chri corpus et Diam et ens subsistale cum illa etiam concurrat ad subsistia constitutionem et immediate afficeretur a progria humana naa subsistia si huiusmodi subsistia det in Chro, siquidem et ens subsistale debet aliquo modo participare subsistentiam.

Ado pot scilo: qa si vnio hypostatica n afficeret immediate etiam vnionem naalem intercedentem inter Chri corpus et Diam, sequeretur Verbum diuinum n assumpsisse totam humanitatem, et simpliciter falsam eq hanc propositionem: humanitas e assumpta a Verbo diuino, et istam simpliciter ee veram: humanitas n e assumpta a Verbo diuino, qd e oio falsum. Seq: a. pot: qa corpus et Dia abq vnione, n e humanitas.

Obiices: vnio naalis intercedens inter naam et Diam vel corpq et Diam n e indifferens vt sit et n sit in alio neq pt existere per se, sed ex se e determinata, finaliter ad eddem vt alio et in tali determinato composito, cum sit modus corporis extraliter illi vnitus Diam vel Diam et n e capax subsistia et neqvio naalis intercedens inter Chri corpq et Diam e capax vnionis hypostatice, et per sequens vnio hypostatica n afficit immediate vnionem illam naalem.

Sed quamuis vnio naalis intercedens inter naam et Diam, sit ex se finaliter et extraliter determinata, vt sit in tali composito, n tn ex se et finaliter determinata vt sit in tali supposito vel persona, ac proinde sicut Chri corpq et Dia, imo et tota illq humana nga, ita et vnio naalis intercedens inter Chri corpq et Diam per vnionem hypostaticam in se receptam vltimo efficit et finaliter determinatur vt vnio cum partibus in Verbi diuini supposito et sit cuicunq alteri ~~comp~~ supposito inconcibilis.

Ex dictis infertur qd sicut partes compositi per subsistentiam eiusdem n subsistunt in se vel per se sed in composito, eo qd eadem subsistia n sit progria partium sed totius compositi nec tribuat subsistere in se ~~et per se~~ nisi composito e naa cuius propria e subsistia, ita etiam Verbi ~~subsistia~~ licet sit in finite efficior subsistia progria et creata naa humana, n tn sustet vicem eiusdem subsistia tribuendo naa humana existere per se, sed tribuendo illi existere, in diuino Verbi supposito, nimirum eo qd Verbi subsistia n e progria naa humana sed aliena, huiusmodi a. subsistere in alio e longe efficiis quam subsistere in se per subsistiam creatam.

Caput. V.

CAPVT V.

An etiam in Christi sanguine et reliquis pertinentibus ad naturam humanam fuerit Filio hypostatica.

Ex dictis superiori capite patet unionem hypostaticam fuisse in corpore Chri, per sequens in illi partibus naturalibus et corporis quae informantur ab alia retab, huiusmodi. et saltem partes veniunt ante corporis et compartia pro fuisse Verbo hypostatice, virtutem supra ostendimus, iam vero definendum est an etiam alia, alia de humanam Chri naam ptinentia, quae aut certum est informari ab tia aut controversum, vtr. habuerint in a unione hypostatica cum Verbo, ita ut fuerint immediate unita cum Verbo ian vero solum mediate, quatenus erant unitae aut iunctae cum partibus humanae Chri quae Verbo immediate unitae, illa vero sit sanguis et reliqui tres humores id est bilis, phlegma et melancholia, pterea dentes, ungues, capilli et accidentia tum corporis, tum tia Chri.

Duo imo. sanguis Chri Dni fuit immediate unitus Verbo. ita S. Thomas et alymulti Theologi quos referunt et sequuntur Suarez disp. 45. sect. 6. § dico imo. et Vasquez disp. 56. cap. 4. imo dicti Authores asserunt id hoc negare, aut temerarium et erroneum, strarium tn docuit Durandus in 4to dist. 10 q. 1. num. 15. et fmulti aly apud Vasquez disp. citt. cap. 3.

Pbt. 2do imo ex Senente Sto in extravaganti Unigenitus de poenitentiis et remissionibus. vbi Pontifex de Chri sanguine sic loquitur: quem in ara crucis innocens immolatus n pretiam sanguinis modicam, quae fte pp unionem ad Verbum pro redemptione totius humani generis sufficiat, sed velut fidam profluvium noluit effundere. particula e. illa pp unionem ad Verbum referunt ad Chri sanguinem, n a. et eius humanitatem, cum ibi n est sermo de Chri humanitate sed tm de sanguine, Pontifex a. adhoc definiendum habuit fundamentum in plurib testimoniis Scripturae, Patrum et Philosophorum, quae videre licet apud Vasquez disp. citt. cap. 6.

Pbt. 3tio ex Concilis nempe ex Cheslino can. 5 vbi dicitur Verbum ac nos crucifixum carni et sanguini. ex 5 Synodo generali act. 6 n janum post medium vbi, ~~tum~~ approbatur Cyrilli Alexandrini epistola, in qua dicitur verum natalem Dei carnem et sanguinem assumpsisse, et ex alis Conciliis quae habes apud Suarez loco citt. D. secundo principaliter probatur.

Tertio pbt: ga Verbum divinum n est minus per vomitantiam sub ~~vinci~~ specie in Eucharistia, quam sub speciebus panis et n est minus virtutem sanguini quam corpori et, id est immediate virtutem corpori et etiam immediate unitam sanguini. Prior neg: pbt: ga cum ex vi verborum secretorum calicis

solus

solo sanguis sit sub specie vini, si Verbum Divinum non est immediate
unitum sanguini, Verbum non est unitum specie per concomitantiam saltem
immediate. Sed ad summum mediante corpore. Et sic, ac proinde si in triduo
mortis Chri fuisset consecratio calix, Verbum quod fuisset sub specie vini per con-
comitantiam, quod videtur esse non solum vera eorum sensum fidelium, sed etiam
vera Chri verba Joan. 6. ubi idem Chrs de sua carne et sanguine haec dixit:
caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus, qui manducat meam car-
nem et bibit meum sanguinem in me manet et ego in eo quod Chri sanguis non est ex
vi verborum secundum esse, sub specie vini, quin etiam sub illis per concomitantiam
sit Verbum. neq obstat quod Trident. ~~quod~~ sess. 13. c. 3 solum asserat divinitatem
esse in Eucha per concomitantiam ex vi unionis cum Alia et corpore, nam ubi
nomen corporis comprehenditur etiam sanguis, siquidem Concil. ubi loquitur
de corpore humano integro et perfecto quod etiam sanguinem includit, ut infra patebit.

Denique ~~etc~~: quod licet sanguis non sit pars informata ab Alia vel Aliata,
ut veteram nonnulli voluerunt, qui plurimum conferre in Phia recaqui solent,
quinet tn ad veritatem et integritatem corporis humani sive humanae naturae,
quae est immediate Verbo unita, siquidem, hoc quod et esse integer absq sanguine
imo neq sic absq sanguine naturaliter esse potest vel per instans, et ideo Aristoteles lib. 2
de partibus animalium cap. 2. 8 et alibi. Galenus lib. 2 de elementis unitis et alii
Philosophi sanguinem enumerant inter partes animales, imo et Concil. Trident.
sess. 13 cap. 7 sanguinem appellat partem corporis, cum asserit sanguinem
esse sub specie panis ex vi illius sectionis, qua partes corporis inter se
copulantur. nximus a. sanguinem enumerari recte inter partes quae non=
tes ad integritatem corporis et animalis, facta utitur sanguine tanquam in=
strumento ad multas vitae operationes, ita ut Aristoteles lib. 2 de partibus animalium
cap. 7 doceat sanguinem esse instrumentum Alia sicut ascia est instrum. fabri.
Insuper sanguis membra fovet ac vivificat calore suo nunquam illa moveri
non potest. denique inservit ad nutritionem partium corporis, et ideo Philosophus
lib. 3 de partibus cap. 5 docet sanguinem esse totius corporis matrem, et esse irriguum
per venas ductum per illas in totam corpus ob eandem causam qua ducitur
aqua per sulcos et riulos in olera et plantas, nempe ut alimentum corporis.
sicut aqua ex oleris et plantis, ex his igitur patet sanguinem pertinere
ad integritatem corporis humani et humanae naturae, et per sequens Chri san=
guinem fuisse immediate unitum Verbo, quod et colligi potest ex supradictis, illi=
gendum est non solum de sanguine, qui est in venis et corde, sed etiam de illo
qui est in hepate, et recenter elaborato et, quicquid dixerint Cajetanus et Sylvester
apud Vasquez disp. cit. cap. 5.

Ex dictis infero vatec etiam probabile esse quod spiritus vitales et animales
influerint immediate unitis Verbo, quia servient ad integritatem naturae humanae
tanquam aliquid genus, sine quo vivere nec per instans ~~vivere~~ vivere aut

generari

operari et, sicut dictum e de sanguine. sentiunt Suarez disp. 15 sect. 7.
et Vasquez disput. 26 cap. 7.

Obiues: si sanguis esset immediate unitus Verbo sequeretur per
conuersionem idiomatum hoc dici posse sanguis, et sanguis e Deus, sicut
dicitur hoc e Deus, et Deus e hoc. seq: a. e falsa.

R negando seq: qa idiomata non concentur nisi inter naras
integras quae non sunt ullo modo partem partis, sanguis a. non e huiusmodi, et
ideo non ab dici Deus e sanguis, sicut recte dici Deus e Alia, licet Verbum
quantum ut unitum Alia Christi, atq hinc sit non hoc simpliciter et absolute
dici qd Deus assumpserit quas naras sed tam, qa licet sanguis hab. quan
substantialem distinctam ab Alia, cum in ex sua naa deseruiat vita animalis
et hac de eia tanquam pars cum eo comparetur, ita iuxta communem lo:
quendi modum non dicitur simpliciter et diuerta naa ab animali, neq absolute
humanitas et sanguis dicentur et due naa, vt bene notauit Vasquez loco citato.

Dico 2do etiam reliqui humores id est biles, phlegma et melancholia
fuerunt immediate uniti Verbo diuino. Suarez loco cit. sect. 7. Vasquez
disp. allegata cap. 6. et alij apud Suarez ibidem, ratio e, qa massa sangui:
nea, nec sanguis qui e in venis animalis e necessario ad nutritionem,
vitam, et operationes animalis sit admixtos etiam illos tres humores, et quidem
necessario, alioquin non esset aptum tam instrum vel maa apta ad nutri:
tionem partium corporis, nec ad generationem spirituum vitalium et animalium,
vt docent Medici, et ideo nomine sanguinis accipitur tota illa massa san:
guinea, vt Medici loquuntur quae continetur in venis animalis, et constat ex
quatuor humoribus ~~vel~~ bili videlicet, phlegmate, melancholia, et san:
guine puro. et etiam dicti tres humores quos contradistinguimus a
puro sanguine pro, quatenus cum eo et iuncti vel mixti pertinent ad inte:
gritatem animalis vel corporis, et ideo fuerunt immediate uniti Verbo diuino,
sicuti dictum e de sanguine.

Quares: an supradicta in 2da conclusione intelligenda sint de illis
tribus humoribus etiam existentibus extra venas in proprio vase vel
conceptaculo. R imprimis me neminem videsse qui de hac re in
particulari tractet. tertio dico phlegma vel pituitam habere pro:
prium conceptaculum, ~~ita tot~~ pituita per ulteriorem secretionem et
conuersionem in alimentum partium corporis, vt tradunt Medici, ita vero
bilis et melancholia secundum multas sui partes sit oro ingesta ad nutri:
tum et oro excrementitiae, quae partes per ulteriorem concoctionem
fiunt deteriores, et ideo naa vnum peculiare vas ad recipiendas vel attra:
hendas partes bilis ineptas ad nutritionem et oro excrementitias insti:
tuit, id a Mejerio dicit istis verbis: folliculus fellezus. alterum ad reci:
piendas et attrahendas partes melancholicas similiter oro ineptas ad nu:

tritionem

titionem do felleo & lien appellatur. quamvis a. dici debeat
humanam Chri naam habuisse. proprium bilis ac melancholiae concepta-
culum, nec credamus illam fuisse monstrosam, si tn verum sit do asserit
Cortes lib. 4 de partibus animalium cap. 2. nempe do aliqui homines non habent fel
do & bilis, ergo illi qui hns salubrem iecoris constitutionem felle care-
ant, cum in Chro fuerit optima & saluberrima quam partium constitutio,
consequenter etiam asseremus erit maxime Christum felle caruisse, & per
consequens non habuisse bilem in proprio eius conceptaculo quae est immediate
vnita Verbo & est do excrementitia.

Verum si etiam humana Chri naa bilem in sede propria suam
habuit, eo do necesse sit, vt aliqui volunt, ex quacunq conductione excerni aliquid
bilis do in folliculo felleo recipiatur, & acrimonia sua attenuetur vt ipsa sit na-
do excretionem irritentur & cibi reliquias abstergantur. dici est probabile
& do bilis in folliculo felleo constituta immediate fuerit vnita Verbo, do vide-
licet illa ottam pertinebat ad integritatem & perfectionem naae humanae tanquam
aliquid ei subordinatum & subseruiens. idem fa. iuxtam eadem ratione asseri ob de me-
lancholia recepta in liene, secundum lien mediante atra bilis siue melancholia
non solum fameae conferat, vt asserunt theorici, sed etiam actionem ventriculi ad-
iuuat, vt docet Galenus lib. 5 de vsu part. cap. 4. vbi sic ait: atra bilis ventricu-
lum intendit & strahit in superiorem cosqz tubos circumplecti atq retinere quousq
fuerint pertecti.

Ex dictis in superioribus duabus schedis stat vnionem hypostaticam
humanae naae cum Verbo, ita fuisse vnam simplicem, vt tn haberet aliam vnio-
nem do distinctam sibi subordinatam nempe illam quae fiet in humoribus,
fa. cum humores non pertinerent cum corpore sed in eo sint tanquam in vase,
non potuit de vnica vnio in humanitate & in humoribus. dicetur tn vnio
hypostatica fuisse vna, qa. vnio ipsius naae humanae prius sumpta vere fuit
in se vna. sed subordinata erat vnio recepta in humoribus, ita vt ex illis
constitueretur vna totalis vnio naae humanae integra & perfecta.

Dico 3tio. probabile. & dentes, vngues, & capillos fuisse per vnio-
nem hypostaticam immediate vnitos Verbo. contentis Suarez disp. 15 sect. 7.
& alij apud illum; & tn vera Vasquez loco citato. vbi de negat de vngibus & ca-
pillis. Prob. qa. non solum probabile & dentes & vngues informant ob tra-
cabili, sed etiam alii sit de integritate corporis humani & parte est necessari
tum ad ornamentum tum ad alias actiones humanas. similiter capilli
pertinent ad complementum & ornamentum corporis humani, & ideo erunt
etiam in corporibus resurgentium, neq hri corpq carebit illis in Euchrist.
Sexto & probabile & dicta ea fuisse immediate Verbo vnita, praesertim cum
ex altera parte nulla sit repugnantia, nec vllum incommodum.

Dico vltimo. Neq accidentia hia, neq accidentia corporis Chri

potuerunt

potuerunt se immediate vnita Verbo diuino. Suarez disp. citt. sect. 2. vbi recte docet idem supponi ab omnibus fere Theologis. Dixi immediate, qa illa fuisse vnita Verbo mediante nata humana ita vt possent denominare Christum e Deum v. g. quantum, coloratum, visibilem &c, certum ordo e, pt ex Concilijs & PP. Suarez vbi eum docet. Pbt: qa si accidentia Stae vel corporis Chri fuisset immediate vnita Verbo necessario fuissent illi vnita per vnionem nbi superadditam, vt colligi pt ex supradictis ad obtendendum nam humanam per aliquem nbi superadditum fuisse Verbo vnitam, sed nullam accidens per vnionem nbi superadditam pt e vnitum Verbo diuino. Minor, in qua est difficultas, pbt: qa vnio illa superaddita quae mediante accidens vniretur Verbo, vel faceret vnum per se cum accidente, vel n faceret vnum per se sed vnum per accidens. Quam dici n pt, qa si vnio illa faceret vnum per accidens cum accidente, neq per vnionem illam aut per ipsum Verbum supleretur accidentis inhaerentia in sbto, siquidem neq per Verbum neq per vnionem illam ipsum accidens vltime completur in rade accidentis, sicut vltime completur in rade accidentis per ipsam inhaerentiam in sbto, qua facit vnum per se cum accidente e ipsum constituit vltimo actuans vel informans accidentaliter sbtu. Q. accidens n dest Verbo immediate vnitum, qa si dest immediate vnitum Verbo deberet Verbum mediante vnione supplere in accidente id qd ipsum sit mediante inhaerentia in sbto, sicut qa substantia nata humana e immediate vnita Verbo, ipsum Verbum mediante vnione hypostatica supplet in nata humana defectum propriae subsistiae e vltime illam terminat e complet in rade subsistiae.

Quod a. negdici sint qa si accidens per vnionem superadditam ad vnitum Verbo, eadem vnio faceret vnum per se cum accidente, pbt: qa vel faceret vnum per se cum accidente in rade subsistiae, vel in rade accidentis; at neutrum dici pt. pbt qa impossibile n faceret vnum per se cum accidente in rade subsistiae, qa vnum per se in rade subsistiae n pt fieri nisi ex substantijs vel substantialibus, vt compertum e ex Phis, atqui accidens neq substantia neq aliquid substiale, & ex accidente e eius vnione cum Verbo n fieret vnum per se in rade subsistiae. Iterea neq vnio illa faceret cum accidente vnum per se in rade accidentis, qa si faceret vnum per se cum accidente in rade accidentis, ipsum accidens per eandem vnionem vltime completur in rade accidentis, pt n pt accidens aliter facere vnum per se cum alio in rade accidentis, cum sit capax alterius complementi deq sit vnum completum nisi respectu ejusdem complementi, atqui accidens vltime completur in rade accidentis e accidens in actu 2do accidere alteri tanquam subiecto mediante inhaerentia in eodem subiecto & si ex accidente e vnione cum Verbo fieret vnum per se in rade accidentis, ipsum accidens in actu 2do accidens Verbo, e per sequens in eo inhaereret e ipsum afficeret, q e dno impossibile, vt stat ex supradictis.

Rechs

R. debis accidens per vnionem cum Verbo habere tm qd ab eodem Verbo sustentetur, n. a. qd inhæreat in Verbo vel ipsum afficiat.

Contra e, qa Verbum aut per modum sbti aut per modum suppositi sustentaret accidens, neq e. datur aut assignari pt alius modus sustentandi, atqui si dicatur primum tunc accidens inhæreret in Verbo, qa tunc vnio accidentis cum Verbo haberet raoem sustentaois subiectiuæ, e per sequens raoe inhærentiæ, vt per se ptt, atq ita accidens mediante illa vnione inhæreret in Verbo, si vero dicatur 2dum ctra e, qa sustentare aliquid per modum suppositi e vltimo complere illud in raoe substiæ e facere vnum per se cum illo in raoe substiæ, atqui accidens n e complebile in raoe substiæ cum sit extra genus substiæ e aliquid ei oio oppositum, neq pt facere vnum per se cum alio in raoe substiæ, vt ptt ex supradictis.

R. debis rursum accidens mediante vnione cum Verbo sustentaret ab eo in gnre caæ efficientis, atq ita Verbum eminentiori modo e absq sui imperfectione tribueret accidenti id qd alias accidens haberet a sbto sustentante.

Contra e, qa sustentare accidens in gnre caæ efficientis nihil e aliud quam illud caare vel seruare per actionem independentem a sbto sustentante, sicuti Deus per similem actionem conseruat accidentia in Eucharistia Smto, atqui hoc n e accidens ee vnitum immediate hypostasi Verbi, vt ptt ex eo qd Eucharistia accidentia per huiusmodi actionem a Deo sustentant nec tn st immediate vnita vlli diuinæ hypostasi. pterea accidens sustentari a Deo in gnre caæ efficientis, nihil e aliud quam accidens per actionem peculiarem vniri Dei oipoiæ tanquam effectum suæ caæ efficienti, e per sequens hoc modo accidens n pt ee magis vnitum vni psonæ diuinæ quam alteri, sed æq oibus tribus psonis e mediate, quatenq ipsum accidens mediante actione dependet ab oipoia quæ e æq coiis oibus tribus psonis e principium ois actionis ad extra, ac proinde hæc vnio accidentis cum Deo n e illa de qua sermo e cum quæritur: an Verbum potuerit assumere accidens sicut assumpsit naa humana, siue qd idem e: an accides corporis vel Aiæ Chri fuerit aut potuerit ee vnitum Verbo immediate sicut ei fuit vnita naa humana. atq ex his colligi pt multo minus accidens potuisse ee immediate vnitum Verbo, ita vt etiam simul eet actu inhærens in Aia Chri vel corpore.

Obycies: Concilia eodem modo dicunt Verbum assumpsisse Aiam e operaoes E sicut Aiam assumpsit immediate ita e operaoes, e per sequens accidentia fuerunt immediate vnita Verbo.

R. Concilij verba de Aia e operaoibus illigenda ee iuxta capacitate Aiæ e operaoum, e qa Aia e capax substiæ n. a. operaoes, ideo Concil. ita illigenda st vt velint Aiam Chri fuisse immediate assumptam e immediate Verbo vnita, operaoes vero solum mediate, ide, fuisse assumpta e vnita solum vt accidentia

afficientia

affirmantur quam substantiam unitam.

Denique illud addendum est, quod humores aqueus, crystallinus, & vitreus, ex quibus oculus constituitur, non sint ullo modo continuati cum sanguine, cum ex altera parte, nec sint continuati cum tunicis, quibus tanquam vasis continentur, necesse erit dicere, ut praetactis humoribus peculiarem fuisse unionem hypostaticam, ut colligi ex supradictis subordinatam in unioni hypostatica. humanae Chri nao, cum oio dicendum sit eosdem humores fuisse hypostatice. unitos Verbo, ut colligi ex supradictis de sanguine.

CAPUT VI.

An Verbi Incarnati unionem merita aliqua praecesserint?

Huius vs de quibus S. Thomas agit art. 8. q. e 10 & videri potest apud alios, cum sit facilia st, agimus hic deo de idem S. Doct. tradit art. 11 quoniam a difficultas et illam dubiciter. imo de meritis humanitatis Chri, donec de meritis Bmae Virginis & Patrum veteris testamenti; ideo, ut illa duo seorsum examinentur, caput hoc in duas partes dividemus.

PRIMA PARS.

An Christi humanitas meruerit unionem hypostaticam?

Ideo comes & recepta sentia est Christum per suam humanitatem non meruisse unionem hypostaticam, ut nullus adhuc, teste Vasquez disp. 20 cap. 1. inter eadem humanitate fuisse meritum unionis hypostatica. contra hanc sentiam tradit & probat Divus Thomas in hoc articulo, ibi Cajetanus. Suarez disp. 15 sect. 2. Huarez 2 jmam partem disp. 15. Vasquez loco citt. sequuntur ocs recentiores in hoc art. & alij Theologi, nos a. ut hanc rem discutiamus exactius, non modo inquiremus an Chri humanitas meruerit unionem hypostaticam operibus eam praecedentibus, sed etiam an eam meruerit meritis ipsam sequentibus, cum de hoc etiam sit de difficultas, eo quod Chri per opera tempore sequentia gratam Patrum veteris Testamenti, meruerit illis caelo gratam, quoniam verum id negaturi sumus, postea examinandum erit an saltem humanitas Chri potuerit mereri unionem meritis eam praecedentibus vel sequentibus, adhoc a. totum clarius praestandum hanc jmam capitis partem in dubias dubitaocs subdividemus.

Prima dubitaõ: An Chri humanitas meruerit unionem meritis eam praecedentibus vel consequentibus?

Praemittendum est pro solutione controversiae meritum quod Bonum est duplex. alterum dicitur meritum de condigno. alterum meritum de congruo. meritum de condigno est bonum opus quod habet aequalitatem proportionis quam

ut cum

hi cum premio, respectu cuius dicitur meritum, e optem ad illud obtinendum a Deo, ed pd tenty id valor, hoc e, in rade boni e meriti quantus e valor rei quæ dicitur pmium in rade boni e premij, e ideo meritum de. digno hi valorem æqualem pmio obtinendo; meritum a. de congruo ed, h hi æqualitatem proportionis sine valorem æqualem premij, sed tm proportionem imperfectam respectu illius, ita vt rade sua bonitatis præbeat Deo occasionem aliquam tribuendi eidem premium. atq ex his fit huiusmodi meritum h e meritum simpliciter sicut e meritum de digno, id tm meritum secundum quid e fit quadam decentia vel congruitate. his a. premissis sic proueria proposita illigi pt tum de merito de digno, tum de merito de congruo.

Certum e a. apud oes catholicos humanitatem Chri n meruisse unionem hypostaticam operibus tempore illam pcedentibus. siquidem sine certum e humanitatem Chri, vt stat ex Scripturis e multorum Doctorum definitione, quæ habes apud Suarez disp. 16. sect. 1. n extitisse eius tempore in rerum nra quam fuerit unita Verbo diuino, vide mani festare sequitur nec eandem ndam potuisse exercere vllam operacoem tempore eiusdem unione hypostatica. quæ operac eet eiusdem unionis meritoria, quapropter remanet tm examinandum: an Chri per suam humanitatem meruerit unionem hypostaticam operibus nda tm prioribus eadem unione vel consequentibus illam.

Dico 1mo. Chri humanitas nullis operibus meruit unionem hypostaticam. conueniunt oes Theologi, e idque D. Thomas hic, vbi sic afirmatur: oes operac illius hois, scilicet qui e Chris, subsecutæ unionem hypostaticam e nulla illius operac potuit ee meritum unionis, quibus verbis, vt stat, D. Thomas negauit Christum per suam humanitatem n potuisse meruisse unionem operibus illam subsequentibus, ac proinde voluit nullis operationibus Chri humanitatem meruisse unionem hypostaticam.

Eudoam proportionem probant ex varis Scripturæ testimonijs, quæ habes apud Vsquez disp. 30 cap. 1 num. 2. in quibus testimonijs mysterium incarnacois appellatur, gra e donum gratuitum. De ea loca n probant Christum n meruisse sibi unionem hypostaticam, sed tm nullum alium hominem meruisse incarnacoem, id fit videranti eadem testimonia, atq ita pducta loca, quæ quidem dicit Suarez loco citt. num. 7. solum excluduntur nra merita, n a. merita humanitatis Chri, quamuis e eiusdem humanitati cederetur aliud meritum unionis e sic unio respectu illius n eet gra, adhuc tm respectu nrum vere et gra.

Pbt igitur 1mo propositio ex Augustino lib. de pdestinac sanctorum cap. 15 lib. 2 de peccatorum meritis cap. 17. de correctione e gra cap. 11. serm. 9 in Euangel. Matth. e serm. 8 de verbis Apli, quibus in locis

vrsliter

perfecte auferit Christum ñ meruisse ubi unionem hypostaticam, è quidem
ego manifeste id docet vt de eius mente minime dubitari potest, verba
illis habes apud Vasquez disp. 75 cap. 1.

Ad 2do rad: qa ois operatio humanitatis Chri supposuit
unionem hypostaticam tanquam rationem sine qua non vt genere cadat
efficientis & nulla operatio humanitatis Chri meruit unionem hyposta-
ticam. Conseq: satis patet, si verum sit tris, qa meritum in genere cadit effici-
entis moralis cadat in genere vt praemium, remuneratione opendo remunerationis
voluntatem ad praemiandum, ac proinde nulla operatio humanitatis Chri ha-
buit rationem meriti respectu unionis hypostaticae, alias eadem operatio in
genere cadit efficientis causasset ~~existit~~ existentiam unionis hypostaticae,
quam tanquam rationem sine qua non supponebat, vt mox constabit.
quaqa eadem operatio humanitatis Chri respectu eiusdem unionis hyposta-
ticae fuisset prior & posterior in eodem genere cadit efficientis, qa repugnare
satis patet, et infra magis ostendetur. tris mi argtis probat: qa ois operatio sub-
stantia supponit eam vltimo completam in ratione substantiae, prae supponit illius
subsistentiam tanquam rationem sine qua ipsa operatio ñ potest pendere a nata substantia,
id est ñ supponat illam tanquam principium rerum effectuum et influens vt sit
ex principiis & ois operatio humanitatis Chri secuta ratione supponebat unionem
hypostaticam, qua mediante Verbi subsistentia supplebat in humana Chri nata
defectum propriae et creatae subsistentiae. tris huius argtis probant aliqui ex illa
proportione communi Theologos tum apud Philosophos: actiones et suppo-
sitorum. qua proportione volunt significari antequam nata substantia exerceat
operationes suas ordine nato cedere in illa terminatione substantialem subsistentiae,
Tadunta eadem proportione omnium et Joannem Theologum in Concil. Florent.
sess. 13 post medium, et probandum in divinis processionibus principium productum
ne eadem ad supponitum, qa actiones, inquit, in nata dem Philosophorum scho-
lam supponitorum et videntur, atq ita idem Authores retinent dem operationem
accidentalem pendere a terminatione substantiali nata operantis habita per subsis-
tentiam.

Verum qa probat allata fortasse potest etiam dicendo dem operationem con-
ueniri tribui quidem supposito vel substantiae vltimo completae et subsistenti, ñ
tamen pendere ab illa prout subsistens, ideo patet, adhuc efficacius idem tris
remanere dem operationem substantiae supponere subsistentiam illius tanquam rationem
sine qua non: operatio nata dicitur qua tota radicalis separata a corpore in-
tuitive cognoscit aliquam, supponit in tota secundum subsistentiam spiritua-
lem per quam illa tale subsistat in se et per se. & ois operatio substantiae praeso-
nit substantiam eiusdem substantiae, id est. eadem ratio omnium operationum substantiae,
vt per se patet. tris patet: qa si actio vel ~~cognitio~~ cognitio qua tota radicalis separata
a corpore aliquam cognoscit intuitive ñ supponeret peculiarem illam tota

subsisten-

subsistentiam spiritualem per quam tunc hic è per se, sequeretur tria
racionalem etiam viventem cum máa è corpore sibi intuitive cognoscere se:
quam, qd tn è manifeste falsum, vt ostat experientia. Neq. pte, qd si cognitio illa
intuitiua tiæ racionis h supponeret potentiam tiæ subsistiam, tiæ racionis
etiam viventem cum máa habebit ora requisita ad cognoscendam seipsam in-
tuitive, siquidem viventem cum máa hs poiam illectiuam de se nlfferentem
ad eliciendam talem cognitionem, cum mediante eadem poia. seipsam intui-
tive cognoscat quando è separata a corpore, rationem hs obtu nlfferenter applic-
catam, siquidem h mung ipsa tia è sibi identificata, dum è viventem cum
máa ptam dum è ab illa separata, quare cum vnio illius cum máa h im-
pediat talem applicacionem, neq assignari pot quenam aliud pot impedire quo
mung tia racionis viventem cum máa seipsam intuitive cognoscat, defectus
talis cognitionis necessario referendus è in defectum subsistiæ spiritualis
propriæ, quæ sit retro necessaria adhoc vt ipsa tia racionis pot operari sic
independenter a phantasmatibus, ac proinde dicendum è cognitionem qua
tia racionis separata a corpore seipsam intuitive cognoscit necessario suppo-
nere subsistiam spiritualem qua tunc tia subsistit in se, è per se, è per se-
quens dm actionem subsistiæ imponere eis subsistiam tanquam rationem
vnie qua non, qd erat probandum.

Confirmatur idem bns qa operatio supponit suum principium
completum in ordine ad quod operatur, qd modo operandi sequitur modum
esse, è tres lib. Ethic. cap. 6 sic inf. qd per se è è subsistia, vius máa è eo qd è
ad aliquid, ee. e. hoc appendere quadam videtur ab agentis eius qd è. aggrinde
cum operaces illectu è voluntatis sint ad aliud eo qd versentur circa obtu suum,
sequitur ees operaces morales è mentoriæ humanitatis Chri, quæ erant ope-
races illectu è voluntatis vel eas extrahter includebant, fuisse máa posteriores
humana Chri máa vt completa per verbi subsistiam, è per sequens easdem ope-
races supposuisse vnionem humanæ máa Chri cum eadem Verbi subsistentia.

Rebus ex eo qd ds operaces humanitatis Chri supponeret vnionem
hypostaticam tanquam rationem vnie qua non, nbere supra illatum qd nul-
lam operacem humanitatis Chri fuisse de facto mentoriam vnionis hyposta-
ticæ, qa licet inde sequatur dem operacem humanitatis Chri fuisse posse-
riorem vnione hypostatica è deo humanitatem Chri de facto h meru-
isse vnionem hypostaticam per operacem máa priorem eadem vnione, adhuc
tá dici it qd illam sibi merueris per operacem sequentem aut etiam tem-
pore posteriorem ma vnionis collaæ dependentem th, h ab eadem vnionis
collaæ, sed ab eius seruabe prius decreta è facta a deo, neutetiam Chri
per operacem tempore posteriorem grá antiquorum Patrum prius a deo pre-
uiam meruit illis eandem gratiam.

Sed tia è, qa quando nos supra in xlibe diximus humanitatem Chri

nullis

nullis operibus meruisse vnionem hypostaticam, locuti sumus de vnione prima in præuisione Dei ~~siue~~ vel a Deo præuisa, siue illa fuerit etiam prima in executione siue n̄, quare si verum sit, q̄d multi, vt audio, docent in Hispania, nempe in præuisione Dei fuisse prius vnionem hypostaticam quam habuit Chr̄us saltem pro aliquo tempore suæ passionis ē mortis, quam vnio quam habuit pro tempore antecedenti vel pro instanti suæ receptionis, de illa vnione n̄ a. de hac intelligitur nr̄a propositio, atq̄ita sicut, ꝛcedimus Chr̄um suis meritis quæ priora fuerunt in præuisione Dei quam grā antiquorum Patrum, licet hæc fuerit illis prior in executione, meruisse eidem antiquis Patribus p̄dictam grām, ita quoq̄ si vnio humanitatis Chr̄i cum Verbo pro aliquo tempore passionis ē mortis fuerit prior in Dei præuisione quam vnio illius pro tempore antecedenti, n̄ negamus Chr̄i humanitatem meruisse vnionem pro tempore antecedenti illam pro quo habuit vnionem cum Verbo primam in Dei præuisione, quid a. de hac re determinate decendum sit infra, cum ex professo de Chr̄i merito tractabitur, definiemus. ex his a. colligi p̄t ex eo q̄d oīs operaō substiæ supponat eiq̄ subsistiam, benè inferri humanitatem Chr̄i n̄ meruisse vnionem hypostaticam nimirum primam in præuisione Dei, neq̄ per operaōem nāā priorem eadem vnione, neq̄ per operaōem illa posteriorem vel quæ ab illa dependeret.

2do p̄bt̄ ꝛcio: si Chr̄i humanitas meruit vnionem primam in Dei præuisione aut meruit illam per operaōem nāā priorem aut per operaōem nāā posteriorem eadem vnione, sed neutrum dici p̄t ꝯ. Maior n̄ indiget probaōe. Minor p̄bt̄: q̄a imprimis Chr̄i humanitas n̄ meruit vnionem per operaōem nāā priorem eadem vnione, nam vel eam per huiusmodi operaōem meruisset de ꝯdigno, vel de congruo. n̄ de condigno, q̄a operaō humanitatis Chr̄i ~~cum~~ vt nāā prior vnione n̄ p̄t habere valorem sufficientem vel proportionatum ad merendam vnionem hypostaticam, q̄a operaō illa vt nāā prior vnione n̄ ē formaliter informata aut dignificata per vnionem hypostaticam vel dignitatem p̄sonæ Verbi infinitam, ē per ꝛsequens vt nāā prior vnione n̄ p̄t habere valorem infinitum, qui solus ē proportionatus ad merendam vnionem hypostaticam, quæ ē valoris infiniti.

Quod a. humanitas Chr̄i per operaōem nāā priorem vnione n̄ meruerit vnionem de congruo ꝯstabit dubitaōe sequenti, vbi ostendemus Chr̄i humanitatem neq̄ de congruo potuisse per operaōem vnione priorem mereri vnionem hypostaticam.

Iam vero q̄d Chr̄i humanitas n̄ meruerit vnionem primam in Dei præuisione per operaōem eadem vnione posteriorem siue ab ea dependentem p̄tt: q̄a principium meriti, vt ē vnio hypostatica respectu operaōis Chr̄i meritoriæ, posterioris vnione n̄ cadit sub meritum, siue q̄d idem ē principium meriti n̄ p̄t ēe p̄mium eiusdem meriti, vt pluribus ostendemus dubitaōe sequenti

Chr̄us

& Chr per gratiam unione, poterunt n meruit unionem hypostatica.

Objices 3mo: verba illa psal. 44: dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem propterea unxit te Deus. de Chro illigantur a S. Paulo ad hebr. 1. per illa 1a. verba unxit te Deus significatur unio Divinitatis cum humanitate, ut explicat Nazianzenus orat. 20. quae & qta de Theologia, & alij Patres. praeterea illa particula propterea videtur significare eam meritoriam qua Divinitas humanitati est unita & Chr humanitas de facto meruit unionem hypostaticam. idem confirmari ex verbis illis Apocal. 6. dignus es Agne, qui occisus es, accipere divinitatem & honorem.

R particula illa propterea n significat eam meritoriam sed finalem, ut docet August. in verba allata ex psal. & Anselmus in locum Paulli allegatum, ita ut sensus sit: dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem qtu adhoc unxit te Deus oleo laetitiae ut diligeres iustitiam. ad locum Apocal. dicimus verba illa accipere divinitatem n significare actum accipiendi divinitatem per unionem, sed adorationem & significationem honoris debiti divinitati, qtu hoc sufficienter colligitur ex eo qd eo tempore quo S. Ioan. Evangelista verba illa audiuit in Apocal. iam Chs utpote cuius humanitas accedens divinitate, cum tn verba illa, digns es accipere divinitatem, videantur significare aliquid qd tunc temporis nondum perfectum erat.

Objices 2do: humanitas Chri potuit mereri unionem hypostaticam. hoc facto eam meruit. tnis th: qa nulla ratio assignari imaginanda. consequ th: qa melius est habere aliquid ex merito quam sine merito, qa habere ex merito & habere quasi ex principio intrinseco & hoc effectu, qua est habere unionem hypostaticam ex merito, n est denegandum Chri humanitati, cum ei sit effectus quae & potius videatur ei secundum.

R negando tnis, si vitiat sermonis, ut revera est, de unione prima in praeuenione Dei, qa Chri humanitas neq de congruo, licet tempore praecesserit eam unionem hypostaticam, potuisset eam mereri, ut satis efficaciter dubitare sequentibus probabimus.

3da dubitas: an Chri humanitas potuerit mereri unionem hypostaticam? Quoniam, meritum ut diximus, aliud est de digno, aliud de congruo & de utroq merito pt illigi difficultas, ideo in utroq senso examinanda est, prius. a. definiamus an Chri humanitas potuerit de digno mereri unionem hypostaticam, postea vero: an potuerit de congruo.

Supponendum est. a. tanquam certum humanitatem Chri n potuisse mereri unionem hypostaticam per merita eam subsequentia, sed dependentia ab unione possibili, vel futura tm conditionaliter, ita ut Deus pp. praeuisa meritis humanitatis Chri dependentia ab unione possibili, vel qa merita eiusdem dependentia ab unione praeuisa sub conditione, id est, qua Deus praeuidens humanitatem Chri habituram si Verbo uniretur, motus est ad conferendam

humanitati

humanitatem Chri eandem unionem, sicut e. ens possibile è ens tm idealiter futurum n è verum ~~ens~~ aut simpliciter ens, ita neq meritum possibile neq meritum futurum tm vt idealiter futurum è meritum simpliciter, è ideo n potuit ~~ꝓ~~ huiusmodi meritum conferri humanitati Chri unio hypostatica, nõ e. huius rei propria è, qa cæ meritoria cum hãt moralem quandam efficentiam, vt ostat ex ingressis, antequam causet debet saltem secundum actualem è absolutam existiam è in ipsusmodi eremiantis, sicut cæ efficiens realis antequam causet debet è actu è absolute existens, sic e. ponuntur a sua actione.

Dico 3mo. Chri humanitas n potuit de digno mereri unionem hypostaticam per merita antecedentia unionem, vel ab eadem unione dependentia: id sentiunt contra Jacobi dum asserunt Chri humanitatem n potuisse mereri Incarnaõem de condigno per opera illa antecedentia, è hac a. proposito debet intelligi de unione hypostatica prima a Deo praevisa iuxta supradicta.

Ob proposito: qa ad merendam unionem hypostaticam de digno requiritur meritum valoris infiniti, qa cum unio hypostatica hãt valorem infinitum, è meritum valoris finiti cet inaquale valori eiusdem unionis, è per sequens n cet meritum de digno respecte illius, vt ostat ex dictis, merita vero independentia ab unione hypostatica n potut habere valorem infinitum, è per sequens n potut habere valorem æqualem valori unionis hypostaticæ, qd è necessarium ad merendam illam de condigno, & ver. humanitas Chri n potuit de digno mereri unionem hypostaticam per opera illam antecedentia vel ab illa dependentia.

Dico 2do. humanitas Chri n potuit mereri de digno unionem hypostaticam per opera ipsam sequentia vel dependentia ab eadem unione. ita Vasquez disp. 2j cap. 6 è alij contra eam asserunt humanitatem Chri n potuisse mereri Incarnaõem Verbi ut ~~ob~~ opera illam subsequentia. è vtra Suarez disp. 50 sect. 4. vbi licet potuisse de pota absoluta unionem hypostaticam ~~ita~~ humanitati Chri, ex meritis ipsius antea praeviis vt absolute futuris, potuit e. Deus, vt vult Suarez decreto efficaci per modum intentionis velle Chrum existere è mereri, ex quo decreto è intentione efficaci iam deg vivere Chrum è futurum è habiturum merita, postea vero idem Deus ex his meritis sic praeviis potuit habere secundam suae aliam voluntatem nempe exequendi Incarnaõem è unionem cum Verbo in humanitate Chri, atq ita licet Chrus n potuerit mereri Incarnaõem vel intentionem suae Incarnaõis vel unionis hypostaticæ, qa hæc è ima voluntas è intentio Dei, antequam n poterat a Deo mereri merita, eiusdem Chri futura, potuit tm mereri executionem Incarnaõis è unionis, qa ante voluntatem executiuam, Chri merita potuerunt praeuideri futura in intentione è ex iisdem meritis

eo modo

eo modo prevenis potuit moveri Deus ad volendam executionem Incarnacionis
et unionis hypostatica, id est, ut ait, et Christi humanitatem potuisse mereri unionem
hypostaticam per merita consequentia ad illam nec ab illa dependentia; nra
doctrina et etiam vra fere omnes alios, qui, ut infra patebit, tenent fieri po-
tuisse alia ratione ab illa quam assignat Suarez, id est nra propositione negati
et.

Pro eadem propositione: si Christi humanitas potuit mereri unionem
hypostaticam merita eam sequentia vel ab ea dependentia, sequitur
humanitatem Christi de facto huiusmodi meritis eandem unionem meru-
isse, sed hoc est falsum et vra contrarium est. Seq. ma: tota: qa dispositio
et excellentia, quae potuit conferri humanitati Christi nec repugnat fini
Incarnacionis, et facto fuit illi conferta, habere a. aliquid ex merito et,
ut supra etiam indicavimus, effectus et excellentius quam sit habere illud sine
proprio merito, qa habere aliquid per meritum, ut docet S. Thomas infra q. 9.
art. 3. et habere illud quodammodo per signum, habere a. sine merito et ha-
bere per aliud, effectus a. et habere aliquid per signum quam per aliud, patet.
si Christi humanitas per opera et merita consequentia unionem hypostaticam
vel ab ea dependentia potuit eandem unionem mereri, sequitur qd de facto
illam meruerit, cum id non repugnet fini Incarnacionis.

Rectis cum Suarez, quamvis non implicet humanitatem Christi meruisse
unionem hypostaticam operibus et ab ea dependentibus, de facto, tn illam non me-
ruisse hoc modo, qa hoc est vra ordinem ordinalem inter naturalem exigentiam
meriti et eventum, cum ex natura rei meritum debeat in executione praecedere ipsum
praemium.

Contra hanc responsionem est, qa si mereri unionem hypostaticam
operibus eam sequentibus vel ab ea dependentibus est vra ordinem naturalem ex-
my et meriti, maxime id qa meritum ex natura sua exigit ut superius in exe-
cutione et a parte rei quam sit praemium, ad hoc est falsum ex mente Suarez,
qa gratia data Patribus veteris Testamenti fuit praemium meritorum Christi quae
fuerunt in executione et a parte rei posteriora respectu eiusdem gratiae et res-
ponsio allata non subsistit. Confirmatur eadem impugnatio: qa si non obstante
qd meritum ex natura sua exigat esse prius in executione et a parte rei quam
praemium, nihilominus ab maiorem Christi excellentiam et gloriam vra illam
naturalem meriti exigentiam gratia Patribus veteris Testamenti collata est tan-
quam praemium meritorum Christi, quae fuerunt in executione et tempore poste-
rioris respectu eiusdem gratiae et similiter qa. maiorem Christi gloriam debuit
vra naturalem meriti exigentiam conferri humanitati Christi unio hypostatica,
tanquam praemium operum Christi eandem unionem sequentium in executione
et ab illa dependentium.

Ad pri propositio: qa principium meriti non potest cadere sub merito,

sed unio

sed vnio hypostatica humanitatis Chri cum Verbo e principium me=
riti consequentis ad eandem vnionem vel ab ea dependentis & eadem
vnio n potuit tanquam præmium cadere sub meritum ab ipsa depen=
dens, e per sequens humanitas Chri n potuit eandem vnionem mereri,
meritis ad ipsam consequentibus e ab ea dependentibus. Minor per se ptt.
Maior pbt: qa e propositio celeberrima e receptissima apud Theologos,
e colligitur ex Concilys e Patribus, qui ex eo qd auxilia graæ st principia
ois meriti inferunt vel supponunt ad nra merita ee necessarium
aliqd principium sup naale a Deo collatum gratis sine vllis meritis,
quæ illao n eet bona si principium meriti poet cadere sub meritum.
qd a verum sit id qd diximus de Concilys e Patribus ptt: qa Concilium
Tridentinum sess. 6. cap. 1 declarat initium Justificaois ee sumendum
a graa præveniente, hoc e a graa vocaois, quæ d sine vllo merito confe=
ratur, qd etiam postea alys verbis inculcat. colligitur etiam ex Conci=
lio Arausicano can. 6. e ex August. lib. de pdestinaoe Sanctorum cap. 2.
vbi expendens illa Pauli verba: n qa idonei simus cogitare aliquid ex nobis, sic
loquitur: comendans Aplus graam quæ n dat secundum merita sed facit oia merita,
inquit, n qa idonei simus cogitare aliquid ex nobis; atqui si graa, quæ facit oia me=
rita, poet sferri ex ysdem meritis, n bene ex illis Apli verbis poet colligi nobis con=
ferri graam aliquam independenter a meritis. idem probari pt ex alys locis eius=
dem August. e ex alys Patribus. vide Vasquez in 1mam partem disp. 9 cap. 6.

Rursum eadem maior pbt: qa si principium meriti poet cadere sub meri=
tum, sequeretur qd vnus e idem actus bonus charitatis v. g. poet mereri seipsum
e ee pmium sui ipsius, ac proinde cum meritum respectu præmij hat raoem
caæ efficientis, e præmium tanquam effectus comparetur cum merito tanquam
cum caa, sequeretur qd vnus e idem actus poet caare seipsum, eet prior e posterior
respectu sui ipsius etiam in eodem gnre caæ efficientis, e per sequens qd poet
in eodem gnre caæ ee pendens e independens siue pendens e n pendens, qd im=
plicat. atq ex his sequitur qd si vnio hypostatica potuisset cadere sub Chri me=
ritum, ipsa potuisset ee prior e posterior seipsa in eodem gnre caæ, e per se=
quens prior e n prior seipsa, qd repugnat.

Rdebes cum Suarez vniorem hypostaticam duobus modis sideraari poe.
vno modo prout e in intentione Dei, atq hoc modo illam potuisse ee principium
meritorum Chri, n a effectum illorum; altero a modo poe sideraari prout ht
ee in executione aut voluntate executiua Dei, atq hac raoe illam potuisse ee
effectum e præmium eorundem meritorum, quare ex eo qd asseratur qd vnio
hypostatica potuerit cadere sub meritum, n sequitur vlla implicantia, qa
vnio sub ea sideraoe sub qua fuisset principium meritorum n fuisset
præmium vel effectus illorum, sub alia vero sideraoe fuisset præmium
e effectus meritorum n a eorum principium.

Sed stra hanc

Sed contra hanc responsionem est, quia Concilia et Patres ex eodem ordine merita dependeant ab auxilio supernaturali Dei inferunt contra haereticos praesertim Pelagianos necessario aliqui principium naturale referri in executione ordo gratiae, et stat ex dictis, quia illae non esset forma et efficax si principium meritorum poset in executione stare non gratis sine quo ipsum meritum. deinde contra est, quia unio hypostatica vere in executione est principium meritorum Christi, quamvis est finis quae quod est ex intentione movet agens ad executionem mediorum, unio ut hypostatica non sicuti finis sed tanquam principium vel ratio necessario praerequisita ex parte efficientis vel merentis, et sicuti forma qua mediante Christi operationes formaliter dignificantur a dignitate Verbi personam actualem existiam et praxis in executione, servirent ad merita humanitatis Christi et unio hypostatica non potuit secundum suam existiam in executione dependere ab ipsis Christi meritis, quia alioquin in executione fuisset dependens a meritis quae etiam in executione praeexigebant eandem unionem.

Confirmatur eadem impugnatio, quia licet voluntas efficaciter praedefiniens sive aeternum intendens unionem distinguatur a voluntate exequendi merita sequentia unionem vel ab ea dependentia, voluntas tamen exequendi merita dependentia ab unione supponit voluntatem exequendi illa ordine quae eadem merita ut talia includunt vel a quibus dependent in executione, sed merita Christi sequentia unionem vel ab ea dependentia includunt unionem hypostaticam et ab ea dependent etiam in executione. et voluntas exequendi merita consequentia unionem vel ab ea dependentia supponebant voluntatem exequendi unionem, sicut est executio meritorum supponit executionem unionis, ita et voluntas exequendi merita supponit voluntatem exequendi unionem et Deus prius praevidit futuram in executione unionem quam praevidisset futura in executione merita et Deus non potuit velle dare vel ponere in executione unionem quia merita praevisa prius futura in executione, cum ipsa in executione fuerint praevisa potiori quam unio, nec potuerint praevideri nisi ut actiones futurae in executione quam illa.

Denique contra eandem responsionem est, quia si Christi merita potuissent dare unionem, non potuissent eam dare nisi prout fuissent a Deo praevisa, secundum esse in executione vel a parte rei habuissent quando re ipsa exhibuissent, hoc est, nisi prout fuissent praevisa ut merita futura et ipsa habitura valorem infinitum ex unione hypostatica et ut sic praevisa non potuisset mereri aut movere Deum ut ipse poneret unionem illam quam ipsa merita, utpote ab eadem unione secundum existiam et valorem suum dependentia, tam peritam supponebat.

Obycies, ima cum dare: et Rex dare militi saepe arma per anticipatam solutionem, ero meritis futuris dependenter ab ipsis armis et pro meritis futuris et dari principium eorundem meritorum, ac proinde

etiam

etiam Deus potuit humanitati Chri conferre vnionem hypostaticam pro meritis futuris dependenter ab eadem vnione.

R. dent aliqui in casu proposito arma conferri a Rege per modum præmij pro industria, diligentia, laboribus, et operibus quæ futura sit independentia ab ipsis armis, vt e v.g: mouere manus dum pugnatur, qui manuum motus n dependet ab ipsis armis, cum arma moueantur eo qd moueantur manus n ctra, atq ita Authores huius responsionis negant etiam in hoc casu primum vel effectum meriti ee principium meriti.

Sed ctra hanc responsionem e, qa talis pt poni casus in quo arma a Rege militi collata tanquam præmium adæquatum respondeant oibus laboribus et operibus militis etiam dependentibus ab ipsis armis, ita vt ysdem meritis vel operibus secutis Rex nihil amplius militi reddere teneatur, in hoc a casu responsio supra allata n plane satisfacit, vt ptt.

Respondendum e igitur negando Regem in pdicto casu conferre ab initio arma per modum præmij pro meritis futuris dependentibus ab armis, et addimus Regem in eo casu pve duplici contractu dare arma militi pro ysdem operibus. imo per contractum quasi emptionis, vt do tibi arma vel eorum vsum pro psenti obligaoe illis pugnandi pro me, sed cum hoc onere vt arma restituas si ys n pugnaueris. rursum pt dare militi arma per contractum commutaois cum tali cditione, vt postea arma pro stipendio operum iam secutorum retineat si illis pugnauerit, vel restituat si n pugnauerit.

Obyces 2do pro eodem Authore, qd vnum existens in ordine intentionis vel in eo prauisum, sit caa alterius in eodem ordine, et hoc causet illud in alio ordine nempe executionis n implicat, qa n sequitur vnum ee prius et posterius respectu eiusdem secundum eandem raoem, sed tm secundum diuersam, id e, secundum diuersum ordinem & similiter n implicat qd in ordine intentionis vnio hypostatica causet Chri meritum vt eius principium, et postea idem meritum existens in eodem ordine vel in eo præuisum causet vnionem in alio ordine nempe executionis, qa sic meritum n erit caa et effectus respectu eiusdem secundum eundem ordinem sed secundum diuersum, et per sequens secundum diuersam raoem & Chri humanitas poterit mereri vnionem hypostaticam per merita eam sequentia.

R. negando Ans, qd ee falsum n modo stat ex absurdis supra recensitis, sed etiam clare ostenditur hac raoe: futuritio meritorum humanitatis Chri sequentium ad vnionem hypostaticam in ordine intentionis necessario supponit futuritionem vnionis hypostaticæ in ordine intentionis, siquidem ab illa dependent merita et per illam, hns raoem infiniti valoris & futuritio meritorum in ordine intentionis n pt caare futuritionem vnionis in ordine executionis. Ans ptt. Conseq ptt: qa sicut vnio e vna et eius ee actuale siue existentia

e vna

e vna, ita etiam ipsa unio vnam tm hꝫ futuritionem nec pt habere plu-
res & futuritio meritorum in ordine intentionis n pt, cadit futuritio-
nem unionis in ordine executionis, qa aliquis cadet in unione futu-
ritionem, quam ipsa unio antecedenter hꝫ aliunde, imo e futuritio uni-
onis vto inclusa in futuritione meritorum caret ratione, qd ea ex se ab-
surdum & ver. merita vt existentia in intentione n potuit ee cda unionis
in executione. qd si dicas futuritionem unionis in intentione sive
quam unio hꝫ esse ex vi voluntatis intentionis n ee absolutam sed
inchoatam tm completi. a. in ordine executionis sive ex vi voluntatis
executiua, contra sic infero & neq merita humanitatis Chri in ordine
intentionis sive esse ex vi voluntatis intentionis potuerunt habere
futuritionem completam vel simpliciter, sed tm inchoatam & merita hu-
manitatis Chri esse vt futura in ordine intentionis n potuerunt habere
rationem meriti simpliciter, sicut in eodem ordine esse n potuit habere
ee futurum simpliciter, e per sequens Deus n pt intuitu eorundem
meritorum futurorum esse in ordine intentionis vel prout in eo consi-
derantur dare humanitati Chri unionem hypostaticam, licet intuitu
illorum vt futurorum in ordine executionis, qua ratione erant complete e
absolute futura, Deus dederit gratiam Patribus veteris Testamenti.

Obiectio 3tia cum aliis recentioribus. Deus potuit efficaciter de-
cernere humanitatem Chri vnitam cum hac vel illa subsistia disiunctive
sive cum aliqua subsistia indeterminate, eam denig humanitatem vt
sic potuisset praeuidere vt futuram e habituram merita indeterminata
& ex huiusmodi meritis Deus potuisset moueri ad dandam eidem huma-
nitati unionem determinate cum persona Verbi, e per sequens humanitas
Chri potuit mereri unionem hypostaticam operibus ab ea dependentibus.

R. cum dicitur qd Deus potuisset decernere humanitatem Chri
vnitam cum hac vel illa subsistia disiunctive, sive indeterminate sumpta,
vel e sermo de subsistia prout comprehendit etiam subsistiam creatam,
vel prout comprehendit subsistia diuinas tm. si primum tunc merita huma-
nitatis Chri posita esse vt prouenientia a nda subsistente subsistia erata
vel increata. distinguendum haberet vt sic ratione meriti infiniti eo
qd n eet ratio cur illa vt sic praeuisa potuit haberet rationem meriti infiniti
quam finiti, qa n inuoluerent determinate subsistiam diuinam, vnde neq
eadem merita vt sic praeuisa pt se digno mereri unionem hypostaticam
vel mouere Deum ad dandam illam humanitati; neq eadem merita vt sic
praeuisa haberent rationem meriti finiti respectu unionis hypostatica qa
vt infra ostendemus, nullum meritum finitum pt vrgere unionem hypo-
staticam tanquam praemium e dicere Deus n pt velle dare unionem hypo-
staticam vt premium meritorum humanitatis Chri modo explicato praemisso.

qd si dicas

Ad 1. dicas Deum id c. per subsidiam disjunctive vel indeterminate.
in obrectione allata. Illi solum subsidiam inexcatam hanc vel illam dis:
junctive aut indeterminate. Et quamvis sit Deus habere voluntatem
ponendi vel exequendi unionem hypostaticam in humanitate cum aliqua
persona disjunctive vel indeterminate prius quam haberet vo:
luntatem exequendi in illa unionem determinate cum Verbo, ex quo fit
id Deus praevideret in illa humanitate prius meritum futurum ut
deponendo ab unione cum aliqua persona divina disjunctive vel indeterminate
ante quam meritum ut deponendo determinate ab unione
cum persona Verbi. Non tamen sit Deus ex. Illud quoque tum ex modo praeviuum
velle exequi aut ponere in humanitate. Cum determinate unionem cum
Verbo, nec ex, ga secundum meritum praemiaretur per aliquid sui quatenus
praemiaretur per unionem cum persona Verbi constitutiam causam
merendi in hac mente infinita id e absurdum. Sed i. a. abt. ga licet Deus
ex illo priori signo n. praevideret ob meritum determinatum, quando
tn in executione daretur unio cum Verbo, vere daretur in praemium
hanc mentis determinatis n alteri, sed hoc meritum determinatum in
executione est distinctum per unionem cum Verbo. Et vere hoc meritum
in executione praemiaretur per aliquid sui per id ipsum in executione
distinctum in suo esse, et per sequens daretur illi in praemium id id iam
a parte rei est contum, ac proinde etiam potest, ung id idem actio bona v. g.
misericordia occurri et praeviderri ut futurum prius ut actio bona in gnre
et postea in executione praemiari per se quam prout est talis actio spec. sive
misericordia, atq ita ratio prima, actus boni potest praemiari per rationem specie:
ficam actus in illo inclusam, id nemo, ut opinor, admittet, ga alioquin
ratio et effectus in huiusmodi casu n distinguerentur inter se. id implicat nec
est illi, atq haec ota absurda sequerentur etiam ex eo id docet Suarez et
miseranti ptt.

Obiicies ultimo: humana Chri nta per opera consequentia
ad unionem hypostaticam cum Verbo potuit mereri unionem hypostaticam
cum persona Patris vel Spiritus Sancti. similiter si eadem humana Chri nta
ante unionem cum Verbo fuisset unita cum persona Patris vel Spiritus Sancti
tunc potuisset per merita consequentia ad unionem cum persona Patris
vel Spiritus Sancti mereri unionem cum Verbo. Et falsum est id humana Chri
nta per opera consequentia ad unionem n potuerit unionem mereri.

Et quando supra dictum e in relatione Chri humanitatem n potuisse
mereri unionem hypostaticam per opera consequentia ad unionem, sermo
fuit tm de unione facta cum Verbo, ita ut sensus est humana Chri nta
per opera consequentia ad unionem hypostaticam quam habuit cum Verbo
n potuit eandem unionem primo praeviam mereri per opera ad illam

conse:

consequentia. ceterum vltro dedimus id potuerit mereri vnionem hypostaticam cum persona Patris & Spiritus Sancti nimirum per merita consequentia ad vnionem hypostaticam cum persona Verbi, sicut etiam dedimus id si humana Christi nata prius fuisset vnita persona Spiritus Sancti aut persona Patris quam persona Verbi potuisset mereri per opera consequentia ad vnionem cum Patre & Spiritu S. vnionem cum persona Verbi quam nunc habet.

Dico 3tio. humana Christi nata etiamsi per tempus fuisset Incarnatam neq de congruo potuisset mereri vnionem hypostaticam loquendo de merito de congruo priore dicto. cur a. hac limitatio adiatur infra ostabit. pro hac prioritate faciunt Authores qui docent Patris veteris testamenti si meruisse de congruo Incarnationem, nempe eo fundato id nulla gratia excedens a gratia creata potest mereri vel de congruo vnionem hypostaticam, ita vt diuersorum ordinum & magis distat ordo gratiae creatae ab ordine vnionis hypostaticae quam ordo natae ab ordine gratiae, cuius sententiae meminit Suarez disp. 10 sect. 6. eidem propositioni fauet Vasquez disp. 21. cap. 6. num. 54. vbi docet humanitatis sanctificationem noie a. sanctificatio hic illigit vnionem hypostaticam, vt ita ex difficultate de qua vbi & sermo, qua tractatur perfectio & altero ordinis quam ita nra sanctificatio qua operibus comparari ita, & ideo huiusmodi sanctificatio per vnionem hypostaticam nullam prae dispositionem etiam ex auxilio gratiae. ex parte nata qua vnitur, noie a. dispositionis vbi illigit meritum praeter quam id quam ipsentem eadem & ratione meriti & dispositionis vt per se stat, si hanc ab illa distinguas: eandem propositionem tenetur defendere Suarez siquidem disp. 8 sect. 3 vltimae editionis loquendo de gratia habituali & de gratia vnionis sanctificantis docet hanc esse in ordine superiori illam veri in inferiori, & contra docet id si nata & gratia sit ordinum diuersorum, ita etiam gratia habitualis & gratia vnionis, & sicut nata & in ordine inferiori & gratia vnionis in superiori, ita etiam gratia vnionis & in ordine longe excellentiori quam gratia habitualis, quin etiam docet id gratia vnionis magis superet omnem gratiam creatam quam ois gratia superet natam, ita inter illa longe maior est distantia quam inter hac, cum a. nullum bonum opus moralis siue naturalis potest vel de congruo mereri vllum bonum supernaturale, vt infra constabit, & eum sententia illi docet Suarez tom. 3 de gratia lib. 12 cap. 33. idem Author si coherenter procedat, tenet etiam defendere nullum bonum opus supernaturale independens ab vnione hypostatica id & eiusdem ordinis, in quo & gratia habitualis, potuisse de congruo mereri vnionem hypostaticam. Rerea idem aly et implicite asserunt cum ex vna parte affirmant vnionem hypostaticam esse in ordine superiori respectu reliquarum rerum supernaturalium, cuiusmodi & gratia habitualis & c. & ex altera parte voluit cum Suarez nos per bonum opus morale

siue

sive naale neq de congruo adeo mereri ullum bonum supernaale, eoq; bonum
libet supernaale sit in ordine superiori respectu boni operis moralis, qua=
nam a. hæc idem Authores illegnoi sunt, dum nihilominus asserunt
hic humanitatem potuisse in tempore antecessisset Incarnacem, mereri
de congruo illam vel unionem hypostaticam, infra in responsione ad obiecti=
ones explicabimus.

Denique addo ~~vel~~ ~~ter~~ nram propositionem magis commendari excel=
lentiam beneficij unionis hypostatica vel Incarnacis, ut manifeste ptt ex eo
si per eandem propositionem volumus Incarnacem & unionem hypostaticam
~~hi~~ ~~potuisse~~ ~~ex~~ suam excellentiam cadere sub meritum ullum vel de
congruo independens ab unione hypostatica.

Ptt. a. sic: qa meritum de congruo necessario debet habere
aliquam proportionem cum præmio cuius est meritum, ut stat ex supra a=
dictis, & nihilominus ex mta de merito, sed nulla bona opera nec ullum
meritum humanitatis hui independens ab unione hypostatica potuit
habere proportionem ullam cum unione hypostatica. ⊃. Minor ptt: qa
unio hypostatica est infiniti valoris, ut stat ex negatis, & infra magis
patebit, ois a. opera independens ab unione hypostatica est valoris finiti.
ac proinde inter illa nulla est proportio, cum nulla proportio sit finiti ad
infinitum, ut stat.

Ptt 2do: qa nullum bonum opus morale ptt vel de congruo mereri
ullum præmium vel bonum supernaale licet finiti valoris & neq ullum
bonum opus supernaale independens ab unione hypostatica ptt de congruo
mereri unionem hypostaticam. Conseq. ptt: qa ordo in quo est bonum opus
supernaale independens ab unione hypostatica est magis infra ordinem
in quo est unio hypostatica, quam ordo boni operis moralis sit infra ordi=
nem præmij vel boni supernaalis finiti, nihilominus ipse ordo infinite distat
a 2do, sicq vere solum finite distat a 4to, ut ptt ex dictis. Min. a. concedor
admittitur in tractatu de grata. breviter. a. hic ptt: qa si bonum opus morale
ptt vel de congruo mereri ullum præmium supernaalis, sequitur hoerem in fide=
lem ~~ioe~~ de congruo mereri primum auxilium grata per bonum opus morale,
q. ad semi Pelagianos pertinet. Seq. a. ptt: qa si actus boni moralis ptt de
merito de congruo ullig boni supernaalis maxime eris merito ipsi
auxilij grata cum videatur de maior ratio de hoc quam de ~~me~~ reliquis bonis
supernaalibus. rursum idem tnis ptt: qa bonum opus morale licet ~~in~~ sit in
hoc fideli n. tn est ex fide, sed ~~cum~~ n. est ex fide. n. ptt de merito ullig
boni supernaalis, sicut qa fides est principium ~~ois~~ nri merti, ut in multis
locis August. docet stra semi Pelagianos, tum etiam qa qd Paulus dixit
ad Hebr. 11: sine fide impossibile est placere. Deo, sunt illegali de per omnis
in ordine ad fidem supernaalem, sed etiam illegennum de per unius actus
e operi=

e operibus in ordine ad eundem finem, vt ex Patribus colligit Suarez tom. 3 de grata lib. 12 cap. 24. Ratio vero actus moralis boni et meritorii per se ac solitaire sit dici sine fide factus, qa licet operans habet fidem ita tn ipse eundem actum elicit ac si fidem n haberet & huiusmodi actus Deo n fiunt in ordine ad finem supernaturalem, et per sequens nec habent aliquam in ordine ad vllum supernaturale praemium. plura de hac re Suarez tom. 3 de grata lib. 12 cap. 33 a num. 10.

Ad 6tum ex Suarez ad 3tum partem q. 2 art. 11 disp. 17 opera nata n solum ex eo capit n de meritoria de congruo primae gratiae vel boni supernaturalis qa sit inferioris ordinis, sed etiam qa n procedunt a sicto grato, gratia et habitualis iuxta eandem sententiam praeiudicantibus ab oi merito etiam de congruo cum a. Christi humanitas potuerit ante Incarnationem habere gratiam habitualem antecedenter ad suas operationes bonas potuit etiam per easdem operationes de congruo mereri vnionem hypostaticam.

Sed ratio hanc responsionem et qa si ea vera sit, sequitur nullum bonum opus factum in statu peccati mortalis mereri de congruo iustificationem vel gratiam sanctificantem licet illud processerit ex fide et fuerit supernaturale, hoc a. videtur ec. ratio Scripturam dicentem eleemosynas extinguere peccatum, praterea et ratio D. Thomae et eorum Theologorum sentiam, vt videre et apud Suarez tom. 3 de grata lib. 12 cap. 34. vbi etiam validis rationibus probat ad meritum de congruo n requiri gratiam habitualem ex parte gratiae merentis, et etiam inde confirmari sit, qa aliquin nec contritio peccatoris licet efficacissima de congruo mereretur gratiam iustificantis, qd tn et ratio eorum sentiam et nimis durum, et ad meritum de congruo respectu boni supernaturalis n praerequiritur gratia habitualis, et per sequens si bonum opus supernaturale suppeditans gratiam habitualem et sufficiens ad merendum de congruo vnionem hypostaticam, etiam bonum opus morale sufficiet ad merendum de congruo gratiam habitualem, cum sit minor distantia inter ista duo quam inter illa.

Ad 6tum ex eodem Suarez itidem quamvis opus supernaturale humanitatis Chri independens ab vnione hypostatica fuisset in ordine inferiori respectu eiusdem vnionis, ambo tn attinuissent ad ordinem rerum supernaturalium, atque opera nata et bona supernaturalia n attinent ad eundem ordinem, ac proinde et ipsae ratio.

Sed ratio hanc responsionem et, qa licet operationes humanitatis Chri independentes ab vnione hypostatica fuissent in eodem ordine cum supernaturali in quo etiam vnio hypostatica, idem tn ordo rerum supernaturalium subsistit in aliquot ordines, quorum alter dici sit ordo supernaturalis finitus sive infinitus, et comprehendit vnionem hypostaticam et alia sive physice sive moraliter infinita; alter vero dici sit ordo supernaturalis finitus qui comprehendit tm reliqua supernaturalia, et et finitus, hic a. ordo infinite ab illo distat, ac proinde

magis

magis ab illo ordinat quam ab hoc ordine dicet ordo rerum naturalium. Et quia
per opera naturalia nihil supernaturale possumus mereri vel de congruo, ita Christus huma-
nitas per opera indecenter ab unione hypostatica nec de congruo poterit mereri
unionem hypostaticam.

Ad 3tio cum quibusdam recentioribus in hoc differre ordinem gratiae
creata ab ordine naturali, nata est verbis vel actibus suis res supernaturalis ordinis
attingere effectu modo obiectiue, ut cognoscendo, credendo et amando; at vero
gratia potest saltem hoc modo attingere ipsam unionem hypostaticam, quod est necessa-
rium et videtur satis ad illam merendam de congruo quatenus supposita
subsistentia operantis.

Sed contra hanc responsionem quia nullum est assignari sufficiens fun-
damentum cur ad hoc ut aliquis possit mereri de congruo alicuius bonum supernaturale
necessarium sit ut illud effectu modo cognoscat, siquidem fideles praesertim doc-
tos et rudiores imperfecto modo cognoscunt gratiam habitualem et beatitudinem
supernaturalem, ut patet etiam ex sacra experientia, et ex Paulo dicente neminem
nosse quae praeparavit Deus diligentibus se in augmentum gratiae et beatitudi-
nem supernaturalem non solum de congruo sed etiam de condigno mereri. adhuc quia ex
eo quod non possit effectu modo cognoscere bona supernaturalia non sequitur nos per
bonum opus morale et naturale non posse de congruo mereri illum bonum supernaturale.
adde quod si haeretici adeo cognoscunt beatitudinem ut eam possint intentare et desi-
derare, ut contigit in Simone Mago et passim contingit etiam in aliis haereticis,
quod cum illi habent per vires naturales, non video cur Suarez dixerit non posse per bonum
opus morale mereri de congruo bona supernaturalia quod defectum vel imperfectionem
cognitionis aut dendere versantes circa illa.

Ad 4tum quod licet bonum opus morale non possit habere proportionem ulla
vel imperfecta non cum gratia habituali aut alio bono supernaturali, et tamen bonum
opus supernaturale ut recipiens ab unione hypostatica habet proportionem
aliquam cum eadem unione, ita ut possit esse eius meritorium de congruo, nem-
pe quod ex eo quod supposito di unio hypostatica sit futura ex divina ordinatione
non est esse ulla convenientior dispositio ad illam quam sit bonum opus super-
naturale.

Sed contra quia si haec responsio esset bona, similiter nos possumus dicere
quod supposito quod ex ordinatione divina sit futura gratia habitualis non est esse ulla
convenientior dispositio ad illam quam bonum opus morale vel naturale, ut
sit quod ex eadem responsione bonum opus morale poterit mereri de congruo
gratiam habitualem et alia bona supernaturalia, quod est falsum.

Denique respondent quidam recentiores bonum opus morale non habere
ullam proportionem ad meritum respectu cum gratia habituali vel bono
supernaturali, quia nata sunt naturalia, et gratia sunt supernaturalia non ordinata ad union
ad eandem finem, contra vero unio hypostatica et opera supernaturalia

gratiae

praecedentia ex grata habituali sicut et eadem gratia est ordinata ad eundem finem, propterquod tam visio hypostatica quam grata habitualis et opera ex illa praecedentia est ordinata ad visionem Dei tanquam ad suum ultimum et adaequatum finem, et ideo potest habere proportionem aliquam inter se, sicut habet inter se, ita illa quae est ordinata ad eundem finem.

Sed contra, ita falsum est quod visio hypostatica, sit ex se ordinata ad visionem beatificam tanquam ad finem suum, nam cum finis debeat esse praelectior et quae ex se sit ad finem et visio hypostatica sit infinite praecelsa et ut aliquid substantiale, prout est de ex intrinseca et substantiali constitutione ipsius Christi, non est ex natura sua esse ordinata ad visionem Dei tanquam ad finem, cum visio sit aliquid accidens, et per sequens sit longe imperfectior unione hypostatica. neque obstat quod Philosophi contra asserant quod de ente non operari et quod substantia sit ut operacem, nam hoc, ut diximus in Philosophia, non est intelligi nisi de vel ita ut sensus sit natam velem suae authorem nata in hunc finem intendere et producere substantias ut ipsae operentur, quamvis revera ipsae non sint ad suas operates tanquam ad finem, vel ita ut sensus sit ~~quas~~ substantias esse ad actiones operantes, ita ut finis substantiae secundum se et quoad sumpta sit constitutum ex substantia et operate, quod totum est nobilius sola substantia; quemadmodum ergo visio hypostatica carget visionem beatificam tanquam passionem, vel operacem sibi debitam, non sit ipsam pro fine, nisi forte prout ipsa aliquo modo conflat unum cum visione hypostatica modo explicato. hoc a. posito adhuc visio hypostatica haberet finem simpliciter distinctum a fine gratiae habitualis, ut per se patet, ac proinde responsio allata ruit eo quod falso nitatur fundo. quod a. supraduximus de visione hypostatica dici quod etiam et gratia habitualis, nemque quod gratia habitualis eum sit quasi substantialis vita, spiritualis vel naturalis et ima radix omnium operationum supernaturalium vitalium, inter quas et etiam ipsa visio beatifica, non est ordinari ad eandem visionem tanquam ad suum finem, sed hoc est illi debito tanquam actio superveniens vel tanquam fructus arbori, atque hoc magis placet eo quod visio beatifica, ut probabilior fert opinio, non sanctificat nec facit hominem Deo gratum vel amicum. contra vero gratia habitualis sanctificat, gratum et amicum Deo facit, quare si alterum illorum atque altero eligendum esset melius esset eligere gratiam habitualem sine visione beatifica quam contra, quod conformius est recta ratio eligere esse sanctum, Deo gratum, et amicum atque visione Dei, quam eligere videre Deum atque sanctitate et amicitia Dei. ulterior contra eandem rationem facile excogitari potest quae in praesentia afferre non vacat.

Tertio potest dici: quod si Christi humanitas per bonum opus supernaturale independens ab unione hypostatica potuit eam mereri de congruo, sequitur oportet bonum opus supernaturale fuisse infinitum in ratione meriti de congruo, ac proinde nullum bonum opus supernaturale fuisse majus

altero

altero in ratione meriti de congruo sed omnia esse omnino aequalia inter se in eadem ratione, ac proinde quodlibet esse aequale reliquis omnibus, quae omnia sunt absurda, ut per se patet. Prima a. sequela nimirum quod sequatur quodlibet bonum opus supernaturale iusti esse infinitum in ratione meriti de congruo. patet: quia tantum est meritum quantum est praemium respondens, siquidem mensura meriti est praemium, ac proinde si praemium respondens merito sit infinitum similiter meritum erit infinitum, sed unio hypostatica est infinitum praemium cum sit bonum infinitum, ut constat ex dictis, et tanquam praemium respondet cuilibet bono operi supernaturali iusti, eo quod non potest illo modo respondere uni potius bono operi supernaturali iusti quam singulis, siquidem omnia bona opera supernaturalia iusti habent proportionem inter se, unde fit quod si unum sit meritorium de congruo praemij infiniti, similiter reliqua omnia debeant esse eodem modo meritoria praemij infiniti, ut colligitur ex supradictis de contritione respectu poenae aeternae. Et quodlibet bonum opus supernaturale iusti est infinitum in ratione meriti de congruo, et per consequens quodlibet bonum opus supernaturale iusti est aequale alteri in ratione meriti de congruo et quodlibet est aequale reliquis omnibus, similiter in ratione meriti de congruo, praedicta a. sequela patent etiam ex ijs quae dicuntur de operationibus Christi Domini quae cum sint infinitae in ratione meriti de condigno ideo inter se ita comparantur ut quaelibet illarum dicatur esse aequalis reliquis omnibus in ratione meriti de condigno.

Quarto probatur: quia si Christi humanitas potuit per bonum opus supernaturale independens ab unione hypostatica mereri de congruo eandem unionem, sequitur homini peccatori non esse minus bonum facere unum tantum opus bonum supernaturale quam illud saepius replicare vel facere multa alia bona supernaturalia maiora. v. g. non esse illi minus bonum facere unam tantum eleemosynam quam facere multas illi aequales vel etiam maiores, quod quam sit absurdum per se patet. Seq. a. probatur: quia si illud quod dicitur de Christi humanitate ab adversarijs verum sit, sequitur quod peccator non minus mereatur de congruo per unum tantum bonum opus supernaturale quam per plura bona opera supernaturalia aequalia vel maiora (: dixi de congruo quia peccator per bonum opus supernaturale nihil meretur de condigno saltem loquendo de bonis supernaturalibus:) hoc a. probatur: quia peccator per unum bonum opus supernaturale imo per quodlibet de congruo meretur unionem hypostaticam quae est infinitum bonum, et per consequens de congruo meretur, de bonum supernaturale possibile. Et peccator non minus meretur per unum tantum bonum opus supernaturale quam per plura aequalia vel etiam maiora. Antecedens huius argumenti probatur: quia ideo Christi humanitas potuit, ut volunt adversarij, per opus supernaturale independens ab unione hypostatica de congruo mereri eandem unionem, quia illud est in genere rerum supernaturalium sicut est etiam unio hypostatica, sed etiam quodlibet bonum opus supernaturale peccatoris est in genere rerum supernaturalium, ut ijdem asserunt, in quo est unio hypostatica. Et peccator per quodlibet

bonum

bonum opus supernaturale de congruo meretur unionem hypostaticam, et per consequens debet bonum supernaturale.

Quinto pbt: qa si Chn humanitas posset per opus indepenDens ab unione hypostatica mereri de congruo eandem unionem, sequitur de facto quemlibet virum hominem per solubes bonum opus supernaturale mereri de congruo unionem hypostaticam non solum cum Verbo sed etiam cum reliquis omnibus personis, et debet bonum supernaturale. Certum si in eundem finem operetur, vt detur ex supradictis, sed hoc videtur esse contra communem sentum, vt per set pbt §.

Denique pbt ratio: qa si Chn humanitas potuisset ante opus indepenDenta ab unione hypostatica mereri de congruo eandem unionem, de facto illa eo modo meruisset, atqui sequela est falsa §. Minor probatur, qa meruisse unionem hypostaticam est maior excellentia humanitatis Chn quae neq repugnat fini Incarnationis neq trahit secum ullum absurdum si id potuisset, neq ad hoc fuisset necessarium vt humana Chn natura tempore praeaderet unionem hypostaticam, qa sicut Bma Virgo et Angeli, vt communis tenet opinio, per bonos actus supernaturales se disposuerunt ad gratiam sanctificantem in instanti suae productionis illamq de congruo meruerunt, ita vt eorum actus solum naturaliter praecesserint eandem gratiam, similiter asseri poterit humanam Chn naturam per actum bonum supernaturalem in instanti suae conceptionis elicitum solum naturaliter priorem unione hypostatica ad eam se disposuisse eamq de congruo meruisse.

Rebis si Chn humanitas per bonam operationem supernaturalem indepenDentem ab unione hypostatica se disposuisset ad eandem unionem eamq de congruo meruisset, id derogasset illius perfectioni et excellentiae, qa sic humanitas Chn quae non habuisset principium bonae operationis de gratiam habitualem per quam operaretur se disposuisset vel de congruo meruisset unionem hypostaticam, quam habuisset eandem unionem, ab ita Chn humanitas prout prior fuisset filia Dei adoptiva, id est falsum et magnam dicit imperfectionem.

Sed contra 2, qa Chn humanitas potuit de congruo mereri unionem hypostaticam absq eo quod prior naturaliter respectu entitatis unionis haberet gratiam habitualem, hoc est pbt, qa eadem humanitas potuit prior naturaliter habere aliquem actum bonum supernaturalem v.g. actum charitatis procedentem non ex gratia habituali, sed ex Deo extrinsecus assistente et elevante voluntatem humanitatis Chn, atqui per hunc actum Chn humanitas meruisset de congruo unionem hypostaticam §, potuit eam de congruo mereri absq eo quod prior naturaliter respectu unionis haberet gratiam habitualem. Maior est certa. Minor pbt, ex entia non sunt multiplicanda sine ratione, nam iuxta ipsos ideo bonus actus supernaturalis procedens ex gratia habituali sufficit ad meritum unionem hypostaticam de congruo quae in ordine rerum supernaturalium in quo etiam unio hypostatica, sed etiam bonus actus supernaturalis procedens non ex gratia habitualis sed ex Deo extrinseco assistente et elevante in ordine rerum

super=

supernaturalium & Chri humanitas per illum actum amoris Dei indepen-
dentem ab unione hypostatica & a gratia habituali de congruo meruisset
unionem hypostaticam.

Debes rursum, qd si Chri humanitas de congruo meruisset unio-
nem hypostaticam actu bene proveniente ex Dei extrinseca assistentia
& elevatione, Chri humanitas gratis habuisset beneficium illud extrinseca
assistentia & elevatio, qd e. profecto & derogat excellentiae Chri.

Sed utra e. ga maior & effectus disponere se ad aliqd praemium per
meritum de congruo provenienti ex beneficio Dei extrinsece assistentis &
elevantis, quam nulla ratione sed ad illud disponeret si sit possibilis huiusmodi
dispositio & habere illud mere gratis, & ideo Deus voluit ut Angeli & B.ma
Virgo ad gratiam beat. Sanctificantem se disponerent eamq de congruo mere-
rentur per actus supernaturales provenientes ex mere gratuita & extrinseca Dei
assistentia & elevatione. Et si Chri humanitas de congruo meruisset unionem
hypostaticam per actus supernaturales procedentes ex gratuita Dei assistentia,
perfectiori modo habuisset unionem hypostaticam quam si eam mere gratis
accepisset, & per sequens si Chri humanitas eo modo potuit mereri unionem
hypostaticam, ut secundus adversarij dicendum e. qd illa de facto pluribus ratio-
nibus meruerit.

Debes deinq humanitas Chri potuit mereri suas potentias naturales
nempe intellectum & voluntatem & alia huiusmodi naturalia, & tn eam n me-
ruit &, ex eo qd eadem humanitas potuerit de congruo mereri unionem hy-
postaticam & bene infertur utra adversarios id asserentes eam de facto me-
ruisse.

Q. humanitas Chri nec voluntate meruit neq intellectu licet eis
potentiis ex nata rei distincta ab illa, ut aliqui sentiunt, quia cum eadem potentia
sint principium operationis meritoriae non potuit illas mereri, sicut nec po-
tuit mereri habitus supernaturales qui fuerunt principium primi actus meri-
torij sive primo produci. ceterum Chri humanitas quatenus habuit qd
potuerit mereri, de facto meruit per merita dependentia ab unione hypo-
statica, ad maiorem e. ipsius perfectionem & gloriam facit qd Deus huma-
nitati Chri intuitu meritorum ipsius contulerit ista bona tum naturalia
tum supernaturalia quae intuitu illorum potuit conferre quamvis eidem huma-
nitati debita ratione unionis hypostaticae vel ex debito natae, neq e. re-
pugnat qd aliquid debitum ex uno titulo cadat sub meritum & intuitu
mariti conferatur, patet e. ut relinquere filio haereditatem, tum qa
filius est, tum qa illam ipse filius bonis moribus ac virtute meruerit,
aliqui alter sentiunt, sed minus coherenter procedunt, ut ostendemus infra quem
ex professo de Chri merito agemus. Illud denique addo hanc vlamam ratio-
nem facere solum utra nullos adversariorum qui negant subsistiam & aliquid

necessario

necessaris praeexistentibus ab operatione naturae cuiusque substantiae, hic, ut coherenter procedant, tenentur dicere unionem hypostaticam esse aliquid necessario praeexistentem ad operationem humanitatis Christi.

Obiicies, imo: bonum opus supernaturale independens ab unione hypostatica placet Deo & Deus ex illo ut ex merito et moveri vel numere occasionem ad conferendam unionem hypostaticam, sicut etiam Rex aliquis ex pomorum calatho aut florum fasciculo sibi in donum oblato et moveri ad donandum munus illi a quo poma vel flores accepit & bonum opus supernaturale independens ab unione hypostatica et de congruo mereri eandem unionem.

Sed si ariam valet probat etiam bonum opus morale vel naturale posse mereri gratiam habitualem et gratiam unionem hypostaticam, nam etiam bonum opus ~~sup~~naturale placet Deo & ex illo tanquam ex merito Deus et moveri ad dandam gratiam habitualem et unionem hypostaticam, et per sequens illum esse mereri de congruo, id tamen adversarii negabunt. similiter igitur et nos negamus utramque sequentiam obiectionis, et addimus poma et flores habere aliquam proportionem cum Regno valde imperfectam, et esse in eodem ordine verum naturalem, ergo a. bonum supernaturale independens ab unione hypostatica et unio ipsa et in omnibus ordinibus infinite distantibus inter se et sequenter improportionatis, unde quamvis dici possit poma vel flores id de congruo mereri Regnum, non tamen et asseri bonum opus supernaturale independens ab unione hypostatica id de congruo mereri eandem unionem.

Obiicies 2do: si ~~ob~~ Christi humanitas non potuit per bonos actus supernaturales independentes ab unione hypostatica mereri de congruo eandem unionem, sequitur neque Christum potuisse per suos bonos actus mereri de condigno vel de congruo pro alia humanitate unionem hypostaticam, non consequentia patuit, et probat ex supradictis & 1. leg. ma: pt: quia si Christi humanitas non potuit per bonos actus supernaturales independentes ab unione hypostatica mereri de congruo eandem unionem maxime ergo quia actus supernaturales independentes ab unione hypostatica magis distant ab unione hypostatica quam actus boni naturales distant a gratia habitualis, sed etiam actus supernaturales Christi erant magis distantes ab unione hypostatica quam actus boni naturales distant a gratia, siquidem et haec distans inter se finite, illa vero infinite. & si Christi humanitas non potuit per bonos actus supernaturales independentes ab unione hypostatica mereri de congruo eandem unionem, ~~non~~ sequitur neque Christum potuisse de condigno vel de congruo mereri unionem hypostaticam pro alia humanitate.

Ad negando seq. ma: adeo probandam nego minor, quia actus supernaturales Christi cum alio modo procederent ab unione hypostatica cum Verbo, quatenus supponebant unionem cum persona Verbi erant solaliter significati per certas unionis et Verbi dignitatem, et per sequens non distabant infinite

ab unione

ab unione hypostatica, sed erant in ordine divino nec in eodem ordine in quo ipsa unio erant infiniti valoris, et ideo habebant proportionem cum unione hypostatica et possunt eam mereri etiam de condigno, proportio e. requisita inter meritum et premium non est alia quam proportio in ratione eiusdem valoris vel eiusdem ordinis, atque hoc modo proportio quidem effecta erat inter actos bonos supernaturales Christi et unionem hypostaticam.

Obiices 3tio: unio hypostatica non est infinita in ratione boni, sequitur ens creatum accipiendo finitum et infinitum et non est ex infinita in ratione premij, et ita sequens actus bonus supernaturalis licet independens ab unione hypostatica et eam de congruo mereri.

Respondeo: ens, unio hypostatica secundum se sumpta non est infinita in ratione boni sed est ens physice finitum ac limitatum scilicet unio hypostatica ut informata moraliter per gratiam ognitatem Verbi et eius subsistentiam non est infinita in ratione boni nego tns, atque hoc modo et infinita in ratione premij, siquidem nullum maius illa premium exigitari potest et ideo negatur sequentia.

Obiices 4to: unio hypostatica exigit gratiam habitualem et virtutes infusas tanquam passiones vel proprietates et ha, quamvis finitae sint, nihilominus habent proportionem cum unione hypostatica cuius sunt proprietates et similiter bona opera supernaturalia licet sint independentia ab unione hypostatica et sint finiti valoris, poterunt adhuc habere aliquam proportionem cum illa et sequenter illam mereri de congruo.

Respondeo, sicut unio hypostatica est infiniti valoris moraliter loquendo, similiter exigit passiones vel proprietates quae quidem sunt hyspice finitae sed moraliter infinitae, imprimis e. habitualis gratia quae, cum unione hypostatica et sunt tanquam eius proprietas ex eodem aliquo modo et unita divinae personae habent quendam infinitum valorem et dignitatem, ut bene docet Suarez disp. 22 sect. 3 et magis infra videbit. similiter virtutes infusae conuniuntur eadem cum unione habent quandam infinitam dignitatem ratione unionis cum Verbo, sicut etiam ratione eiusdem unionis operationes procedentes ab iisdem virtutibus et infiniti valoris in ratione meriti, unio e. ad Verbum, ut bene testatur etiam Suarez loco citato. elevat et nobilitat quicquid illi coniungitur iuxta unius cuiusque modum et capacitatem.

Ad 1m de unio hypostatica ita exigit gratiam habitualem et virtutes infusas ut non ex se exigat illas in certa aliqua vel determinata intensione, nam illas infinite intensas vel infinite effectas secundum physicam entitatem exigeret si tales habitus aut virtutes effectibiles, ac proinde per hanc etiam rationem ex

praecisa

gratiæ vnionis hypostaticæ exigentia nihil collici ex strano.

Obijcies 5to: Chrs etiam vt hóo ratione vnionis hypostaticæ è caput hominum qui est eius membrum, atqui membra debent esse proportionata capiti, sed Chrs est infinitatem relinquit homines, ergo item & similiter angelus indegendentes ab vnione hypostatica licet sint finiti valoris nihilominus poterunt habere proportionem cum vnione hypostatica tanquam cum premio so mereantur de congruo.

Ex negando ratio: ratio disparitatis è quia homines sit mystica Chri membra, sto vt talia habent proportionem cum Chro tanquam cum capite, quatenus sit acta recipere a Chro bona gratiæ è sanctificationis è esse Christi & aptus ad influendum huiusmodi bona in ipsos homines, ad generandam e. huiusmodi proportionem necessario requiritur vt vnio hypostatica habet infinitam dignitatem, ex alioquin Chrs vt hóo qua ratione includit etiam vnionem hypostaticam è sacramentum mysterium, vt est, modo explicato influere in homines, qui vt possint a Chro participare huiusmodi influxus debet habere infinitatem, alioquin secus verbis verbis non integeret. potest igitur Chrs è relinquit homines habere inter se proportionem capitis è membrorum, licet Chrs includat infinitatem quam non habent relinquit homines, sicut etiam si homo vtrum ita conuineretur vt in eo comprehendamus Deum tanquam rectorem siue principem è omnem rerum causam, quamuis entia creata in illo contenta è clere sint infinita, nihilominus tanquam partes ordinis secundaria è entia subordinata habent proportionem ad Deum tanquam ad Rectorem è omnem causam, quatenus videlicet sit capacia influxus omnis causæ siue huiusmodi influxus sit creationis siue conseruationis siue cooperationis vel concursus necessarij ad operationes creaturarum. ex his q. sit ad proportio inter homines vt membra è Chrum vt caput, cum nihil aliud sicut quam capacitatem membrorum ad recipiendum influxus è totam capitis ad influendum, non modo non deficiunt ex codem casu sed infinite dignitatis & perfectionis membra vero finita è huiusmodi capitis secundum perfectionem infinite distant a membris, sed etiam necessario exigit talem diuersitatem, vt ratio ex supradictis, ratio vero cum ratione meriti consistat in ratione bonitatis siue moralis valoris ac premij è omnium sit mensura meriti ita vt hoc debeat esse illi æquale, vel proportionatum, si premium habet infinitum valorem meritum vero habet finitum, non sit huiusmodi meritum comparari cum proprie premio tanquam eius meritum vel de congruo, è per sequens nec quidem bonum opus indegendens ab vnione hypostatica poterit cum illa ratione pereri.

Ex modo dictis colligitur, quod licet adhoc vt aliquid in ratione meriti habet proportionem cum altero tanquam cum premio non requiritur vt inter illa sit proportio in ratione entis vel in ratione entitatiua, non tamen sufficit quacunque proportio quam illa inter se habent in ordine ad aliquid tertium, vt ratio è

ex supra

ex supradictis, & ex eo q̃ Deus & creatura hꝫ proportionem inter se, in ordine ad vnum 3tum nempe in ordine ad creaõem, quatenus Deus ꝓt & principium effectuum creaõis, creatura vero terminus illius, nec tn hæc proportio & illa quæ requiritur vel sufficit ad racem meriti.

Obyces vltimo: Authores communiter docent Chri humanitatem si ante Verbi Incarnaõem extitisset potuisset de congruo mereri vnionem hypostaticam.

R. illos hoc ita illegi vt velint humanitatem Chri de potuisse de congruo mereri vnionem hypostaticam n quatenus ea se tenet ex parte personæ Verbi concreatæ, sed quatenus se tenet ex parte ipsius humanitatis, quæ aõ & aliquo simpliciter finitum & tm infinitum secundum quid vt testatur Suarez disp. 4 sect. vlt. Ado dici it eosdem Authores in hac maa late accepisse racem meriti de congruo nempe pro altiori quo: sitione vel reparaõe quam pura creatura posit ex parte sua exhibere, licet huiusmodi præparaõ nullam haberet proportionem vel racem dignitatis proportionatæ aut meriti respectu vnionis hypostaticæ, atq hoc modo in repræsenti meritum de congruo respectu vnionis videtur explicare Suarez disp. 10 sect. 6. denig ydem Authores posint illegi de merito de congruo improprie alia raõe quæ scilicet ponto congruitas faciendi Incarnaõem se tenet ex parte Dei & misericordiæ ipsius n ex parte ipsius operantis vel operis. sicuti D. Thomas 1. 2dæ q. 114 art. 3 in corpore de congruitate recompensatis loquitur cum ait: videtur congruum vt hoi operanti ex libero arbitrio secundum suam virtutem, Deus recompenset secundum excellentiam suæ virtutis, in quo casu nulla & merti congruitas ex parte operis vel operantis, vt pt exadtis, sed tm ex parte Dei posita. tn cooperaõe facta liberi arbitrij.

SECUNDA PARS CAPITIS

An Patres veteris Testamenti et Beatissima Virgo meruerint Incarnationem.

Hæc etiam difficultas ꝓt illegi tum de merito de condigno tum de merito de congruo. præterea ꝓt illegi de Incarnaõe quoad substantiam & de eadem Incarnaõe quoad ipsius circumstantias, neq solum n locum in eo qd de facto contingit, sed etiam it extendi ad id qd de poa absoluta fieri it in hac maa.

Certum 1. videtur & neq Beatam Virginem neq vllum alium purum hoiem licet sanctum de condigno meruisse Incarnaõem quoad substantiam, nempe ita vt in Chri humanitate fieret vnio hypostatica, vbi primis se id significant verba illa Zachar. apud Lucam 1mo: per viscera misericor:

dia

dia Dei nri in quibus visitavit nos oriens ex alto. Iterea idem patet
ratione: qa meritum de condigno debet habere aequalitatem proportionis cum
~~meritis~~ praemio, vt ex dictis, sed nullus puris hominibus licet sanctis merita habuerunt
aequalitatem proportionis cum Incarnatione, siquidem haec infiniti valoris
illa finiti. Et neq; B.ma Virgo neq; Patres veteris Testamenti de condigno
meruerunt Incarnationem, alij in hac re conveniunt D. Thomas, Bonaventura,
Richardus et reliqui Scholastici, an vero Patres vel B.ma Virgo po-
tuerint de condigno mereri Incarnationem nec ne, Authores non conveniunt.

Dico 1mo. neq; Patres veteris Testamenti neq; B.ma Virgo neq; ulla
alia pura creatura potuit de condigno mereri Verbi Incarnationem. in hac
re conveniunt cum D. Thoma hic, vt constat ex iisdem rationibus. idem sentit
Vasquez disp. 22 cap. 4 et in 1mam partem disp. 89 num. 83. et 102. et disp.
95 num. 34. et alij complures, quorum multos habes apud Vasquez in 3tiam
partem disp. 22 citt. cap. 4 num. 39 et 40. haec tn doctrina et ratio meritorum
in hunc articulum dubitat Velez j. et alios recentiores existimantes fuisse
possibile vt SS. Patres de condigno mererentur Incarnationem.

Prb. ratio: qa neq; Patres neq; B.ma Virgo neq; ulla alia pura creatu-
ra potuit habere merita valoris aequalis Incarnationi vel unioni hypostaticae
et non potuerunt de condigno mereri Incarnationem. consequens est verum patet tres.
patet ex dictis. tres a. pte: qa neq; Patres neq; B.ma Virgo aut alia pura crea-
tura potuit habere principium infiniti valoris in suis meritis, siquidem
huiusmodi principium solum duplex fingi potest, nempe gratia habitualis infi-
nita, et unio hypostatica, gratia a. habitualis infinita repugnat, vt in pra-
esentia supponimus et supra etiam indicavimus, unio vero hypostatica
neq; fuit neq; potuit esse in Patribus aut in B. Virgine supponito qd est
pura creatura, qua ratione in presentia de illis loquimur.

Confirmatur: qa unio facta in Incarnatione transcendit ordinem beati-
tudinis, siquidem beatitudo est in eodem ordine in quo est gratia habitualis
et merita puri creaturae, Incarnatio vero est in ordine superiori siue diuino
et Incarnatio non est de praemium condignum ~~pu~~ meriti puri creaturae, qa
quidem transcendit ordinem beatitudinis quae est praemium condignum me-
ritorum puri creaturae, imo etiam transcendit ordinem meritorum puri
creaturae, ac proinde huiusmodi merita non potuit habere rationem meriti de
condigno respectu Incarnationis.

Obicies: potuit Deus creare purum hominem cum gratia in ingen-
ti a Deo, ratione potuit illi promittere Verbi Incarnationem in pro certo
aliquo tempore. bene operaretur et ille hoc potuit bene operando mereri
de condigno Incarnationem, qa Dei promissio auget valorem operationis bonae
ad aequalitatem valoris quae est in praemio promisso.

Ad negando neg: et eius probatione ratio a. a priori est, qa cum promissio
sit ado

sit oio extrinseca operaõi meritoria neq sit eius circumstantia, n̄ pt augere dignitatem aut valorem operis, qd si ex dignitate e sanctitate psonæ operantis quæ e extrinseca operi idem opus accipit dignitatem meriti, id evenit qa sanctitas psonæ e circumstantia, sive quid fvaliter e per se ptinens ad dignitatem operis aut fvā moralis eiusdem operis. deinde, qd promissio n̄ poit augere valorem operis ita vt faciat illud de merito n̄ condigno ꝑ condignum ptt: qa alias sequeretur de facto hoies per contritionem mereri de condigno remissionem peccati mortalis e grām sanctificantem, qa peccatorum remissio e per sequens grā sanctificans promissa e ctritioni, vt ptt ex multis Scripturæ locis, e supponimus ex tractaõe de Poenitentia. sequela a. e falsa, vt ostat ex supradictis, pluribus idem probat Vasquez in 1mam 2dā disp. 114 cap. 5 e 6.

Dices: pt Rex sola sua voluntate e ctitutione augere valorem Regni, vt tribuere valorem monetæ quæ ante a illum n̄ habebat, siquidē e aliquando contingit vt Rex monetæ ex aliqua vilissima mā vt ex corio factæ valorem pro parte pecuniæ tribuat &, similiter Deus sua promissione e constitutione pt tribuere operi puræ creaturæ valorem condignum sive æqualem valori Incarnaõis.

R. negando Ans, quando c. Rex iubet nummum excudi in mā vili illumq imperat recipi pro legitima pecunia, verè n̄ auget valorem huiusmodi monetæ, sed tm eam statuit in signum obligaõis e quasi loco chirographi quo ipse postea pro huiusmodi pecunia teneatur reddere monetam legitimam, id e, confectam ex coui e legitima mā, quare sicuti conficiens e tradens alteri chirographum obligatorium, verè n̄ auget valorem chartæ ex qua confectum e chirographum, similiter neq in pdicto casu Rex auget proprie valorem mā e vilis ex qua nummus confectus e.

Dico 2do. neq Patres veteris Testamenti, neq B. Virgo, aut vlla pura creatura potuit de congruo mereri Incarnaõem. propositio satis ostat ex 3tia scliõe, dubitaõis pcedentis e eius probaõibus. his absolutis tractandum ect. an Bma Virgo e Patres veteris Testamenti meruerint circumstantias Incarnaõis, sed hanc controversiam meliq e commodiq definiemus ex ys quæ dicentur in disputaõe de Christi meritis.

Disputaõ III.

DISPVTATIO III

De Vnione et Assumptione, tum ex parte assumentis, tum ex parte naturæ assumptae.

Hæc disputatio comprehendet ea quæ ex quæstione 3, 4, 5, et 6ta D. Thomæ nobis iuxta nrum institutum examinanda sunt et discutienda.

CAPVT I

An personæ diuinæ conueniat assumere naturam creatam?

Sensus quæstionis est: an diuinæ personæ ita conueniat posse assumere naturam creatam vt sit diuinæ personæ proprium et nullo modo personæ creatæ conuenire possit, quod a personæ diuinæ conueniat constat ex eo quod, vt recte docet, S. Thomas q. 3 art. 1 in corpore, assumere duo quantum facit ad rem nram inuoluit nimirum principium efficiens assumptionis et terminum ad quem fit assumptio, siquidem assumere est quasi ad se sumere, quare si per possibile vel impossibile Deus aliquam humanam naturam vniret Michaeli v. g. neq Deus neq Michael proprie diceretur assumpsisse naturam illam, non Deus, quia ipse non esset terminus ad quem assumpta esset natura, non Michael quia ipse non fuisset principium efficiens huiusmodi assumptionis, quoniam a persona diuina Verbi est principium efficiens assumptionis naturæ humanæ sibi vnitæ eo quod actiones, vt constat ex supradictis, sunt suppositorum et est terminus ad quem eiusdem assumptionis, siquidem vnio hypostatica, vt supra diximus, facta est in persona non in natura, ideo certum est diuinæ personæ conuenire assumere naturam creatam. an vero hoc ita sit proprium personæ diuinæ vt nullo modo possit conuenire personæ creatæ controuersum est inter Authores, quamuis est certum sit apud omnes personam ~~diuinam~~ creatam non posse naturaliter siue tanquam causam principalem sibi vnire naturam alienam, quia sicut miraculosum est supernaturale est quod aliqua natura creata subsistat per alienam subsistentiam, similiter etiam supernaturale est naturam creatam vniri subsistentiæ alienæ, ac proinde non potest conuenire personæ creatæ quod ipsa tanquam causa principalis vniat sibi naturam alienam, vtrum tamen personæ creatæ possit id tanquam Dei instrumentum per potentiam obedientialem controuersum est, siquidem non nulli affirmant, alij vero cum Vasquez disp. 25 cap. 1 a num. 4 negant,

negant, similiter controuersum e: an gona creata posit ee termino
ad quem assumatur vel ~~nuper~~ vincatur aliena nda creata, quoniam
a. solum a. posteriori difficultate, contra hic disputari solet ideo priori
omissa, de qua videri pt Vasquez loco citt. posteriorem solam examinabimus.

Prima. a. sentia affirmat gonam creatam posse terminare
nae supponitare. naam alienam per absolutam Dei potentiam, ita Beckam
in 3 q. 1 dubio vltimo ad 13, Vassolus in 3 dist. 1 q. 6. Maior q. 5
Almainus q. 2 dubio vltimo et alij pertim ex recentioribus, nullum
a. fundam videtur hoc assignari pro hac sentia nisi qd ex ea n videatur
sequi implicantia.

2da sentia negat, et Caietani et Medina in art. 1 quaestiones
3. Durandi in 3tio dist. 1 q. 5. Palmani q. 1 art. 2. Soti in 4 dist. 1
q. 2 art. 2. Aluarez ad 3tam partem disp. 18. Suarez disp. 13 sect. 4.
Vasquez disp. ~~22~~ 25 cap. 3 et 4 et Thomistarum contra. imo hac etiam
sentia colligitur ex D. Thoma q. 3 art. 1 ad 2dum, vbi docet proprium
de diuina gona, qua infinitatem terminare alienam naam.

Dicendum e cum 2da sentia, gonam creatam n posse terminare
alienam naam.

Probant pmo Caietanus et Durandus hac ratione: si gona
creata posset semel terminare naam creatam alienam posset etiam infinitas,
sed effectus infiniti n potest procedere a potentia finita cuiusmodi e gona
creata &c.

Contra hanc rationem e, qa si infinita illuminabilia ponerent
intra sphaeram Solis posset ea ita illuminare per suam potentiam finitam
et tunc est infinitus effectuum a potentia finita & n repugnat infinitatem
effectuum procedere a potentia finita, quantum e ex parte agentis nisi vel quatenus
e ~~ex~~ resistentia, vel quando e distantia, vel quando producendo e effectus
perfectior quam sit agens ea, vel aliquid simul limitans aut impediens
virtutem ea, ergo a. ex hoc qd effectus sit infinitus secundum numerum,
nihil directorum impedimentorum sequitur, in casu a. supra posito non
est vlla resistentia, qa si Deus auferat naa creata propriam subsistiam
causam, naa nullo modo agit in contrarium nec impedit ne terminetur
ab aliena subsistia, similiter nulla est distantia, vt supponitur, non
minuit effectus est supra vires aut perfectionem ea.

Rdetur plus sibi posse hoc infinitum quam finitum, hoc a. est
falsum in gona creata, quantum e ex se, posset terminare infinitas naas,
cum gona diuina n potest terminare plures infinitis.

Sed contra, qa cum fingitur plus sibi posse hoc ~~fin~~ infinitum quam
finitum, id tm verum e in hoc sensu, qd agens infinitum posit actibiem
suam extendere ad maiorem distantiam, intensionem, aut velocitatem,

vel agere

vel agere effectus quos aliquid simile, quoad alia vero nullum est discrimen inter finitum et infinitum nisi quod infinitum nobiliori modo facit id quod facit finitum, atque ita se res habet in casu nostro, quia non est maioris difficultatis terminare plures alienas naturas quam unam, neque est magis difficile vel repugnans quam una et eadem albedo afficiat vel informet simul plura albedinem quam ipsa tantum. Durandus affert etiam alias rationes suae facilis refellitionis.

Sed igitur propositio hoc modo: personalitas sive subsistentia creata est modus, ut supponimus ex Metaphysicis, modus autem non efficit nisi afficiendo et informando, et subsistentia creata non potest efficere nisi naturam creatam propriam cuius est modus, cum eam solum possit informare, ut est, et per sequens non potest terminare alienam naturam vel eam efficere, quod autem modus non efficiat nisi afficiendo et informando, in quo est tota vis argumenti, patet: quia modus est forma creata, et de ratione ac fori creatae est talis limitatio ut illam possit efficere sive tribuere esse quam nisi afficiendo et informando, quia fori non est efficere nisi per modum fori, alioquin non esset essentialiter fori efficere ac per modum fori et afficere et informare sive informatio essentiam constituere.

Dices: personalitas divina quamvis sit modus extra et non divina cum ea identificatur et naturam divinam subsistentem constituat eam modificando per identificationem, nihilominus potest facere sive contribuere, naturam humanam subsistentem licet eam non modificet sed tantum terminet, similiter ergo poterit subsistentiam creatam hoc terminare naturam alienam licet non faciat subsistere naturam propriam nisi eam modificando.

Sed transeat totum, nego ergo: ratio disparitatis est, quia subsistentia divina licet substantialiter modo facto divinam naturam subsistentem, tamen potest quam infinitatem non est limitata in ratione subsistentiae vel personae, et ideo potest etiam solum terminando naturam creatam facere illam subsistere, cum autem subsistentia et personalitas creata sit modus et fori creata atque limitata, non potest efficere nisi in suo ente determinato et limitato neque afficiendo et informando.

Et ad idem dico: quia affectionem non potest efficere proprium nisi per proprium effectibile subsistentiae creatae et propria natura prout est talis individualiter, quia talis numero subsistentia respicit talem numero naturam individuam tanquam suum proprium effectibile non autem respicit aliam, sicut e. g. subsistentia creata in genere respicit naturam creatam in genere, et subsistentia creata in specie respicit naturam creatam in specie, ita subsistentia numeralis et individua ex suis principiis intrinsecis vel ex sua entitate individuali respicit hanc numero naturam creatam et hanc numero et non aliam et non potest efficere nisi propriam naturam cuius solius est effectiva quamque solam ideo respicit. Maior, quia sola probanda remanet, patet inductione: quia si Petrus habet naturam

tuerse rationis a nobis rate, sed ignis v.g. non potest efficere naturam coeli constituendo unum per se cum eo, quia sed ignis non respicit naturam illam tanquam propriam effectibile, similiter hæc numero relata saltem mutatis quia e in hoc numero horae, licet ponatur ex natura rei distincta a tempore, non est ulla ratio aequare vel efficere nisi eundem numero horem nemae cum refellendo, quia non alium sed unum tm numero horem respicit, idem verificatur in hac numero actione respectu huius numero effectus sine termini e agentis qui respicit, e in hoc numero Joi si detur, in omnibus ad unum istum, e sic de cæteris.

Sed dicis qui licet substantia creata non potest immediate e per seipsam perficere nisi propriam naturam, poterit tm mediante aliqua unione sibi vel alicui e nata superadita eandem naturam efficere ac terminare.

Secundo, quia substantia creata e modus, ee a modum e ee in esse suo neq; hi aliud ee, quare si ponatur qui mediante unione superadita potest afficere aliud esse, iam iter ee modum habebit aliud ee nemee ee sed propriae dicta cuius e proprium informare esse cuius hi e modus ac proinde substantia creata non erit tm modus eo qui non stineatur intra limites modi, atq ita si admittatur qui modus mediante unione superadita potest afficere intrinsece aliquo esse, similiter nei poterit qui relata hæc numero e intrinsecalis potest mediante unione superadita alienum esse afficere atq ipsum referre, qui nemo, ut opinor, concesserit. Sed qui si substantia vnius naturæ creatæ potest mediante unione superadita terminare e efficere alienam naturam e cum ea constituere unum per se eadem substantia tanquam effectiua respiceret naturam duplicem vt effectibilem, restiteret, inquiam, per suam entitatem sine per respectum sibi identificatum, sicut sed per respectum sibi identificatum respicit naturam, qui ex illis fit fieri unum per se, ac proinde substantia creata propria vnius naturæ illis respectu sibi identificatis exigeret terminare rectam alienam naturam, e per secundum potest naturaliter id operare, qui est falsum, ac proinde non est substantia huius naturæ propriæ.

Dices: ota quæ sit in substantia materiali figurantur per eandem figuram quantitatis, sunt locabilia per quantitatis locabilitatem, impenetrabilia per impenetrabilitatem eandem quantitatis, e tm figura, locabilitas, e impenetrabilitas non respicit nisi quantitatem vel corpus quantum & perfectibile et perficere e actuare etiam alia præter proprium perfectibile. Sed transeat hoc, licet ego pars potest habere difficultatem, deinde nego seq: si nimirum sensus illius sit vt perfectibile potest perficere primo e immediate etiam alia præter proprium perfectibile qui respicit. neq obstat qui figura præter quantitatem e corpus figuret etiam ea quæ sit in quantitate

a corpore

è corpore, qa figura n figurat illa primo è immediate, sicut figurat quantitatem è corpus, sed tm secundario è per accidens, hoc est mediante quantitate. subsistentia verò creata n terminaret alienam naam, n solum propriam naam sed etiam propriam primo è immediate perficeret, qd negatur. qd a. dixemus de figura, idem applicandum è localitati è impenetrabilitati.

Dices: subsistentia, quæ personalitas divina Verbi n respicit humanam Chri naam, qa tm è infinita in genere subsistentiæ è personalitatis, quasi æquales omni subsistentiæ creatæ, tum actualitatem sublimis, ideo pt perficere hanc numero humanam Chri naam quasi propriam è creatam eiusdem naæ subsistentiam quam eminenter continet sive eidem æquales, cum a subsistentia creata n contineat alterum nec æqualeat, neq pt alterius locum sustinere, qd è terminare naam alienam.

Ex dictis colligi pt, benè S. Thomam, vbi supra, asserere qd subsistentia divina ob suam infinitatem potest terminare naam alienam, è male Scotum in 3. dist. 1. q. 4. impugnare hanc doctrinam, dicendo qd personalitas, divina n habet infinitatem, qa habet n habet infinitatem actualem, habet tm infinitatem personalem, quæ sufficit ad rem nram, è è necessaria vt subsistentia divina nra proportionata divinæ naæ, sicut etiam naa divina è infinita, ita etiam personalitates quæ illam terminant debent è infinitæ; si è terminabile è infinitum, etiam terminus debet è infinitus, alioquin si naa est infinita, è personalitates n essent infinitæ, deberent è finitæ, ac proinde essent improportionatæ nec contitucerent infinitum.

Objices: res naales aqua v. g. divina virtute et per potiam obedientialem producerent rem naualem nempe gratiam, è subsistentia creata poterit per potiam obedientialem terminare naam alienam. Re negando sicq. disparitate, qa si subsistentia creata per potiam obedientialem potest terminare naam alienam sua deberet elevari in genere caæ finalis ad præstandum effectum quem ipsa per se n pt præstare naaliter, hoc a. è impossibile, contra vero nullum è absurdum qd res naalis elevetur in genere caæ efficientis ad edendum effectum naualem sive quoad modum, sive quoad substantiam.

CAPVT II.

Vtrum divina natura conveniat assumere humanitatem?

Assumere duo dicit, scilicet quæ principium, è terminum assumptionis, certum è a. divina naa convenire è principium efficiens assumptionis, imo hoc primo è immediate convenit eidem naæ divinæ,

qa principium effectuum e ipsa divinitas e ipsa, personis a. con=
uenit in quantum hnt naam divinam e aliquid; certum e a. de facto
naam divinam n fuisse primo e immediate terminum assumptionis, nem=
pe. ita vt humanam etiam naam primo e immediate terminaret. pb: qa
illud primo e immediate e terminus assumptionis e ne naa humana, in
qua facta e immediate vnio hypostatica, sed vnio primo e immediate
facta e in persona Verbi & persona e proprius siue primus e immediatus
terminus assumptionis e naa humana. quare terminare naam humanam
de facto conuenit naa divina nisi secundario, quateng in persona
divina e naa e quateng naa e idem a parte rei cum persona, quapp. si
naa divina dicatur fuisse incarnata id de. ea n verificatur nisi secun=
dario. Controuersum ergo tm remanet, utrum naa divina possit primo
e immediate terminare naam creatam.

Prima sentia affirmat id e possibile, e Scoti in 3 dist. j
q. 2 & ad quaestionem igitur. Richardi art. j. q. 2. Gabrielis q. j. art. 3.
dub. 4. & eadem fauet Durand. q. 2. fundatu a. horum e, qa cum
diuina naa vel subsistentia vide sua existentia singularis nt infinitas
perfectionis vnitur e n minus apta ad terminandam naam creatam
quam sit personalitas diuina. praeterea eandem sentiam sequuntur Caiet.
in art. 5 q. 3. Medina in art. 2. Aluarez in expositione art. 3. e alij
Thomistae, qui videntur niti in eo qd S. Thomas in eodem art. docet
naam diuinam abstrahebam per illectuma personalitatibus sde illegi
assumentem naam creatam.

2da sentia negat. e Alensis in 3tiam partem q. 2 memb. 3
e q. 7 memb. j. e S. Bonauenturae in 3 dist. j. art. j q. 3. e dist. 25. art.
j. q. 4. Vasquez in explicatione art. 2. q. 3. e aliorum recentiorum.

Dicendum cum 2da sentia naam creabam n pse primo e
e immediate vniri subsistentia vel diuina naa siue ab ea mo e immediate
terminari. Pb: qa n potest duo vniri substantialiter, hoc e, vt faciant vnu
per se, nisi ambo vel alterum illorum sit incompletum. hoc a. sitex
dictis e certo qd n alia de causa duae naae creatae incompletae n possint sub=
stantialiter vniri, neq, vt alias vnimus, possint duo concurrere ad fa=
ciendum vnum per se nisi alterum sit perfectiuum e alterum in eodem
genere perfectibile, hoc e, incompletum in quo sit capacitas e quasi
vacuitas quae tollatur per vnum perfectiuum, sed naa creata n e in=
completa in ratione naae sed completa & n st mo e immediate naa diuina
substantialiter vniri siue ab ea terminari, alioquin duae naae creatae
completae facerent vnum per se in ratione naae quamuis neutra illorum
perficeret alteram, qd e impossibile. Dico facerent vnum per se in ratio=
nae, qa facerent vnum per se n in ratione personae vel suppositi, sequidem
neq;

neq nãa diuina neq creata ht raõem personalitatis, ac proinde facere vnum per se in raõe nãæ substãlis, hoc ẽ, vnam per se nãam totalem, cum tñ ipsæ sint duæ nãæ totales, neq opus ẽ pluribus probare conclusionem, cum rão allata sit efficax.

Obycies 1mo: nãa diuina etiam quatenus raõe distinguitur a personalitatibus ẽ infinitæ perfectionis & per eandem perfectionem pt supplere defectum personalitatis creatæ, & per consequens primo & immediate terminare nãam creatam. R. negando 2seq: rão ẽ, qa licet nãa diuina sit infinitæ perfectionis, n tñ ẽ incommunicabilis sed cõuicabilis & vlterius terminabilis, scilicet per diuinas personalitates sibi identificatas, ac proinde n pt supplere defectum personalitatis creatæ, quæ ẽ rão incõuicabilis siue exercere illius munus, qd ẽ vltimo terminare nãam creatam, siue eius constitutionem substãlem ita vltimo finire, vt eadem nãa n pōit vlterius perfici in raõe substantiæ.

Obycies 2do: nãa diuina raõe suæ infinitæ perfectionis eminenter continet quicquid perfectionis ẽ in personalitate creata & raõe eiusdem infinitæ perfectionis pt supplere defectum personalitatis creatæ atq primo & immediate terminare nãam creatam, sicut etiam diuinæ personalitates raõe suæ infinitatis, & qa eminenter continent quicquid perfectionis in personalitate creata ẽ pōit supplere eundem defectum & nãam creatam terminare primo & immediate.

Aduerte pro solutione continentiam eminentialem ẽe duplicem, primo ẽ. pt aliquid continere eminenter effectiue scilicet eo qd tanquam cãa principalis pōit ipsum producere, siquidem qualibet cãa efficiens principalis pōit ipsum producere eminenter continet suos effectus. 2do pt continere aliquid eminenter alterum per æquiualentiam, n qd hoc pōit ab illo produci, sed qd illud 2dum fõaliter acceptum æquiualeat alteri. sic visio beatifica licet n pōit producere actum sciæ nãalis, tñ continet eminenter per æquiualentiam actum eiusdem sciæ, quatenus seipsa fõaliter sumpta facit cognoscere totum id qd per sciam nãalem cognoscitur.

R. itaq nunc ad argtm. cum nãa diuina dicitur raõe suæ infinitæ perfectionis eminenter continere quicquid perfectionis est in personalitate creata, si hoc illegatur de continentia eminentiali effectiua ẽ verum. nãa ẽ diuina per suam oipõiam ẽ 1ma & principalis cãa cuiuscunq personalitatis creatæ, & quidem ita vt se tota etiam pōit illam producere, quamuis de facto ad eius productionem in humanis naturis concurrunt parentes in gnre cãæ 2dæ principalis. 2do qd nãa diuina contineat eminenter quicquid perfectionis ẽ in personalitate creata,

creata, pt illigi de continentia eminentiali per aequivalentiam, ita ut eadem nãa seipsa foaliter accepta aequivaleat personalitati creatae scilicet ita ut seipsa foaliter mediante unione cum nãa creata poit facere aequivalenter id qd in nãa creata facit personalitas creata, atq hoc modo negatur divina nãa continere eminenter quicquid perfectionis e in personalitate creata, cum e nãa divina sit res ex se coniicabilis e ulterius terminabilis neq etiam pt ee foaliter terminus nãae creatae, qd e poe supplere defectum personalitatis creatae e oi aequivalere, quare ad id qd dicebatur in obiectione de personalitatibus divinis R. eas poe supplere personalitatem creatam n ex eo qd sint infinitae vel ex eo pcise qd eminenter per eminentiam effectivam contineant perfectionem personalitatis creatae, sed ex eo qd sint infinitae in raõe personalitatis e per aequivalentiam contineant creatam personalitatem, quatenus scilicet st raõ oio incoiicabilis e ultimus terminus in raõe substantiae, unde fit ut etiam point ee ultimus terminus nãae creatae. ex his. a. ptt n poe adversarios in re psenti argtari a personalitatibus ad nãam.

Obycies 3tio: substia divina etiam abstrahendo a personalitatibus relativis e ens in se completum e complete subsistens & saltem raõe huius completae subsistentiae pt terminare nãam creatam. R. ista obiectio petit illam difficultatem: utrum in divinis praeter tres subsistentias relativas detur una alia absoluta. sed quicquid sit de hac re, dico nrãm conclusionem loqui de sola nãa prout abstrahit a subsistentia, sive qualibet subsistentia divina sit relativa, sive praeter tres relativas detur alia absoluta, qd si detur talis subsistentia dico saltem de facto n ee illi primo e immediate unitam humanam Chri nãam, neq etiam primo e immediate terminari a praedicta subsistentia. constat ex Concil. Trid. Tolet. ij. in confessione fidei post medium, ubi dicitur solus filius formam servi accepit in singularitate personae, n in unitate divinae nãae, in id qd proprium e filio, n qd coue Trinitati. raõ a. c. qa alioquin n magis Verbum eet Incarnatum quam Pater e Spiritus S. si e. unio nãae humanae facta sit in aliquo aeq coui tribus personis, profecto aeq etiam de oibus divinis personis dici poterit, qd assumpserint nãam humanam quicquid dicat Durandus in 3. dist. 5. q. j. qui n tene contrarium asserit. de eadem re vide Vasquez disp. 6.

Obycies ultimo: S. Thomas art. 3. q. 3. docet nãam divinam abstracta personalitate per illectum poe adhuc illigi assumentem & ex mente S. Thomae nãa divina pt primo e immediate terminare nãam creatam. R. S. Thomam ibi tm velle, ut colligitur ex ys

quae

quæ docet ad primum, q̃d nãa divina per illectum abstracta ꝓ a personalitatibus relativis solum facta illa abstractione potest intelligi cum, rape divina personalitatis abstrahentis a relatijs & rãe. illig potest intelligi assumens nãam creatam, q̃d n̄ & contra nrãm conclusiones, unde patet falsam esse consequentiam.

CAPVT III.

Vtrum plures personæ divinæ possent assumere eandem naturam?

Quæ S. Thom. examinat art. 3. 4. & 5. q. 3. omissis eo q̃d partim ex se, partim ex dictis constent, proposita difficultas, de qua idem S. D. agit art. 6; nobis hoc loco examinanda est.

Suppono hic quamlibet personam divinam posse assumere mediate & immediate terminare nãam creatam, qa ex una parte fide certum est Verbum assumpsisse nãam humanam, & ex alia parte n̄ est maior rão de una persona quam de alijs.

Prima sententia negat. & Scotus in 3 dist. j. q. 2. ~~a~~ 3 ad 2 q̃d igitur. Alberti ibidem q. 1. art. 10. Richardi art. j. q. 4 & aliorum.

2da sententia affirmat. & S. Thomas art. citt. Caetani & recentiorum in eundem art. Durandi in 3 dist. j. q. 3. Gabriel. q. j art. 3. Suarez disp. 13 sect. 2. Vasquez disp. 29 cap. 2 & aliorum apud hos.

Secundum eam 2da sententia n̄ repugnare q̃d plures personæ divinæ assumant eandem nãam & immediate illam terminent proprijs subsistentijs relativis. Pts. qa neq; repugnantia ex parte divinarum personarum, qa cum oes terminent eandem numero nãam divinam neq; se excludunt a terminatione eiusdem nãæ creatæ. rursum neq; repugnat ex parte nãæ assumentis, qa hæc assumpta n̄ deberet fieri iuxta nãalem capacitatem illius sed iuxta potiam receptivam & passivam obedientialem eiusdem nãæ, quoniam a hic disputamus de possibilitate rei conclusa posita sufficienter pts. solvendo difficultates oppositas.

Objicies primo: S. Anselmus lib. 2 cur Deus homo cap. 9 docet plures personas n̄ potuisse assumere eundem hominem in unitate personæ hæc proinde videtur necessario fuisse factum in una tm persona. Ergo aut plures divinæ personæ assumere eandem nãam. Sed ex S. Thoma art. citt. S. Anselmum n̄ absolute docuisse plures personas n̄ potuisse assumere eandem nãam humanam quam illigit noie hominis n̄ potuisse assumere illam in unitate personæ, scilicet ipsa vb Deus & homo esset una tm persona sicut de facto contigit in Christo.

hoc

hoc a. n repugnat quo minus plures divinae personae potuerint assumere eandem naturam humanam, in quo casu Deus et homo non essent una tantum persona sed plures, atque hic sensus est conformis verbis S. Ansel. ut patet ex textu quamvis aliqui contendant oppositum.

Obijcies 2do idem effectus non potest simul dependere a pluribus causis totalibus et per se sufficientibus ad hoc ut totus effectus. Ergo eadem natura non potest terminari a pluribus divinis personis, quia quaelibet illarum est causa totalis et sufficiens ad terminandam naturam creatam. Respondeo transeat Antecedens quamvis satis probabiliter negari possit, cum hic sit de potentia absoluta Dei sermo in praesenti. deinde nego consequentiam: quia natura cum una persona unitae dependentia ab eadem persona non est dependentia eiusdem naturae secundum suam existentiam, id est, secundum suum intrinsecum, in quo per aliquam causalitatem dependeat a persona divina, sed tantum est dependentia secundum terminationem supradictam naturae humanae iam productae per antecedentem actionem. Ex hoc a. non potest inferri eandem naturam creatam non posse assumi, id est, terminari simul a pluribus personis divinis, id est eundem effectum pendere a pluribus causis totalibus. etenim si eadem natura a pluribus personis assumeretur plures esset terminationes naturae assumptae quarum singulae respondent singulis tantum personis assumentibus et terminantibus, atque ita non esset unus effectus formalis sed plures, nempe toto quot esset personalitates terminantes.

Obijcies 3tio: natura creata adaequate est omni modo quo terminabilis est terminatur ab una persona divina. Ergo non potest simul terminari a pluribus personis. Antecedens probatur: quia natura creata non minus terminatur ab una persona divina quam a propria personalitate. Respondeo negando Antecedens, quia natura creata tota quidem terminatur ab una persona non tamen ab illa terminatur adaequate attendendo potentiam passivam obedientialem eiusdem naturae, quia posita illa terminatione adhuc habet potentiam obedientialem ut ab aliis personis divinis terminari possit, non quidem ita ut posterior terminatio cum priori faciat unam perfectionem, sed de novo terminetur per alium terminum. cum priori nempe in ratione termini. ad probationem Respondeo naturam creatam non minus intensive sive quoad perfectionem terminari ab una persona divina quam a propria personalitate, extensive tamen sive secundum extensionem capacitatis plus terminatur a propria personalitate quam a divina, quia scilicet per propriam personalitatem ita terminatur ut per se existat modo quodam incommunicabili cum existentia in alieno supposito. personalitas vero divina non eodem modo terminat naturam creatam, sed alio, nempe ita ut eadem natura simul etiam possit terminari ab alia persona. his absolutis dispectandum est: utrum una divina persona possit assumere

plures

plures naas creatas, de qua re S. Thomas art. 7. q. 3. quoniam a. id fieri poe certum e ob infinitatem diuinae personae, ideo transibimus ad alia examinanda.

CAPVT IIII

Vtrum natura humana fuerit vel potuerit assumi cum propria subsistentia a Verbo?

De hac re S. Thom. agit art. 2. e 3. q. 4. n e a. sensus difficultatis, vtrum subsistentia ipsa vel psonalitas creata fuerit assumpta e terminata vel potuerit assumi e terminari a psona diuina, cum e. de raae intrinseca psonalitatis sit ee vltimum terminum naae in raoe subsistentiae, profecto ipsa subsistia e psonalitas creata nulla raae pt perfici vel assumi aut terminari a persona diuina, alioquin eet e n eet vltimus terminus naae. deinde cum persona in suo conceptu includat repugnantiam vt sit in alio, e assumptio intrinsece includat ~~repug~~ vt id qd assumitur sit in alio, n pt psona ipsa assumi. praeterea persona ipsa debet ee incouicabilis, cum a. assumi sit couicari repugnabit personae assumi. rursum n e difficultas an diuina psona potuerit assumere naam quae immediate ante assumptionem habuerit propriam subsistentiam, qa sicuti Deus potuit impedire propriam subsistentiam in humanitate Chri e efficere vt subsistentia Verbi suppleret vicem propriae subsistentiae, ita poet corrumpere subsistentiam quam hit aliquis hoo e loco illius ponere subsistentiam diuinam. quamuis a. S. Thom. 4 contra gentes cap. 4 contrarium indicarit pp illam raoem qd subsistia corrumpi n poit n corrupta naa, rao tn illa n vrget, cum idem S. Thom. art. 2 huius quaest. n dicat hoc ee impoibile, sed tm qd frustra praecessisset subsistentia in naa. Sensus ergo propositae difficultatis erit: vtrum naa humana ita fuerit assumpta e terminata, vt simul cum eadem terminatione retinuerit propriam personalitatem creatam. his positis.

Supponendum e tanquam de fide certum naam humanam de facto n ee eodem modo assumptam, vt simul habuerit personalitatem propriam, qa alioquin in Chro eent duae psonae, qd e Nestorianum. vnde (: qd eodem recidit :) Verbum assumpsisse naam humanam n psonam docet Cyrillus in epla ad Nestorium, quae approbata e in Conc. Ephes. can. 12. Idem docet 3 Synodus collaoe 8 conclioe 5. Concil. Tolet. 11 in confessione fidei. Agatho Papa in e Synodo can. 4. Fulgentius lib. de Incar. cap. 4 e aly.

Ex dictis colligi pt cum Verbum dicitur assumpsisse hoiem (:

quo

: quo modo loquendi utebatur Concil. j in confessione fidei: quo sensu accipiendum sit. dicant itaq Sophron. in epsta quæ habetur 6 Synodo actione jj. August. de agone Christiano cap. jj. & de præsentinate cap. 15. & alibi. Ansel. in lib. de Incarnatione cap. 4 & alij, tunc per hominem n illegi supponitur, sed naam humanam sive humanitatem, qa ut notat Damas lib. 3 n fide cap. 14 hoc significat naam humanam connotando rationem & rationem, et etiam pro naa. quapp optime aduertant cum Ricardo Viuers lib. 9 cap. 14 qui reprehendit Scholasticos hunc modum loquendi n audentes concedere, magis ipsum & reprehensione dignum, qa hic modus loquendi proprie n & verus, ut probat ex S. Thomas hic. Medina. Aveiro & Alexis 3 parte q. 4. num. 7. Richardus in 3 dist. 8. q. j. art. 2. & alij ibi. Ratio vero, qa hoc salem in 1 obliquo excludit supponitum, at verbum n affirmat supponitum. qd idem etiam ill: qa id qd assumitur præsupponitur assumptum, ut docet S. Thomas. atqui hoc n supponitur, qa aliquo modo connotat subsistentiam quæ assumptio & n ergo præsupponitur. quapp Concilium Ephes. can. 8 negat assumptum hominem debere coadorari in Deo tanquam alterum in alio. Cyrillus in defensione anathematy 8 contra Orientales docet n factam esse connexionem hominis cum Deo, & ibidem negat hominem assumptum esse a Deo. vbi ex Conc. Calcedon. act. j. post fidem Nicenj affert etiam Iuly Papæ, in qua Dei filius dicitur habitare in nobis n in homine operatur affectu Deus in carne & homo perfectus in spiritu n duo filij, vnus quidem proprius assumens hominem, alius mortalis suscepto a filio. Eodem modo loquitur Maxen. Dialo. contra Nestorium. citat etiam S. Thom. Felicem in Concilio Ephes. sed ibi hoc testimonium n habetur, forte voluit citare Concil. Calcedon. loco citt. vbi ex Felice habetur id qd indicat S. Thom. quoniam igitur huiusmodi fa loquendi ancepsa & & habere id sensum hæreticum, licet posit habere etiam bonum, ideo n & vitanda. vide S. Thomam ibidem vbi de hac re disputat & definit hominem n fuisse assumptum, neq proprie dici qd Deus assumpserit hominem, atq hujusmodi locutiones a SS. PP. poe seu potiq debere & esse exponendas. his absolutis remanet controuersum: vtrum naa humana retinens proprium personalitatem potuerit assumi a persona divina.

Suppono hæc in re vnum esse certissimum, nempe qd naa creata existens in sua propria subsistentia n potest illam naam sua virtute conseruare, si assumatur a persona alicna sive divina, siquidem modus existendi in se vel per se & modus existendi in alio saltem naaliter sit incompatibiles, & ideo naa supraaliter assumpta n at per suam virtutem solam effuere, aut conseruare proprium personalitatem, aliquin si propria personalitas naaliter loquendo n ~~sit~~ habeat in compatibilitatem cum assumptione,

neq

neq humana Chri naa existens in Chro caruisset propria psonalitate nisi per nouum miraculum. quare remanet examinandum utrum de posa absoluta naa creata ita poit assumi a diuina persona, ut simul etiam hat propriam personalitatem.

Pa sentia affirmat (: quam hic ipsi defendi audiuimq:) Vasquez disp. 31 cap. 2 dicit se aliquos professores hoc idem concedentes audiuisse. coeterum ibidem addit se nunquam legisse scriptorem qui hanc sentiam tenuisset. idem asserit Suarez disp. 14.

2da sentia negat, neq eam solum tenet Scotq in 3 dist. 1. q. 2 e aly Scotistae qui putant subsistiam nihil addere supra naam nisi negaoem existendi in alio vel dependendi ab alio, sed etiam aly Theologi qui putant subsistiam creatam ee aliquam raoem positiuam naae superadditam, ut Paludanq in 3 dist. q. 3. Durandq q. 4. Richar. art. 1. q. 4. Capreolq q. 3 art. 6. Alcarez ad 3 part. d. 26. Suarez e Vasquez. citatur et collegit ex S. Thoma qui in hac q. 4 art. 1. ad 3 docet naam Angelicam existentem cum propria personalitate assumi non poe nisi illiq psonalitas destruatur. idem docent e aly.

Dicendum igitur cum hac 2da sentia impoibile ee ut naa assumpta ab aliqua persona simul retineat propriam subsistentiam. Pbt ex Scoto: qa subsistia propria nihil addit supra naam, nisi negaoem existendi in alio vel dependendi in alio, E si naa retinens propriam subsistiam assumeretur simul eet e n eet in alio, vel simul dependeret e n dependeret ab alio, quod implicat.

Sed contra e, qa supponit subsistiam naae superaddere solum negaoem, qd e falsum, neq e persona vel suppositum pt constitui per negaoem, ut coiter pbt in Metaphysica. lege Vasq. disp. 31 cap. 2. 2do contra e, qa durq manet positiuum qd e fundtum negaois manet etiam negao E cum naa humana assumpta nihil positiuum desit, ut fatetq Scotq, in ea erit negao existiae in alio siue dependentiae ab alio, e sic in Chro erit personalitas creata, qd e contra fidem.

2do pbt ex Durando in 1. dist. 34 q. 1. Occam. qdlib. 4. q. 11. Richar. in 3 dist. 6. art. 1. q. 1. e alys, qa naa e suppositum n differunt nisi in modo significandi, quatenq suppositum sigficat ut quod, naa ut quo &c.

Sed contra e, qa ex ea sequitur in Chro fuisse duo supposita secundum rem nempe humanam e diuinam, licet secundum modum significandi n fuerit nisi diuinum, ac proinde sequitur unionem hypostaticam n ee factam in persona secundum rem sed tm secundum modum significandi, qd e falsum. deinde contra etiam e, qa cum modq significandi

nas=

nascatur ex re ipsa vt apprehenditur a nobis si naa humana Christi eodem modo se hb ac si esset per se eodem etiam modo significabitur, quare sicut si esset per se esset suppositum vero quoad rem et quoad modum significandi, ita etiam erit in Christo.

Pbt 3tio ex Caetano in explicatione articuli 2. quest. 4. qa subsistentia creata est quid intrinsecum naae quidem vt eius modus et naa retinens propriam subsistiam n pt assumi quin assumatur eius subsistentia naae intrinseca, qatqui subsistentia n pt assumi cum sit vltimus terminus et sit incommunicabilis &c.

Sed contra est, qa unio hypostatica est quid intrinsecum naae humanae tanquam eius modus, et in eadem naa, vt supra ostendimus, et concedit Caiet: pt assumi ab alia persona diuina ab ratione qd assumatur unio prior hypostatica. 2do contra est, qa licet Verbum de facto assumpserit totam humanitatem suae n solum corporis et animam, sed etiam unionem naalem inter ea dentem inter illa, vt nos supra diximus, n tn repugnat assumptum esse solum corporis et tam abstracto qd assumeretur unio tta cum corpore, quae unio et modus ipsius corporis est tta secundum probabiliorem sententiam. hanc caetani rationem aliter et recte impugnat Vasq. disp. 33. q. 4. cap. 2. num. 4.

Pbt 4to: qa subsistentia creata est terminus adaequatus suae naae et subsistentia creata redit naam unio vnionem, vt potest assumi ab aliena persona.

Sed contra est, qa cum dicitur subsistentia creata est terminus adaequatus naae creatae, vel est sensus qd sit terminus adaequatus intensive seu naaliter loquendo, vel extensive, et sup naaliter, ita vt naa terminata per propriam subsistiam n potest simul terminari ab aliena. si dicatur primum, hoc n est sufficiens tantum asserendi naam terminatam propria subsistia n posse sup naaliter simul terminari ab aliena, qa etiam fia aqua v. g: inadaequate informat naam intensive sive naaliter loquendo, et tn per abstractam Dei potentiam in eadem naa simul cum fia aqua potest et etiam alia fia subsistalis et subordinata v. g: aeris, vt communiter concedetur. idem dicitur de naa considerata in ordine ad duas fias accidentales eiusdem rei vel contrarias inter se. si vero dicatur 2dum contra est, qa hoc sd est reddere rationem implicantiae, sed rationem esse id qd est in questione.

Quinto pbt ex Suarez disp. 34 sect. 1. et vltima ergo ratio: qa si naa retinens propriam subsistiam assumatur, sequitur eandem naam in eodem loco esse in se esse propriam subsistiam, et esse in alio per alienam, atq eadem naa in eodem loco erit in se et n erit in se qd est impossibile, qa esse in se immediate importat negationem esse in se. Confirmat hoc exemplo: qa quantitas n pt in eodem loco esse simul curva et recta, qa vnum importat immediate negationem alterius similiter idem accidens in eodem loco n pt esse simul in se et esse in alio sive actualiter inhaerere.

Sed con-

Sed contra ꝗ, ga nisi aliquid addatur ꝗ videtur efficax
siquidem nāa creata sicuti est simul assumi a tribus personis vel sub-
sistentijs diuinis, ita etiam per absolutam Dei potentiam potest simul habere
tres subsistentias proprias, scilicet. Deus propriam subsistentiam quam nunc
habet Petrus ab eo auferre vel per aliquod tempus impedire, et aliam ac aliam
successiue in corporeo ponere, et etiam potest simul tres ponere in nāa Petri.
In tali vero casu eadem nāa haberet tria esse in se, quemadmodum a. si
per amissionem unius propriae subsistentiae amitteret unam ex illis tribus
esse in se, ꝗ tn amitteret esse in se respectu reliquarum duarum subsis-
tentiarum quae remanerent sed tn respectu 3tiae quae corrumpitur, ita
etiam si retineat sed unam tn subsistentiam propriam, et simul assumat
ab aliqua persona diuina, sequetur illam esse in se et esse in alio, sed
respectu diuerarum formarum, erit s. in se per propriam subsistentiam,
erit in alio per unionem cum aliena subsistentia, in hoc a. nulla videtur im-
plicantia quae vt sic necessario videtur exigere vt rei conueniat esse et non
esse respectu eiusdem, alioquin ꝗ contradictorio. vnde si per absolutam Dei
potentiam in eodem subto sit albedo et nigredo, profecto de eodem subto verificabit
ꝗd sit album et nigrum, et praeterea ꝗd ꝗ sit album quateng sit nigredinem
et ꝗd ꝗ sit nigrum nāe albedinis quae ꝗ sit contradictoria, ga ꝗ conueniunt
eidem respectu eiusdem. denique contra exemplum allatum et, ga vapri-
mis exemplum quantitatis vt hac paritatem cum nro casu et ideo hac vim
sic debet proponi: ꝗd sicut quantitas vna per propriam curuitatem ꝗ potest
esse recta per alienam rectitudinem, neq nāa subsistens in se per propriam
subsistentiam potest subsistere in alio per alienam et diuinam. verum hoc ex-
emplum facile impugnatur, ga et manifestum discrimen, siquidem vna
numero quantitas ꝗ potest figurari per aliam ex figuram, ac proinde potest cur
idem ꝗ possit esse simul et rectum propria curuitate et rectum aliena rectitu-
dine; contra vero nāa creata potest terminari ab aliena, et diuina subsis-
tentia, et sic remanet assignanda repugnatia, cur nāa creata ꝗ potest reti-
nere propriam subsistentiam cum terminatur aliena. Contra exem-
plum de inherentia accidentis et, ga vnum et idem accidens sub eadem
localitate ꝗ potest esse in alio vel in subto, et esse in se, ga esse in se in accidente
et tn negatio esse in subto, quam accidens habet per efficientiam cāe super-
naturalis independentem a subto, esse vero in alio et positio modi cui esse illa
negatio, et ideo licet ex ipsa foa loquendi ꝗ apparat, vere tn illi modi sint
contradictory ꝗ contrarij, atque modus esse in se et modus esse in alio compe-
tentes nāe substantiali creatae sint positiui, ꝗd si modus esse in se, qui miracu-
lose sit conuenire ~~ad~~ accidenti, esset positiuus nulla videretur esse im-
plicantia idem accidens esse in alio vel subto respectu illius modi in eodem loco,
et esse in se respectu alterius modi. Alia rationes aliorum faciliores pertermittuntur.

Pars

Ob ergo concilio efficacter ric: qa propria subsistia facit vt naa cuig e subsistia n cont ee in alio e, manente propria subsistia naa n st assumi. hns etb ex Concilys e PP. qa ex co qd naa humana sit unita Verbo hypostatice, inferunt vel supponunt illam n habere propriam personalitatem, e notat Suarez tilg. 14 sect. 1. quae illaa vel suppositio vera n eet, si propria subsistia n faceret vt naa n poet ee in alia. vide 5 Synodum collate 8 cdr. 4 e 5. sextam synodum act. 11 in epla Soph. Cyrillum in defensione noni anathematismi, in declara ee 2 e 3 anathem. in epla ad Nestorium quae habet in Conc. Ephes. e ex his e. colligitur, qd subsistia propria e creata n solum facit vt naa n sit in alio, qd ht naa etiam per subsistiam negativam quam haberet humanitas si dimitteret a Verbo, e illi n restitueretur propria subsistia, sed etiam facit vt n poet ee in alio, neq; ulla raoe ab alys allata videtur sufficienter probari.

Rdetur Concilia e PP. bene poe ita dlgi vt dicunt eandem naam n poe simul terminari propria subsistia e aliena, e ideo qd in Chro vt subsistia divina inferre, qd n eis propria e creata subsistia, hinc a. n sit inferri qd de pora absoluta id repugnet. Sed contra e, qa etiam terminata fa eta naa per alienam subsistiam per se sumpta e separata a propria personalitate e repgnaalis e, n e cur ex huig positione tollatur propria personalitas, quasi vero ita sequatur ordo naalis.

Rdebis iterum bene PP ex co qd in Chro sit divina persona inferre, in eo n e creatam licet sit miraculorum naam creatam terminari sola aliena personalitate., raoe, qa cum novum ac magis miraculorum sit praeter unionem hypostaticam retinere etiam propriam subsistiam, e sit regula ex doctrina PP. recepta qd in mysteriis n sunt ponenda clara miracula, quam quae sufficiunt ad salvanda ea quae nobis revelantur, ideo inferri potuit a Patribus n remansisse in Chro propriam personalitatem, cum revelatum sit in eo fuisse divinam, quae cum eis naa vnum totem constituat. Sed contra e, qa supposito qd naa creata miraculose terminaretur per alienam subsistiam, posito qd haec repgnaaliter n repugnet, terminaa in subsistia aliena. hoc a. ptt. qa licet naa creata per subsistiam Verbi hat idem aequivalenter per propriam, n tn per illam, sit idem formaliter sed longe diverum vt supra, ac proinde subsistere, qd tribuitur per subsistiam divinam Verbi, n debuit tollere subsistere qd tribuitur per propriam subsistiam, sicut etiam neq in Chro verobatifica vel scta infusa excludit sciam naalem acquisitam, ch licet per illam cognoscatur quicquid per aliam cognoscitur, n tn eodem modo, e quidem congruentiq fuit vt ambae simul essent.

Obycies: naa creata terminata ab vna persona divina simul st assumi ab altera, n quidem per unionem receptam in priori unione,

sed re:

sed receptam immediate in nãa & similiter nãa terminata propria personalitate pt iterum terminari per assumptionem ad personam diuinam. Rõ negando conseq: qa licet vnio hypostatica sit ~~conditio~~ coniunctio nãæ cum persona, n tn e tão faciens nãam existere separatam ab aliena persona, e ideo pt coniungi cum vnione ad alteram psonam, atqui de rãoe intrinseca subsistiæ proprie e vt faciat nãam existere separatam ab aliena, vt supra probauimus &c &c.

Obycies 2do: ex cõui sentia Deus pt efficere vt in eodem sbto sint duæ fõæ contrariæ & nãaliter sibi repugnantes & etiam pt efficere vt subsistia propria e vnio cum subsistia aliena coniungatur in eadem nãa licet nãaliter in se repugnent. Rõ distinguo Ans e concedendo fõas contrarias, ex quibus n necessario sequitur contradictio, põe per absolutam Dei põiam ee simul in eodem sbto, negando tn idem de formis ita inter se repugnantibus, vt ex ipsarum coniunctione necessario sequatur contradictio, sicut e v: g: ee æquale e inæquale respectu eiusdem, e continuum e discontinuum ab eodem: eiusmodi st etiam subsistere per propriam subsistentiam e subsistere per alienam.

CAPVT. V.

De ordine partium naturæ humanæ assumptarum.

De his J. S. Thomas q. 6 de circa ordinem quo partes nãæ humanæ fuerunt a Verbo assumptæ illud e examinandum qualis scilicet fuerit ordo in assumptione partium nãæ humanæ. In hac re tria quæri pout. 1mum: an partes nãæ humanæ scilicet corpus & aia fuerint prius a Verbo assumptæ siue Verbo vnitæ, quam inter se? 2dum e: vtrum partes fuerint prius Verbo vnitæ, quam humanitas. 3tium: vtrum aliqua pars prius quam altera fuerit vnita Verbo?

Pro resolutione præmitto ordinem quo quid altero prius assumi vel vniri pt ee duplicem, alter e ordo temporis, alter ~~ex~~ nãæ, hic a ordo e etiam duplex, alter perfectionis e dignitatis, alter e ordo caalitatis. Denique ordo caalitatis diuiditur in duos ordines, quorum vnus e secundum intentionem alter vero secundum executionem. his præmissis certum e quoad tempus neq partes humanitatis fuisse prius vnitas Verbo quam inter se, neq prius fuisse

vnitas

vnitas quam totam humanitatem, neq vnam prius altera, qa in eodem instanti temporis simul fuerunt Aia creaõ, corporis informaõ siue Aiatio e totius humanitatis assumptio, vt explicat Sophron. in 6 Synodo act. 11. e Damasc. lib. 3 de Fide cap. 2. vide Vasquez disp. 1. q. 14. vbi multa hit de hac re. 2do certum e 2dum ordinem dignitatis priorem fuisse assumptionem totius humanitatis, quam fuerit assumptio partium e Aia assumptionem priorem corporis assumptione, qa scilicet ordine dignitatis illud e prius qd dignius e pfectius, atqui assumptio totius humanitatis e pfectior quam assumptio partium, e assumptio Aia e pfectior quam assumptio corporis, sicut etiam humanitas e pfectior quam partes ipsius e Aia quam corpus ec. his positis e difficultas circa ordinem caalitatis.

Dico 1mo. partes humanitatis Chri scilicet corpus e Aia prius intentione fuerunt assumptae quam vnitae inter se. raõ e, qa vnio illarum partium inter se ideo facta e vt assumerentur in ipsa naa humana cuius st partes Et assumptio earundem partium fuit caa finalis productionis pdictae vnionis e haec intenta e ordinata ad illam, e sic illa ordine intentionis fuit prior.

Dico 2do. assumptio totius humanitatis vel naae ordine intentionis fuit prior quam assumptio partium. raõ e, qa partes assumptae st vt assumeretur tota humanitas Et assumptio partium fuit intenta pp assumptionem totius, e sic haec intentione fuit prior.

Dico 3tio. ordine intentionis saltem aliqua raõe prius Aia fuit assumpta quam corpus. videtur ee S. Thomae art. 1. q. 6. atq in hoc sensu videntur illegenda Concilia e PP. cum dicunt corpus fuisse assumptum mediante Aia, quorum verborum sensus e, corpus fuisse assumptum qa adaequat Aiam quae erat capax merendi e videndi Deum. raõ a huius relioñs e, qa saltem aliquo modo assumptio siue vnio corporis fuit intenta ob assumptionem e vnionem Aiae.

Dico 4to. ordine executionis corpus e Aia Chri prius fuerunt vnita inter se quam Verbo. Vasquez disp. 37. cap. 7. e 8. disp. 39. cap. 2. e 3. e alibi. raõ e, qa per nos vnio hypostatica humanitatis fuit dependens n solum a Chri corpore e Aia, sed etiam ab ipsa vnione naali intercedente inter Aiam e corpus tanquam modus a re modificata Et prius naa a parte rei fuit vnio intercedens inter illas partes quam fuerit vnio hypostatica naae humanae, hoc a. nil aliud e, quam ordine executionis partes fuisse prius vnitas inter se quam fuerint vnitae Verbo, siquidem partes vt vnitae fuerunt caa maalis vnionis hypostaticae, vt supra diximus.

Dico

Dico ultimo, neutra pars humanitatis Chri ordine executionis fuit prius unita Verbo quam illi fuerit unita altera pars vel tota humanitas. Vasquez disp. 39 art. 3 et aly. est tn contra suos dicit. 37 et alios, qui sicuti in naa duas ponunt subsistrias, alteram in naa, in foa alteram, ex quibus componatur una totalis scilicet subsistentia totius naa, ita etiam volunt unionem hypostaticam totius naa esse compositam saltem ex duabus partibus, quarum una corpus vivificatur, altera vero tia, et ideo volunt prio ordine executionis subsistere partes quam subsistat tota humanitas, et sic prius ordine executionis esse unitas hypostatica partes quam totam humanitatem, eiusdem prio ordine executionis a parte rei existunt partes quam totum, quod ipse illus sit.

Pbt, tn contra: qa secundum nos unio hypostatica totius humanitatis n est composita ex partibus sed est una simplex, qua pnos per se affert totam humanitatem et 2dario partes ipsas et n prius quoad executionem partes fuerunt Verbo unitae saltem ut quod, quamvis forte dici pòt illas fuisse medium quo tota humanitas sit unita Verbo, quatenus utraque pars fuit medium necessarium ad hoc ut assumeretur tota humanitas, eo qd humanitas n pòt esse sine partibus, et sic n pòt sine partibus uniri.

Obycies: S. Thomas art. huius q. ad 3mum docet assumptionem partium priorem esse in via operatis, hoc est, executionis secundum intellectum et saltem aliqua ratione S. Thomas vult assumptionem partium esse priorem quoad executionem quam sit assumptio totius naae. Re S. Thomam n esse ita intelligendum ut velit partes ipsas secundum se prius secundum intellectum fuisse Verbo unitas ut quod, sed ita ut ea prius convenerint ad constituendam totam humanitatem quam humanitas assumeretur et ita fuerint medium ut quo assumptionis totius naae, qd praecipue et locum in intellectu. ita Vasquez interpretatur S. Thomam disp. 39 cap. 15. num. 14. aly aliter respondent, sed in hac re n est immorandum. reliqua quae tractat S. Thomas hic facilia sit.

Addendum denique est, cum S. Augustinus lib. de agone Christiano ubi sic ait: invisibilis et incommutabilis veritas per spiritum suam et per suam carnem accepit, id n est intelligendum quoad executionem sed tm aliquo modo quoad intentionem qd sic explicatur. ratio cur Verbum voluerit assumere carnem fait redemptio generis humani per sufficientem satisfactionem, quae cum n potuerit considerari nisi in actibus liberis mentis et voluntatis, necessarium fuit ut primum qd intenderet assumere Verbum fuerit mens in qua et ibi operatio libera, et qa n potuit assumere hanc nisi assumeret etiam hdm, hac etiam intendit

assu=

assumere. Coeterum qa Aia n erat apta ad exercendas pdictas ~~unio~~ operaoes sine corpore, hoc etiam voluit assumere. idem confirmari pt ex eo qd hoc modo & ordine illud assumitur qd e fini vicinius. id a respectu liberaois hois a peccato primum e mens, tum Aia, postea corpus.

DISPVTATIO IIII

De Gratia Christi.

Hæc disputao comprehendit ea quæ ex S. Thoma q. 7 & 8 imo & 24 tractanda st, quamvis e. hæc quæstio longissime distet ab illis, quæ tn ex ea nobis seligendus st ad examinandum magnam cum ys, quæ ex quæstione 8 hoc loco discutiemus, hnt affinitatem. primo a. agendum e de ys quæ S. D. tractat hic quæstione 7.

CAPVT I.

Vtrum in Christo sit Gratia habitualis?

Supponendum e tanquam certum humanam Chri naam fuisse Deificatam & iustificatam siue sanctam per vnionem cum persona Verbi, hoc e. constat ex coui sensu PP. vt Dionisy. Alex. Basily, Athanasij, Nazianzeni, Cyrilli & aliorum, quorum ipsa verba refert Vasq. disp. 34 cap. 3. imo idem stat ex Synodo gnali 6 act. 7 in definitione fidei orthodoxæ, & ex Concil. francofurt. in epla ad Epos Hispaniæ colum. 2 obi dicitur: Chrum fuisse naa vnctum, ide, sanctum, id e apud Concil. & PP. imo e in Scriptura significat vox, vnctus, sicut & vnctio sanctitatem couiter denotare solet. præterea idem constat raoe, qa fide certum e per aliquam diuinæ naæ participaoem hoem sanctificari, atqui nulla pt ee maior diuinæ naæ participao, quam vnio substialis cum diuina psona &, Chri humanitas vere sanctificatur per huiusmodi vnionem quam ht.

Addendum e tn vnitnem humanitatis Chri cum Verbo proprie n ee id qd sanctificat eandem humanitatem, sed ee id quo diuina subsistia vel vt aly volunt ipsa Deitas vt quod sanctificat illam, sicut etiam accidit in alijs effectibus foalibus quos forma vt quod caat, & applicao foæ siue inhærentia aut inexistia caat vt quo,

quare

geare. humana Chri nãa dicetur ee sanctificata per unionem hypostaticam tanquam per coniunctionem & applicaõem sanctitatis ad humanitatem, sicut lignum dicitur ee calidum n solum per calorem sed etiam per caloris connexionem cum igno ligno, ex iam dictis a. 2. ro hic etiam obiter colliguntur. Primo nomen Chri, qd tesse Cyrillo lib. 6 de Trinitate cap. 5 & alys PP. derivatum e a sanctitate. vel unctione facta in Chri humanitate per unionem hypostaticam, n ee nomen alicuius accidentalis effectionis sed soli substiæ compositæ scilicet ex humanitate & divinitate. 2do colligitur n fuisse necessarium ad gram habitualem ut sanctificaretur vel ut ipsis opera eent meritoria, qa minimum utrumq per unionem cum Verbo habebat, imo longe efficiori modo, atq hac de. Sed hic potest dubitari utrum in Chro sit gra habitualis. Ricam a. apud Paludanum in 3. d. 13. q. 2. negant in Chro fuisse gram habitualem, qa cum per unionem habuerit summam sanctitatem & excellentiori modo habuerit oes effectus grae habitualis, n erat necesse cur haberet etiam gram habitualem.

Communis tn sentia Theologorum e in hia Chri fuisse gram habitualem. imo Vasq. disp. 43 cap. 1. affirmat oes Theologos Scholasticos id fateri. ij tn different inter se in modo defendendi hanc sentiam. quidam e. recentiores contendunt id ee certum ex fide, aly vero, inter quos e Vasquez citt. num. 11. volunt id adeo certum ut contrarium asserere sit temerarium. aly vero simpliciter docent in Chro ee gram habitualem, absq eo qd faciant ullam mentionem certitudinis quam hat hac sentia. inter hos a. e etiam S. Thomas.

Dicendum e cum eadem sentia in Chro fuisse gram habitualem. hanc sentiam suares disp. 19 sect. 2 probat ex multis PP. Vasquez a. loco supra citt. docet illam quidem ee certam, secundum doctrinam Scholasticorum, n a. Patrum, qa disputatio de habitibus recens e, neq apud PP. ulla de eis fit mentio, sed quicquid sit de hac re. Ratio sctiois e, qa licet unio hypostatica sit primum e radicale principium habituum operativorum e supernaturalium hia Chri, sicut vita vel hia e primum principium potiarum vitalium in viventibus, & gra habitualis in pura creatura e primum principium reliquorum habituum supernaturalium, eadem tn vis in Chro egit gram habitualem tanquam mensuram & determinationem intensionis habituum operativorum supernaturalium in hia Chri existentium, ut habitus charitatis, habitus luminis gloriæ, & reliquorum quorum intensionis determinatio aliunde in referenda est in solam Dei voluntatem liberam, qd tn neq in ipsis rebus naturalibus fit, nisi quando aliter fieri n pt. neq obstat qd determinatio intensionis

ipsius

ejusmodi grae habitualis existentis in Aia Chri referenda necessario
fit in liberam Dei voluntatem, qa conveniens e referre in Dei
voluntatem determinandam vnio tn habitus supnaalis quam plu-
rimorum imo omnium quos ht Aia Chri.

Praeterea vnio hypostatica pt exigere graam habitualem
qa licet humana Chri naa sit foaliter sancta per vnionem hypost.
sanctio tn quae haberetur per graam habitualem n repugnat eidem naa
imo e valde conveniens s e ideo n e illi denganda. Qo. a. illi con-
veniat, constat qa naa humana n sanctifitur eodem modo per graam
habitualem quo sanctifitur per vnionem hypostaticam quamvis per
vtrumq sanctifictur. quae sicut praeter vnionem beatificam e etiam
in Aiam reperitur in Chro etiam scia acquisita, qa licet totum qd per hanc
cognoscitur etiam per visionem beatificam seu scia infusam cognoscat
n tn cognoscitur eodem modo. similiter etiam oe cda praeter sanctitatem
vnionis concedenda e Chro etiam grae habitualis, vta S. Thomas q. 7. art.
3. vbi manifeste tradit e probat hanc sententiam e affert etiam alias rationes.

Ex dictis colligitur graam habitualem a nobis n poni in Chro
vt Aia Chri operetur supnaali e connaali modo, hoc e per principia
vtrinseca e habitus sibi intrinsecos, qa potest dicere aliquis illos in Aia
Chri immediate consequi ac vnionem hypostaticam, sicut in nobis conse-
quuntur ac graam habitualem, qd difficile refelli potest. praeterea ergo
grae habitualis ponitur in Aia Chri vt connaaliter operetur supnaaliter
nempe tanta vel tanta intensione actus, sive qd eodem recidit vt connaaliter
e a principio intrinseco habitus supnaales operativos ht in certa
e determinata intensione, onde provenit vt tanta vel tanta inten-
sione operetur.

Objices: Chrs n e filius Dei adoptivus sed naalis & in
Chro n e grae habitualis, qa haec constituit eum in quo reperitur fi-
lium Dei adoptivum, vt stat in nobis. R negando seq. ac probando
dico grae habitualis tunc constituit filium Dei adoptivum quando
in illo reperitur tanquam primum e radicale principium vitae spiri-
tualis, hac a. ratio n reperitur in Chro, siquidem in eo vnio hyposta-
tica sive subsistentia divina seu Deitas ht rationem vitae principalis super-
naalis, ac proinde Chrs n e filius Dei adoptivus sed naalis.

Dices: filius Dei adoptivus e foalis effectus graae habitu-
alis, sed n sit poni in esse foali sine suo effectu foali, Chrs in quo e grae
habitualis e filius Dei adoptivus. R distingo ans e dico filium
Dei adoptivum ex effectum foalem graae habitualis n quomodocumque accepti
sed qatenus ipsa e tn naa effectuali n ex vllam ipsius exigentiam naalem
sed tn ex gratuita Dei voluntate sive tanquam n debita ex principiis

intrin-

intrinsecis, ac proinde ex solo affectu adoptionis sive gratuitae electionis, qui modo habendi gratiam necessario & imperfectus, hoc a modo gratia habitualis non reperitur in Christo, cum Christus habet illam ut sibi debitam ex suis principijs intrinsecis nempe ex unione hypostatica.

Denique ex dictis colligitur gratiam habitualem ita esse proprietatem et passionem unionis hypostaticae ut quamvis ab illa non semanet physice sicut calor a fonte ignis, cum illa tamen habet physicam connexionem, quatenus unio habet physicam exigentiam gratiae habitualis sicuti quantitas habet physicam connexionem cum figura et ideo ex natura sua figuram exigit, quamvis non ut principium illius per emanationem.

CAPUT II.

Utrum Gratia habitualis sit infinita?

Quod habitualis gratia Christi sit aliquo modo infinita communiter ponitur a Scholasticis, non uno tamen modo haec infinitas eidem gratiae concessa explicatur, vide Vasquez disp. 47. cap. 3. Nobis placet eandem gratiam Dei infinitam nimirum ipsi unionem hypostaticam ut vult idem Vasquez num. 52. et Suarez disp. 22. sect. 3 hoc est gratiam Christi esse infinitam moraliter, quatenus infinite dignificatur ab ipsa unione hypost. sive ab infinita Verbi persona; quapp. remanet tantum examinandum, utrum eadem gratia sit infinita physice.

Pa sententia affirmat: Ita Maior in 3. dist. 13. q. 7. eandem videtur sequi Almaina ibidem q. 3. pro eadem referit Scotg, Durandus et Caietan. verum tamen D. Th. vult notat de re Vasq. disp. 46. cap. 3. quamvis asserant gratiam Christi habitualem esse summam quia a Deo procuei ipsi, non tamen dicunt eam esse infinitam.

Sed sententia negat. et D. Thoma in hac q. 2. art. 11. et aliorum communiter in 3. dist. 13. Vasquez loco citato et aliorum aequitur.

Dicendum cum hac sententia habitualem Christi gratiam esse physice finitam. Probat hanc rationem Vasq. loco citato. num. 7. hac ratione: de natura sanctitatis est ut ille qui eam habet possit per opera sua crescere in sanctitate. Sed contra naam esset non posset crescere. &c. Sed haec ratio non est efficax, quia de natura sanctitatis solum est ut qui eam participat modo finito possit per opera sua fieri melior, ab si gratia participaretur modo infinito secundum intentionem non possetaret illum augmentum, nec illa quae infinite participaret potest crescere in intensione gratiae.

Pbo

Pbi igitur conclio efficaciter hoc argto Theologico: qa si grā poet ē infinita, solute in intensione, poet etiam ē infinitum lumen gloriæ, de proinde ē visio Dei infinite perfecta, ex quo sequitur Deum comprehendi poe, sed hoc ē contra Scripturā sacrā ē SS. PP. &c.

Pr cum Vasquez disp. 46. cap. 2 num. 5 hanc rationem n eo firmam, nam ut visio Dei sit eis comprehensio debet ē tanta perfectionis in se ē in genere illectionis, quanta ē ipse Deus in genere Dei, hoc ē, debet ē infinita per etiam suam, sicut ē ipse Deus, poet a. visio Dei ē infinita abs qd ēt ipsius comprehensiva, qa poet infinite repsentare Deum abs ulla creatura in illa contenta, sicut ita ēt infinita n tā Dei comprehensiva. Sed contra ē, qa eo ipso qd admittit visionem Dei poe ē infinitam, prout repsentat Deum nulla st assignari ratio, cur eadem visio n poet vza in Deo contenta in Deo repsentare, hoc e. n repugnat nisi qa inde sequitur visionem Dei ē infinite perfectam, qd iam concedit. Eadem conclio probari st ex eisdem argtis quibus in Phia pbs implicare infinitum.

Obiicies prima ē principalis Chri sanctitas ē infinita ē n st exigere nisi gratiam etiam habitualem infinitam, quare Ei Deus finitam Chro gratiam dedit, qd ē operatus vertia existentia Jesus. Pr primam Chri gratiam n exigere gratiam habitualem physice infinitam, qa ē impossibilis, impossibile a. n st exigi, quare Deus concedendo Chro gratiam finitam ē operatus virtute existentiam ipsi, atq in hoc etiam Deus servavit ordinem aliquem, quisq Chro vel ei humanitati concessit gratiam physice quidem finitam sed infinitam moraliter modo explicato. Dicimus a. primam Chri sanctitatem exigere gratiam physice finitam indeterminate, hoc ē, n in hac vel illa intensione determinata, sed juxta propositum ipsius Dei ē eius voluntatem.

Addendum ē ex Chro fuisse clementiam gratiæ quatenus illi nihil defuit gratiæ quæ ēt illi conveniens secundum propositum voluntatis Dei ē munus Redemptoris quo ipse reliquos homines debebat influere vestfecaem ē alia bona supernatura. Addendum ē rursum nullus electi gratiam potuisse attingere gratiam Chri qa etiamsi maxime haberet tantundem entitatis, n tā moraliter illi æquivaleret, qa in illa n ēt vt debita ab intrinseco ē connatus, ē adeo neq idem conatus diuturnus ad opera gratiæ illi deberetur, neq talis electus ēt adeo gratus Deo atq ē tia Chri quæ per gratiam suam habitualem moraliter infinita ē ē aliquo modo infinite grata Deo;

sicuti

sicuti si naaliter e pfectissimo modo eet illi infinite grata per primam suam sanctitatem.

Ex dictis obiter colligi pt graam Chri habitualem licet physice potuerit crescere, n tn potuisset moraliter eo qd sit moraliter infinita. 2do colligitur cum D. Th. art. ij docet Chri graam n potuisse quoad intensionem aequari a graa aliorum SS. eo qd Chri graa e graa aliorum SS. sit diversae raois, n poe hanc raoem illigi de graa Chri habituali, vt e graa physice accepta, quo modo e eiusdem raois cum graa aliorum hoium, sed de graa Chri vt e graa capitis, vt e plenitudo graae, vt e infinita moraliter, e ht alias huiusmodi pfectiones accidentales pp quas dicitur ee diversae raois aut pfectionis e nunquam aequari poe a graa aliorum hoium, vt colligitur ex art. 12. obi idem S. D. recte docet in Chro graam n solum n potuisse crescere ex ipsius meritis, qa erat comprehensor, sed etiam ex eo qd ipsius graa erat ordinata ad aliqd infinite pfectum nempe ad vnionem hypostaticam cui debebatur.

CAPVT III

Vtrum virtutes e dona creata fuerint in Christo?

Certum e in Aia Chri ab instanti ipsius conceptionis fuisse virtutes oes e dona supnaalia quae n includunt aliquam imperfectionem repugnantem dignitati vel excellentiae Redemptoris. atq hoc constat ex eo qd Ioan. j. dicatur Chrus plenus graa, e de eius plenitudine dicimus nos oes accepisse. quae verba n eent vera si aliqua ex virtutibus vel donis supnaalibus congruentibus humanitati Chri fuisset in eo desiderata. Rad a. huius rei e, qa fieri n pt quin humanitas vnita Verbo conquisierit e habuerit, vt docet Damasc. opes oes graae, hoc e, dona oia e graas gratis datas quae nullam imperfectionem dignitati Redemptoris repugnantem inuoluunt. quapp tm remanet difficultas de nnullis virtutibus e donis quae inuoluerent aliquam imperfectionem vt e virtus Fidei, Spei, Poenitentiae, donum timoris, graa Prophetiae, neq solum dubitari pt de actibus ipsorum, sed etiam de habitibus, qd hic praecipue controuerti solet. quoniam a. in virtute fidei, vt stat ex com Theologorum consensu duae partes inuoluuntur, altera se tenens ex parte illectus, altera ex parte voluntatis, de vtraq a dubitari pt. ideo

Dicendum e primo neq actualem neq habitualem fidem tenentem se ex parte illectus fuisse in Chro. de actuali constat, qa de raoe actus fidei ptinentis ad illectum e reuelao obscura, Chrus a. nullam habuit vel habere potuit reuelaoem obscuram, qa hoc n e

con:

congruum eius dignitati et excellentiae, sapientiae et sacrae visionis Dei, Et in Chro n fuit nec potuit ee actus fidei ptinens ad illectum. qd a. habitus fidei spectans ad illectum n fuerit in Aia Chri ptt: qa habitus n infunditur nisi pp actus quorum st elicitivi, cum igitur in Aia Chri n potuerit ee illectuales actus fidei neq etiam habitus elicitivus similium actuum debuit ee in Aia Chri, alias fuisset otiosus.

Dicendum e 2do partem fidei quae dicitur fidei obedientia sive pia affectio et se tenet ex parte voluntatis fuisse et ee in Chro, atq hoc illigitur de pia affectione tum actuali tum habituali. rao e, qa Aia Chri potuit et pt habere saltem hunc actum conditionalem vel inefficacem, v: q: si possem credere res fidei pp authoritatem Dei revelantis vellem credere, talis e. actus n e disconveniens imo conveniens humanitati Chri, atqui hic actus ptinet ad habitum piae affectionis ~~et obedientiae fidei~~ Et sit in Chro actus piae affectionis et obedientiae fidei Et e habitus. atq hoc etiam videtur significasse s. ~~Paulus~~ Thomas art. 9. ad 1. cum docet in Chro n fuisse imperfectionem quam importat fides, fuisse tn in illo quicquid pfectionis in fide e.

Dices: ad actum illum voluntatis humanae Chri conditionatum vel inefficacem sufficit auxilium Dei extrinsecum Et in Aia Chri n e ponendus ullus habitus pp huiusmodi actum. Ro auxilium extrinsecum sufficit quidem Aiae Chri ad eliciendum simpliciter illum actum inefficacem, n tn sufficit ad eliciendum illum actum modo connaali sive per principium intrinsecum, quapp sicut ad eliciendum connaaliter actum absolutum et efficacem volendi credere pp Deum revelantem ponitur in hoibus viatoribus habitus supnaalis piae affectionis, ita etiam ut Aia Chri connaliter poit elicere pdictos actus inefficaces debet habere habitum et poiam supnaalem piae affectionis sibi intrinsecam, cum qdem actus inefficaces sint supnaales sicuti st actus efficaces, nec illos illectus virtute sua naali poit attingere.

Dicendum e 3tio. si ad habitum Spei ptineat n n solus actus sperandi sibi beatitudinem vel aliquid aliud a Deo, sed etiam actus sperandi alys beatitudinem vel aliquid aliud a Deo aut certe diligendi Deum quatenus e nra supnaalis beatitudo (: qd multi docent sed n e huius loci examinare :) in Chro e habitus Spei quamvis in eo n sit actus Spei prout ht Spei denominaoem. Rao e, qa in Chro st pdicti actus, ac proinde si ptineant ad habitum Spei, et connaaliter per poiam vel principium intrinsecum in Aia Chri eliciantur, habitus eiusdem spei ponendus e in Aia Chri. et quidem qd in Chro ponendus sit absolute. pdictus habitus docet

Alensis

Alensis in 3 partem q. 12 memb. 3. Suarez in commentarys art. 3. prope finem et aly apud ipsum. atq ys videtur etiam favere S. Tho. art. 9. ad 1. dum asserit licet in Chro n fuerit spes quoad defectum, fuisse tn quicquid pfectiones e in Spe. Addo tn certum ee qd in Chro n fuerit actus spei in rade virtutis spei vel sub hac denominade scilicet in ordine ad propriam beatitudinem ectialem, qa cum Chrus eet beatus n potuit sperare sibi beatitudinem ectialem, atq in hoc sensu S. Thomas art. 4 docet in Chro n fuisse virtutem spei.

De Poenitentia definiri n pt, vtrum fuerit in Chro, qa huius difficultatis solutio pendet ex illa alia qd nam sit obtu Poenitentiae. illud tn certum e in Chro Poenitentiam sub rade poenitentiae n fuisse, qa sicut Chrus peccare n potuit, ita nec dolere de peccato commisso.

Dicendum 4to in Chro fuisse donum timoris Dei, vtat ex illo Isaiae 10: et replebit illum Spiritus timoris Dni. et S. Th. art. 6 id asserit et cum eo aly. timorem tn hic n illigimus fugam mali, culpae, aut mali poenae vel futurae vel imminentis sibi, qa Chrus neutrum eorundem malorum timere sibi potuit, siquidem cognoscebat se n pde peccare et sic nec pati poenam quae solo peccato debetur, et quamvis mortem timuerit n tn eam timuit vt poenam siue malum peccato debitum sed tm vt malum nae. quando ergo Scriptura et Theologi asserunt in Chro fuisse timorem Dei per timorem illigendus e affectus reverentiae siue humilis reverentia erga Deum, quae (: vt bene quidam notat:) consistit partim in aestimaoe diuinae excellentiae, partim in affectu voluntatis volentis infinitam Dei maiestatem: atq hoc modo timorem Dei accipi pde docet S. Gregor. lib. 17 moral. cap. 15 et aly PP. apud Vasquez disp. 44 cap. 2. et Suarez disp. 20 sect. 2.

Dicendum e vltimo in Chro fuisse etiam Prophetiam cum reliquis gratys gratis datis, quae respectu ipsius Chri n adeo proprie videntur pde dici graae gratis datae, quatenus scilicet illi st datae iuxta exigentiam infinitae dignitatis et excellentiae vnionis hypostaticae ipsi Chro intrinsecae. haec vero assertio e S. Th. art. 8. Suarez disp. 21 sect. 1. Vasquez in confirmaoe doctrinae praecedentis art. 8 et aliorum coniter. e contra Abulensem cap. 15. num. 9 et 164 cuius opinionem temerariam appellat Vasquez loco citt. num. 12. Pbt. a. conclio ex Deuteron. 18: prophetam de gente tua sicut me suscitabit sibi Dnus; quae verba de Chro illigit S. Petrus Act. 3. et 5. Steph. Act. 7 et idem ptt ex coni sentia PP. vt videre e apud Suarez loco citto. rao. a. e, qa prophetare proprie loquendo nihil aliud e quam procul fari siue procul videre, hoc e, praedicere procul sita vel futura, hoc a. Chro n defuit.

Dices:

Dices: de ratione prophetiae est imperfectio scilicet cognitionis obscuritas quae non congruebat ipsius Christi dignitati &c. Respondeo nego Antecedens, quod a. obscuritas cognitionis existentis in ipso propheta non sit de ratione prophetiae patet ex eo quod ex Scriptura et S. Basil. appellantur videntes quia futura ut praesentia intuebantur. praeterea idem constat, quia si quis futurum evidenter praevideat et pronunciet, licet illud evidenter intuitus sit, adhuc proprie dicitur prophetasse.

Dices 2do: S. Paulus 1 ad Corint. 13 docet prophetias evacuandas esse scilicet in patria quando venerit quod perfectum est, sed Christus semper fuit beatus & in illo non fuit prophetia proprie dicta. Respondeo de ratione prophetiae esse aliquam imperfectionem sive obscuritatem non quidem existentem in eo in quo est prophetia sed in illis ad quos ipsa prophetia dirigitur, quatenus obscure agnoscunt ea quae annunciantur, ac proinde S. Paulus docet in patria esse evacuandas prophetias, non quia tollenda sit ipsa substantia prophetiae cognitionis, sed quia praedictio sive annunciatio rerum futurarum aut absentium non dirigetur ad unum qui habet obscuram cognitionem eorum quae praedicuntur. aliis aliter respondent.

Dices 3tio cum Abulensi: S. Joannes Baptista Matth. 11 dicitur plus quam Propheta & Christus non est dicendus propheta. Respondeo nego consequentiam: quia Joannes dicitur plus quam propheta, non quia non fuerit propheta, sed quia hoc prae aliis qui ipsum praecesserunt habuit, ut JESUM quem omnes prophetarunt et non viderant, ipse digito demonstrarit non relinquens obscuritatem aliis. Christus a. dicitur propheta quia futura pronunciavit et absentia revelavit. praeterea Christus multis titulis, ut bene notat Vasq. loco citato. dici potuit etiam si hoc velimus, plus quam propheta, eo quod sine ulla proportione in reliquis omnibus esset Joanne excellentior.

CAPUT IIII

Utrum Christus sit caput hominum et Angelorum?

Supponendum est caput hic sumi metaphorice, ut colligitur ex S. Tho. art. 1. q. 8 ubi agit de hac re, necessario debere habere aliquam proportionem et similitudinem cum ex capite proprie dicto., quoniam a. caput in corpore humano praeit; primo quidem ordine quatenus excellentiorem locum obtinet., 2do perfectione quatenus in capite sit et viget omnes sensus tum intrinseci tum extrinseci qui per alia membra sunt dispersa. 3tio virtute siquidem caput sensum et motum in reliqua membra influit, ideo de ratione capitis metaphorici videtur esse ut reliqua membra ordine sive dignitate, perfectione, et virtute praecedat. pro qua re.

Dicendum

Dicendum ē 1mo. Chrum ēe caput Eccliæ, vt constat ex illis Pauli verbis ad Ephes. 1. ipsum dedit caput supra oēm Eccliam. idem habetur ad Ephesios 4. & 5. & ad Coloss. 1 & 2. constat etiam ex PP. græcis & latinis in dicta Pauli loca. rāo ē, qa Chrus respectu Eccliæ & eius membrorum ht proprietates capitis, siquidem antecedit reliqua Eccliæ membra, ordine quidem, qa ē primus prædestinatorum Rom. 8. Et dignitate excedit reliquos oēs hoīes & pfectione qa in eo ē plenitudo grāæ, vt constat ex dictis, virtute verò, qa influit in reliqua Eccliæ membra dona supnāalia, vt caput influit in reliqua membra. hæc ē sentia S. Thomæ art. 6 huius q. & aliorum quos ht Vasquez disp. 43. c. 1. rāo vero cur Chrus comparetur potius capiti quam cordi, cui comparatur Spiritus S. ē, qa vt recte docet S. Th. loco citt. ad 3 caput præeminet in corpore cæteris membris exterioribus, cor. a. occulte influit in reliqua membra & ideo cordi comparatur Spiritus S. qa inuisibiliter Eccliam viuificat, capiti vero comparatur ipse Chrus secundum visibilem nāam in quantū hōo hoībus præfertur.

Addendum ē a. Eccliam, quæ ē corpus Chri comprehendere oēs hoīes, vt docet Augs. in lib. de catechizandis rudibus cap. 3. & in psal. 36 atq ideo Chrus ē caput oium hoium & eorum qui st in Paradiso, limbo & inferno, qa ad hoc sufficit sicut illos dignitate & pfectione excedit, ita in illos aliqua dona supnāalia influat, aut influxerit, aut certe quem ex se paratus fuerit influere; pterquam qd pt etiam dici caput eo qd oēs vel regat volentes vel coerceat inuitos.

Dicendum 2do Chrum ēe caput Eccliæ n solum vt ē Deus sed etiam vt ē hōo. Pauli ad Ephes. 1. ipsum dedit caput super oēm Eccliam, vox e. illa, dedit, conicaōem alicuius dignitatis quæ n conueniat per nāam significat & ideo illigenda ē de Chro prout hōo ē. idem constat ex PP. præcipue a. ex Augustino tom. 5 de verbis Dni epla 50 & lib. 1. de Trinitate cap. 12. rāo a. ē, qa Chrus vt hōo ht proprietates superemīnentes capitis mystici respectu Eccliæ, & licet caput poit ēe diuersa raōis cum membris atq ideo Chrus dicatur ēe caput Eccliæ, congruum tn ē vt caput sit hōogeneum & eiusdem nāæ cum membris, & vt corpus visibile habet etiam caput visibile a quo recipiat suos influxus. huius sentiæ ē D. Thomas art. 2. & multi alij.

Ex dictis obiter colligi pt Chrum vt hoīem quamuis n nulli repugnent ēe membrum Eccliæ si hoc sumatur prout comprehendit etiam caput, membrum vero si accipiatur secundum quid n includit dependentiam ab alijs membris. ita S. Thomas in 4. dist. 49. q. 4. art. 2. Altissiodorensis lib. 3. tractt. 1. cap. 4. q. 6. & alij.

Addendum ē Chrum vt hoīem ēe caput Eccliæ raōe vnionis

hypostatica

hypostatica, h.a. rade grae habitualis, nisi forte quatenus haec data est a Christo vt ei tanquam vnitae principio omnis graae nrae constituto iam per vnionem hypostaticam subueniret, et ideo in Christo proprie loquendo vnio hypostatica non grae habitualis, et grae capitis, sicut rade vnionis praedet reliquos omnes homines quoad dignitatem, affectionem, et virtutes ita vt in omnes influat, in quos tm non influit rade grae habitualis per se sumptae, reguidem etiam sine illa poet influere. vide Vasquez disp. 46. cap. 3. num. ij.

Ad secundum e rursum Christum aeternum illam esse corporis suum esse caput hominum secundum humanitatem et corpora ipsorum, secundum illam et manifestum. secundum corporis patet: qa secundum illud hypostatice vnitum dignitate et affectione excellit, et omnis naa redemptionis in suo corpore sanctum: manet atque ita per corpus suum influxit in Ecclesiam. rursum qd Christus est caput hominum secundum humanitatem eorum patet. item secundum eorum corporis qa in eorum corpore virtus aliqua a Christo derivatur, siquidem per auxilia graae eorundem corporum movet ad bene operandum, coercet a malis operibus, et tandem per merita et virtutem Christi corpora resurgent et gloriae dotes assumpsent. vide Vasq. disp. 48. cap. 2.

Ad secundum rursum Christum non esse caput hominum in statu innocentiae sed tm post lapsum, qa dona graae quae in eo statu habuerunt non fuerunt per Christum, atque ita homines a Christo nullum influxum acceperunt, vt infra constabit.

Dicendum e 3tio Christum non solum vt Deum sed etiam vt hominem esse caput Angelorum. colligitur hoc ex S. Thoma art. 4 et in 3 dist. 13. q. 2. art. 2. quaestiuncula 1. litt. 8 in cap. 1 ad Ephes. et q. 29. de veritate art. 4 et ad 5 et art. 7 ad 6. idem docent alii Theologi quos Vasquez disp. 48 cap. 2 et Suarez disp. 23 sect. 5. et Pico 2do. hanc conclusionem probant tinelli ex aliquibus locis S. Pauli. sed Vasquez loco citato vult ea loco non concludere. Ratio igitur huius rei ergo est, qa de rade capitis non est contubernalis naa cum membris aliquem neq Christum secundum divinitatem diceretur caput Angelorum, qa plus differt ab Angelis secundum divinitatem quam humanitatem, et constat. sed ad rationem mystici capitis solum necesse est vt dignitate et affectione excellat et aliquo modo influat in membra per intrinsecam virtutem vel extrinsecam gubernationem, atque ita Christus se habet respectu Angelorum, vt docet Dionys. ho. 7 de coelesti hierarchia. Ambr. in lib. de institutione Virginum. Hieron. in cap. 8 Isaae. Etiam Angeli subdunt Christo vt administratorii spiritus et Christo ministrasse dicuntur Matth. 4.

Dicendum e 4to Christum non esse secundum humanitatem ita ita caput Angelorum, vt secundum illam influxerit in Angelos gratiam qdem illi meruerunt gratiam sanctificantem vel gloriam. ita S. Th. in 3 loco cit. et seqq. Almaing in 3 dist. 13. q. 1. post 1 sectioe. Vasq. disp. 49 a cap. 2 vsqad 6.

Et tm

Est tn contra nnullos alios inter quos ē Suarez disp. 12 sect. 1. § dico tn primo. vbi defendit Chrum meruisse Angelis graam sanctificantem e gloriam. hæc a. conclio ptt ex illis Pauli verbis ad hebr. 2. qui sanctificat e qui sanctificatur ex vno oes, pp quam caam n confunditur eos fratres vocare dicens: nunciabo nomen tuum fratribus meis. e paulo post: ecce ego e pueri mei quos dedit mihi Deus. qa ergo pueri conicarunt carni e sanguini e ipse similiter participauit ijdem. ex hoc a. loco aliqui efficaciter arguuntur sic: oes sanctificati per Chrum vocantur pueri e fratres ipsius Chri & Angeli per Chrum n sunt sanctificati, e per consequens Chrus illis neq graam sanctificantem neq gloriam meruit. eadem conclio magis infra constabit vide Vasq. disp. 49. cap. 2. ex his a. constat Chrum n ee ita caput Angelorum vt sit caa prædestinaois illorum. vtrum a. ita sit caput hoium vt fuerit etiam caa pdestinaois illorum mox definietur.

CAPVT V.

Vtrum Christus ita sit Caput hominum, vt fuerit causa prædestinationis illorum?

Absolutis ijs quæ ex q. 7 & 8 Diui Thomæ nobis erant examinanda, addimus hoc caput vt quæ ex q. 24 quæ ē de Chri prædestinaoe, nobis disputanda sit e cum pcedentibus magnam hnt connexionem breuiter hic expediamus. quoniam a. propositæ difficultatis solutio pendet ex solutione illarum: vtrum hoie n peccante Deus eet Incarnatus? quam quæstionem S. Th. tractatq. 1. art. 3. e nos in hunc locum reseruauimus. e vtrum Chrus fuerit primo prædestinatus e hoies præordinati ad æternam visionem vitam ante præuisionem peccati e Chri venturi? prius de his agimus e deinde solutio propositæ difficultatis facilis erit.

Dubitatio I.

Vtrum homine non peccante Deus esset Incarnatus?

Duo prout facit ad rem nram distingui potest in Incarnaoe, nempe eius substantia, e modus. substia ē ipsamet assumptio vel vnio naæ humanæ cum Verbo. modus ē circumstantia siue conditio ipsius naæ assumptæ, hoc ē, passibilitas. certum a. videtur apud oes qd si hoo n peccasset Deus n eet incarnatus eo modo quo incarnatus ē nempe in carne passibili, qa Incarnao tali modo, vt aliqui notant, fuisset otiosa quoad eundem modum,

siqui=

siquidem ille modus possibilitatis ñ fuisset necessarius nrae redemptionis: quaeri remanet tn difficultas circa substiam Incarnacois, utrum scilicet hoie ñ peccante Deus ect incarnatus saltem in carne impassibili. verum eadem difficultas etiam applicata soli substiae incarnacois pt adhuc illigi dupliciter. imo iba ut sit sensus: utrum Deus hoie ñ peccante. ect adhuc incarnatus, siue ex vi eiusdem decreti quo iam d incarnatus siue ex vi alterius. 2do utrum hoie ñ peccante. ect incarnatus determinate ex vi eiusdem decreti quo de facto d incarnatus. atq in hoc sensu illecta difficultas eadem examinatur a theologis, ut recte notat Vasquez disp. 55. cap. 1. num. 5. quid tn dicendum sit de hac controuersia prout modo decepta facile colligetur ex infra dicendis.

Prima sentia affirmat Verbum ex vi eiusdem decreti quo de facto incarnatus fuisse incarnandum etiamsi hoie ñ peccasset ita tn ut ect impassibilis. ita Scotus in 3 dist. 7 q. 3. 3 sedhi et Albertus ibidem dist. 20 art. 9. Alensis 3 parte q. 2 memb. 13 et alii apud Vasq. disp. 50. cap. 2. fundtur d, qa Chtus ptis ordine raois, fuit praedestinatus quam praeuideretur Adami peccatum, qd contendunt oia argta probare. qua posit pro hac sentia afferri, ut notat Vasq. loco citto. ex quo manifeste sequitur Deum assumpturum fuisse carnem etiam hoie ñ peccante.

2da sentia negat hoie ñ peccante Deum assumpturum fuisse carnem siue passibilem siue impassibilem. ita S. Thomas q. 1. art. 3. Caetanus et reliqui interpretes communiter. Capreolus in 3 dist. 1. q. unica art. 1. conclusio 1. Ferrara lib. 4. contra gentes cap. 51. Vasq. disp. 50. a cap. 4 et alii apud ipsum cap 4. et communis scholasticorum sentia.

Tertia sentia, quam Vasq. disp. citto cap. 3 refert et merito notat explicatu difficilem, et Suarez disp. 5. sect. 1. qui precedentes sententias ita conciliare nititur ut tn velit qd si hoie sua libertati relictus ñ erat peccaturus, tn propositum Dei d de Incarnae faciendae potuisset consistere et habere suum effectum, ut constat ex iis quae docet ibidem d Ergo primo. his positis.

Dicendum cum 2da sentia si hoie ñ peccasset ex vi decreti, quo de facto Incarnatus d Deus, nullo modo ect Incarnatus. Ptz imo ex PP. qui manifeste id tradunt. S. Leo Papa, cuius summa et authoritas in tra de Incarnae, serm. 3 in Pent. ita lit: si hoie ad imaginem et similitudinem Dei in sua nta honore mansisset Creator mundi creatura ñ fieret, neq temporalem temporalitatem subiret. S. Irenaeus lib. 5 adu. haeres cap. 54 sic loquitur: si ñ haberet caro saluari, neq quam Verbum Dei caro factum ect, et si ñ haberet sanguis mulorum mundari, neq quam sanguinem habuisset Dnus. S. Athan. serm. 3 contra Arianos S. August. serm. 8 de verbis Chti ex illis Chti verbis: venit e. filius

hominis

hominis quaerere & saluum facere qd perierat. item in psal. 36. con. 6. & in psal. 68. S. Cyrill. Alexandr. 5 dialog. de Trinitate. quorum loca & alia recit. ponderat Vasquez disp. 20 cap. 4. cum igitur constet ex tot SS. PP. Deum hoie n peccante n fuisse incarnatum, multo magis constat eum tunc n fuisse incarnatum ex vi decreti quo de facto incarnatus est.

Dicent nonnulli ex aduersarys testimonia allegata de referenda ad incarnacoem accepta n quidem secundum substantiam sed secundum modum, ita vt ps nonnisi tem Deum n fuisse incarnatum in carne, qatenus si hoo n peccasset. Sed contra, qa PP. loquuntur de re substantia incarnacois n de illis circumstantijs vel modo, vt constat ex illorum verbis. praeterea si hoc venturus fuisset si n fuisset peccatum, falsum est qd dicunt PP. nempe incarnacoem n futuram si n fuisset peccatum. ratio e, qa negao remouet qia qua est post ipsam, ac proinde senty PP. e nullo modo fore incarnacoem hoie n peccante. Confirmatur qa licet merita Abrahae fuerint ratio vt Deus ex eorum stirpe illius carnem sumeret, nemo th vere dicet si Abraham n exercuisset opera meritoria Deum n incarnandum & eadem ratione si redemptio humani generis a peccato fuit ea cur Deus assumeret carnem passibilem, n a. cur assumeret carnem simpliciter PP. n possunt dicere Deum n fuisse incarnandum. nisi homies redimendi fuissent a peccato. cum igitur PP. ita loquantur aliquid praeterea nisi volunt nimirum incarnacoem secundum substantiam voluisse ex qa redemptionem e illam n futuram fuisse nisi hoo fuisset redimendo vel peccasset.

Ex dictis infertur hoie n peccante Deum nulla ratione neq ex vi alterius decreti incarnandum fuisse, atq hoc sequitur ex eo qd PP. citati absolute negant si hoo n peccasset Deum n fuisse incarnandum qd in rigore significat Deum neq ex vi alterius decreti incarnandum fuisse.

Pbtur 2do nra conclusio: qa si hoo n peccasset Deus n haberet praesens decretum de facienda incarnatione & si hoo n peccasset Deus n fuisset incarnatus ex vi eiusdem decreti quo de facto incarnatus est. Antecedens: qa remota tota caa finali alicuius decreti tollitur illud decretum, remoto a. peccato tollitur tota caa finalis decreti quo de facto Deus e incarnatus nequidem redemptio generis humani fuit tota caa finalis eiusdem decreti & haec tota tollitur remoto hoie peccato & si hoo n peccasset Deus n haberet praesens decretum de facienda incarnatione. Qd a. redemptio humani generis fuerit tota caa finalis decreti de facienda incarnatione, in quo nititur vis argti, patet dupliciter: qa ex Scriptura quae nullam aliam caam finalem incarnacois assignat.

Matth.

Matth. 7 n̄ veni vocare iustos sed peccatores. Matth. 15 & Luca 19.
venit filius hois quaerere & saluum facere qd perierat. Ioãis 3. misit
Deus filium suum in mundum vt saluaretur mundus per ipsum. ad
Galat. 4. misit Deus filium suum vt eos qui sub lege erant redimeret.
1. ad Timot. 4 fidelis sermo & oi acceptaõe dignus qa Chrs Iesus venit
in hunc mundum peccatores saluos facere. cum igitur in Scriptura
redemptio generis humani assignetur pro caa finali incarnaõis Dei
nec de vlla alia caa vlla fiat mentio in Scripturis, certe constat hanc
fuisse vnicam caam finalem incarnaõis, dum e. agimus de ys quae
pendent ex libera voluntate Dei n̄ possumus de ys aliter definire quam
ex reuelaõe nempe ex Scriptura & PP. quos idem clarius asserere dicemus.
Ddo igitur pbt ex PP. redemptionem generis humani fuisse
totam caam finalem incarnaõis, ÿ e. asserunt nullam fuisse aliam
caam cur Deus incarnaretur praeter liberaõem hoium a peccato & eorum
redemptionem. Nazian. oraõe 4 de Theologia: quae a. humanitatis
a Deo susceptae caa extitit. profecto vt salus nobis pararetur, quid e.
aliud caa afferri poit? Ambros. lib. de Incarnaõis Dnicae Imto cap. 6.
quae erat caa Incarnaõis nisi vt caro quae perierat redimeretur.
August. lib. 1. de peccatorum meritis & remiss. cap. 26: commodum,
inquit, arbitror aceruatim congerere quae occurrerint aut quae suffi-
cere videantur quibus apparcat Dnum n̄ aliam ob caam in carne venisse
ac forma serui accepta factum obedientem vsq ad mortem, nisi vt
hac dispensaõe misericordissimae graae, oes, quibus tanquam membris
in suo capite constitutis caput & ad capessendum regnum Coelorum
viuificaret, saluos faceret, liberaret, redimeret. & serm. 9. de verbis
Apost. nulla caa fuit veniendi Chro Dno nisi peccatores saluos facere,
tolle morbos, tolle vulnera & nulla e caa Medicinae.
Ad haec testimonia dupliciter responderi solet. primo e.
n̄nulli respondent eadem testimonia illigenda ee de incarnaõe n̄ se-
cundum substiam sed secundum modum vsq significari totam caam
incarnaõis Dei in carne passibili fuisse redemptionem hoium.
Sed contra e, qa in ysdem testimonys e sermo de substia
Incarnaõis, neq vllum e verbum ex quo colligi poit ibi ee sermonem de
Incarnaõe n̄ secundum se sed secundum carnem passibilem, quapp si
testimonia Patrum exponantur de Incarnaõe secundum modum mani-
feste vis infertur textui neq eius verba illiguntur proprie, cum tn certum
sit verba cuiuscunq sensus praecipue vero Scripturae & PP. ee maxime
proprie illigenda nisi necessitas obstet, quae in psenti nulla e.
Addo quando aliquid e solum caa alicuius conditionis quae
in actione reperitur, n̄ solet dici absolute caa actionis & multo minus
caa

caa vna praeter quam nulla alia sit, vt si v. g. quis Romam veniat caa lucrandi Iubilaeum, sed commoditatis graa veniat in equo n bene dicitur commoditatem fuisse caam cur Romam venerit sed Iubilaeum, cum ergo redemptionem hoium Patres dicunt fuisse caam Incarnaois e quidem vnica n pt hoc illigi de modo Incarnaois sed solum de eig substia.

Ado nnulli respondent ex testimonys supra allatis solu haberi hoium redemptionem fuisse totalem caam, id e, sufficientem Incarnaois, n tn ex illo concludi qd cum hac caa totali n concurrerit etiam alia totalis e sufficiens caa Incarnaois, ita vt Incarnao sit pp duas caas quarum vtraq fuerit sufficiens e totalis totalitate effectus n caa vt coniter dicitur. quapp authores hi concedunt quidem Incarnaoem fuisse factam e decretam ob redemptionem hoium tanquam ob vnam caam jmariam, sed simul volunt illam etiam fuisse factam ob aliam caam aeq primariam e proximam neq ob excellentiam ipsius mysterij Incarnaois e manifestaoem diuinae bonitatis in eodem mysterio.

Sed contra e, qa haec responsio n interpretatur testimonia allata sed ys contradicit. ptt: qa docere n fuisse aliam caam Incarnaois praeter redemptionem hoium, vt dicunt PP. nihil e aliud quam dicere redemptionem fuisse vnicam caam e n fuisse duplicem e totalem aliam, quapp dicere redemptionem hoium fuisse quidem per se caam sufficientem sed concurrisse simul cum alia caa totali, vt dicit responsio, e asserere qd falsum sit n aliam fuisse caam Incarnaois praeter redemptionem hoium qd tn PP. asserunt &c.

Dices: certum e Deum incarnatum ee pp gloriam suam, vt constat ex Prouer. 16: vniuersa pp semetipsum operatus e & n sola hoium redemptio fuit caa finalis Incarnaois sed etiam ipsa Dei gloria, e per consequens recte constitui pout duae caae finales Incarnaois, si tn illud n obstat PP. testimonys allatis, neq hoc obstabit.

Rs verissimum ee qd Deus pp gloriam suam incarnatus sit, verum ita illud explicandum e vt simul hant veritate Patrum testimonia, atqui illa n verificantur si affirmetur Dei gloriam etiam vt pscindentem a redemptione hoium fuisse caam sufficientem Incarnaois, vt volunt aduersarij. dicendum e igitur finalem caam sufficientem e totalem Incarnaois fuisse Dei gloriam vt resultantem determinate ex redemptione hoium, quapp cum PP. dixerunt n aliam fuisse caam Incarnaois praeter redemptionem hoium, sensus erit ~~determinaoem hu~~ redemptionem hoium determinate

sumptam

sumptam prout involuit divinam gloriam ex se resultantem
ita fée eadem finalem Incarnatis vt praeter horum redemptionem
eo modo sumptam nulla alia fuerit ea Incarnatis. ex quo
manifeste sequitur Deum saltem ex praesenti decreto n fuisse vacar
nandum si hoc n peccasset.

Obycies 3mo ex illis verbis Prouer. 8: Dng possedit me in
initio viarum suarum antequam quicquam fieret, colligitur Chri pra=
destinaciem fuisse principem creaturae mundi in divina voluntate, nempe
ita vt secundum nrum modum intelligendi Chri praedestinacem consecuta
sit voluntas creandi mundum, hoc. a. inde colligitur qa verba illa
coniuncte intelliguntur a P.P. de sapientia Dei incarnata ratione humani=
tatis vt testatur Cajetan. hoteri Bg. cum a. sapientia increata n
fuerit initium operum, hoc e, operum Dei ordine temporis seu exe=
cutione. sequitur saltem ordine divina voluntatis e praedestinatio
principem fuisse Christum tanquam caput reliquarum rerum, ac proinde
incarnaio n potuit ee praefinita ob redemptionem hominum tanquam
ob eadem vnicam. R. ex verbis illis colligitur Christum fuisse quide
a Deo constitutum vt caput e initium n quidem omnium operationum
Dei sed tm omnium operum ad redemptionem pertinentium quae sit via
per quas ad Deum redimg, atq hae interpretatio e communis inter P.P. intelli=
gentes illa verba de increata Dei sapientia; alij alias rationes assignant.

Obycies 2do. ad Colos. 1, dicitur Chri primogenitus omis
creaturae quoniam in ipso sit condita vniuersa. et infra: oia per ipsum
e in ipso creata st e ipso e ante oes e oia in ipso sit. ex his a. infert
Verbi Incarnacem in mente Dei prius praefinitam ee quam reliqua
oia futura, e per consequens Chri Incarnacem fuisse praefinitam ante
decretum de redemptione nra atq ita Chm venturum fuisse etiam
hoc. n peccante. R. si verba illa oia S. Pauli intelligantur de Chro
secundum divinitatem tm, vt multi P.P. volunt, nihil sequitur contra
nos vt ait. sed cum prima verba intelligantur de Chro secundum qd e
hoc, i n tm ideo Chri dicitur primogenitus omis creaturae qa prio ordine
eadem fuerit praefinitus quam vlla creatura, sed dicitur primogenitus
omis creaturae eo qd oes creaturas dignitate praecedat sicut primo=
genitis reliqui fratres praecedunt dignitate, ad qd facit locus ille S.
Pauli ie ego primogenitum ponam illum excelsum prae regibus terre.
e quidem Hieron. in eadem Pauli verba refert ad Chri divinitatem
supra oes creaturas. imo Vasq. disp. 70 cap. 70 negat vllum alium
praeter Rupertum qui e in contraria sentia, illexisse illa verba
Pauli de eo genere prioris de quo disputatur. reliqua vero verba
quoniam in ipso condita sit vniuersa nobis n offerunt, qa oes interpretes
illa

illa referunt ad Christum vt Deum, sicut etiam ad Christum eodem modo considerataṁ referuntur illa alia / e ꝯra in ipso / vt ibi ex th.

Obiceres 3to: 1. ad Corinth. 3 dicitur omnia vra sunt, nos a. Chri, Christus vero Dei, ergo a. Paulo dicit omnia esse electorum quia ad eos vt finem ordinata sunt, ita etiam dicit praedestinatos ipsos esse Christi, hoc est, ipsum tanquam ex. finem creatos et praedestinatos. Cum Christus etiam secundum humanitatem sit finis omnis creaturae, sequitur id etiam prius fuerit praefinitus et per consequens etiam ante suam redemptionem, atque ideo Incarnationem futuram fuisse etiam non peccante. Ad ea verba 1. Pauli non esse eo modo illegenda quo illiguntur ab adversarijs in obiectione, quia sensus ille non adeo accommodatus textibus, sicut et accommodatus textus quem affert Vasquez dicta disp. 10 cap. 10. vbi docet servum illius Iesu esse, id est redempti a Christo et sumus servi tota etiam vita nra debet esse Christo conformis et consecrata. praeterea adducit idem Vasq. interpretationem ab aduersarijs allatam non esse receptam ab alijs.

Obiceres 4to: 1 ad Corinth. 2 dicitur: loquimur Dei sapientiam in mysterio quae abscondita est, quam praedestinauit Deus ante secula in gloriam nram. cum a. his verbis Paulus Christum appellet sapientiam Dei praedestinatam in gloriam nram, sequitur finem ob quem Christus praedestinatus et fuisse gloriam nam humanam et non solum redemptionem nram. ex his a. colligitur etiamsi Adam non peccasset atque ita cessasset finis redemptionis nrae nihilominus venturum Christum quia maneret finis ob quem ille praedestinatus scilicet gloria nam humanae. Ibi sermonem est de gloria nra quam ex Christi redemptione erant consecuti et in quam Deus praedestinauit sapientiam in mysterio absconditam nempe sapientiam crucis quae in omnibus tanquam in mysterio dicitur esse abscondita. id a. Paulus his verbis allegatis loquatur de eadem sapientia colligitur ex alijs quae eodem capite paulo ante dixerat, non e. iudicauit me aliquid scire inter vos nisi Iesum Christum et hunc crucifixum. ex his igitur colligitur Paulum verbis in obiectione allatis non de loquutum de gloria quae in incarnationis mysterio secundum se sumpta est sed quae est abscondita in passione et cruce Dni quamq Christus nobis sua passione et morte meruit. quae cum ita sint nulla ratione est inde inferri Christum fuisse praedestinatum ob alium finem a redemptione nra.

Addo secundam interdum videri assignare alios incarnationis fines praeter redemptionem generis humani. id innuit August. 13 de ciuit. Dei dicens alia multa esse cogitanda in Christi incarnatione praeter ablationem a peccato de quibus supra dictum. verum idem

fines

fines si recte considerentur n̄ sūt diuersi a redemptione hoīu cum in illa includantur aut ad illam dicant ordinem vt ē v: g: nr̄a illuminaō, iustificaō, glorificatio.

Obycies 5: Cyrillus Alexandr. lib. 5 thesau. cap. 3 contra Arianos docentes filium Dei ēe creaturam ē creatum a Deo vt nos crearet nosq ēe ab illo creatos, sic arg̃tatur: si vt nos cœterasq creaturas per filium produceret ipsum nempe filium ex nihilo produxit erit ipse pp. nos factus non nos pp. illum, ē ita nos præstantiores illo erimus creaturæ ipse vero instru ad creandas cœteras creaturas, præterea alia similia arg̃ta affert infra, quæ quis contra nr̄am sentiam conuertere poēt hoc modo: si Deus vt nos redimeret incarnaōem operatus ē nos n̄ erimus pp. Chrum, sed Chrus pp. nos, atq ita nos erimus quid melius quam ipse qd ē falsum.

R. qd Cyrillus adeo manifeste senserit incarnaōem factam ēe pp. nr̄am redemptionem vt de eius mente minime dubitari poēt, constat hoc n̄ solum ex illis 5 dial. de Trinit. citt. si e. n̄ peccassemus neq factus ēet nobis similis. sed etiam lib. 5. thes. cap. 8 vbi sic habetur: sciebat e. mortales nos futuros pp. peccatum ē ideo ex misericordia sua ante sæcula constituit vt Verbum suum ē initium viarū suarum ē fundtu fieret reuocaretq hoīem in seipso factus primogenitus in multis fratribus ē origo resurrectionis. præterea idem constat ex lib. 2. in Ioan. cap. 3. vbi sic ait: quoniam primus Adam libertate sua n̄ bonum vt debuit sed malum vt diximus elegit atq ideo morti addictus Spiritum S. amisit, de coelo nobis 2dum Adam misericordia misit. quæ cum ita sint iure optimo poūmus dicere Cyrillum in obiectione citato arg̃tari contra Arianos qui asserebant filium Dei ēe factum a Deo ad nos creandos, ita vt idem filius Dei respectu nr̄i se haberet sicut instru se h̄t respectu artificis, atq hoc colligitur ex n̄nullis quæ infra locum in obiectione adductum subdit idem Cyrillus, contra illud a. recte procedunt ē h̄nt vim arg̃ta Cyrilli, ea tn̄ n̄ vrgent nos qui volumus Chrū ēe incarnatum pp. hoīu redemptionem, n̄ tn̄ ita vt n̄ h̄at vllam aliam bonitatem aut amabilitatem nisi meri instri ad nos ordinati, siquidem vltro concedimus incarnatis opus fuisse præstantissimum ē fuisse pp. seipsum intendi absq vllo ordine ad nr̄am redemptionem, vt infra magis constabit.

Obycies 6to: idem Cyrillus lib. 5 thes. cap. 8. sic h̄t: profundatur ante nos Chrus ēc idq in præscia Dei vt cum ordine diuino benedictio maledictionem antecesserit. ex his a. sic arg̃tari licet: ex præscia Dei profundatur Chrus ē in eadem præscia ē ordine diuino benedictio nempe Chrus ē quæ in Chro nobis donata sūt antecesserunt maledictionem

onem, hoc ē, peccati permissionem & ex mente Cyrilli Chri praedestinatio in mente Dei antecessit peccati permissionem & per consequens voluntatem redimendi genus humanum. Q ē loco Cyrillum non male doctrinis n sumere peccati permissionem quae n ē mala, sed ipsa peccati executionem, & respectu illig recte docet Chri praedestinationem non profundatos illectam in mente Dei processisse, ac proinde negatur hns argti ex Cyrillo collecti. Qd a. Cyrillo ita sit explicando colligitur ex eiusdem verbis ibidem quae supra retulimus scribat mortales nos futuros &c quibus manifeste significat permissionem peccati prout dicit actam Dei fuisse priorem Chri praedestinatione. 100.

Ex his a. referri pt. cum idem Cyrillus ibidem sic ait eodem modo creator noster Chrus nra salutis fundatu etiam ante initium mundi fundavit ut si praevaricatione caderemus in ipso rursum revocaremur. eiusmodi verba n ē ita illigenda perinde ac si ps Cyrillus velit Chrum venisse ut vivificaret nos in statu innocentiae vel ut nos liberaret a peccato cum si fortasse accideret, sed ita ut velit Chrum venisse ut ēt fundatu humanae salutis acquirenda per liberationem a peccato iam praeviso, quoq ille particula, si, habebit vim particulae, quando, ut sensus sit Chrum venisse ut nobis ēt salutis fundatu quando peccassemus, qd si eadem verba illigerentur de renovatione facta per liberationem a peccatis actualibus, ut illigit Vasq. disp. 10 cap. 10. l. 6 sane eodem modo illigi colligitur ex illa particula rursus; particula, si, n erit accipienda pro particula, quando, qa cum Chrus n venerit primario pro peccatis universum actualibus pt concedi decretum Incarnationis praecessisse praevisionem peccatorum actualium ex peccato originali provenientium, ut ostabit.

Modo contra nram conclusionem objici etiam August. lib. 1 de nuptis & concupisc. cap. 27. ubi docere videtur qd coniugium, etiamsi n fuisset peccatum, futurum erat intra coniunctionis Chri cum Ecclia. ex quo inferunt adversarij August. ibi supponere qd etiam n existente peccato futura ēt incarnatio quae ē coniunctio Chri cum Ecclia. Sed revera August. revera loco citto nihil tale docet, ut pt ex textu; sicut nec quicquam docet contra nos lib. de spia & spiritu cap. 9. si tn ille liber ē Augustini, cum dicit Deum propterea factum ē hoiem ut totum hoiem beatificaret, qa ibi loquitur de beatificatione ipsius in redemptione, ut pt ex n nullis ibidem & alys supra relatis ex eodem Augustino. praeterea nos n urget idem August. lib. cap. 15. de nat & grat. ubi absurdum existimat ē concedere ut peccatum ēt causa misericordiae Dei, qa ellis verbis tn vult absurdum qd peccatum ita sit necessarium ad

mise=

misericordiam Dei vt sine illo hæc ēe n̄ poīt, qd nullo modo ex nrā rtioe sequitur, siquidem nos n̄ asserimus impoibile fuisse Deum incarnari hoīe n̄ peccante sed hoīe n̄ peccante Deum n̄ fuisse incarnandum.

Deniq nobis n̄ obstat Irenæus aduersus hæreses lib. 3 cap. 37 vbi ait: cum præexisteret saluans oportebat ē qd saluaretur fieri, vt n̄ vacuum ēet saluans. ex quibus n̄nulli inferunt prius decretam ēe incarnaoem quam fuerit decreta mundi creāo. n̄ obstat, inquam, qa ibi per saluantem illigendus ē n̄ Chrus sed Deus qui duraoe præexistit, cuius poīa vt haberet qd saluaret cōgruum fuit, vt haberet aliquem effectum. ex ys, a. quæ hactenus diximus ad obiectiones supra factas explicari poterunt si quæ alia ex ysdem aut alys PP. obyciantur. Vnum tn̄ Rupertum reycimus qui reuera nobis ē contrarius, sed eius auctoritas in hoc nullo modo ē excipienda, cum sit contraria vnanimi grauiorum ē antiquorum PP. sensui. deniq addo oībus fere obiectionibus supra relatis aliter ex alys Rderi pōe, sed per tempus n̄ licuit eorum responsiones examinare aut referre.

Obycitur 7: quamuis in Trid. sess. 6. can. 7. n̄ incarnāo, vt aliqui male dicunt sed gloria Chri dicatur ēe cāa iustificaōis tn̄ inde pt inferri & Deus prius istam gloriam voluit quā nrām iustificaōem vel redemptionem, ac proinde ipse etiam Chrus fuit etiam præfinitus in genere cāa finalis quam redemptio nrā ēet a Deo volita. R. ita ēe illigendum vt voluerit gloriam Chri ēe cāam finalem motiuam nræ redemptionis, sic ē incarnāo n̄ potuisset fieri pp. nrām redemptionem, sed fuisse cāam impulsiuam sine qua fuisset etiam secutura incarnāo. neq Scripturam ē PP. a nobis relatos licet eodem modo interpretari de cāa impulsiua, qa ipsi docent vnicam cāam volendi Incarnaoem fuisse redemptionem generis humani, neq futuram incarnaoem nisi genus humanum redimendum ēet, finis a. ille qui ē vnica cāa ē quo sublato cessat actio n̄ ē cāa impulsiua sed motiua.

Obycies 8: ex D. Thom. 2. 2dæ q. 2. art. 7. fides Incarnaōis fuit in Adamo etiam ante peccatum & etiamsi hōo n̄ peccasset adhuc Deus fuisset incarnatus. R. nego seq: qa quamuis Adam habuerit fidem pdictam ante peccatum, n̄ tn̄ illam habuit ex meritis Chri, aut certe si illam habuit ex meritis Chri, n̄ tn̄ dependenter ab illa vel Chro habuit grāam iustificantem. eodem modo respondendum ē cum dicitur ex D. Thoma ibidem

adjmum

ad ymum fuisse fidem Incarnaõis in Angelis, quos etiam ne-
ganduṁ è peccasse nolendo adorare Christu vel inuidendo hõi
vnionem hypostaticam, ita vt Incarnaõ fuerit otiu peccati
Angelorum, ac proinde ñ liet inferre peccatum Angelorum vel
peccatum hõis fuisse præuium post Incarnaõis præuisionem.

Obiceres 9°: potuit Deus Incarnaõem decernere rg ex-
cellentiam ipsiq secundum se accepta & pp nrãm redemptionem tan-
quam pp, ideaq eãs finales totales sufficientes, neq è cur negetur
Deum ita decreuisse de Incarnaõe. sed hoc posito Deus adhuc ex vi
præsentis decreti erit incarnatus licet hõo ñ peccasset &c. Maior
pbr: qa etiam aliter contingit vt hõo operetur ex intentione duo-
rum finium sufficientium & totalium, vt cum se quis confert ad
aliquem locum vt soluat alicui debitum è vt inuisat amicum, in quo
casu actio extrinseci motiuis simul pendet ñ solum a duabus causis
totalibus finalibus, vt pbtur, sed etiam a duabus causis totalibus efficientibus
nempe ab actu interno intendente solutionem debiti è ab actu
tendente in visitaõem amici.

R. Obst Vasquez disp. 20 cap. 8. num. 7. vbi multis con-
tendit neq voluntatem humanam neq è iuriam posse facere vnam è
eandem rem pp duos fines totales eo qd repugnet ex naã ipsius rei,
vt ipse exibimat.

Verum quicquid sit de hac re, negamus incarnaõem fu-
isse dependentem a duabus causis totalibus efficientibus, ideo è, qa vt
supra etiam diximus de ijs quæ pendent a sola voluntate Dei, ñ sunt
definiri nisi ex scripturis aut traditione vel PP. sed ex scriptura
nulla alia cognoscitur Incarnaõis caã nisi redemptio humani gene-
ris. è PP. expresse negant inter eandem ~~raõem~~ redemptionem fuisse
aliam caãm Incarnaõis, vb. colligit ex supradictis, & nulla alia in-
carnaõis caã assignanda è præter redemptionem hominis humani generis è
præterea quæ ad eandem redemptionem reuocantur, è per consequens
dicendum è incarnaõem ñ fuisse dependentem a duabus causis totalibus
finalibus sed ab vna tm, neq fuisse dependentem a duobus diuinis decretis
sed ab vno tm tanquam a caã efficiente.

Obiceres 10°: qui ordinate vult finem prius vult finem
ipsum deinde inter ea media prius vult illa quæ sunt propinquiora fini,
sed Deus ordinate vult finem è media, cum igitur Deus ipse è ejus gloria
sit finis, cætera vero creata sint media è inter illa incarnaõ sit medium
propinquum ipsi fini, sequitur voluntem è a Deo prius incarnaõem quam
illum aliud medium. R. qui ordinate vult finem è prius quam
velit medium remotius, vult medium propinquius fini ñ propinquitate

nobili-

nobilitatis sed caalitatis, cum ergo ex voluntate finis moueatur operans ad volenda media prius debet velle quod proxime necessarium est ad finem consequendum quam quod remote, quia sicut finis est caa volendi medium sibi proximum, ita hoc est caa volendi medium magis remotum, cum medium fini proximum sit veluti finis respectu aliorum mediorum, Incarnatio a. etiamsi nobilitate sit propinquior gloriae Dei quam redemptio generis humani, non tamen est propinquior caalitate quia non fuit ordinata ad gloriam Dei sed mediante redemptione generis humani. siquidem Deus sibi pro fine Incarnationis proposuit non eiusdem incarnationis excellentiam vel gloriam secundum se sumptam et praescindendo a redemptione hominum, sed gloriam prouenientem ex redemptione generis humani, vt colligitur ex probationibus supra positae conclusionis et manifestatione diuinae misericordiae erga peccatores et Iustitiae exigentis adaequatam satisfactionem pro peccato, haec a. manifestatio non prouenit immediate ex Incarnatione sed ex redemptione hominum, ut patet.

Obycies 11: si hominum redemptio esset finis Incarnationis eadem redemptio melior esset et nobilior incarnatione, siquidem finis semper est nobilior et perfectior iis quae sunt ad finem, sed consequens est falsum &c. et Antecedens. R. finem esse nobiliorem et meliorem iis quae ex natura sua ordinantur ad illum, non a. semper esse nobiliorem et meliorem iis quae ad ipsum ordinantur ex sola voluntate agentis. patet: quia sit quis actum religionis aut charitatis ordinare ad impetrandum a Deo actum poenitentiae vel temperantiae, et tamen multo nobilior est actus charitatis et religionis. praeterea assumptio carnis possibilis, passio hominis et eius mors ordinata sunt ad redemptionem hominum, vt concedunt aduersarij et tamen certum est illa esse meliora redemptione.

Addendum est Incarnationem non fuisse ordinatam ad nostram redemptionem tanquam ad finem vltimum, sed ad redemptionem tanquam ad finem proximum et ad Deum tanquam ad finem vltimum, quia alias cum Incarnatio sit quid excellentius redemptione peruersum fuisset Incarnationem ordinari ad redemptionem tanquam ad vltimum finem, et quamuis magis conueniens sit rebus ipsis vt ignobilior ordinetur ad nobiliorem, non est tamen disconueniens agenti vt nobiliorem ordinet ad ignobiliorem tanquam ad finem proximum et non vltimum.

Obycies 12: finis magis diligitur quam ea quae sunt ad finem &c. si redemptio est finis incarnationis magis a Deo diligitur redemptio quam hominis, quod est absurdum. R. ex antecedenti obiectionis tamen inferri quod Incarnatio sit magis volita a Deo ex occasione et ratione alterius quam nostra redemptio, non vero quod nobis Deus maius bonum

voluerit

voluerit quam Chro, vel qd magis sibi complacuerit in nobis quam in Chro, qd constat ex eo qd alias etiam adversarij deberent concedere Deum magis sibi complacuisse in nra redemptione quam in Chri passione et morte, cum etiam ipsi fateantur Chri passionem et mortem fuisse ordinatam ad nram redemptionem.

Ex dictis obiter colligi pt Incarnaoem ee quidem decretam occasione peccati, n tn ee bonum occasionaliter, qa primum significat incarnaoem n futuram fuisse nisi peccatum eet futurum qd vltro concedimus, secundum vero significat Incarnaoem n ee per se bonam sed tm habere bonitatem ex occasione peccati, vt medicina ex occasione morbi dicitur bona, qd e absurdum.

Obicies vltimo: praedestinao e posterior praedestinaoe Chri, siquidem Chrus fuit caa nra praedestinaois & decretum de redimendo humano genere e posterius decreto de Incarnaoe, e per consequens redemptio humani generis n fuit finis Incarnaois. R. praedestinaoem nram prout dicit ordinaoem huius e illius per particularia media in vitam aeternam ee posteriorem Chri praedestinaoe, siquidem eiusdem praedestinaois nra Chrus fuit caa, vt infra patebit. ex his a. n sequitur decretum de redimendo humano genere fuisse posterius decreto de Incarnaoe vel redemptionem nram n fuisse finem Incarnaois, vt stabit.

Quaeres: vtrum principaliter Incarnao Dei facta fuerit ad tollendum peccatum originale quam actuale?

R. e. Dico jmo. Deus de facto n solum incarnatus e ad remedium peccati originalis, sed etiam actualium. Pbr: qa Deus in remedium peccati incarnatus e intendendo remedium sufficiens contra lapsum primi parentis per qd hoies restituerentur in vitam aeternam iuxta illud veni vt vitam hant e abundantius hant, sed ex peccato primi parentis humana naa n solum contraxit necessitatem incurrendi peccatum originale sed etiam certum periculum perpetrandi peccata actualia tempore tentaou nisi ipse Deus aliqd remedium adhiberet vnde ipsa naa de salute periclitabatur & cum Deus incarnatus sit in remedium sufficiens ruinae nra ~~ruinae~~ naae e ad nram redemptionem debuit ordinare incarnaoem n solum ad remedium peccati originalis, sed etiam ad remedium peccatorum actualium, nimirum vt pro Chri voluntate dona graae distribuerentur e per eam peccata impedirentur, vt de peccato originali e n peccato actuali contigit Beatiss. Virgine e de actualibus in multis alijs, aut certe tollerentur postquam contracta eent, vt contingit in ijs qui iustificantur per poenitentiam.

Dico 2do. Deus magis principaliter incarnatus e vt redimeret humanum genus a peccato originali quam vt illud

redi=

redimeret a peccatis actualibus. ita S. Thom. art. 1. q. 4. Caietanus et alii ibidem. concludunt a. Illegitimae ita, vt quantum ex vi praesentis decreti Deus principaliter sit incarnatus ad redimendum a peccato originali.

Pb condio: qa ex vi praesentis decreti si fuisset solum peccatum originale sine actualibus adhuc Deus esset incarnatus, n tn ex vi praesentis decreti incarnatus fuisset si fuissent sola peccata actualia sine originali Ej Deus ex vi praesentis decreti incarnatus e principaliter pro redemptione nra a peccato originali. Prior pars Antecedentis pbt: qd manente motivo finali manet actus voluntatis et effectus, sc posito solo peccato originali sine actualibus maneret motivum finale ex quo decretum incarnaoe et maneret praesens decretum et per consequens incarnaoe sequeretur. Maior pbt. Minor pbt: n aliud fuit motivum incarnaois quam afferre remedium naae lapsae per voluntatem vnis hoc a. colligitur ex testimonio trium Pontificum in epistis decretalibus nempe Ry epla j. Leonis epla 83 et Agapeti epla 4. qui vt alii etiam recentiores bene annotarunt idem verbis asserunt filium Dei factum fuisse partiepem nrae naae, vt mortis vinculum vnis praevaricaoe contractum vnis morte solueretur. rursus idem colligitur ex Leone serm. 3 de pentec. si hoc ad imaginem et similitudinem Dei factus in sua honore naae mansisset, nec diabolica fraude decepti a lege sibi imposita concupiscentia deviasset creator Dei creatura n fieret. ex S. Gregor. lib. 4. cap. j. nisi Adam peccasset redemptorem suum carnem sumere n oportuisset. et ex aliis PP. referentibus Incarnaois causam in peccatum Adae, vel asserentibus Deum esse incarnatum ne tota humana naae periret, sine vt olim plane subsisteret. denique colligitur ex eo qd Chrs cognominatur 2da Adam nempe ex eo qd venerit vt merito suo repararet naae ruinam ex primi Adami peccato exortam sicut primus Adam peccato suo totam naam in se et quantum erat ex se vitiauerit.

Iam vero qd ex vi decreti praesentis Deus n esset incarnandus, si sola fuissent peccata actualia, qua e 2da pars antecedentis, pbt: qa n manente eodem motivo n manet idem actus voluntatis sive idem decretum eidem effectus, sed peccato originali secluso n manet idem motivum incarnaois quamuis essent peccata actualia Ej si sola peccata actualia fuissent n mansisset idem Dei decretum de incarnaoe, ac proinde ex vi praesentis decreti Deus n esset incarnatus. Minor pbt: qa motivum praesentis decreti incarnaois fuit, vt ratio ex supradictis subuentio naae humanae indigentis remedio a pp. peccatum primi parentis, qd afferebat posteris illus peccatum tum originale tum actuale, hoc a. motivum

etiamsi

etiamsi essent peccata actualia, non manet recluso peccato originali, hoc e, 103.
peccato primi parentis prout virtute continebat ruinam omnium suorum posterorum, quatenus ex eodem peccato certum periculum omnibus instabat incurrendi peccatum originale, et actualia nisi ab ijs preseruarentur.

Obiicies: ablata primaria causa alicuius decreti tollitur totum decretum, sed remedium peccatorum actualium includitur in primaria causa decreti incarnationis, id est remedium peccati originalis et actualis, et per consequens sublato peccato actuali tollitur primaria causa eiusdem decreti, et ablato remedio peccatorum actualium non maneret decretum Incarnationis, ac proinde posito peccato originali absque actualibus Deus non erit incarnatus ex vi eiusdem decreti.

Ex non tolli decretum quando tollitur eius causa primaria quoad aliquid eiusmodi, sed tolli quando auferitur illius motiuum formale, posito a. peccato inter actualibus causa primaria presentis decreti de incarnatione esset quidem sublata quoad aliquid modale, non tamen quoad motiuum formale, siquidem motiuum formale presentis decreti de incarnatione fuit afferre remedium quo natura humana lapsa posset peruenire ad vitam aeternam a qua per peccatum primi parentis deciderat, hoc a. totum, vt ita, posito illo peccato originali subsisteret, quia illud quantum e esse sufficeret ad excludendam totam naturam humanam a beatitudine, illud a. non consisteret positis solis peccatis actualibus sine originali.

Dices: quamuis non esset peccatum originale adhuc omnes posteri futuri essent peccare, atque si essent omnes peccaturi eorum peccata actualia essent causa illius ruina totius naturae humanae et solis peccatis actualibus positis consisteret motiuum formale presentis decreti incarnationis, quod e contra suaui dicitur.

Ex nedendo ma: e min: nego ntiam: quia motiuum formale presentis decreti fuit afferre remedium totti naturae humanae quae lapsa erat non per propriam voluntatem vniuscuiusque, sed per vnam voluntatem primi parentis quod non habuisset locum si remoto peccato originali omnes futuri essent peccaturi. hoc tamen non tollit huiusmodi ex vno e eodem decreto quo Deus incarnatus e in remedium peccati originalis sit etiam incarnatus in remedium peccatorum actualium, quia licet peccata actualia patrentur a propria vniuscuiusque voluntate, de facto tamen omnia deriuantur ex peccato primi parentis tanquam ex causa remota, nam cuius denegata essent auxilia gratiae efficacia ad vitanda eadem peccata. itaque in peccato originali simul etiam fuit periculum certum perpetrandi peccata actualia nisi remedium redemptionis adhiberetur. quapropter decretum redemptionis generis humani ab illa communi ruina necessario debuit extendi ad liberandum

a pec-

a peccatis actualibus quae ex vna causa communi provenerunt vel provenire possent, cui causa non potuit adhiberi remedium sufficiens ad beatitudinem sine remedio contra peccata actualia quae ex communi illa causa infallibiliter erant secutura.

Ex dictis a. colligi potest ex eo quod Deus incarnatus sit ad liberandos homines a peccatis actualibus, non sequitur quod incarnatio decreta sit post praescientiam peccatorum actualium reipsa contractorum, quemadmodum etiam neque ex eo quod incarnatus sit ad liberandos homines a peccato originali sequitur quod incarnatio decreta sit post praescientiam peccati originalis reipsa contracti, siquidem constat multos Christi meritis fuisse praeservatos per totam vitam ab omni peccato mortali, in quibus nullum potuit praevideri peccatum mortale futurum quamvis Christus opem tulerit contra peccata mortalia. praeterea multorum peccata supponunt incarnationem cuiusmodi sunt illa quae commissa sunt in Deum incarnatum sive illum blasphemando, sive persequendo, sive occidendo &c. atque haec peccata, ut patet, non potuerunt praevideri ante decretum incarnationis. denique cum B. Virgo praeservata fuerit non solum a peccato originali sed etiam ab omni peccato actuali nullum in ea praevideri potuit peccatum futurum. quapropter cum dicitur Deum incarnatum esse in remedium peccati originalis et peccatorum actualium id est ita intelligendum ut praeviso peccato Adami in quo tota nostra natura corruerat praeviso etiam certo periculo quod omnibus imminebat nempe incurrendi peccatum tum originale tum actuale nisi ab iis praeservaretur vel ab iis iam contractis liberaretur Deus decreverit incarnationem nempe ad subveniendum naturae humanae quae modo explicato corruerat.

Iam addendum est vnum quod magna ex parte colligitur ex dictis, nempe quod licet omnia quae sunt in Deo fuerint simul ab aeterno, nihilominus in mente divina iuxta nostrum modum intelligendi et cum fundamento a parte rei sita in ipsa rerum dependentia possent assignari sex instantia seu signa rationis spectantia ad incarnationem et redemptionem nostram; in primo a. instanti rationis Deus cognoscet omnes ordines rerum possibiles, in quibus Adam creari poterat, et quicquid in quolibet ordine futurum esset in suppositione quod Adam creatus esset in tali ordine rerum. in 2do signo rationis fuit liberum Dei decretum de creando Adamo in eo ordine rerum in quo de facto creatus est. in 3tio instanti fuit praescientia peccati Adami futuri cum certo periculo incurrendi peccatum originale et actuale imminens omnibus posteris eiusdem Adami. in 4to instanti fuit divinum decretum redimendi genus humanum per incarnationem et satisfactionem condignam. in 5to fuit praescientia et praevisio meritorum Christi. in 6to fuit divina voluntas distribuendi dona gratiae propter merita Christi atque in hoc instanti fuit vel certe incepit electorum praedestinatio;

quod

qd vt illigatur.

Addendum duplicem in Deo fuisse voluntatem circa nram redemptionem, nimirum alteram ex qua fuit voluntas Incarnaois & redemptionis, independens tn ex Chri meritis cum fuerit in Deo ante praevisionem meritorum Chri. alteram post praesciam meritorum Chri particularem circa singulos per quam facta e distributio varia donorum graae, nempe iuxta beneplacitum, vt nnulli docent, voluntatis praevisae ipsius Chri. porro instantia raois supra assignata recto illo ordine constat ex eo, qd obtu vnius cuiusq actus divini constitui in instanti raois posteriori, supponit obtu actus constitui in instanti priori, vt pt considerantí.

Ex modo dictis a. colligi pt prius secundum raoem fuisse pdestinaoem sive decretum Incarnaois quam praeviderentur peccata actualia posterorum Adae, siquidem haec peccata praevisa st post redemptionem faciendam, cum supponat distributionem graae in singulis vt evitari point peccata & permissionem peccatorum, hoc e, negaoem graae efficacis per Chrum qua peccata ipsa impedirentur. ex quo optime pt reddi rao cur etiam seclusis oibus peccatis actualibus posterorum Adae nihilominus perseverasset in Deo idem decretum Incarnaois, qa scilicet cum huiusmodi decretum haberet pro obto afferre remedium peccato primi parentis qd erat transferendum in posteros, & post huiusmodi decretum praevisa sint peccata actualia futura, quicquid ponatur futurum circa eadem peccata n pt variare decretum Incarnaois secundum raoem praecedens, qd e. prius e n pendet a posteriori, neq ex huius mutaoe mutari pt.

Denique addendum e qd licet ex dictis stet Deum ex vi psentis decreti n fuisse incarnandum si fuissent sola peccata actualia posterorum Adae, vtrum tn existentibus iidem solis peccatis n existente peccato Adae Deus fuisset incarnatus ex vi alterius decreti Deus n revelavit, neq ex iis quae revelata st facile deduci potest.

Dubitatio II.

Vtrum Christus sit praedestinatorum primus?

Certum e Chrum gloria & excellentia praedestinaois ee primum inter praedestinatos, cum e. Chrus nempe vt hoo pdestinatus fuerit ad filiaoem, vt recte docet S. Thom. q. 24. art. 1. & clarissime art. 2. in fine corp. reliqui vero ad solam gloriam n pt ee dubium quin infinito interuallo reliquos oes superet excellentia pdestinaois.

itaq

itaq cum quæritur vtrum Chrus predestinaõe reliquos præcedat seu predestinatorum sit primus in alio sensu accipit difficultas. pro qua re.

Aduertendum e predestinaõem si proprie loquamur n ee primam hois electionem ad gloriam, siue n ee primam intentionem Dei efficacem dandi gloriam alicui hoi particulari, talis e. intentio a Theologis couiter appellatur electio. prædestinaõ vero e procuraõ mediorum ad gloriam, siue, vt etiam supra indicauimus præordinaõ huius e illius per media particularia in vitam æternam. quando a. quæritur vtrum Chrus sit primus inter prædestinatos sensus e: vtrum Chrus in aliquo signo raõis priori sit volitus siue electus aut proprie predestinatus ante reliquos hoies.

Aduertendum e rursum si Chrus sit primus predestinatorum tripliciter id ee poe siue triplici de caa, nempe qa Chrus fuerit caa meritoria predestinaõis coeterorum, vel qa fuerit finalis caa illius, vel qa fuerit exemplaris caa eiusdem prædestinaõis. his præmissis.

Certum e Chrum n fuisse caam meritoriam vel finalem voluntatis diuinæ qua nos predestinauit, quæ voluntas pt appellari prædestinaõ foalis, qa cum illa voluntas sit eadem cum ipsa Dei eetia nullam pt habere caam, nisi forte dicas actus liberos in Deo superaddere eetiæ diuinæ aliquam habitudinem a diuina eetia virtualiter distinctam, hac e. sentia posita n videtur poe reddi raõ cur n potuerit ee caa finalis vel meritoria alicuius actus liberi in Deo. Quod si dicas temporale n poe ee caam æterni. Contra e qa temporale ab æterno præcognitum pt ee caa meritoria siue caa finalis e raõ æternæ determinaõis liberæ, si aliunde pp oimodam eius identitatem cum eetia diuina vel prioritatem aut simultatem in signo æternitatis n repugnat, vt vere n repugnat, posito qd actus liber Dei superaddat aliquid diuinæ eetiæ virtualiter ab illa distinctum.

Supposita igitur sentia coui de actibus liberis Dei nempe qd n sint aliquid virtualiter distinctum ab ipsa eetia Dei, cum quæritur: vtrum Chrus fuerit caa meritoria vel finalis e exemplaris nræ prædestinaõis, sermo e de prædestinaõe n foali sed quodammodo obiectiua siue de effectibus prædestinaõis formalis.

Dicendum e Chrum fuisse caam nræ prædestinaõis imo etiam electionis ac proinde fuisse, qd inde manifeste sequit, primum predestinatorum e electorum. in hac relioe conuenimus cum S. Thom. q. 24. art. 4. Alberto in 3. dist. 10. art. vlt. Bonauent. ibidem dist. 17. art. 1. q. 3. e alijs quos refert e sequit Suarez in 3 parte disp. 94. Arubal similiter in 1a parte disp. 78. qui oes docent Chrum fuisse caam meritoriam nræ prædestinaõis.

imo

imo S. Thom. q. j. citta. art. 3. & interpretes ibidem docent Chrum fuisse etiam caam exemplarem nrae redemptionis. praeterea Vasq. in art. 3. q. 14 docet aliquos recentiores velle Chrum fuisse caam finalem nrae praedestinaois, qd ipse asserit ita ee illegendum, n quidem qa nra praedestinao fuerit medium ad Chri praedestinaoem tanquam ad finem cuius graa, hoc e, vt Chrus praedestinaretur, sed qa Chrus praedestinatus e finis cui nrae praedestinaois & gloria Chri e finis cuius graa eiusdem praedestinaois. quapp oes auctores supra citt. vt istat, tenentur assereze Chrum ee primum inter praedestinatos. hoc tn e contra Scotum in 3 dist. 19. q. j. Almainum ibidem q. j. & alios negantes Chrum ee caam meritoriam nrae praedestinaois eoqd velint electionem & praedestinaoem nram fuisse ante praevisionem peccati primi parentis, & consequenter ante praevisionem meritorum Chri & ipsius adventus, ex quo manifeste sequitur Chrum posterius secundum raoem fuisse praedestinatum.

Pbt conclio jmo ex S. Paulo ad Ephes. j. vbi sic ait: benedixit nos oi benedictione spirituali in Chro, sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem vt eemus sancti. & infra. praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Chrum secundum propositum voluntatis suae. quae verba cum S. Ambros. Anselmo & D. Thom. in illum locum ex S. Paulo citatum Augustus lib. 2. de praedestinaoe SSrum cap. 17. & 18. illigit de nra electione & praedestinaoe tunc facta ex Chri meritis. praeterea qd ibi Paulus velit electionem & praedestinaoem factam ee per Chrum ptt ex illis verbis elegit nos in ipso, siquidem illud, in ipso, apud Scripturam significat caam meritoriam, vt ptt ex illis verbis benedixit nos benedictione coelesti in Chro, vt notat Chrysostom. Theophil. Ecumenius & alij, & rursum ptt ex illis verbis: captus e in peccatis nris, hoc e, pp peccata nra. quaze idem Paulus eodem cap. ad Ephes. explicans magis illud, elegit nos in ipso, sic ht: praedestinavit nos per Jesum Chrum, sine dubio significat caam meritoriam vt oes exponunt, & illud, in ipso, significat caam finalem. denique ad Rom. 8 sic ait: quos praescivit & praedestinavit conformes fieri & c. quibus verbis significat Chrum ee Idaeam & caam exemplarem nrae praedestinaois, ac proinde necesse e vt Chri praedestinao praecesserit praedestinaoem ipsorum hoium, quapp & illius merita debuerunt praecedere in praescia Dei praedestinaoem hoiu, ita vt Deus pp eadem merita motus sit ad eligendos efficaciter & praedestinandos ipsos electos. cum igitur

ex

ex longiora habeamus Christum fuisse causam meritoriam, finalem, et exemplarem præ electionis et prædestinationis, sequitur Christum fuisse ante reliquos homines voluntum et prædestinatum et fuisse primum prædestinatorem hominum.

Ad 1 Dico ibi, ratione: quia non repugnat Deum prius voluisse Incarnationem Christi in remedium peccati et postea elegisse efficaciter aliquos determinate sive secundariter ad gloriam eos prædestinasse, atque hoc et magis conveniens excellentiæ ipsius Christi redemptoris et non debet hoc illi denegari, cum, ut supra diximus, ex excellentiam Christo nihil denegandum sit quod non sit impossibile, quod non repugnet dignitati redemptoris aut ipsius operi redemptionis, et per consequens dicendum est Christum fuisse voluntum et prædestinatum ante prædestinationem reliquorum hominum et fuisse causam eiusdem prædestinationis.

Objicies: redemptio generis humani fuit causa finalis adventus Christi, ut constat ex supradictis, et necesse est ut faciat prius voluta nra redemptio quam Christus, cum in intentione prior sit voluntas finis quam mediorum et talis voluntas Dei non sit causa merita Christi et per consequens nra redemptio non erit dependens ab ipso Christo, nec Christus erit primo electus vel prædestinatus.

Ad 1 Causam finalem Christi adventus sive incarnationis Dei fuisse redemptionem generis humani non quidem prout dicit electionem vel prædestinationem omnium hominum, quia non omnes homines fuerunt electi aut prædestinati, neque prout dicit electionem vel prædestinationem huius aut illius hominis in particulari, quia sicut Christus fuit causa meritoria talis electionis et prædestinationis, ita prius secundum rationem fuit a Deo voluntus Christus, quam ex tota posterorum Adæ massa hic aut ille. Causa igitur finalis adventus Christi fuit redemptio generis humani prout dicit salutem aliquorum indeterminata sive disjunctim horum vel illorum, ita ut voluntas efficax redemptionis et salutis nra hoc modo sumpta præcesserit decretum Incarnationis huius et illius hominis in particulari.

Dices: voluntas redemptionis indeterminate sive horum vel illorum disjunctim est actus imperfectus cum sit confusus et non ponendus in Deo. Ad 1 negando hoc, quamvis e. talis voluntas non feratur determinate in illius salutem, nihilominus ex parte obiecti erant voluntati divinæ proposuit distinctissime omnes homines futuri, ita ut non per confusam cognitionem obiectorum voluerit salutem aliquorum indeterminate sive disjunctim horum vel illorum, sed tantum pro libertate sua, quod nullam dicit imperfectionem, ut constat ex eo quod cum Deus incarnatus sit ex voluntate libe-

randi

randi hoies a peccatis tum originali tum actualibus, et multi de facto non fuerint efficaciter liberati a peccato originali et re ipsa ab actualibus multi non fuerint liberati sequitur Deum ante decretum Incarnationis habuisse voluntatem efficacem liberandi a peccato originali et etiam actualibus non quidem omnes homines sed tantum aliquos indeterminate siue disiunctim hos vel illos ex omnibus hominibus futuris qui omnes distinctissime cognoscebantur ab ipso Deo et eodem modo erant propositi diuinae voluntati; praeterea idem patet ex illis Dei verbis num. 7: si quis fuerit inter vos propheta Domini in visione apparebo ei vel per somnium loquar ad eum. et Leuit. 12 et num. 6. offeret duos turtures vel duos pullos columbarum. his e. verbis manifeste significatur fuisse in Deo actum voluntatis indeterminate siue disiunctim obligandi hebraeos ad duos turtures offerendos.

Ex prioribus a. colligitur in Deo fuisse voluntatem disiunctim apparendi prophetae in visione vel loquendi illi per somnium, ac proinde cum tales actus fuerint in Deo non possunt esse imperfecti.

Obyciet rursum: Adam non fuit electus aut praedestinatus dependenter a meritis Christi, et per consequens idem dicendum est de Eua. Et Christus non est primus omnium hominum praedestinatorum. R. nego Ans. quod a. Adam et Eua fuerint electi efficaciter et praedestinati dependenter a meritis Christi non solum colligo ex S. ~~Matth.~~ orat. 2 contra Arianum. August. serm. 8 de verbis Apostolorum. Fulgent. de Incarnatione cap. 7. vbi absque vlla exceptione docent nisi Deus esset incarnatus nos non fuisse liberandos a potestate diaboli vel a nostris peccatis, sed praecipue ex S. Leone epistola 13 decret. vbi habet: nisi nouus homo nostram sibi naturam vniret sub iugo Diaboli generaliter teneretur humana captiuitas. particulâ e. illâ, generaliter, S. Leo comprehendit etiam Adamum et Euam, atqui si Adam et Eua efficaciter fuissent praedestinati et electi independenter a Christi meritis falsum esset quod absque Christi aduentu Adam et Eua non essent saluandi vel liberandi, quia cum Deus per poenitentiam mutari non possit ex vi illius primae intentionis efficacis quae cum Christi aduentu connexionem habere non potest, diuina voluntas esset determinata ad liberandum Adamum et Euam a peccatis suis eosque saluandos per aliquod aliud medium si aduentus Christi non fuisset futurus. Praeterea quod bene negetur Ans. constat etiam ex ratione, quia nimirum eadem ratio qua supra probatum est Christum fuisse causam nostrae electionis ac praedestinationis et ideo Christum fuisse primum praedestinatorum probat etiam de Christo respectu Adami et Euae, vt constat.

Athan.

Addendum

Addendum est tamen quamuis haec secundum nos vera sint nihilominus gratia quam Adam habuit in statu innocentiae non fuit dependens a Christi meritis. atque id docet S. Thom. q. 9. de veritate art. 4. ad 3. Lotus de natura et gratia cap. 6 et alij. ratio a. est, quia decretum dandi gratiam Adamo ordine naturae fuit ante visionem peccati illius, siquidem Adam fuisset creatus cum eadem gratia etiamsi peccatum Adami non esset futurum. decretum a. Incarnationis fuit post praevisionem huius peccati, ut constat ex dictis, et per consequens fuit post decretum dandi gratiam Adamo. Ej gratia status innocentiae non fuit dependens a Christi meritis. idem a. dicendum est de gratia Angelis data cum ea non fuerit magis dependens a Christo quam hominis in statu innocentiae.

Addo quod sicut Deus non est mortuus pro Angelos ita neque pro ipsos est incarnatus, ut communis sententia docet, ac proinde neque ipsorum praedestinatio aut iustificatio quae per gratiam habetur fuit dependens a Christi meritis.

Denique ex dictis colligitur Christum ita esse caput hominum ut sit causa praedestinationis illorum et determinate sit primus inter omnes homines praedestinatos qui respectu coeterorum sunt quasi principes respectu mancipiorum in multitudine et eorum Christus dicitur esse caput.

His absolutis tractandum esset de scientia Christi, de qua S. Thom. q. 10. 11 et 12. verum quia in tota hac materia non est magna controversia inter Scholasticos saltem hoc tempore, et per tempus non licet examinare omnia quae ex D. Thomae quaestionibus supersunt, ideo omissis iis quae de scientia Christi dicuntur et videri possunt praesertim apud Suarez et Vasquez. nonnulla alia magis controversa et maioris momenti tractabimus.

DISPVTATIO V

De impeccabilitate Christi eiusque libertate.

De Christi impeccabilitate D. Thomas egit q. 15. art. 1. et 2. de eiusdem libertate egit q. 18. art. 4. ideo nos hic breuiter de vtroque agemus.

Caput I.

CAPVT I.

De Christi impeccabilitate.

Ponendum ē tanquam de fide certum nullum fuisse in Chrō peccatum. ptt ex 1.a Petri cap. 2 qui peccatum n̄ fecit nec ē inuentus dolus in ore eius. & ex cap. 7 epl̄ae ad hebraeos: oportebat vt nobis eēt Pontifex sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus. & ex illis Chri verbis Joan. 6. quis ex vobis arguet me de peccato. idem sancitum ē in Concilio Ephes. can. 1. in Lateran. sub Martino 1. & in 6 Syn. art. 18. & 17 in definitione fidei.

Ponendum ē 2do Chrum & eius humanitatem fuisse oīo impeccabilem raōe visionis beatificae, qa cum visio beatifica sit clara & intuitiua cognitio summi boni nempe Dei, sicut oīo necessitat ad Dei amorem, ita etiam necessitat oīo ad n̄ peccandum. quapp. remanet tm̄ controuersum: vtrum Chrus fuerit impeccabilis raōe vnionis hypostaticae p̄scindendo a visione beatifica, & posito qd raōe eiusdem vnionis sit impeccabilis, vtrum sit impeccabilis physice, an tm̄ moraliter.

Primo a. quidam affirmant Chri humanitatem de poīa absoluta potuisse peccare. ita Durandus in 3. dist. 2. q. 2. idem indicat Scotus ibidem q. vnica & dist. 2. q. 1. vbi vult Chrum ēe impeccabilem n̄ raōe vnionis hypostaticae sed raōe beatitudinis. quare cum Chrus de poīa Dei absoluta potuerit n̄ habere visionem beatificam etiam per eandem poīam secundum Scotum peccare potuit. idem indicat Gabriel in 3 dist. 1. q. 2. & dist. 12. q. 1. argta vero quae pro hac sentia afferri pōnt infra videbimus.

Aly affirmant 2do humanitatem Chri etiam raōe solius vnionis hypostaticae & p̄scindendo ab visione beatifica fuisse oīo impeccabilem. ita Magister in 3 dist. 12. S. Thomas ibidem q. 1. art. 2. Capreolus ibidem q. 1. Paludanus q. 2 & aly quos refert & sequitur Suarez disp. 33 sect. 2. Vasquez disp. 61. cap. 3.

Praemittendum ē pro solutione difficultatis, si Chri humanitas p̄scindendo a visione beatifica peccare potuit duobus modis id illigi pōe. primo quidem ita vt ~~nec~~ per peccatum tollat & destruatur vnio cum Verbo. 2do ita vt cum ea maneat peccatum.

Praemittendum ē rursum ex prima 2dae tam ad peccatum commissionis quam omissionis necessario requiri concursum caae primae. & quidem ad peccatum commissionis, vt suppono ex eadem

parte

parte requiritur concursus immediatus sive identificatus cum
eadem entitate positiva alterius peccaminosi. ad peccatum a. omis:
sionis necessario requiritur concursus Dei saltem mediatus, quatenus
videlicet requiritur ad cognitionem boni contrarij præcepto, in cuius
videlicet transgressione consistit omissio, quam cognitionem ne=
cessario præsupponit omissio libera et mala. imo si ñ esset dari
pura omissio absq; ullo actu positivo vt peccatum omissionis fiat
necessario requiritur concursus Dei sive causæ mæ etiam immediatus
nempe ad actum positivum qui est causa omissionis.

Dicendum est cum 2da sententia Chri humanitatem ratione
unionis hypostaticæ nullo modo peccare potuisse. hanc conclusionem quidem
asserunt ec adeo veram vt contrarium velut certum planum aurum hæresim offensivum.
Pbt 1mo ex PP. primo quidem ex Cyrillo Alexand. lib. 10 in Ioan. cap.
14. vbi explicans illa verba: venit e. princeps mundi huius et in me
non habet quicquam, inquit, potuit diabolus de suis in me in=
venire, peccatum e. et peccati origo diaboli est. Chri vero natura Deg
natura immutabilis peccare ñ poterat. his a. verbis Chri impeccabili:
tatem Cyrillus refert, vt vitat ad unionem cum natura divina, ita vt sicut
verum est q̃d hic hoo sit natura Deus et immutabilis, ita etiam verum
sit q̃d hic hoo peccare ñ possit. 2do Cyrillus de recta fide ad Theod. ant.
medium docet Dei filium sobequam suam humanam ubi propriam
reddidisset sua natura firmitate et immutabilitate peccato illam
superiorem reddidisse. hanc vero superioritatem quæ nihil est aliud
quam impeccabilitas refert ad unionem hypostaticam qua Dei filius
humanam naturam ubi propriam fecit.

Deinde pbt ex Athanasio oratione 2. contra Arianos vbi
contra eosdem hæreticos hanc assignat rationem cur necesse fuerit
Deum incarnari ad redemptionem generis humani, qa cum ois
creatura corruptibilis et mutabilis sit a bono in malum, ñ poterit
nra salus et firmitas in bono a creatura profluere et ideo long fuit
Deum unicommutabiliter bonum hominem fieri, vt cum peccare ñ posset
salus nra iterum ñ periclitaretur.

Alia testimonia ex eodem PP. affert Vasq. disp. 63. cap. 3.
propterea eadem illis probari pt ex alijs etiam PP. vt ex Anselm. lib. 2.
cur Deus hoo. cap. 7. 10. vbi primo, inquit, Adam peccare potuit qa
purus hoo, 2do Adam peccare ñ potuit qua Deus. ex Greg. Nazianz. ora
sequent. et alijs multis quos ht Vasq. loco citt. et Suarez disp. 35. sect. 2.
quamvis testimonia Cyrilli et Athanasij qui summæ authoritatis sint cum
eorum testimonia contra hæreticos illorum temporum habita sint
a tota Ecclesia pro regula fidei, nobis sufficere possunt.

2do

Ad 1 pbr conclio ratoc: qa unio hypostatica ex sua cetia exigit negaoem divini concursus necessary ad peccandum & voluntas creata Chri & eiusdem humanitas nulla ratoc peccare potuit. Concedo pbr: qa si unio hypostatica ex sua cetia exigit negaoem divini concursus ad peccatum & eodem modo exigit negaoem assistentiae Dei ad concurrendum cum humanitate Chri ad peccandum, quae assistentia, vt pbr, necessario includitur in hoc qd e humanam Chri voluntatem peccare póe, unde per negaoem eiusdem assistentiae humana Chri voluntas necessario redditur impeccabilis. Ans a. primi enthimematis pbr: qa unio hypostatica cum sit substantialis participaio naae divinae e summa sanctitas quae pótt conferri naae creatae, ac proinde cum n implicet de ratoc illius sanctitatis ee exigere negaoem concursus ad peccandum, haec illi effectio denegandae n e, sicut in eadem unionem hypostatica cum ois effectio n repugnans Chri dignitati, vt cum S. Thoma q. 23 art. 3 in corpore tenantur Theologi, concedenda e Chro. qd a. exigere negaoem concursus ad peccandum, quae e ratio impeccabilitatis conferatae, recte inferitur ee de ratoc summae sanctitatis quae naae humanae coniungi pótt constat ex eo qd dicimus Deum e summe sanctum n solum qa hucusque peccavit nec peccaturus unquam est, sed etiam qa peccare n pótt, n quidem pbe necesse e ideo vicinum peccato vt peccatum sapiat & redoleat, e ideo n solum repugnat summae sanctitati naae increatae, ceo etiam summae sanctitati quae naae humanae e voluntati creatae conferri ft. qd etiam indicarunt Nazian. oratoq de Theologia cum dixit: illius e. voluntas cum tota deificata sit Deo proinde dubio n amertatur, quae verba de humana Chri voluntate pronuntiata postea recitata e approbata fuerunt in 6 Synodo act. 16. e in Concil. Florent. post sessionem ultimam in decreto Eugenij 4.

Dices: foa ignis exigit calorem e nihilominus Deus pótt conservare ignem absq ot calore sempe per absolutam potiam & similiter quamvis unio hypostatica exigat negaoem concursus ad peccandum nihilominus potent Deus humanae Chri voluntati offerre concursum indifferentem ad peccandum e n peccandum in ys saltem circumstantiis in quibus Deus per seidem conditionatam praevidet humanam Chri naam n peccaturam etiamsi talis concursus indifferens illi offeretur, ac proinde humana Chri voluntas in tali casu e per absolutam Dei potiam peccare pótest.

Ad concedendo Ans e nego seq: disparitas e, qa ignis n exigit ectialiter calorem nempe ita vt implicet ee ignem absq calore, contra vero unio hypostatica ita exigit ectialiter negaoem concursus ad peccandum sive negaoem assistentiae e praparatis ad talem

con =

concursum vt implicet de vnionem hypostaticam in humana Chri náa
nue náa creata, cui talem concursum Deus praebeat vel assistat ad
concurrendum ad actum peccati, sicut etiam iuxta eosdem sentiam vta
extraliter de ráone propria subsistiae creatae e exigere separaóem a termi-
naóe alienae náae vt neq per absolutam Dei potiam cum eadem terminaóe
componi vel coniungi potest.

Dices tertium: ráone supra facta probari tm Chri humanitatem e impeccabilem peccato commissionis n. a. omissionis, qa ad peccatum omissionis n requiritur concursus Dei, ac proinde per exigentiam negaóis concursus Dei ad peccatum n pt humana Chri voluntas reddi impeccabilis peccato omissionis.

R. puram omissionem absq di actu positivo voluntatis n póe dari, vt suppono ex doa 2da, ac proinde n póe de peccatu omissionis quin intercedat aliquis actus positivus precedens malus ad cuius entitatem sit necessarius positivus Dei concursus, ac proinde argtu supra factum probat Chri humanitatem neq peccato omissionis ~~peccato~~ peccare potuisse. Deinde dico si posset dari pura omissio absq n actu positivo voluntatis tunc satisfit in hanc dicendo vnionem hypostaticam exigere negaóem concursus ad cognitionem sive apprehensionem boni contrarij praecepto affirmativo cuius e omissio necessariam e sufficientem ad puram omissionem liberam e peccaminosam, ac proinde facta etiam illa suppositione humanitas Chri ráone vnionis hypostaticae etiam praecise sumptae neq peccato omissionis peccare posset.

Dices demum: creata voluntas semper exigit concursum indifferentem ad peccandum e n peccandum quatenus cum habet vltior dia necessaria seu requisita ex parte sua, sed haec dia ht humana Chri voluntas ex parte sua &c. R. negando min: qa sicut náa exigit operaóem nec pt operari nisi praesupponatur subsistia, vt pt ex dictis, ita nec exigit concursum ad operaóem nisi supposita eadem subsistia, ac proinde cum humana Chri náa n hat proprium subsistiam creatam ex creatam, n habebit dia náalia requisita necessaria ad operandum nec exigit illas operaóes quas exigeret illa subsistia praesupposita, e per consequens hunqam exigit concursum indifferentem e necessarium ad peccandum eo ipso carent propria subsistia náali a qua sola tanqam a constitutione necessaria deqendet exigentia eiusdem concursus.

Ex dictis 2. infertur quamvis humana Chri náa habuerit in se fomitem remotum e radicale peccati, qd fomitem e voluntas creata eadem tn náam e impeccabilem, n modo qd habuit aliquid vnicompossibile cum actu peccati, sed etiam qd habuit aliquid incompossibile cum potia

peccandi

peccandi sive cum aliquo gd de ratione talis potiae, vt assistentia et praeparatio primae cae ad concurrendum, quam assistentiam et praeparationem humana Chri nata non habuit ratione unionis hypostat. etiam praescindendo ab oi actione.

2do infertur humanam Chri potuisse solum moraliter esse impeccabilem, sicuti sunt Beatus. Virgo, Apti et alij confirmati in grata, qui pg copiosissima Dei auxilia consecutantur non poe peccare sed esse physice impeccabilem praescindendo etiam a visione beatifica quatenus ratione unionis hypostatica physice exigebat negationem concursus in actu primo necessarium ad poe peccare, neq solum esse impeccabilem de potia ordinaria, sed etiam de potia absoluta, siquidem implicat contradictionem humanam Chri voluntatem peccare, nempe eo gd ratione unionis hypostaticae deificata sit, vt loquitur Nazian. vt et sicut implicat Dei voluntatem poe peccare, ita etiam ratione unionis hypostaticae implicat poe peccare humanam Chri natam seu voluntatem, eo gd, vt diximus, potia ad peccandum redoleat peccatum et foaliter excludat a summa sanctitate communicata.

Tertio infertur humanam Chri voluntatem ratione unionis hypostaticae esse ita impeccabilem vt neq potit componere peccatum cum unione neq peccando potit illam destruere.

Quarto infertur Atiam Chri ita fuisse sanctificatam per unionem hypostaticam vt in illo non potuerit permanere peccatum ullum habituale siue mortale siue veniale, si nimirum ipsius tempore ante unionem eadem Atia creata peccasset. ratio, qa de ratione unionis hypostaticae quatenus est summa sanctitas natae creatae conicata est excludere potiam peccandi et multo magis de ratione intrinseca illius est qa assignatam rationem excludere ab Atia in qua ipsa est gdcunq peccatum habituale tam mortale quam veniale, cum et hic effectus foalis non repugnet humanae sanctitati summae unionis hypostaticae profecto illi concedendus utpote illi maxime conveniens, sicut etiam gratia est talis nata secundum multos vt etiam per absolutam Dei potiam non potit coniungi cum peccato mortali, et secundum multos deleat peccatum veniale quando ob actum doloris de illo infunditur. vide Vasquez cap. 6. num. 33.

Addendum est ex eo gd operationes natae dependeant aliquo modo a subnatia, vt patet ex dictis, et per consequens operationes Chri sint dependentes ab unione hypostatica poe inde probari Christum fuisse quidem impeccabilem de potia ordinaria, non tn inde arguari pt esse etiam impeccabilem de potia absoluta, qa fortasse de potia absoluta nata pt operari independenter a supposito.

Addendum est rursum, quorundam, vt Suarez disp. 33 sect. 2. et alios

& alios praesertim recentiores supra positam conclusionem probant hac ratione: si humanitas unita Verbo peccaret Deus & Verbum peccaret in tn denominative, qa tribueretur Verbo peccatum consequens naturam unitam, sed vere & formaliter Deus peccaret, atqui hoc est impossibile, &c. Sequela ma: pbt: qa quando inquiunt natura superior unit sibi naturam inferiorem tenetur eam regulare quantum pt, verum si permittat eam peccare tunc peccatum tributur permittenti eam peccare. atq. id explicant exemplo Patris qui tenetur regere filium & eius peccata impedire. mari qui tenetur regere uxorem, & Dni qui tenet regere servum.

Sed contra 1, qa si per impossibile vel possibile natura Angelica v.g: Michaelis destructa eius personalitate hypostatica uniretur supposito Petri, nemo, ut opinor dicet in tali casu Petrum teneri ad regendam naturam Angelicam sibi unitam cum haec sit longe excellentior & dignior & longe aptior ad regendum Petrum quae extra; negnqa Angelica at secundum naturam naturae Angelicae in ratione subsistentia pendet a Petro, Petrus a. n pendet a natura Angelica, & sic neq natura Angelica haberet obligationem regendi Petrum vel impediendi eius peccatum, siquidem vis obligatio regendi alium consurgit ex dependentia huius et altero, ut constat exemplo Patris & filij, partis rationalis & partis sensitivae in homine. qd si natura humana in ratione subsistentis pendet a Verbo, haec tn dependentia n induxit peculiarem obligationem regimiris, ut patet ex iis quae diximus de natura Angelica hypostatice unita Petro. ratio a. huius rei est, qa dependentia in ratione subsistentis nullam peculiarem supposito tribuit potestatem in operatione alienae naturae terminatae ad ipsum, neq s.. suppositum terminans alienam naturam et idcirco magis illam regere vel regulare quam si eam n terminaret, & per consequens neq magis tenebitur illius peccata impedire quam si eam naturam n terminaret.

Rdo exemplum Dni & servi pte convertit contra adversarios, qa nos sumus extraliter servi Dei magis quam vno hoo potest esse servus alterius, nec tn Deus tenetur impedire peccata nra, praterea nos sumus coniuncti cum Deo tanquam effectus cum causa, & quidem magis quam ut coniuncti filius cum Patre, cum nos dependeamus a Deo in conservari & operari & multo magis a Deo dependemus esse quam a Patre, nec tn ideo tenetur Deus impedire peccata nra, ergo igitur tenetur impedire peccata natae sibi hypostatice unita.

Dices: assumens aliquam naturam in unitate personae facit illam suam ad illum modum quo quis hs manum suam & quo, si vera sentia distinguens ~~sen~~ tiam sensitivam a rationali tia sensitiva & in eso homine &, sicut hs manum tenetur illam regere ne alteri noceat, & posita praedicta opinione homo tenetur impedire tiam sensiti=

lica at secundum naturam naturae Angelicae obligan ad regendum Petrum

sensitiuam ne libere turpia imaginetur & concupiscat, ita idem dicendum erit de Verbo diuino respectu naturæ assumptæ.

Ex negatis est sequi disparitas, qa mang. & hia sensitiua licet ponantur distincta a rationali, n habent propriam voluntatem qua regantur, sed st subditæ eidem voluntati qua singulæ & oes partes eiusdem hois gubernantur, ac proinde eadem voluntas tenetur & hiam sensitiuam & manum regulare. contra vero natura assumpta siue humana Chri natura proxime regitur sua propria voluntate, neq Verbum in ea vim vel potestatem his nisi per modum cæ primæ sicut his & reliquas voluntates, atq ideo Verbum sicuti n tenetur regere actiones vel impedire peccata reliquarum voluntatum, ita nec peculiari obligatione tenetur regere actiones naturæ assumptæ, qa hæc n est magis subiecta Verbo quam reliquæ naturæ creatæ. si quis a. contra rationem supra assignatam plura desideret, legat Vasquez disp. 63. cap. 3.

CAPVT II.

De libertate Christi.

Certum e humanam Chri voluntatem fuisse liberam etiam in adimplendis diuinis iussis, siquidem certum e Christum humana voluntate meruisse per obedientiam, qua teste S. Paulo Patri fuit obediens vsq ad mortem, meritum a. n st conistere sine voluntatis libertate in operando, sed difficile admodum e explicare, quanam ratione fuerit libera in obediendo & reuera meruerit, cum ex altera parte fuerit ofo impeccabilis nec vlla ratione potuerit transgredi præceptum Patris.

Ratio a difficultatis e, qa necessario requiritur libertas ad meritum. rursum de ratione libertatis in operando e ut opus ita libere fiat a voluntate ut libere potuerit omitti atqui si humana Chri voluntas fuerit impeccabilis n potuit omittere opus sibi iussum, qa alioquin peccasset & opus Chri iussum e ab illo exercitum non fuit liberum & per consequens n fuit meritorium. similis fere ratio difficultatis fieri st circa obseruatione præceptorum negatiuorum, si nimirum ponatur talis obseruatio fuisse meritoria qua ratione necessario includit actum positiuum bonum in quo fundatur ratio meriti. ceterum qd Chri meruerit per opera conciliq certum e nec his difficultatem vllam geo ad rem præsentem.

Præmittendum e a. pro solutione difficultatis Doctores oes saltem Catholicos in hoc conuenisse, nempe ad libertatem volun=

voluntatis in operando n̄ ēē necessariam poīam peccandi, sed libertatem pōe ēē separatam ab huiusmodi poīa. & hoc ptt 1mo: q̄a Deus ht̄ pfectissimam libertatem nec tn̄ vlla raōe peccare pt. 2do ptt in beatis qui raōe visionis beatificæ neq venialiter peccare pōnt nec tn̄ idcirco carent vsu libertatis. ~~quoniam~~ quanam a raōe Chri voluntas, quæ nullo modo peccare potuit, nihilominus potuerit implere præcepta affirmativa libere ita vt mereretur mire discrepant Doctores inter se. Primo igitur modos explicandi hanc difficultatem qui n̄ placent & hoc tempore coniores st̄ referemus & impugnabimus, postea quid de ea re statuendum sit & dicendum indicabimus.

Primus modus ē eorum qui dicunt Chrū necessario quidem effecisse substiam operis præcepti, & consequenter n̄ fuisse liberum circa substiam observaōis pcepti, fuisse tn̄ liberum quoad intentionem actus quo præceptum impleuit. Sed contra ē, q̄a ex illis Pauli verbis: Chrus ē factus obediens vsq ad mortem pp q̄d Deus exaltauit illum &c. manifeste colligitur Chrum meruisse per substiam ipsam obediendi, id ē, implendi præceptum, nedum per promptitudinem operandi intensius aut libentius, & per consequens Chrū fuisse liberum etiam quoad substiam observaōis præcepti. idem etiam colligi pt ex alijs Scripturæ locis, ac proinde n̄ ē cur hic modus pluribus confutetur.

2dus modus ē eorum qui volunt opus illud quo Chrus observauit præceptum sibi impositum siue mortis siue alterius rei fuisse quidem liberum absolute n̄ tn̄ in sensu composito, hoc ē, fuisse ex se liberum, q̄a Chrus abstrahendo a pcepto poterat illud facere & n̄ facere, quamuis supposito pcepto n̄ pōet illud n̄ facere nec illud ēēt liberum sed necessarium. porro solam necessitatem absolutam n̄ a necessitatem ex suppositione obstare raōi meriti vel libertati probant, q̄a alias bona opera prædestinatorum quæ necessario fiunt necessitate ex suppositione prædestinaōis n̄ ēēnt meritoria q̄d ē falsum. Verum ad impugnandum hunc modum dicendi & explicandi Chri libertatem circa opus præceptum.

Supponendum ē id q̄d ex D. Anselmo recte docet Vasquez disp. 74. cap. 4. duplicem ēē necessitatem. alteram quæ dicitur necessitas antecedens, altera quæ dicitur consequens. necessitas antecedens prouenit ex aliquo q̄d n̄ ē in nr̄a potestate & præcedit liberam voluntatis determinaōem atq hæc necessitas impedit libertatem, sicut in beatis illam impedit necessitas diligendi Deum quæ ē necessitas antecedens cum proueniat ex clara visione Dei quæ præcedit actum

amoris

amoris nec ē in potestate ipsius beati, atq hac necessitate impediri libertatem ē adeo certum ē clarum, vt etiam Artes lib. 3 moral. cap. 5. in quo vt patet ex titulo ex professo agit de ijs quæ sunt in potestate nra, dixit illa n̄ pōe referri in alia principia quam in ea quæ sunt in nobis, quem locum Artis in Philosophia latius explicuimus ē ponderauimus. Necessitas consequens posterior ē determinaōe nræ voluntatis, siquidem prouenit ex aliquo qd ē in nra potestate, vt ē necessitas v: g: peccati perpetrandi ab Antichro qd oritur ex præuisione diuina eiusdem peccati futuri, vel ex futuritione eiusdem peccati, qa peccatum eiusdem Antichri præcognoscitur a Deo futurum ē qa ē futurum dicitur ēe necessario futurum. his positis.

Contra prædictum modum ē, qa necessitas n̄ peccandi in Chro siue n̄ omittendi opus præceptum ē necessitas antecedens, vt concedunt aduersarij, siquidem prouenit ex vnione hypostatica quæ præcedit determinaōem humanæ Chri voluntatis circa opus præceptum neq ē in potestate eiusdem voluntatis sed tm in potestate Dei. Es eadem necessitas impedit libertatem humanæ Chri voluntatis circa opus præceptum; oia videntur ēe clara, ac proinde n̄ ē opus pluribus idem impugnare.

Tertius modus ē eorum qui dicunt opus quo Chrus impleuit præceptum fuisse liberum, qa necessitas quam Chrus habebat implendi n̄ erat necessitas Antecedens sed tm consequens, qa nimirum ea necessitas n̄ proueniebat præcise ex vnione hypostatica præcedente liberam determinaōem humanæ Chri voluntatis, sed ex eadem vnione ē præcepto simul, qd volunt n̄ præcessisse prædictam determinaōem, quatenus Chrus ita ardenter desiderabat pati pro hoibus vt præceptum moriendi sibi imponi a Patre postulauerit, vt colligitur ex illis verbis Isaiæ 53: oblatus ē qa ipse voluit; ex quo videtur confici prædictam necessitatem, fuisse consequentem cum prouenerit ex aliquo consequenti determinaōem voluntatis.

Sed contra hunc modum ē, qa ex eo sequitur Chru per ipsam voluntatem moriendi efficacem siue per ipsam obseruaōem præcepti ē actū obedientiæ n̄ meruisse, sed tm meruisse per actum postulandi a Deo præceptum, atqui hoc ē falsum ē absurdum. Minor n̄ videtur indigere probaōe. Seq: ma: pbt: qa sola voluntas postulandi præceptum fuit libera ē ea n̄ fuit actus obedientiæ, vt patet, voluntas a exequendi præceptum ē ipse actus obedientiæ n̄ fuit liber vt sequitur ex modo predicto, qa supposito iam precepto n̄ erat amplius in potestate humanæ Chri voluntatis exequi ē n̄ exequi præceptum, obedire ē n̄ obedire, vt contendunt ipsimet aduersarij, sed ex vi eiusdem præcepti humana Chri voluntas erat determinata ad implendum præceptum ē obediendum, ac proinde

obser=

obseruãdo precepti ẽ actu obedientiæ quo Christus idem præceptum impleuit
n fuit liber, siquidem fuit necessario necessitate antecedente proueni-
ente scilicet ex ratione hypostatica quæ ẽ antecedens determinaõem
voluntatis, vt admittunt aduersarij, ex præcepto qd ẽt antecedens
ad obseruaõem precepti ẽ actum obedientiæ, licet sit consequens ad ac-
tum postulandi præceptum. ibat ex supradictis. aly aliter fidelium
modum impugnant sed n solide, vt videre apud Aug. disp. 4 sq. c. 4. n. 10.

Quarto modo ẽ eorum qui dicunt libertatem n tolli ex
suppositione præcedenti liberam voluntatis determinaõem quæ suppo-
sito sit extrinseca voluntati neq physice mutet illiq modum operandi,
ac proinde volunt Christum fuisse liberum in obseruãdo præceptum, ẽ per
consequens potuisse mereri per ipsam subditam ~~operatam~~ obseruãdis
precepti, qa licet ex suppositione precedente liberam ipsiq determinaõe
n ꝓcet n obseruare præceptum, ea tn suppositio erat extrinseca humana
Christi voluntati neq physice mutauit illiq modum operandi, cum ex
vna parte consideret in ꝓ vnione hypostatica, ẽ ex alia in ipsa precepti
impositione. vta Suarez disp. 37. sect. 3. ab hoc. a. modo reipsa n
obiecdunt ij qui docent necessitatem ex suppositione quæ voluntate
applicat ad operandum aut aliquo modo ẽ principium operandi
ꝓõe impedire modum libere operandi, necessitatem tn operandi ex sup-
positione quæ n influit in operaõem ipsam n ꝓõe ẽ contrariam li-
bertati, qa si n influit in operaõem n pt immutare modum liberum
operandi quem aliqui in voluntas haberet sine suppositione, vnionem
a. hypostaticam n fuisse applicaõem Chri vel eiq voluntatis ad ope-
randum seu operaõem neq principium operaõum, ac proinde necessi-
tatem impleendi precepti quæ in Chri voluntate fuit, n potuisse
impedire quo minus illa libere operaretur.

Sed contra hunc modum ẽ, qa libertas ad obseruandum
præceptum ẽ indifferentia quædam voluntatis, sp quam in potestate
eiq ẽ positis oibus circumstantijs obseruare ẽ n obseruare præceptum,
sicut libertas in coeli ẽ indifferentia qua voluntas positis oibus circum-
stantijs pt operari ẽ n operari, atqui si Chri sta obseruauerit præceptum
vt potuerit illud n obseruare licet ex suppositione extrinseca profecto n
fuit indifferens ad obseruandum preceptum, ẽ per consequens n fuit liber
in obseruãdo precepti, neq e. fieri ꝓ vt quis indifferens maneat ad vtram
partem ẽ nullo modo possit se vtramuis partem declinare sed tn in alte-
ram. ẽ quamuis in Chri fuerit remota ẽ radicalis libertas vel indiffe-
rentia quæ ẽ idem cum ipsa facultate voluntatis, ea tn quantum ẽ ex hoc
modo potuit ea expedita, cum n potuerit vtramuis sed vnam tm partem
eligere.

Ado

Ego contra eundem modum ē, qa visio beatifica ex qua etiā voluntas Chri fuit impeccabilis mutare pt operandi modum voluntatis, nempe ponendo e applicando voluntati summum bonum, qua praesupposita applicaōe voluntas sine libertate diligit Deum & saltem ex visione beatifica eēt impedita libertas humanae Chri voluntatis in operando.

Rdeti pt qd licet visio beatifica immutet modum operandi voluntatis, praeceptum tn aliqd faciendi cuiq positio necessaria fuit vt voluntas eligere deberet hoc praeceptum fuisse aliquid extrinsecum voluntati Chri, ac proinde necessitatem quae in ipso fuit ex tali suppositione n fuisse contrariam modo p operandi libere.

Sed contra hanc responsionem ē, qa licet praeceptum aliqd faciendi vel n faciendi extrinsecum sit voluntati Chri, nihilominus rem praeceptam constituit inter eas res quae sine libertate a beatis amantur ex visione e amore beatifico, per quem scilicet beati necessario volunt Deo observaōem mandatorum e placere ipsiq voluntati, posito a. extrinseco praecepto necessarium ē eligere rem praeceptam ad conservandam Dei amicitiam. & posito pcepto extrinseco aeq necessario beatq ē Chrq eligit observaōem praecepti atq diligit ipsum Deum. poēt etiam ad posteriorem rāōem contra hunc modum supra factam dari alia responsio, quam satis bene impugnat Vasquez disp. 74 cap. 4. num. 26 usq ad finem capitis.

Quintq modq ē eorum qui apud Suarez tom. j in 3 partem disp. 37 sect. 3 n parum ante medium § respondent aliqui iuxta postremam editionem factam anno 1608. e apud Vasquez tom. j. partem disp. 14. cap. 4 num. 21. vt defendant Chrm fuisse liberum ad opq moriendi sibi praeceptum, asserunt e. n quidem fuisse in absoluta Chri potestate tollere vel ponere praeceptum moriendi, sed nihilominus fuisse semper liberum Chro illiq dispensaōem petere, quam si petysset pro sua reverentia exauditq fuisset, qa ergo dispensaōem petere noluit ex sua libertate sola (neq e. aliud pceptum habuit n petendi dispensaōem) ideo absolute fuit liber ad implendum praeceptum. sic Matth. 26 dixit ipse Chrq: annon poum rogare Patrem meum e ipse exhibebit mihi, plq quam 12 legiones Angelorum; sic e. dicere potuisset: annon poum rogare Patrem e ipse auferet pceptū? atq his ipsis verbis Suarez hunc modum refert e explicat loco citto.

Sed contra hunc modum ē, qa si solum per huiusmodi facultatem petendi dispensaōem praecepti, salvatur libertas e rāo meriti in operaōe qua Chrq observavit Patris pceptum de morte subeunda, sequit Chru n fuisse liberum in observaōe praeceptorum naālium in quae n cadit dispensaō, neq meruisse per observaōem huiusmodi praeceptorum, sed

hoc

hoc videtur absurdum &c. Seq: pbt: qa Chrus n potuit petere dispensaoem prædictorum præceptorum &c necessario illa observavit, ac proinde illorum observao neq fuit libera neq meritoria.

Rderi pt Chrum in observaoe pdictorum pceptorum naa=lium fuisse liberum & meruisse quod circumstantias eiusdem observaois.

Sed contra e, qa admodum durum videtur concedere quod Chrus quoad hoc fuerit peioris conditionis quam reliqui hoies, nempe qd Chrus n potuerit mereri quoad substiam observaois præceptorum naalium indispensabilium, potuerunt a reliqui hoies. pluribus eundem modum impugnant Suarez & Vasquez locis citts. Sed ea revera n urgent.

Sextus modus e asserentium Chri voluntatem per unionē hypostaticam & visionem beatificam ita fieri impeccabilem, ut quamvis sit determinata ad honestum in coui, hoc e, ab honesto recedere n poit, n tn ee vel fuisse determinatam ad hoc vel illud bonum, sed mansisse adhuc indifferentem ad tale vel tale bonum, ac proinde sine libertate peccandi mansisse cum libertate operandi honeste hoc aut illo modo per substiam talis aut talis actus pro diversitate obti, ex quo desumitur diversitas substialis actuum voluntatis: ita S. Thom. q. 18. art. 4 ad 2. & q. 11. de veritate, art. 6. ad 1. Vasquez disp. 74 cap. 5. Valentia q. 18 art. 4. & aly apud Suar. disp. 30 sect. 3. § probatur ergo. qui auctor tandem sect. 4. § ultº hunc eundem modum approbat. quid a nos sentiamus de hac re, mox constabit.

Dicendum e jmo cum Authoribus 5ti modi Chrum potuisse petere dispensaoem præcepti de morte subeunda, neq e credibile e aut congruum fuit, qd æternus Pater cum dilectissimo filio suo atq oi reverentia dignissimo adeo severe egerit, ut præceptum mortis ipsi imposuerit cum prohibitione petendi dispensaoem, cum neq inter hoies vel cum servis id coiter fiat. adde qd potestas petendæ dispensaois confert ad maiorem libertatem Chri circa observaoem præcepti de morte subeunda, siquidem poia petendæ dispensaois eiusdem præcepti tribuit Chro libertatem contrarietatis circa observaoem eiusdem præcepti vel circa mortem, ita ut potuerit habere hunc actum, nolo mori, nimirum petendo dispensaoem, qd cum conferat ad maiorem laudabilitatem actus virtutis quo Chrus voluit mori n videtur id ee illi denegandum, partim cum id satis probabiliter colligatur ex Matth. 26: annon poum rogare Patrem meum &c. ut apud Suarez authores 5ti modi recte notarunt.

Deniq addo qd etiamsi Chro eet denegata potestas

petendæ

petendæ dispensaõis præcepti de morte subeunda, nihilominus adhuc petere potuisset petere dispensaõem illius posterioris et quasi reflexi præcepti de n̄ petenda dispensaõe, et postea obtenta huius præcepti dispensaõe petere dispensaõem præcepti de moriendo. q̄d e. Deus Chr̄o imposuerit præceptum cum prohibitione petendi dispensaõem cuiuscunq præcepti etiam reflexi videtur oĩo impoĩbile, cum nulla videatur fuisse necessitas talis prohibitionis aut finis eo q̄d Deus præuiderit Chr̄um promptissimum et propensissimum ad obediendum.

Dicendum ē 2do. quamuis secundum nos Chr̄us habuerit potestatem petendæ dispensaõis, nihilominus p̄scindendo ab eadem potestate, sextus modus supra explicatus videtur sufficienter libertatem in Chr̄i operaõibus saluare ita vt de eo simpliciter dici poĩt q̄d libere mortuus sit, et q̄d per substiam obseruaõis præcepti de moriendo meruerit, vt a. veritas huius conclusionis appareat.

Supponendum ē ex 1a 2dæ libertatem actus quoad substantiam n̄ eodem modo ēe in actu externo voluntatis et in interno, siquidem in actu interno ē primario et per se, in externo vero secundario quatenus scilicet pendet ab interno. quapp. libertas in actu interno fõaliter ē dependentia immediata ipsius a poĩa potente operari et n̄ operari; in actu vero externo solum ē dependentia ab actu voluntatis habente libertatem primariam supra explicatam.

Ex his a. sequitur adhoc vt actus voluntatis in substantia sit liber necessariam ēe in voluntate facultatem per quā poĩt recedere a substia talis actus atq ēe cum illius negaõe, adhoc a. vt actus externus qui secundario ē liber censeatur ēe in substia liber eo modo quo actus externus p̄t, n̄ requiritur facultas qua voluntas poĩt recedere a tali actu, sed requiritur q̄d tali substantia talis actus externi dependeat a substia actus interni a quo voluntas poĩt recedere, q̄d etiam magis infra ꝯstabit. his positis.

Pbr̄ conclio: q̄a etiamsi Chr̄us n̄ potuisset petere dispensaõem præcepti de moriendo, nihilominus cum idem præceptum obseruauit n̄ solum eius actus internus eligendi mortem fuit liber in substia, sed etiam actus externus moriendi, eo scilicet modo quo actus externus p̄t ēe liber, quamuis reipsa n̄ potuerit n̄ ēe quoad substiam, siquidem substia actus externi Chr̄i nihilominus dependebat ab actu libero interno in quo consistit libertas actus externi & Chr̄us p̄scindendo etiam a facultate petendi dispensaõem præcepti mortis libere mortuus ē et per substantiam obseruaõis præcepti meruit.

2do

Sed obj: qa si Chrs praescindendo a facultate petenda dispensacois praedicta n potuerit per subitam mortis acceptata mereri maxime idcet qa Chrs ita erat determinatus ad morendum vt n poet n mori in aliqua temporis a Patre assignati differentia indeterminate sumpta, sed hoc n obstat &c. Maior patet. Minor patet: qa Martyres lege nae erant oip necessitati ad mortem, qa tn eo tempore quo poterant n mori voluntarie mortem tolerarant, ideo per ipsam subitam mortis sive acceptacois morbis pro Deo meruerunt, vt oes concedunt, quis e. neget S. Laurentium meruisse etiam per subitam sua mortis e combustionis. Similiter quamvis Chrs ex praescripto Patris necessario teneretur mori nec poet non mori in vniuersum cum peccare n poet, qa tn per actum internum liberum sicut etiam fecerunt Martyres acceptavit mortem eo tempore quo libere poterat n acceptare e n mori dicetur libere mortem liberasse etiam quoad subitam. Ratio a. huiusmodi rei e, qa n meremur formaliter per actionem externam sed per internam denominatue. Vero per externam quatenus pendet ab interna e aliqua rae ab ea derivatur. cum a. Chrs meruerit sit per actum internum acceptandi mortem, qui n solum terminatur e ad mortis circumstantiam sed etiam ad ipsam mortis subitam, ita vt tam quoad circumstantias tum quoad subitam sicut e martyres dicuntur meruisse per ipsam mortis subitam licet haec simpliciter e absolute n poet ab illis vitari, vtpote qui tandem lege nae debebant mori, e sicuti quis dicitur per patientem tolerantiam alicuius morbi mereri etiam quoad subitam eiusdem tolerantiae eo qd actu patienter tolerandi terminet ad subitam morbi licet morbus in se necessarius sit.

Dicent aliqui Martyres quidem laudari qa anticipate mortem subierunt, n tn parem racem ee in Chro, siquidem n ita anticipate mortuus e vt si tunc temporis n cet mortuus vitam cet producturus ad annos e annos iuxta cursum complexionis sua naturalis e caarum naturalium, sed credibile e tunc moraliter praeceptum mortis instasse e circa eos dies Chrs debuerit mori, simileem Chrs Ioan. 4. sicut mandatum dedit mihi Pater sic facio. quapp sicut n diceretur aliquis ee libere mortuus eo qd voluerit suspendi hora nona cum tn Iudaeis sentia suspendendus cet hora decima, ita Chrs n debet dici libere mortuus si tm exercuit libertatem inantecipanda parum morte. Ho de SS. Martyribus dici n pt.

Sed contra hanc responsionem e, qa asserere qd Chro parum superesset temporis intra qd ex praecepto deberet mori e diuinae, cum n sit vnde id colligatur, illorum e. verborum Chri sicut man-

datum

datum dedit mihi &c. n̄ ē sensꝰ, hæc oīa quæ facio & prout facio ita præcepit mihi Pater, neq; vllꝰ interpres illa verba ita illexit, neq; e. Chrꝰ dixit sicut facio ita præcepit mihi Pater, sed potius contra sicut præcepit mihi Pater sic facio, hoc ē, nihil oīo eorum quæ præcepit omitto. deinde contra eandem responsionem ē, q̄a valde probabile ē Chrū pro suo ardentissimo obediendi Patri & redimendi hoīes desiderio quo aritabatur donec perficeret n̄ parū anticipasse finem temporis intra q̄d iuxta Patris præceptum debebat mori. Deniq; contra ē, q̄a licet quis ægrotaret & vi morbi brevi moriturꝰ ēet, si tn̄ ei per mediam horam vel minꝰ ante tempꝰ quo naāliter deberet mori pateretur se occidi pro Chro profecto is diceretur & haberetur Martyr & meruisset etiam per ipsam mortis substiam. præterea is qui eum occidisset simpliciter diceretur homicida. Et exemplum hoīs brevi morituri allatum p̄t retorqueri contra adversarios & eiusdem responsionis authores.

Obycies: libertas moralis exigit vt operans n̄ sit antecedenter necessitatꝰ ad hunc actum vel alium similem & æqualem, q̄a si præcedat necessitas ad alterum ex duobus æqualibꝰ n̄ tribuitur laudi q̄d hunc eligat pro illo cum vterq; sit æqualis, quemadmodū si alteri debeas vnum aureum nec possis vel physice illum n̄ dare, n̄ ideo mereris laudem vel gratitudinem q̄d hunc aureum vel illum aureum oīo æqualem dederis. Et si Chrꝰ fuit etiam oīo physice necessitatꝰ ad vnum actum bonum ex duobꝰ vel pluribꝰ oīo æqualibꝰ nihil laudis vel gratitudinis meruit q̄d potiꝰ hunc quam alterum oīo æqualem elegerit.

R. transeat q̄d si præcedat necessitas ad alterum ex duobꝰ vel pluribꝰ oīo æqualibꝰ pro eo instanti quo eligitur alter eorum n̄ tribuatur laudi q̄d hic eligatur pro illo, verum si ante illud instans alter actꝰ eligatur nego hoc n̄ tribui laudi. q̄d p̄t explicari exemplo ab adversarys allato, si quis e. sit physice necessitatꝰ ad alteri dandum instanti b. v. g. aureum, & tn̄ hunc det in instanti A præcedenti hic meretur laudem & gratitudinem; similiter itaq; quamvis quis dicere poīt Chrū fuisse etiam physice necessitatum pro aliquo instanti aut alterum ex duobꝰ aut pluribꝰ actibꝰ æqualibꝰ, q̄a tn̄ alterum ante illud instans elegit idcirco eligendo illum potuit mereri. deinde dico Chrum meruisse eoq̄d alterum ex prædictis actibꝰ elegerit intensissimum sive longe intensiorem quam ipse teneretur eligere vel necessitaretur eligere; atq; hoc sufficit vt dici poīt Chrū meruisse per substiam observaōis præcepti mortis, q̄a cum partes intensiores actꝰ n̄ distinguantur a substia ipsius actus,

sicuti

sicuti nec partes extensionis distinguuntur a substantia seu entitate quantitatis, cumq singulæ partes intensionis actus quo Chrus mortem elegit terminatæ sint ad substantiam mortis, et singulæ excluserint transgressionem præcepti, de moriendo sequitur Chrum vere meruisse per substantiam observantiæ eius præcepti, sicut etiam mereretur laudem, qui physice necessitatus ad dandum aureum alteri daret actu intensiori quam esset necessitatus dare.

Dico 3tio. Chrum meruisse observasse præceptum moriendi eo quod ob plura virtutum motiva et consequenter per plures actus diversarum virtutum elegerit mortem sive præceptum moriendi observaverit, cum tamen non esset necessitatus nisi ad unum ~~[illegible]~~ indeterminate ex illis, atq hoc quidem est sufficiens ad laudem et meritum sicuti mereretur laudem qui pluribus actibus internis dat alteri unum aureum, quem illi physice necessitatus erat dare uno tantum actu interno; et sicuti qui in casu perplexitatis constitutus existimans esse malas duas actiones inter se oppositas quarum alteram exercere necessitaretur omnino peccaret si utramq elegeret si posset, quamvis non peccaret si alteram tantum eligeret. quod a. sufficiat Chrum elegisse mortem ob plura motiva sive pluribus actibus internis (: quod eius perfectioni denegari non potest :) ut dici possit Chrum meruisse per substantiam mortis sive observantiæ præcepti de moriendo, constat ex eo quod singuli prædestinatorum actus determinate sumpti erant liberi et terminati sunt ad substantiam mortis, ita ut mors a singulis eorum sufficienter et adæquate dependeret. cum a. hoc non implicet Chri perfectioni concedendum est, quamvis id aly negarint, qui tamen audiendi non sunt eo quod non possint assignare implicantiam.

Ex his igitur colligitur quod licet Chrus mortuus sit omnino libere eo quod elegerit mori ut Patris præceptum observaret, cum tamen dispensationem talis præcepti petere posset, nihilominus etiam præscindendo a predicta facultate petendi dispensationem posse defendi illum meruisse etiam ~~eo quod~~ quo ad substantiam mortis denominative. neq in hac re potest esse maior difficultas quam de nomine. utrum videlicet ex eo quod Chrus præscindendo a predicta facultate non potuit eligere hunc actum, nolo mori, nec potuit in universum non mori, nihilominus dici possit libere mortuus esse sive libere elegisse mortem etiam quo ad substantiam.

Obycies: Chrus erat determinatus ad optimum et ad eligendum semper perfectissimum obiectum. Ex cum esset perfectius eligere mortem eo tempore quo mortuus est eo quod sciret in hoc sibi complacere Patrem licet de hoc ei præceptum non dedisset sequitur Chrum non libere elegisse mortem eo tempore neq meruisse per intentionem vel multiplicationem actuum,

actuum, eo qd hæc sint quid pfectius, e per consequens ad ea Chrus fuerit necessitatus.

R. quamvis Chrus etiam physice eet determinatus e necessitatus ad n peccandum, n tn erat physice necessitatus ad optimum e pfectius de quo alias n eet præceptum, sed tm ad hoc erat necessitatus moraliter qd n tollit libertatem, sicut neq necessitas moralis ad n peccandum concessa Beatmæ Virgini e reliquis confirmatis in gra auferebat illis libertatem ad peccandum e n peccandum e ad merendum observando præcepta.

Ratio a. huius rei c, qa Chrus licet n hat poiam moralem ad eligendum opus minus pfectum sive n optimum, ad id tn hit poiam physicam, quæ poia e illa quæ raæ difficultatis annexæ nunquam e reducenda ad actum. quod a. Chrus hat hanc poiam physicam ad eligendum opus n optimum ptt: qa alioquin Chrus eet oio determinatus e necessitatus ad optimum, ac proinde n fuisset sufficienter liber e indifferens ad merendam laudem e præmium, imo nullam oio haberet libertatem, sicut nec ullam libertatem haberent reliqui Sancti e Angeli, si carerent huiusmodi poia physica, neq Angelis custodibus ob custodiam neq beatis ob impetravem beneficiorum deberentur gratiæ, quod tamen est falsum.

Atq hæc de Incarnatione hactenus dicta sufficiant.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

CONCLVSIONES
De Incarnatione.

1.

Deus nullam ex Christi meritis contraxit obligationem Justitiæ commutativæ ad dandam nobis gratiam, vel gloriam. Imo non potest ex Justitia rigorosa obligari creatura, quia alias esset capax alicuius imperfectionis, siquidem posset a Deo separari, et poni in creatura supremum, vel dominium alicuius rei.

2.

Ratio vero cur ex huiusmodi obligatione sequatur alicuius dominij separatio a Deo est, quia in instanti translationis cuiuscunq; iuris, et dominij idem ius, et dominium non potest esse in transferente, sed tantum in accipiente.

3.

Inde fit non posse vnum, et eundem esse simul Dominum, et servum alterius, quare licet Deus posset ex iustitia obligari, non tamen posset esse simul servus et dominus eiusdem creaturæ. Deus potest obligari ex promissione, et fidelitate, ita tamen vt ex diuina promissione nullum prorsus oriatur ius in creatura adversus Deum.

4.

Peccatum habet grauitatem infinitam, non simpliciter quidem et absolute, sed secundum quid. Purus homo non potest condigne satisfacere pro suo peccato mortali, licet commisso cum ignorantia, vel inadvertentia Dei inuincibili, neq; pro peccato originali, aut pro poena æterna suo, vel alieno peccato mortali debita. Potest tamen purus homo iustus condigne satisfacere pro peccato veniali.

Diuina

5.

Divina Verbi Incarnatio non fuit simpliciter necessaria ad salutem. Supposito tamen quod Deus decrevisset non assumere aliam naturam rationalem fuit simpliciter incarnatio divinae personae ad satisfaciendum pro peccato mortali, & poena aeterna ei debita: non vero ad condigne satisfaciendum pro nostris peccatis venialibus a peccato mortali separatis.

6.

Christi operationes in ratione valoris & meriti fuerunt infinitae simpliciter; & ideo illius satisfactio pro nostris peccatis oblata non modo fuit aequalis eorum malitiae & offensae divinae, sed etiam maior & superabundans.

7.

Christi satisfactio defecit a rigore Iustitiae, tum quia non fuit ab alterum, non quidem alteritate reali, sed moralis; tum quia fuit ex bonis alio titulo Deo debitis, aut sub eius dominio constitutis: tum denique quia fundata fuit in gratia Dei creditoris, & ab eo potuit non acceptari. Fuit tamen longe praestantior, quam sit satisfactio hominis oblata pro iniuria ipsi illata.

8.

Unio Verbi Incarnati facta est non in natura divina, sed in persona. Christus potest dici simpliciter compositus ex anima & corpore: similiter persona Christi potest simpliciter & absolute dici, composita. Natura humana Christi est unita Verbo per unionem superadditam, quae non est accidens sed modus substantialis superadditus. Est una simplex, extensa, & materialis, recepta in anima & in corpore Christi, & terminata ad personam Verbi.

9.

Sanguis Christi, & reliqui humores cum illo in venis permixti, fuerunt uniti Verbo immediate. Quod etiam probabiliter dici potest de unguibus, dentibus, & capillis. Nullum tamen accidens fuit, aut potuit esse immediate unitum Verbo.

Humanitas

10.

Humanitas Christi neq de congruo, neq de condigno vnionem hypostaticè primò a Deo præuisam meruit, vel potuit mereri per opera tempore aut natura priora ipsa vnione, neq per opera eandem consequentia. Sicut nec potuit mereri, vel de congruo, vel de condigno vnionem hypostaticam per alia etiam supernaturales independentes ab omni vnione hypostatica.

11.

Neq Sancti Patres, neq Beatissima Virgo, neq vlla pura creatura meruit, vel de congruo, aut potuit mereri incarnationem, etiamsi habuisset auxilia gratiæ a Christi meritis independentia.

12.

Assumere naturam creatam conuenit personæ Diuinæ: creatæ vero non potest conuenire. Plures diuinæ personæ possent assumere eandem naturam: impossibile tamen est, quod natura assumpta ab aliena persona retineat propriam subsistentiam. Partes humanitatis non fuerunt prius tempore assumptæ, quam vnitæ inter se. Ordine dignitatis prius fuit assumpta tota humanitas, quam partes, & prius anima, quam corpus. Ordine intentionis partes humanitatis prius assumptæ sunt, quam vnitæ inter se: & prius tota humanitas, quam partes. Ordine executionis prius corpus, & anima fuerunt vnita inter se, quam assumpta. Sinistra vero pars eodem ordine prius assumpta fuit quam altera.

13.

Habitualis gratia fuit in Christo, sed non infinita in ratione entitatis. In quo fuerunt etiam omnes virtutes non repugnantes dignitati Redemptoris. non fuit in illo fides nisi secundum habitum pia affectionis. Fuerunt tamen omnia dona Spiritus Sancti, atq adeo timor, vt dicit affectum reuerentiæ erga Deum. Sicut fuit & prophetia cum reliquis gratis gratis datis.

Christus

14.

Christus non meruit Angelis gloriam nec gratiam sanctificantem, ac proinde secundum humanitatem non est caput illorum per influxum Sanctitatis, sed per influxum illuminationis circa mysteria supernaturalia. Ita est caput hominū, vt inter prædestinatos sit primus dignitate prædestinationis, & fuerit causa prædestinationis illorum. Non tamen influxit in Adamum gratiam, quam habuit in statu innocentiæ.

15.

Ex vi decreti, quo venit, non venisset si Adam non peccasset. Humanitas Christi ratione vnionis hypostaticæ est physicè impeccabilis: ita vt, si ante illam fuisset in peccato, non posset in eo permanere posita vnione. Non tamen caruit libertate, ideoq, præscindendo etiam a facultate petendi dispensationem præcepti de morte subeunda, potuit mereri per obseruationem eiusdem præcepti, & reliquorum.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

120

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

121

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST